

Broj: 17-21-3711-2/19
Sarajevo, 07. oktobra 2019. godine

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**- PREDSTAVNIČKI DOM
- DOM NARODA**

**BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO**

H

PRIMLJENO: 07-10-2019			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	21-1	1767	19

Predmet: Saglasnost za ratifikaciju ugovora, traži se

U skladu sa članom 16. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Sl. glasnik BiH", br 29/00 i 32/13), dostavljamo vam radi davanja saglasnosti za ratifikaciju:

Ugovor o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske. Ugovor je potpisao g. Milorad Dodik, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, 02. maja 2019. godine u Ankari.

Budući da je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH nadležno za provođenje postupka za zaključivanje ovog ugovora, molimo vas da na sastanke vaših komisija, odnosno sjednice Doma, pored predstavnika Predsjedništva BiH, kao predlagača, pozovete i predstavnika Ministarstva koji poslanicima, odnosno delegatima može dati sve potrebne informacije.

S poštovanjem,

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-42-05-2-14975/19
Datum: 24.09.2019. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO	24.09.2019.	14	21	3714-1
Ovaj dokument je dostavljen u skladu sa...				

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Predmet: Prijedlog odluke o ratifikaciji Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, d o s t a v l j a s e

U prilogu akta dostavljamo prijedlog odluke o ratifikaciji Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, potpisan u Ankari, 2.maja 2019. godine, na engleskom jeziku.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 20. vandrednoj sjednici, održanoj 30. aprila 2019. godine, prihvatilo navedeni Ugovor i za njegovo potpisivanje ovlastilo predsjedavajućeg Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 176. sjednici održanoj 5.8.2019. godine, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji predmetnog Ugovora.

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora („Službeni glasnik BiH“ 29/00 i 32/13), provede postupak ratifikacije navedenog Ugovora.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

UGOVOR O SLOBODNOJ TRGOVINI

IZMEĐU

BOSNE I HERCEGOVINE

I

REPUBLIKE TURSKE

**UGOVOR O SLOBODNOJ TRGOVINI IZMEĐU
BOSNE I HERCEGOVINE
I REPUBLIKE TURSKE**

Sadržaj

Preambula

Poglavlje I	:	Opće definicije i početne odredbe
Poglavlje II	:	Trgovina robama
Poglavlje III	:	Trgovina uslugama
Poglavlje IV	:	Javne nabave
Poglavlje V	:	Opće i zajedničke odredbe
Poglavlje VI	:	Institucionalne i završne odredbe
:		
Aneks I	:	Lista proizvoda navedenih u članku 2.1. (Područje primjene) Poglavlja II (Trgovina robama)
:		
Aneks II	:	Naveden u stavku 2. članka 2.3. (Uvozne carine, dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne naravi) Poglavlja II (Trgovina robama)
:		
Aneks III	:	Naveden u stavku 3. članka 2.3. (Uvozne carine, dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne naravi) Poglavlja II (Trgovina robama)
:		
Aneks IV	:	Pravila o podrijetlu i načini upravne suradnje (navedeni u članku 2.10. (Pravila o podrijetlu i suradnja između carinskih uprava) Poglavlja II (Trgovina robama)
:		
Aneks V	:	Rasporedi specifičnih obveza u uslugama (navedeni u članku 3.7. (Rasporedi specifičnih obveza) Poglavlja III (Trgovina robama))
:		
Dodatak I uz Aneks V	:	Rasporedi specifičnih obveza (Bosna i Hercegovina)
:		
Dodatak II uz Aneks V	:	Rasporedi specifičnih obveza (Turska)
:		
Aneks VI	:	Rješavanje sporova (navedeno u članku 6.5. (Rješavanje sporova) Poglavlja VI (Institucionalne i završne odredbe))

Dodatak I uz : Pravila o postupanju arbitražnog vijeća
Aneks VI

Dodatak II uz : Kodeks ponašanja arbitara
Aneks VI

PREAMBULA

Bosna i Hercegovina i Republika Turska (u daljnjem tekstu pojedinačno pod nazivom „Bosna i Hercegovina“ odnosno „Turska“ ili „Stranka“, a kolektivno kao „Stranke“);

Potvrđujući svoju čvrstu opredijeljenost za pluralističku demokraciju zasnovanu na vladavini prava, ljudskih prava i temeljnih sloboda;

Pozivajući se na svoju namjeru da aktivno sudjeluju u procesu ekonomske integracije u Europu kao važne dimenzije stabilnosti na europskom kontinentu te izražavajući svoju spremnost za suradnjom u pronalaženju puteva i načina da osnaže taj proces;

Potvrđujući svoju posvećenost principima tržišne ekonomije koja predstavlja temelj njihovih odnosa;

Imajući na umu važnost postojećih veza između Stranaka, njihovu želju za jačanjem tih veza i daljim širenjem prethodno uspostavljenih odnosa;

Uzimajući u obzir Sporazum o pridruživanju između Turske i Europske ekonomske zajednice i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Bosne i Hercegovine i Europskih zajednica i njihovih država članica koji Bosni i Hercegovini nudi perspektivu integracije u europske strukture;

Uvjerene da će ovaj Ugovor stvoriti novu klimu za međusobne ekonomske odnose između Stranaka, a iznad svega za razvitak trgovine i ulaganja;

Riješene da postepeno eliminiraju prepreke za cjelokupnu međusobnu trgovinu, sukladno odredbama *Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994. godine* (u daljnjem tekstu „GATT iz 1994. godine“), *Općeg sporazuma o trgovini uslugama* (u daljnjem tekstu „GATS“) te Sporazuma o osnivanju *Svjetske trgovinske organizacije* (u daljnjem tekstu „WTO“), s obzirom na cilj Bosne i Hercegovine da postane članica WTO-a;

Imajući na umu da se nijedna odredba ovog Ugovora ne može tumačiti na način da Stranke oslobađa njihovih obveza prema drugim međunarodnim sporazumima;

Čvrsto uvjerene u to da će ovaj Ugovor potaknuti intenzivnije uzajamno korisne trgovinske odnose između Stranaka i doprinijeti procesu integracije u Europu;

Uzimajući u obzir stavak 1. članka 31. Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, koji je potpisan 3. srpnja 2002. godine, a stupio na snagu 1. srpnja 2003. godine (u daljnjem tekstu „UoST potpisan 3. srpnja 2002. godine“) u kojem se navodi da će Bosna i Hercegovina i Republika Turska „u svojim naporima da postepeno razvijaju i proširuju svoju suradnju, posebno u kontekstu europskih integracija, surađivati s

ciljem postizanja postepene liberalizacije i uzajamnog otvaranja svojih tržišta za ulaganja i trgovinu uslugama, uzimajući u obzir relevantne odredbe Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS)“;

Imajući na umu da stavak 2. članka 17. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Bosne i Hercegovine i Europskih zajednica i njihovih država članica navodi da će: „prije isteka prijelaznog razdoblja iz članka 18. (1), Bosna i Hercegovina s Turskom, koja je uspostavila carinsku uniju sa Zajednicom, na obostrano korisnoj osnovi, zaključiti sporazum o uspostavi prostora slobodne trgovine, sukladno članku XXIV GATT-a 1994, te o liberalizaciji poslovnog nastanjivanja i pružanja usluga između njih na razini koja odgovara ovom Sporazumu, sukladno članku V GATS-a“;

Imajući na umu Preporuku broj 1/2014 Zajedničkog odbora uspostavljenog UoST potpisanim 3. srpnja 2002. godine, usvojenu u Ankari dana 13. studenog 2014. godine, o pokretanju neophodnih unutarnjih pravnih procedura za otvaranje procesa pregovora s ciljem postizanja postepene liberalizacije i uzajamnog otvaranja svojih tržišta za trgovinu uslugama, uzimajući u obzir relevantne odredbe Općeg sporazuma o trgovini uslugama (GATS);

Imajući na umu da je potrebno i prikladno da se tekstovi koji se odnose na trgovinu robama i na trgovinu uslugama objedine u jedinstveni dokument te da se osavremene određene odredbe UoST potpisanog 3. srpnja 2002. godine;

Odlučile su kako slijedi:

POGLAVLJE I OPĆE DEFINICIJE I POČETNE ODREDBE

Dio I - Opće definicije

Članak 1.1. Definicije opće primjene

Za potrebe ovog Ugovora, osim ako nije drukčije utvrđeno:

- (a) „*dani*“ označava kalendarske dane;
- (b) „*GATS*“ označava Opći sporazum o trgovini uslugama;
- (c) „*GATT iz 1994. godine*“ označava Opći sporazum o carinama i trgovini iz 1994. godine;
- (d) „*Harmonizirani sustav*“ ili „*HS*“ označava Harmonizirani sustav naziva i šifarskih oznaka robe sačinjen u Briselu 14. lipnja 1983. godine, uključujući i Opća pravila za tumačenje, Napomene uz Odjeljke i Napomene uz Poglavlja, te njihove izmjene i dopune, koje su Stranke usvojile i ugradile u svoje carinske zakone;
- (e) „*MMF*“ označava *Međunarodni monetarni fond*;
- (f) „*mjera*“ označava svaku mjeru koju Stranka poduzme, bilo da je ona u formi zakona, propisa, rješenja, postupka, prakse, odluke, upravne mjere ili u nekom drugom obliku;
- (g) „*MFN*“ označava najpovlašteniju naciju;
- (h) „*WTO*“ označava Svjetsku trgovinsku organizaciju;
- (i) „*WTO Sporazum*“ označava Sporazum iz Marakeša o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije;
- (j) „*Sporazum WTO-a o antidampinškim mjerama*“ označava Sporazum WTO-a o primjeni članka VI GATT-a iz 1994. godine;
- (k) „*Sporazum WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama*“ označava *Sporazum WTO-a o subvencijama i kompenzacijskim mjerama* iz Aneksa 1A Sporazuma WTO-a;
- (l) „*Sporazum WTO-a o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera*“ označava *Sporazum o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera* iz Aneksa 1A Sporazuma WTO-a;

(m) „*Sporazum WTO-a o zaštitnim mjerama*“ označava *Sporazum o zaštitnim mjerama* iz Aneksa 1A Sporazuma WTO-a;

(n) „*Sporazum WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS)*“ označava *Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva* iz Aneksa 1C Sporazuma WTO-a; i

(o) „*Sporazum WTO-a o tehničkim barijerama u trgovini*“ označava *Sporazum o tehničkim barijerama u trgovini* iz Aneksa 1A Sporazuma WTO-a.

Dio II - Početne odredbe

Članak 1.2.

Uspostava zone slobodne trgovine

Stranke uspostavljaju zonu slobodne trgovine sukladno odredbama ovog Ugovora te sukladno članku XXIV GATT-a iz 1994. godine i članku V GATS-a.

Članak 1.3.

Ciljevi

Ciljevi ovog Ugovora su:

- (a) liberalizacija i olakšavanje trgovine robama i uslugama između Stranaka sukladno odredbama ovog Ugovora;
- (b) poticanje skladnog razvitka ekonomskih odnosa između Stranaka, kroz širenje međusobne trgovine, s ciljem unapređenja gospodarskih aktivnosti, poboljšanja uvjeta za život i zapošljavanje te financijske stabilnosti u objema državama;
- (c) osiguranje pravičnih uvjeta za konkurenciju u trgovini između Stranaka;
- (d) doprinos skladnom razvitku i širenju svjetske trgovine uklanjanjem barijera u trgovini;
- (e) olakšavanje ekonomske integracije, održivog razvitka i kontinuiranog uključivanja Stranaka u globalne ekonomske integracije.

Članak 1.4.
Odnos prema multilateralnim sporazumima

Stranke potvrđuju svoja međusobna prava i obveze sukladno Sporazumu WTO-a, uključujući GATT iz 1994. godine, GATS i svim kasnijim sporazumima i drugim multilateralnim sporazumima čije su potpisnice obje Stranke.

Članak 1.5.
Carinske unije, zone slobodne trgovine i pogranična trgovina

1. Ovaj Ugovor ne sprečava postojanje ili uspostavljanje carinskih unija, zona slobodne trgovine ili pograničnih trgovinskih aranžmana ukoliko oni nemaju negativan utjecaj na trgovinski režim Stranaka, a posebno na odredbe koje se odnose na pravila o podrijetlu predviđena ovim Ugovorom.
2. Informacije o sporazumima o uspostavi takvih carinskih unija ili zona slobodne trgovine će se, na zahtjev jedne ili druge Stranke, razmjenjivati u okviru Zajedničkog odbora.

POGLAVLJE II TRGOVINA ROBAMA

Članak 2.1. Područje primjene

Odredbe ovog Poglavlja se primjenjuju na proizvode navedene u Poglavljima 1 do 24 Harmoniziranog sustava i proizvode navedene u Aneksu I ovog Ugovora (u daljnjem tekstu „poljoprivredni proizvodi“) te proizvode navedene u Poglavljima 25 do 97 Harmoniziranog sustava s izuzećem proizvoda navedenih u Aneksu I ovog Ugovora (u daljnjem tekstu „industrijski proizvodi“) podrijetlom iz Stranaka.

Članak 2.2. Klasifikacija roba

Za potrebe ovog Ugovora, klasifikacija roba u trgovini između Stranaka bit će sukladne Harmoniziranom sustavu.

Članak 2.3. Uvozne carine, dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne naravi

1. Za industrijske proizvode definirane u članku 2.1. (Područje primjene), uvozne carine, dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne naravi koje se primjenjuju u Turskoj na proizvode podrijetlom iz Bosne i Hercegovine bit će ukinute na dan stupanja na snagu ovog Ugovora.
2. Za poljoprivredne proizvode definirane u članku 2.1. (Područje primjene), uvozne carine koje se primjenjuju u Turskoj na proizvode podrijetlom iz Bosne i Hercegovine bit će ukinute na dan stupanja na snagu ovog Ugovora, osim proizvoda navedenih u Aneksu II ovog Ugovora, na koje će se primjenjivati uvjeti koji su definirani u tom Aneksu.
3. Za poljoprivredne proizvode podrijetlom iz Bosne i Hercegovine navedene u Aneksu III ovog Ugovora, pored uvoznih carina, bit će ukinute i dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne naravi sukladno uvjetima definiranim u Aneksu III.
4. Za sve proizvode podrijetlom iz Turske, uvozne uvozne carine, dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne naravi koje se primjenjuju u Bosni i Hercegovini bit će ukinute na dan stupanja na snagu ovog Ugovora.

5. Stranke u međusobnoj trgovini neće uvoditi nove niti će povećavati postojeće uvozne carine, dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne naravi.

Članak 2.4.

Izvozne carine, dažbine jednakog učinka i izvozne dažbine fiskalne naravi

1. Stranke će na dan stupanja na snagu ovog Ugovora ukinuti sve izvozne carine, dažbine jednakog učinka i izvozne dažbine fiskalne naravi.
2. Stranke u međusobnoj trgovini neće uvoditi nove izvozne carine, dažbine jednakog učinka i izvozne dažbine fiskalne naravi.

Članak 2.5.

Količinska ograničenja i mjere jednakog učinka

1. Sva količinska ograničenja na uvoz i izvoz ili mjere jednakog učinka bit će ukinuta na dan stupanja na snagu ovog Ugovora.
2. Stranke u međusobnoj trgovini neće uvoditi nova količinska ograničenja na uvoz i izvoz ili mjere jednakog učinka.

Članak 2.6.

Uklanjanje tehničkih prepreka u trgovini

1. Prava i obveze Stranaka u pogledu tehničkih propisa, standarda i odgovarajućih mjera uređena su *Sporazumom WTO-a o tehničkim preprekama u trgovini*.
2. Stranke će surađivati i razmjenjivati informacije na polju ocjenjivanja usklađenosti, standardizacije, mjeriteljstva i akreditiranja s ciljem smanjivanja i/ili uklanjanja tehničkih prepreka u trgovini.
3. Svaka Stranka će, na zahtjev druge Stranke, dostaviti informacije o konkretnim pojedinačnim slučajevima tehničkih normi, standarda i mjera i vezi s njima.
4. U područjima u kojima su zaključeni i na snazi multilateralni (MLA) ili bilateralni (BLA) sporazumi između instituta za akreditaciju Stranaka i Europske organizacije za akreditaciju (EA), Stranke će:
 - a) uzajamno i automatski priznavati laboratorijska izvješća koja izdaju njihovi akreditirani laboratoriji u okviru opsega akreditacije, i

b) priznavati dokumente o ocjeni usklađenosti koje, kada se ispune uvjeti, izdaju njihova tijela akreditirana za ocjenjivanje usklađenosti. Zajednički odbor će ispitati ispunjavanje neophodnih uvjeta za sve postojeće i buduće slučajeve i odlučiti ili preporučiti daljnje radnje potrebne za primjenu ovog podstavka.

5. S ciljem uklanjanja tehničkih prepreka i efikasne provedbe ovog Ugovora u drugim područjima koja nisu obuhvaćena stavkom 4. ovog članka, Stranke će razmotriti zaključivanje sporazuma o uzajamnom priznavanju izvješća o ispitivanju, potvrda o usklađenosti i drugih dokumenata koja se izravno ili neizravno odnose na ocjenjivanje usklađenosti onih proizvoda koji su predmet trgovine između Stranaka. Zajednički odbor će razmotriti svaku takvu inicijativu koju mu Stranke dostave i može preporučiti da se počne s pregovorima, vodeći računa o takvim sporazumima između Bosne i Hercegovine i Europske unije.

Članak 2.7. Poljoprivredna politika

1. Ne dovodeći u pitanje ustupke dane u članku 2.3. (Carine na uvoz, dažbine s jednakim učinkom i uvozne dažbine fiskalne naravi), odredbe ovog Poglavlja neće ni na koji način ograničavati Stranke u vođenju njihovih poljoprivrednih politika ili poduzimanju bilo koje mjere sukladno tim politikama, uključujući i provedbu sporazuma WTO-a.

2. Stranke će obavještavati Zajednički odbor o promjenama u svojim poljoprivrednim politikama koje provode ili mjerama koje se primjenjuju, a koje mogu utjecati na uvjete međusobne trgovine poljoprivrednim proizvodima. Na zahtjev jedne Stranke, bez odgode će se održati konzultacije kako bi se ispitala situacija.

Članak 2.8. Posebne zaštitne mjere

Bez obzira na ostale odredbe ovog Ugovora, posebno članka 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere), te s obzirom na posebnu osjetljivost poljoprivrednog tržišta, ako uvoz poljoprivrednih proizvoda podrijetlom iz jedne Stranke, a koji su predmetom ustupaka danih ovim Ugovorom, prouzrokuje ozbiljan poremećaj na tržištu ili domaćim regulatornim mehanizmima druge Stranke, Stranke će odmah pristupiti konzultacijama kako bi se pronašlo odgovarajuće rješenje. Dok se ne nađe takvo rješenje, pogođena Stranka može poduzeti odgovarajuće mjere sukladno odredbama GATT-a iz 1994. godine i drugih relevantnih sporazuma WTO-a.

Članak 2.9. Sanitarne i fitosanitarne mjere

1. Stranke će primjenjivati svoje propise vezane za veterinarska, fitosanitarna i sanitarna

pitanja, a posebno u razmjeni informacija o zaraznim bolestima životinja, karantenskim bolestima, biljnim štetočinama i korovu, vodeći računa o *Sporazumu WTO-a o primjeni sanitarnih i fitosanitarnih mjera*.

2. Stranke će primjenjivati svoje propise vezane za veterinarska, fitosanitarna i sanitarna pitanja na nediskriminatoran način, i neće donositi nikakve nove mjere koje za posljedicu imaju neopravdano ograničavanje trgovine.

3. Veterinarske i sanitarne mjere i rad veterinarskih službi Stranaka bit će sukladni *Međunarodnom uredu za epizootije i Codex Alimentariusu*.

4. Fitosanitarne mjere i rad službi za zaštitu bilja Stranaka bit će sukladne *Međunarodnoj konvenciji o zaštiti bilja*.

5. Stranke će razmjenjivati informacije o sanitarnoj i fitosanitarnoj zaštiti životinja, biljaka i proizvoda.

Članak 2.10.

Pravila o podrijetlu i suradnja između carinskih uprava

1. Aneksom IV (Pravila o podrijetlu i načini upravne suradnje) ovog Ugovora utvrđena su pravila o podrijetlu i načini upravne suradnje u svezi s njima koji će se primjenjivati u trgovini između Stranaka.

2. Stranke će poduzeti odgovarajuće mjere, uključujući redovit nadzor Zajedničkog odbora i dogovore o upravnoj suradnji, kako bi osigurale da se odredbe Aneksa IV (Pravila o podrijetlu i načini upravne suradnje) ovog Ugovora učinkovito i skladno primjenjuju te da se u najvećoj mogućoj mjeri smanje formalnosti uvedene u trgovini i postignu obostrano zadovoljavajuća rješenja za sve poteškoće koje proisteknu iz primjene tih odredaba.

Članak 2.11.

Unutarnje oporezivanje

1. Svaka Stranka će robama druge Stranke odobriti nacionalni tretman sukladno članku III GATT-a iz 1994. godine, uključujući njegove interpretativne note. U tom smislu, članak III GATT-a iz 1994. godine i njegove interpretativne note su ugrađene u i predstavljaju dio ovog Ugovora, *mutatis mutandis*.

2. Izvoznici ne mogu ostvariti pravo na povrat unutarnjih poreza koji prelaze iznos neizravnog poreza propisanog za proizvode izvezena na teritorij jedne Stranke.

Članak 2.12.
Državna trgovačka poduzeća

1. Kada se radi o međusobnim pravima i obvezama Stranaka u pogledu državnih poduzeća, primjenjuje se članak XVII GATT-a iz 1994. godine, njegove napomene i dodatne odredbe te *Dogovor o tumačenju članka XVII GATT-a iz 1994. godine*, koje se ovim ugrađuju u i čine sastavni dio ovog Ugovora *mutatis mutandis*.
2. Stranka može od druge tražiti informacije bilateralnim putem, kao što je predviđeno u podstavku 4(c) i 4(d) članka XVII GATT-a iz 1994. godine.

Članak 2.13.
Subvencije i kompezatorne mjere

1. Kada se radi o međusobnim pravima i obvezama Stranaka u pogledu subvencija i kompenzatornih mjera, primjenjuje se *Sporazum WTO-a o subvencijama i kompenzatornim mjerama*.
2. Ovaj Ugovor ne daje nikakva dodatna prava niti uvodi bilo kakve dodatne obveze Strankama u pogledu mjera poduzetih sukladno *Sporazumu WTO-a o subvencijama i kompenzatornim mjerama*.

Članak 2.14.
Damping

1. Kada se radi o međusobnim pravima i obvezama Stranaka u pogledu anti-dampinških mjera, primjenjuje se članak VI GATT-a iz 1994. godine i *Antidampinški sporazum WTO-a*.
2. Ovaj Ugovor ne daje nikakva dodatna prava niti uvodi bilo kakve dodatne obveze Strankama u pogledu mjera poduzetih sukladno članku VI GATT-a iz 1994. godine i *Antidampinškom sporazumu WTO-a*.

Članak 2.15.
Opće zaštitne mjere

1. Kada se radi o međusobnim pravima i obvezama Stranaka u pogledu općih zaštitnih mjera, primjenjuje se članak XIX GATT-a iz 1994. godine i *Sporazum WTO-a o zaštitnim mjerama*.

2. Ovaj Ugovor ne daje nikakva dodatna prava niti uvodi bilo kakve dodatne obveze Strankama u pogledu mjera poduzetih sukladno članku XIX GATT-a iz 1994. godine i *Sporazumu WTO-a o zaštitnim mjerama*.

Članak 2.16. Bilateralne zaštitne mjere

Bez obzira na članak 2.15. (Opće zaštitne mjere), kad se neki proizvod uvozi u tako povećanim količinama i pod takvim uvjetima da prouzrokuje ili prijeti da prouzrokuje:

- a) ozbiljnu štetu domaćim proizvođačima istih ili sličnih ili izravno konkurentnih proizvoda na teritoriju Stranke uvoznice; ili
- b) ozbiljne poremećaje u bilo kojem povezanom sektoru gospodarstva ili teškoće koje bi mogle izazvati ozbiljno pogoršanje ekonomske situacije u regiji,

Stranka uvoznica može poduzeti odgovarajuće mjere pod uvjetima i sukladno postupku utvrđenim u članku 2.18. (Postupak za primjenu bilateralnih zaštitnih mjera, mjera ponovnog izvoza ili mjera u slučaju ozbiljne nestašice).

Članak 2.17. Ponovni izvoz i ozbiljna nestašica

Kada postupanje sukladno odredbama članka 2.4. (Izvozne carine, dažbine jednakog učinka i izvozne dažbine fiskalne naravi) i članka 2.5. (Količinska ograničenja i mjere jednakog učinka) dovodi do:

- a) ponovnog izvoza u treću zemlju proizvoda protiv kojeg Stranka izvoznica primjenjuje izvozna količinska ograničenja, izvozne carine ili mjere ili dažbine jednakog učinka; ili
- b) ozbiljne nestašice ili prijetnje nestašicom proizvoda koji je bitan za Stranku izvoznicu;

te kada gore navedene situacije dovedu ili će vjerojatno dovesti do većih poteškoća za Stranku izvoznicu, ta Stranka može poduzeti odgovarajuće mjere pod uvjetima i sukladno postupcima utvrđenim u članku 2.18. (Postupak za primjenu bilateralnih zaštitnih mjera, mjera ponovnog izvoza ili mjera u slučaju ozbiljne nestašice). Te mjere će biti nediskriminirajuće i bit će ukinute kada uvjeti više ne budu opravdavali njihovo postojanje.

Članak 2.18.

Postupak za primjenu bilateralnih zaštitnih mjera, mjera ponovnog izvoza ili mjera u slučaju ozbiljne nestašice

1. Prije pokretanja postupka za primjenu zaštitnih mjera iz članka 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere) i članka 2.17. (Ponovni izvoz i ozbiljna nestašica), Stranke će nastojati riješiti sve međusobne nesuglasice kroz izravne konzultacije.
2. U slučaju da jedna Stranka uvoz proizvoda koji bi mogao prouzrokovati situaciju navedenu u članku 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere) podvrgne upravnom postupku s ciljem brzog pribavljanja informacija o trgovinskim tokovima, ona će o tome obavijestiti drugu Stranku.
3. Ne dovodeći u pitanje stavak 7. ovog članka, Stranka koja razmatra pribjegavanje zaštitnim mjerama smjesta će o tome obavijestiti drugu Stranku i dostaviti joj sve relevantne informacije. Konzultacije između Stranaka će se održati bez odgode u okviru Zajedničkog odbora s ciljem pronalaženja rješenja prihvatljivog za Stranke.
4. U svezi sa člankom 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere) i člankom 2.17. (Ponovni izvoz i ozbiljna nestašica), Zajednički odbor će ispitati slučaj ili situaciju i može donijeti bilo koju odluku potrebnu za okončanje poteškoća o kojima ga je obavijestila pogođena Stranka. U slučaju izostanka takve odluke u roku od trideset dana od dana upućivanja predmeta Zajedničkom odboru, pogođena Stranka može donijeti mjere potrebne za poboljšanje situacije, a dužna je o poduzetim mjerama obavijestiti drugu Stranku.
5. O poduzetim zaštitnim mjerama odmah se obavještava druga Stranka. Njihov opseg i vremensko trajanje bit će ograničeni na ono što je najnužnije kako bi se popravila situacija koja je dovela do njihove primjene, te neće prelaziti štetu prouzrokovanu spornom praksom ili poteškoćom. Prednost će se davati onim mjerama kojima se najmanje remeti funkcioniranje ovog Ugovora.
6. Poduzete zaštitne mjere bit će predmetom periodičnih konzultacija u okviru Zajedničkog odbora s ciljem njihovog što skorijeg ublažavanja ili ukidanja kada uvjeti više ne budu opravdavali njihovo postojanje.
7. Ukoliko je zbog iznimnih okolnosti koje zahtijevaju žurno djelovanje onemogućeno prethodno razmatranje predmeta, pogođena Stranka može, u slučajevima iz članka 2.16. (Bilateralne zaštitne mjere) i članka 2.17. (Ponovni izvoz i ozbiljna nestašica), odmah početi primjenjivati privremene mjere koje su nužne kako bi se popravila situacija. O poduzetim mjerama će se bez odgode obavijestiti, te će se što je prije moguće održati konzultacije u okviru Zajedničkog odbora.

POGLAVLJE III TRGOVINA USLUGAMA

Dio I - Opće odredbe

Članak 3.1. Područje primjene

1. Ovo Poglavlje se primjenjuje na sve mjere koje Stranke uvedu ili primjenjuju, a koje utječu na trgovinu uslugama.
2. Ovo Poglavlje se ne primjenjuje na kabotažu u uslugama pomorskog prijevoza.
3. Ništa navedeno u ovom Poglavlju neće se tumačiti na način da od bilo koje Stranke zahtijeva da privatizira javna poduzeća ili nameće bilo kakvu obvezu u pogledu vladinih nabavi.
4. Odredbe ovog Poglavlja ne primjenjuju se na usluge koje se pružaju u okviru vršenja vladinih ovlaštenja.
5. Sukladno odredbama ovog Poglavlja, svaka Stranka zadržava pravo vršiti svoja ovlaštenja, regulirati i donositi nove propise kako bi ostvarila legitimne ciljeve javnih politika¹.
6. Ovo Poglavlje se ne odnosi na subvencije ili dotacije koje daje Stranka, uključujući i vladine zajmove, garancije i osiguranje.
7. Ovo Poglavlje se ne odnosi na:
 - (a) usluge domaćeg i međunarodnog zračnog prijevoza, navedenog ili nenavedenog u redovima letenja, te usluge koje se izravno odnose na ostvarivanje prometnih prava, osim:
 - (i) usluge popravki i održavanja zrakoplova;
 - (ii) prodaje i marketinga usluga zračnog prijevoza;
 - (iii) usluga kompjuterskog sustava rezervacija (CRS);
 - (iv) zemaljskih usluga; i

¹ Za potrebe ovog stavka, izraz „legitimni ciljevi javnih politika“ obuhvaća, ali bez ograničenja, javnu politiku u području sigurnosti, javnog zdravlja, zaštite okoliša, zaštite osobnih podataka, zaštite potrošača, sprečavanja nekurentnih postupaka, održivog razvitka itd.

- (v) rukovođenja i upravljanja zračnim lukama.

Članak 3.2. Definicije

Za potrebe ovog Poglavlja:

- (a) „*mjere koje Stranka uvodi ili primjenjuje*“ označava mjere koje uvode ili primjenjuju:
- (i) središnje, regionalne ili lokalne vlasti ili tijela; i
 - (ii) nevladina tijela u vršenju ovlaštenja koja su im povjerile središnje, ili lokalne vlasti ili organi;
- (b) „*trgovina uslugama*“ se definira kao pružanje usluge:
- (i) s teritorija jedne Stranke na teritorij druge Stranke;
 - (ii) koju na teritoriju jedne Stranke pruža pružatelj usluga iz te Stranke korisniku usluga druge Stranke;
 - (iii) koju pruža pružatelj usluga iz jedne Stranke kroz komercijalno prisustvo na teritoriju druge Stranke; i
 - (iv) koju pruža pružatelj usluga iz jedne Stranke kroz prisustvo fizičkih osoba te Stranke na teritoriju druge Stranke;
- (c) „*pravna osoba*“ je:
- (i) „u vlasništvu“ osoba iz jedne Stranke ako je više od 50 posto sudjelovanja u kapitalu te pravne osobe u vlasništvu osoba iz te Stranke;
 - (ii) „pod nadzorom“ osoba iz jedne Stranke ako te osobe imaju ovlasti da imenuju većinu njezinih direktora ili drukčije zakonito vode njezino poslovanje;
 - (iii) „povezana“ s drugom osobom kad je ta druga osoba pod njezinim nadzorom, ili kad je ona pod nadzorom te druge osobe, ili kad su i ona i ta druga osoba pod nadzorom iste osobe;
- (d) „*poduzeće/pravna osoba*“ označava svaki pravni subjekt propisno osnovan ili organiziran sukladno važećem pravu te Stranke, bilo u privatnom ili državnom vlasništvu ili pod njihovim nadzorom, uključujući svako dioničko društvo, povjereničko društvo, ortačko društvo, društvo jedne osobe, zajedničko ulaganje ili poslovno udruženje;

(e) „pravna osoba jedne Stranke“ označava pravnu osobu koja je:

(i) osnovana sukladno pravu te Stranke i koja stvarno posluje na teritoriju te Stranke; ili

(ii) koja je, u slučaju pružanja usluge putem komercijalnog prisustva, u vlasništvu ili pod nadzorom;

1. fizičkih osoba iz te Stranke; ili

2. pravnih osoba iz te Stranke navedenih u podstavku (i);

(f) „fizička osoba jedne Stranke“ označava fizičku osobu koja ima državljanstvo Bosne i Hercegovine ili Turske prema njihovom odgovarajućem domaćem zakonodavstvu;

(g) „usluge koje se pružaju u okviru vršenja vladinih ovlasti“ označavaju svaku uslugu koja se ne pruža ni na komercijalnoj osnovi niti u uvjetima konkurencije s jednim ili više pružatelja usluga;

(h) „pružatelj usluga jedne Stranke“ označava svaku fizičku ili pravnu osobu jedne Stranke koja pruža ili nastoji pružati neku uslugu;

(i) „pružanje usluge“ obuhvaća proizvodnju, distribuciju, marketing, prodaju i isporuku usluge;

(j) „komercijalno prisustvo“ označava svaku vrstu poslovnog ili profesionalnog nastana, uključujući putem:

(i) osnivanja, kupnje ili postojanja pravne osobe, ili

(ii) formiranja ili postojanja podružnice ili predstavništva,

na teritoriju jedne Stranke s ciljem pružanja usluga;

(k) „mjere koje Stranke uvode ili primjenjuju, a koje utječu na trgovinu uslugama“ obuhvaćaju mjere koje se odnose na:

(i) kupnju, plaćanje ili korištenje usluga;

(ii) pristup uslugama i korištenje usluga u svezi s pružanjem usluga za koje Stranke zahtijevaju da se općenito javno nude;

(iii) prisustvo, uključujući komercijalno prisustvo, osoba iz jedne Stranke radi pružanja usluga na teritoriju druge Stranke;

(l) „*sektor*“ usluge označava:

(i) u svezi sa specifičnom obvezom, jedan ili više ili sve podsektore te usluge, kako je navedeno u Rasporedu specifičnih obveza te Stranke

(ii) inače, cjelinu tog sektora usluge, uključujući sve njegove podsektore;

(m) „*korisnik usluge*“ označava svaku osobu koja prima ili koristi usluge;

(n) „*izravni porezi*“ obuhvaćaju sve poreze na ukupni prihod, na ukupni kapital ili na elemente prihoda ili kapitala, uključujući poreze na dobit od otuđivanja imovine, poreze na nekretnine, nasljedstva i darove te poreze na ukupni iznos nadnica ili plaća koje su isplatila poduzeća, kao i poreze na povećanje kapitala;

(o) „*monopol*“ označava svaku javnu ili privatnu osobu koju je na određenom tržištu na teritoriju jedne Stranke ovlastila ili formalno ili stvarno uspostavila ta Stranka kao isključivog pružatelja tih usluga.

(p) „*usluge popravka i održavanja zrakoplova*“ označavaju one poslove koji se obavljaju na zrakoplovu ili njegovom dijelu dok je zrakoplov povučen iz prometa i ne obuhvaćaju tzv. linijsko održavanje;

(r) „*prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza*“ označavaju mogućnosti odgovarajućeg zračnog prijevoznika da slobodno prodaje i vrši marketing usluga zračnog prijevoza, uključujući sve aspekte marketinga poput istraživanja tržišta, oglašavanja i distribucije. Te djelatnosti ne obuhvaćaju određivanje cijena usluga zračnog prijevoza niti primjenjivih uvjeta;

(s) „*usluge kompjuterskog sustava rezervacija (CRS)*“ označavaju usluge koje pružaju kompjuterski sustavi koji sadrže informacije o redovima letenja, slobodnim mjestima, cijenama karata i pravilima za izdavanje karata i koje omogućuju vršenje rezervacija ili izdavanje karata;

(t) „*zemaljske usluge*“ označavaju pružanje slijedećih usluga u zračnoj luci na temelju plaćanja naknade ili ugovora: zastupanje zračnih prijevoznika, upravljanje i nadzor; rad s putnicima; rukovanje prtljagom; usluge rukovanja rampama; posluživanje (osim pripreme hrane); rukovanje teretom i poštanske usluge; usluge točenja goriva u zrakoplove; održavanje i čišćenje zrakoplova; zemaljski transport te letne operacije, vođenje administracije u pogledu posada i planiranje letova. Zemaljske usluge ne uključuju samostalno obavljanje zemaljskih usluga, sigurnost, linijsko održavanje, popravke i održavanje zrakoplova niti upravljanje ili eksploataciju osnovne centralizirane infrastrukture zračne luke kao što su oprema za odleđivanje, sustavi distribucije goriva, sustavi rukovanja prtljagom i fiksni sustavi transporta unutar zračne luke;

(u) „*usluge rukovođenja i upravljanja zračnim lukama*“ označavaju pružanje usluga zračnog terminala, uzletišta i drugih usluga infrastrukture zračne luke na bazi plaćanja naknade ili ugovora. Usluge rukovođenja zračnim lukama ne obuhvaćaju usluge nadzora letenja.

Članak 3.3. **Tretman najpovlaštenije nacije**

1. Osim onoga što je navedeno u Listi MFN izuzeća Stranke u Aneksu V (Raspored specifičnih obveza u uslugama), ta Stranka će odmah i bezuvjetno odobriti uslugama i pružateljima usluga druge Stranke ne manje povoljan tretman od onog koji odobrava istim ili sličnim uslugama i pružateljima usluga neke treće zemlje.
2. Obveze koje proizlaze iz stavka 1. ovog članka ne odnose se na tretman odobren:
 - (a) na temelju mjera koje osiguravaju priznavanje kvalifikacija, dopuštenja ili mjera opreza sukladno Odjeljku IV (Financijske usluge);
 - (b) na temelju bilo kojeg međunarodnog sporazuma ili aranžmana koji se u potpunosti ili dijelom odnosi na oporezivanje.
3. Ovaj članak se ne primjenjuje na sporazume o ekonomskoj integraciji kojima se stvara unutarnje tržište usluga, a čija je potpisnica Stranka.

Članak 3.4. **Pristup tržištu**

1. U svezi pristupa tržištu kroz oblike pružanja usluga navedene u članku 3.2. (Definicije), svaka Stranka će uslugama i pružateljima usluga druge Stranke odobravati tretman koji nije nepovoljniji od onog predviđenog uvjetima i ograničenjima koji su dogovoreni i navedeni u njezinom Rasporedu.
2. U sektorima u kojima je preuzela obveze pristupa tržištu, mjere koje Stranka ne zadržava ili ne usvaja, bilo na bazi podjele na regije ili na cijelom teritoriju, ako drukčije nije navedeno u njezinom Rasporedu, definiraju se kao:
 - (a) ograničenja broja pružatelja usluga, bilo u obliku brojčanih kvota, monopola, isključivih pružatelja usluga ili zahtjeva za ispitivanje ekonomskih potreba;
 - (b) ograničenja ukupne vrijednosti uslužnih transakcija ili imetka u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanjem ekonomskih potreba;

(c) ograničenja ukupnog broja uslužnih poslova ili ukupne količine uslužnih proizvoda izražene u navedenim brojčanim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za ispitivanjem ekonomskih potreba;

(d) ograničenja ukupnog broja fizičkih osoba koje se mogu zaposliti u pojedinom sektoru usluga ili koje pružatelj usluga može zaposliti, a koje su potrebne za pružanje određene usluge i koje su izravno povezane s tim u obliku brojčanih kvota ili zahtjeva za ispitivanjem ekonomskih potreba;

(e) mjere koje ograničavaju ili zahtijevaju određene vrste pravnih subjekata ili zajedničkog ulaganja kroz koje pružatelj usluga može pružati usluge; i

(f) ograničenja sudjelovanja stranog kapitala izražena najvišim postotkom stranog sudjelovanja ili ukupnom vrijednošću pojedinačnog ili ukupnog stranog ulaganja.

Članak 3.5. Nacionalni tretman

1. U sektorima navedenima u njezinom Rasporedu, a ovisno o svim uvjetima i ograničenjima koja su u njemu utvrđena, svaka Stranka će uslugama i pružateljima usluga druge Stranke vezano za sve mjere koje utječu na pružanje usluga odobravati tretman koji nije nepovoljniji od onog koji ona daje vlastitim istim ili sličnim uslugama i pružateljima usluga.

2. Stranka može udovoljiti zahtjevu iz stavka 1. ovog članka tako što će uslugama ili pružateljima usluga druge Stranke odobravati tretman formalno jednak tretmanu koji daje vlastitim istim ili sličnim uslugama i pružateljima usluga ili tretman formalno različit od takvog tretmana.

3. Smatra se da je formalno jednak ili formalno različit tretman nepovoljniji ako uvjete konkurencije mijenja u odnosu na iste ili slične usluge ili pružatelje usluga druge Stranke u korist svojih usluga ili pružatelja usluga.

Članak 3.6. Dodatne obveze

Stranke mogu pregovarati obveze vezane za mjere koje utječu na trgovinu uslugama, a koje ne podliježu unošenju u Raspored prema članku 3.4. (Pristup tržištu) ili članku 3.5. (Nacionalni tretman), uključujući i one koje se odnose na pitanja kvalifikacija, standarda ili pitanja dopuštenja. Takve obveze će biti unesene u Raspored Stranke.

Članak 3.7.
Rasporedi specifičnih obveza

1. Svaka Stranka će u Rasporedu utvrditi specifične obveze koje preuzima sukladno članku 3.4. (Pristup tržištu), člankom 3.5. (Nacionalni tretman) i člankom 3.6. (Dodatne obveze). S obzirom na sektore u kojima se preuzimaju takve obveze, svaki Raspored sadrži slijedeće:

- (a) uvjete i ograničenja pristupa tržištu;
- (b) uvjete i kvalifikacije nacionalnog tretmana;
- (c) poduzimanje radnji u svezi dodatnih obveza navedenih u članku 3.6. (Dodatne obveze);
- (d) ako je primjereno, vremenski okvir za provedbu takvih obveza; i
- (e) datum stupanja na snagu takvih obveza.

2. Mjere koje nisu sukladne članku 3.4. (Pristup tržištu) i članku 3.5. (Nacionalni tretman) tretiraju se kako je predviđeno stavkom 2. članka XX GATS-a.

3. Rasporedi specifičnih obveza Stranaka navedeni su u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obveza u uslugama).

4. Nijedna Stranka ne može donijeti nove ili više diskriminirajuće mjere u pogledu usluga ili pružatelja usluga iz druge Stranke u odnosu na tretman koji se daje sukladno specifičnim obvezama preuzetim na temelju stavka 1. ovog članka.

Članak 3.8.
Izmjene rasporeda

Stranke će, na pisani zahtjev jedne Stranke, održati konzultacije kako bi razmotrile svaku izmjenu ili povlačenje neke specifične obveze u Rasporedu specifičnih obveza Stranke koja je podnijela zahtjev. Konzultacije će se održati u roku od tri mjeseca nakon što odgovarajuća Stranka podnese zahtjev. Tokom konzultacija, Stranke će nastojati osigurati da opća razina obostrano povoljnih obveza ne bude manje povoljna za trgovinu od one koja je odobrena u Rasporedu specifičnih obveza prije nego što su takve konzultacije održane. Izmjene Rasporeda podliježu postupcima utvrđenim u članku 6.2. (Zajednički odbor) i članku 6.8. (Izmjene i dopune) Poglavlja VI (Institucionalne i završne odredbe).

Članak 3.9.

Uzajamno priznavanje

1. U svrhu ispunjavanja svojih relevantnih standarda ili kriterija za izdavanje odobrenja, dopuštenja ili certificiranja pružatelja usluga, svaka Stranka će s dužnom pažnjom razmotriti svaki zahtjev druge Stranke za priznavanjem obrazovanja ili stječenog iskustva, ispunjavanja uvjeta ili dopuštenja ili certifikata koja izda druga Stranka. To priznavanje može biti zasnovano na sporazumu ili dogovoru s drugom Strankom, ili samostalno odobreno.
2. U slučajevima kad jedna Stranka prizna, na temelju sporazuma ili dogovora, obrazovanje ili stječe iskustvo, ispunjavanje uvjeta ili izdana dopuštenja ili certifikate, na teritoriju treće države, ta Stranka će drugoj Stranci dati odgovarajuću mogućnost da ispregovara svoje pristupanje takvom sporazumu ili dogovoru, bilo postojećem ili budućem, ili da s njom ispregovara sličan sporazum ili dogovor. U slučajevima kad jedna Stranka samostalno izvrši priznavanje, ona će drugoj Stranci dati odgovarajuću mogućnost da dokaže da obrazovanje ili stečeno iskustvo, ispunjavanje uvjeta ili dopuštenja ili certifikate izdane na teritoriju te druge Stranke treba također priznati.
3. Svaki takav sporazum ili dogovor ili samostalno priznavanje bit će sukladni relevantnim odredbama Sporazuma o WTO-u, a posebno stavka 3. članka VII GATS-a.

Članak 3.10.

Transparentnost i objavljivanje povjerljivih informacija

1. Svaka Stranka će provoditi ili uspostaviti odgovarajuće mehanizme za pružanje odgovora na upite zainteresiranih osoba u svezi svojih zakona i propisa koji se odnose na predmet ovog Poglavlja.
2. Ništa u ovom Poglavlju ne zahtijeva od bilo koje Stranke da daje povjerljive informacije čije bi objavljivanje spriječilo provedbu zakona ili bi na drugi način bilo protivno javnom interesu ili bi moglo štetiti legitimnim komercijalnim interesima pojedinih javnih ili privatnih poduzeća.
3. Regulatorna tijela svake Stranke će učiniti javno dostupnim uvjete, uključujući i svu potrebnu dokumentaciju, koji su potrebni za popunjavanje zahtjeva vezanih za pružanje usluga.
4. Na zahtjev podnositelja zahtjeva, regulatorno tijelo Stranke će podnositelja obavijestiti o stanju njegovog zahtjeva. Ako su tom tijelu potrebne neke dodatne informacije, ono će bez nepotrebnog odlaganja o tome obavijestiti podnositelja zahtjeva.
5. Na zahtjev podnositelja čiji zahtjev nije prihvaćen, regulatorno tijelo koje je odbilo njegov zahtjev dužno je, u mjeri u kojoj je to moguće, podnositelja obavijestiti o razlozima za odbijanje zahtjeva.

Članak 3.11. Domaći propisi

1. Svaka Stranka će osigurati da se sve mjere opće primjene obuhvaćene ovim Poglavljem koje utječu na trgovinu uslugama primjenjuju na razuman, objektivan i nepristrasan način.

2. Kako bi se osiguralo da mjere koje se odnose na zahtjeve za kvalifikacijama i postupcima, tehničke standarde i uvjete za izdavanje dopuštenja ne predstavljaju nepotrebne prepreke trgovini uslugama, svaka Stranka će se pobrinuti da te mjere, sukladno potrebama svakog sektora, budu:

(a) zasnovane na objektivnim i transparentnim kriterijima, kao što su stručnost i sposobnost za pružanje usluga;

(b) u slučaju postupaka za izdavanje dopuštenja, da same po sebi ne predstavljaju ograničenje za pružanje usluga.

3. U slučaju kada Stranka zahtijeva odobrenje/ovlaštenje za pružanje neke usluge, ona će osigurati da njezine nadležne vlasti:

(a) u razumnom roku nakon podnošenja zahtjeva koji se prema domaćim zakonima i propisima smatra potpunim, obavijeste podnositelja o odluci u svezi tog zahtjeva;

(b) odrede, u mjeri u kojoj je to izvodljivo, indikativni vremenski okvir za obradu zahtjeva;

(c) u slučaju odbijanja zahtjeva, izravno ili na njegov zahtjev obavijeste podnositelja, u mjeri u kojoj je to izvodljivo, o razlozima za odbijanje;

(d) na zahtjev podnositelja, pruže bez nepotrebnog odlaganja informacije o stanju zahtjeva;

(e) pruže podnositeljima mogućnost da isprave manje greške i propuste u svojim zahtjevima, koliko je to moguće, i nastoje dati upute u svezi s dodatnim informacijama koje su potrebne; i

(f) kada to smatraju prikladnim, prihvaćaju kopije dokumenata koje su ovjerene sukladno njihovom domaćem zakonu umjesto izvornih dokumenata.

4. Svaka Stranka će osigurati da svaka naknada za izdavanje odobrenja nadležnog tijela bude razumna i da sama po sebi ne predstavlja ograničenje za pružanje odgovarajuće usluge.

5. Regulatorna tijela svake Stranke će učiniti javno dostupnim uvjete, uključujući i svu potrebnu dokumentaciju, koji su potrebni za popunjavanje zahtjeva vezanih za pružanje usluga.

Članak 3.12. **Uskraćivanje povlastica**

Stranka može uskratiti povlastice iz ovog Poglavlja pružatelju usluga iz druge Stranke koji je pravna osoba ako ustanovi da je ta pravna osoba u vlasništvu ili pod nadzorom osoba iz države koja nije jedna Stranka, a Stranka koja uskraćuje povlasticu:

- (a) nema diplomatske odnose s tom državom koja nije jedna Stranka; ili
- (b) donese ili primjenjuje mjere u odnosu na tu državu koja nije Stranka ili osobu iz te države kojima se zabranjuje poslovanje s tom pravnom osobom ili koje bi bile prekršene ili izbjegnute ako bi se toj pravnoj osobi dodijelile povlastice iz ovog Poglavlja.

Članak 3.13. **Revizija obveza**

Ako nakon što ovaj Ugovor stupi na snagu, Stranka jednostrano još više liberalizira neku od svojih specifičnih obveza, ona će razmotriti zahtjev druge Stranke da se ta jednostrana liberalizacija uključi u ovaj Ugovor. Svakim takvim uključivanjem treba zadržati sveukupnu ravnotežu obveza koje je prema ovom Ugovoru preuzela svaka Stranka.

Članak 3.14. **Koprodukcija i audio-vizuelne usluge**

1. Uvažavajući činjenicu da audio-vizuelne koprodukcije u područjima koja obuhvaćaju film, animaciju i emitiranje programa mogu značajno doprinijeti razvitku audio-vizuelne industrije te intenziviranju njihove međusobne razmjene i razumijevanja u području kulture i ekonomije, Stranke se slažu da razmotre mogućnost pregovaranja koprodukcijskog sporazuma u audio-vizuelnom sektoru.

2. Koprodukcijski sporazum, sukladno stavku 1. ovog članka, postaje sastavni dio ovog Ugovora nakon njegovog stupanja na snagu. O pojedinostima tog koprodukcijskog sporazuma pregovarala bi nadležna tijela Stranaka.

Dio II – Privremeno kretanje fizičkih osoba

Članak 3.15. Područje primjene

1. Ovaj Dio se odnosi na mjere koje utječu na kretanje fizičkih osoba koje su pružatelji usluga Stranke te na fizičke osobe Stranke koje je, radi pružanja usluga, zaposlio pružatelj usluga Stranke.
2. Ovaj Ugovor se ne odnosi na mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada Stranke, niti na mjere vezane za državljanstvo, prebivalište ili zapošljavanje na trajnoj osnovi.
3. Ništa u ovom Ugovoru ne sprečava Stranku da primjenjuje mjere za reguliranje ulaska fizičkih osoba na njezin teritorij ili njihovog privremenog boravka na njezinom teritoriju, uključujući mjere potrebne za zaštitu integriteta i osiguranje urednog kretanja fizičkih osoba preko njezinih granica, a pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi poništio ili umanjio povlastice koje su nekoj Stranki dane prema ovom Ugovoru.²

Članak 3.16. Opći princip

Svaka Stranka će što je moguće ekspeditivnije primjenjivati svoje mjere koje se odnose na odredbe iz ovog Dijela kako bi izbjegle nepotrebno ometanje ili odlaganje trgovine robama ili uslugama prema ovom Ugovoru.

Članak 3.17. Specifične obveze

1. Prilikom određivanja obveza sukladno članku 3.4. (Pristup tržištu) i člankom 3.5. (Nacionalni tretman), svaka Stranka će definirati u svom Rasporedu obveze koje preuzima za ulazak i privremeni boravak na svom teritoriju fizičkih osoba iz druge Stranke. U ovim Rasporedima definirat će se rokovi, ograničenja i uvjeti koji reguliraju te obveze za svaku kategoriju pružatelja usluga, uključujući i duljinu boravka i eventualnu mogućnost produženja boravka, te sva brojčana ograničenja kao što su kvote i svaki zahtjev za ispitivanje ekonomskih potreba.

² Sama činjenica da se za fizičke osobe zahtijeva viza neće se smatrati poništavanjem ili umanjeanjem povlastica prema uvjetima specifičnih obveza iz Aneksa V (Rasporedi specifičnih obveza u uslugama).

2. Svaka Stranka će fizičkim osobama iz druge Stranke odobriti ulazak i privremeni boravak sukladno ovom Poglavlju, uključujući i rokove i uvjete za svaku kategoriju definirane u Aneksu V (Raspored specifičnih obveza u uslugama) pod uvjetom da te fizičke osobe postupaju sukladno relevantnim (imigracijskim) zakonima i propisima koji se odnose na ulazak i privremeni boravak, kao što su oni o javnom zdravlju i sigurnosti i nacionalnoj sigurnosti.

3. Sama činjenica da Stranka odobrava ulazak i privremeni boravak fizičkoj osobi iz druge Stranke neće se tumačiti na način da tu osobu oslobađa obveze ispunjavanja svih važećih uvjeta za izdavanje dopuštenja ili drugih uvjeta za obavljanje profesije ili poslovanje na drugi način, uključujući sve obvezujuće kodekse ponašanja.

4. Stranke će izbjegavati primjenu ispitivanja ekonomskih potreba i količinskih ograničenja ili drugih postupaka sličnog učinka kao uvjeta za ulazak i privremeni boravak za osobe premještene unutar društva, a koje su izvršni direktori ili stručnjaci kako je svaka Stranka odredila u svom Rasporedu specifičnih obveza.

Članak 3.18. Pružanje informacija

1. Za potrebe ovog Poglavlja, svaka Stranka će osigurati da njezina nadležna tijela učine javno dostupnim informacije potrebne za djelotvornu primjenu odobrenja za ulazak i privremeni boravak na njezinom teritoriju.

2. Informacije iz stavka 1. ovog članka će posebno obuhvaćati opis:

(i) svih kategorija odobrenja i dopuštenja koja se odnose na ulazak i privremeni boravak za svaku kategoriju navedenu u Aneksu V (Rasporedu specifičnih obveza u uslugama);

(ii) uvjeta i postupaka za podnošenje zahtjeva za i izdavanje prvog dopuštenja za ulazak i privremeni boravak, uključujući i uvjete koji se moraju ispuniti i način podnošenja zahtjeva; i

(iii) uvjeta i postupaka za podnošenje zahtjeva za izdavanje i obnavljanje odobrenja i dopuštenja za ulazak i privremeni boravak.

3. Svaka Stranka će drugoj Stranki dostaviti podatke o relevantnim publikacijama ili internetskim stranicama na kojima su dostupne informacije iz stavka 2. ovog članka.

Članak 3.19.

Ulazak, privremeni boravak i odgovarajući zahtjevi i postupci

1. Stranke će, sukladno domaćim zakonima i propisima, osigurati transparentnost, efikasnost, redovit i pravičan zakonski postupak u pogledu viza, radnih dopuštenja i slične vrste odobrenja kada se radi o ulasku i privremenom boravku fizičkih osoba koje pružaju usluge.
2. Dokumentacija koja se traži za izdavanje viza, radnih dopuštenja i slične vrste dokumenata mora biti relevantna i primjerena svrsi u koju se prikupljaju odobrenja.
3. Naknade za obradu zahtjeva za ulazak i privremeni boravak i rad pružatelja usluga bit će razumne i određivat će se s obzirom na uključene administrativne troškove.
4. Potpuni zahtjevi će se obrađivati promptno i ekspeditivno. Nadležna tijela svake Stranke će podnositelja zahtjeva za ulazak i privremeni boravak i radno dopuštenje obavijestiti o ishodu njegovog zahtjeva odmah po donošenju odgovarajuće odluke. U ovoj obavijesti će se, po potrebi, navesti trajanje boravka i svi drugi rokovi i uvjeti.
5. Zahtjevi za izdavanje radnog dopuštenja obrađivat će se što je moguće ekspeditivnije, a u svakom slučaju rok za obradu zahtjeva neće biti dulji od 60 dana.
6. Na zahtjev podnositelja nadležna tijela dotične Stranke će, bez neopravdanog odlaganja i u mjeri u kojoj je to moguće, pružiti informacije o stanju njegovog zahtjeva.
7. U slučaju nepotpunog zahtjeva, podnositelj će u najkraćem roku biti obaviješten o informacijama potrebnim za kompletiranje zahtjeva te će mu biti dana mogućnost da popravi sve nedostatke u razumnom vremenskom razdoblju.
8. U slučaju odbijanja zahtjeva, podnositelj će biti obaviješten o odbijanju te će mu biti pružene informacije o postupcima revizije koji su na raspolaganju.

Dio III - Telekomunikacijske usluge

Članak 3.20.

Definicije

Za potrebe ovog Dijela:

„atribucija“ označava preporučeni način opisivanja, karakteriziranja, dodjeljivanja, raspoređivanja i korištenja ograničenih telekomunikacijskih resursa, uključujući frekvencije i brojeve;

„**odobrenje**“ označava dopuštenja, koncesije, registracije ili druga odobrenja koja Stranka može zahtijevati za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga;

„**kolokacija**“ označava pristup i korištenje fizičkog prostora s ciljem instaliranja, održavanja i popravke opreme na objektima koji su u vlasništvu ili pod nadzorom i koje koristi neki drugi glavni pružatelj javnih telekomunikacijskih usluga;

„**troškovno orijentiran**“ znači zasnovan na troškovima, i može uključivati razumnu dobit te može obuhvaćati različite troškovne metodologije za različite objekte ili usluge;

„**poduzeće**“ kao što je određeno u članku 3.2. (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama);

„**osnovni elementi**“ su oni elementi mreže ili javne telekomunikacijske usluge :

- (a) koji su neophodni za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga;
- (b) koje isključivo ili pretežno pruža jedan pružatelj ili ograničen broj pružatelja, i
- (c) koje ekonomski ili tehnički nije moguće zamijeniti kako bi se pružala usluga;

„**krajnji korisnik**“ označava krajnjeg potrošača ili pretplatnika javne telekomunikacijske usluge, uključujući pružatelja usluga koji nije pružatelj javnih telekomunikacijskih usluga;

„**homologacija**“ označava - proces pribavljanja potvrda kojima nadležna agencija za nadzor potvrđuje, u svakom pojedinom slučaju, usklađenost tehničke opreme sa svim zakonskim zahtjevima u pogledu sigurnosti, neškodljivosti za zdravlje ljudi, kompatibilnosti i slično;

„**interkonekcija**“ označava vezu između dvije ili više javnih telekomunikacijskih mreža unutar teritorija jedne Stranke kojom se korisnicima jednog pružatelja omogućava komuniciranje s korisnicima drugog pružatelja te pristup uslugama koje pruža neki drugi pružatelj;

„**sučelje**“ označava točku povezivanja na mrežu, uključujući sve fizičke konekcije s njihovim tehničkim specifikacijama za pristup koje čine dio takve mreže i koje su neophodne za pristup mreži i efikasno komuniciranje putem mreže;

„**iznajmljene linije**“ označava telekomunikacijske linije između dvije ili više određenih točaka koje su namijenjene za određenu uporabu ili su na raspolaganju određenom klijentu ili drugim korisnicima koje odredi taj klijent;

„**glavni pružatelj**“ označava pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga koji ima mogućnost da bitno utječe na uvjete sudjelovanja, u smislu cijene i isporuke na relevantno tržište mreža ili javnih telekomunikacijskih usluga, kao rezultat:

- (a) nadzora nad osnovnim elementima ili,

(b) korištenja svog položaja na tržištu;

„element mreže“ označava svaki objekat ili opremu koja se koristi za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga, njezin tehnički opis mora uključiti njezine karakteristike, funkcije i kapacitet koji nudi takav objekat ili oprema;

„nediskriminatoran“ označava tretman koji nije nepovoljniji od onog koji se u istim ili sličnim okolnostima daje bilo kojoj drugoj mreži ili sličnom korisniku telekomunikacijskih usluga;

„prenosivost broja“ označava pravo krajnjih korisnika javnih telekomunikacijskih usluga da zadrže, za fiksne telefonske brojeve na istoj lokaciji, a za mobilne telefonske brojeve na bilo kojoj lokaciji, iste telefonske brojeve kada prelaze u mrežu sličnog pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga;

„javna telekomunikacijska mreža“ označava infrastrukturu koja se koristi za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga;

„javne telekomunikacijske usluge“ označavaju svaku telekomunikacijsku uslugu koja se pruža javnosti. Te usluge mogu, između ostalog, obuhvaćati telefon i prijenos podataka, bez promjene oblika ili sadržaja tih informacija od jednog do drugog kraja, ali one isključuju informacijske usluge;

„referentna interkonekcijska ponuda“ označava ponudu glavnog pružatelja za interkonekciju koja je registrirana kod i odobrena od regulatornog tijela za telekomunikacije, a koja je u dovoljnoj mjeri detaljna da pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga koji žele da prihvate te cijene, rokove i uvjete, omogućuje da dobiju interkonekciju bez potrebe vođenja pregovora s dotičnim pružateljem;

„telekomunikacije“ označavaju emitiranje, prijenos i primitak signala fizičkim, elektromagnetskim ili optičkim putem;

„regulatorno tijelo za telekomunikacije“ označava tijelo ili tijela u sektoru telekomunikacijskih usluga kojem su sukladno domaćem zakonodavstvu svake Stranke povjerene sve regulatorne dužnosti;

„priključna točka mreže“ označava točku priključka javne telekomunikacijske mreže na objekte i opremu krajnjih korisnika ili, tamo gdje je to moguće, točku priključka drugih telekomunikacijskih mreža na nju; i

„korisnik“ označava fizičku ili pravnu osobu, bilo da se radi o pretplatniku ili ne, koja koristi telekomunikacijske usluge, a može biti i pružatelj javnih telekomunikacijskih usluga.

Članak 3.21. Područje primjene

1. Ovaj Dio se odnosi na:
 - (a) mjere koje donosi ili primjenjuje jedna Stranka vezane za pristup i korištenje mreža i javnih telekomunikacijskih usluga;
 - (b) mjere koje donosi ili primjenjuje jedna Stranka vezane za obveze operatora mreža ili pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga, i
 - (c) ostale mjere koje donosi ili primjenjuje jedna Stranka vezane za mreže i javne telekomunikacijske usluge.
2. Ovaj Dio se ne odnosi na mjere koje donosi i primjenjuje jedna Stranka vezane za emitiranje³ i kablovsku distribuciju radijskog i televizijskog programa namijenjenog javnosti, osim što garantira poduzećima koja pružaju ove usluge pristup i kontinuirano korištenje mreža i javnih telekomunikacijskih usluga, kao što je utvrđeno u članku 3.22. (Pristup i korištenje mreže i javnih telekomunikacijskih usluga).
3. Ništa u ovom Dijelu neće se tumačiti na način da od Stranke zahtijeva, ili da zahtijeva da Stranka obaveže bilo koje poduzeće, na uspostavu, izgradnju, pribavljanje, iznajmljivanje i vođenje rada telekomunikacijskih mreža ili pružanje javnih telekomunikacijskih usluga ako se one ne pružaju javnosti.
4. Pored toga, neće se tumačiti da ovaj Dio sprečava neku Stranku da osobama koje su privatni operatori mreža zabrani korištenje svojih mreža za pružanje mrežnih i javnih telekomunikacijskih usluga trećim osobama.

Članak 3.22. Pristup i korištenje mreže i javnih telekomunikacijskih usluga

1. Ovisno o pravu Stranke da ograniči pružanje usluga sukladno pričuvama izloženim u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obveza u uslugama), Stranka će osigurati da poduzeća iz druge Stranke koja pružaju telekomunikacijske usluge imaju pristup mrežama ili javnim telekomunikacijskim uslugama koje se nude na njenom teritoriju ili preko njezinih granica i može ih koristiti pod razumnim i nediskriminatornim uvjetima, uključujući između ostalog stavove definirane u stavku 2. do 6. ovog članka.
2. Svaka Stranka će osigurati da tim poduzećima bude dozvoljeno da:

³ Emitiranje se definira onako kako je to određeno zakonodavstvom svake Stranke.

- (a) kupuju ili iznajmljuju i priključuju krajnje ili druge uređaje za sučeljavanje s javnim telekomunikacijskim mrežama;
 - (b) pružaju usluge krajnjim, pojedinačnim ili višestrukim korisnicima putem vlastitih ili iznajmljenih sklopova;
 - (c) povezuju privatne iznajmljene ili vlastite sklopove s mrežama i javnim telekomunikacijskim uslugama te Stranke ili sa sklopovima koje je iznajmilo ili koje su u vlasništvu drugog poduzeća, i
 - (d) obavljaju funkcije prespajanja, signalizacije, obrade i pretvaranja, i koriste operativne protokole po svom izboru.
3. Svaka Stranka će osigurati da poduzeća iz druge Stranke mogu koristiti mreže i javne telekomunikacijske usluge za prijenos informacija na svoj teritorij ili preko njezinih granica, i za pristup na teritoriju bilo koje Stranke informacijama sadržanim u bazama podataka ili na drugi način pohranjenim u strojarski čitljivom obliku.
4. Neovisno o stavku 3. ovog članka, Stranka može poduzeti potrebne mjere kako bi:
- (a) osigurala sigurnost i povjerljivost poruka, i/ili
 - (b) zaštitila privatnost osobnih podataka krajnjih korisnika telekomunikacija;
- pod uvjetom da se te mjere ne primjenjuju na način koji bi predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije ili prikrivenog ograničavanja trgovine uslugama.
5. Svaka Stranka će osigurati da se ne nameću uvjeti za pristup i korištenje mreža ili javnih telekomunikacijskih usluga osim onih koji se smatraju potrebnim da se:
- (a) osigura odgovornost pružatelja javnih mreža ili usluga javnih telekomunikacija za javnu uslugu, posebno njihovu sposobnost da svoje mreže ili usluge učine dostupnim javnosti;
 - (b) zaštititi tehnička cjelovitost mreža ili javnih telekomunikacijskih usluga; ili
 - (c) osigura da pružatelji usluga druge Stranke ne pružaju usluge koje su Stranke ograničile u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obveza u uslugama).
6. Pod uvjetom da zadovolje kriterije utvrđene u stavku 5. ovog članka, uvjeti za pristup i korištenje mreža ili javnih telekomunikacijskih usluga mogu obuhvaćati:

- (a) zahtjev za korištenje određenih tehničkih sučelja, uključujući i sučeljne protokole, za interkonekciju s tim mrežama i uslugama;
- (b) zahtjeve za interoperabilnost tih usluga, ako je potrebno;
- (c) homologaciju ili odobrenje terminala ili druge opreme koja se sučeljava s mrežom, te tehničke zahtjeve vezane za priključivanje takve opreme na te mreže; i
- (d) ograničenja interkonekcije privatnih iznajmljenih ili vlastitih sklopova s takvim mrežama ili uslugama ili sa sklopovima koji su u vlasništvu ili ih je iznajmilo drugo poduzeće.

7. Ništa u ovom članku ne sprečava Stranku da od poduzeća zahtijeva dostavljanje obavijesti ili pribavljanje dopuštenja, koncesije, registracije ili druge vrste odobrenja kako bi pružalo neku vrstu javnih telekomunikacijskih usluga na njezinom teritoriju.

Članak 3.23.

Javna dostupnost kriterija za izdavanje dopuštenja

1. U slučaju kada se zahtijeva dopuštenje, slijedeće će biti učinjeno javno dostupnim:
 - (a) svi kriteriji za izdavanje dopuštenja i vremensko razdoblje koje je uobičajeno potrebno za donošenje odluke o zahtjevu za izdavanje dopuštenja, i
 - (b) rokovi i uvjeti pojedinačnih dopuštenja.
2. Podnositelj zahtjeva će se, na zahtjev, obavijestiti o razlozima iz kojih se uskraćuje izdavanje dopuštenja.

Članak 3.24.

Djelovanje pružatelja

Tretman glavnih pružatelja

1. Svaka Stranka će osigurati da glavni pružatelji na njezinom teritoriju odobre pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga druge Stranke tretman koji nije manje povoljan od onog koji ti pružatelji, u istim ili sličnim okolnostima, odobravaju svojim podružnicama, povezanim društvima ili nepovezanim društvima pružateljima usluga u pogledu:

- (a) raspoloživosti, ponude, cijena ili kvalitete mreža ili sličnih javnih telekomunikacijskih usluga; i

- (b) raspoloživosti tehničkih sučelja potrebnih za interkonekciju.

Konkurentne zaštitne mjere

1. Svaka Stranka će provoditi odgovarajuće mjere kako bi spriječila da pružatelji koji su, pojedinačno ili putem spajanja, glavni pružatelji na svom teritoriju, primjenjuju ili nastave primjenjivati nekonkurentne prakse.
2. Nekonkurentne prakse navedene u stavku 1. ovog članka obuhvaćaju:
 - (a) obavljanje nekonkurentnih aktivnosti unakrsnog subvencioniranja;
 - (b) korištenje informacija dobivenih od konkurenata s nekonkurentnim rezultatima;
i
 - (c) propust u pravovremenom pružanju drugim pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga tehničkih informacija o osnovnim elementima i komercijalno relevantnih informacija koje su tim pružateljima potrebne kako bi pružali telekomunikacijske usluge.

Interkonekcija s glavnim pružateljima

A. Opći uvjeti

1. Svaka Stranka će osigurati da glavni pružatelj omogući interkonekciju:
 - (a) na svakoj točki na mreži gdje je to tehnički izvedivo;
 - (b) pod uvjetima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i cijenama koje nisu diskriminatorne u odnosu na druge pružatelje;
 - (c) čija kvaliteta neće biti lošija od one koja se pruža za vlastite slične usluge ili nepovezanim pružateljima usluga ili svojim podružnicama ili drugim povezanim društvima;
 - (d) pravovremeno, pod uvjetima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i troškovno-orijentiranim cijenama koje su transparentne, razumne, uzimaju u obzir ekonomsku opravdanost i u dovoljnoj mjeri su razdvojene kako pružatelj ne bi morao plaćati komponente mreže ili uređaje koji mu nisu potrebni za pružanje usluge, osim kada nakon analize tržišta regulatorno tijelo odluči da to nije neophodno da bi se postigla djelotvorna konkurencija; i
 - (e) na prethodno podneseni zahtjev, na dodatnim točkama pored priključnih točaka na mrežu koje se nude većini korisnika, uz naplatu nadoknade koja se ogleda u

troškovima izgradnje potrebnih dodatnih objekata.

B. Interkonekcijske opcije

2. Svaka Stranka će osigurati da pružatelji javnih telekomunikacijskih usluga iz druge Stranke mogu izvršiti međusobno povezivanje svojih objekata i opreme s objektima i opremom glavnih pružatelja na njezinom teritoriju, sukladno najmanje jednoj od slijedećih opcija:

(a) referentnom interkonekcijskom ponudom ili drugom standardnom interkonekcijskom ponudom koja sadrži cijene i uvjete koje glavni pružatelji nude pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga;

(b) uvjetima važećeg ugovora o interkonekciji; ili

(c) pregovaranjem novog ugovora o interkonekciji.

C. Javna dostupnost postupaka interkonekcije

3. Svaka Stranka će učiniti dostupnim javnosti važeće postupke za interkonekciju s glavnim pružateljima na njezinom teritoriju.

4. Stranka će učiniti javno dostupnim važeće postupke za pregovore o interkonekciji s nekim glavnim pružateljem na njezinom teritoriju.

5. Stranka će osigurati način na koji pružatelji iz druge Stranke mogu dobiti cijene, rokove i uvjete koji su potrebni za interkonekciju a koje nudi neki glavni pružatelj. Ti načini obuhvaćaju najmanje osiguranje:

(a) javne dostupnosti ugovora o interkonekciji koji su na snazi između nekog glavnog pružatelja na njezinom teritoriju i drugih pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga na njezinom teritoriju;

(b) javne dostupnosti cijena, rokova i uvjeta za interkonekciju s nekim glavnim pružateljem koje određuje regulatorno tijelo za telekomunikacije ili drugo nadležno tijelo; ili

(c) javne dostupnosti referentne interkonekcijske ponude.

Usluge za koje se ove cijene, rokovi i uvjeti učine javno dostupnim ne smiju uključivati sve usluge vezane za interkonekciju koje nudi neki glavni pružatelj, koje Stranka odredi na temelju svojih zakona i propisa.

Članak 3.25.

Ponuda i određivanje cijena iznajmljenih sklopova

1. Svaka Stranka će se pobrinuti da glavni pružatelji na njezinom teritoriju osiguraju poduzećima iz druge Stranke iznajmljene sklopove, koje su javne telekomunikacijske usluge, prema razumnim i nediskriminatornim rokovima, uvjetima i cijenama.
2. Za potrebe stavka 1. ovog članka, svaka Stranka će dati ovlaštenje svom regulatornom tijelu za komunikacije da od glavnih pružatelja na svom teritoriju zahtijeva da poduzećima iz druge Stranke nude iznajmljene sklopove po paušalnoj cijeni ili po cijenama koje su zasnovane na kapacitetu i troškovno orijentirane.

Članak 3.26.

Kolokacija

1. Svaka Stranka će osigurati da glavni pružatelji na njezinom teritoriju osiguraju pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga iz druge Stranke fizičku kolokaciju opreme potrebne za interkonekciju ili za pristup razdvojenim elementima mreže prema razumnim, nediskriminatornim i transparentnim rokovima, uvjetima i cijenama.
2. Svaka Stranka može, sukladno domaćem pravu i propisima, utvrditi elemente koji podliježu primjeni stavka 1. ovog članka.

Članak 3.27.

Pristup stubovima, vodovima, kanalima i prava prolaza

Svaka Stranka će se pobrinuti da glavni pružatelji na njezinom teritoriju osiguraju pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga iz druge Stranke pristup stubovima, vodovima, kanalima i prava prolaza prema razumnim i rokovima, uvjetima i razumnim i nediskriminatornim cijenama.

Članak 3.28.

Preprodaja

Svaka Stranka će osigurati da glavni pružatelji na njezinom teritoriju:

- (a) nude pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga druge Stranke na preprodaju, po razumnim⁴ cijenama, javne telekomunikacijske usluge koje ti glavni pružatelji pružaju krajnjim korisnicima po maloprodajnoj cijeni, i

⁴ Stranka može utvrditi razumne cijene primjenom metodologije koju smatra odgovarajućom.

(b) ne postavljaju diskriminatorne ili neopravdane uvjete ili ograničenja kod preprodaje ovakvih usluga⁵.

Članak 3.29. **Razdvajanje elemenata mreže**

1. Svaka Stranka će dati ovlaštenje svom regulatornom tijelu za telekomunikacije da od glavnih pružatelja na svom teritoriju zahtijeva da pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga iz druge Stranke nude pristup elementima mreže razdvojeno u pogledu rokova, uvjeta i troškovno orijentiranih cijena za pružanje javnih telekomunikacijskih usluga koje su razumne, nediskriminatorne i transparentne.
2. Svaka Stranka može odrediti koji elementi mreže bi trebali biti dostupni na njezinom teritoriju i koji pružatelji mogu dobiti te elemente, sukladno domaćim zakonima i propisima.

Članak 3.30. **Interkonekcija**

1. Svaka Stranka će se pobrinuti da pružatelji javnih telekomunikacijskih usluga na njezinom teritoriju izravno ili neizravno osiguraju interkonekciju pružateljima javnih telekomunikacijskih usluga iz druge Stranke sukladno domaćem zakonodavstvu te Stranke.
2. Za potrebe stavka 1. ovog članka, svaka Stranka će osigurati da pružatelji javnih telekomunikacijskih usluga na njezinom teritoriju poduzmu razumne mjere kako bi zaštitili povjerljivost komercijalno osjetljivih informacija ili vezanih za pružatelje ili krajnje korisnike javnih telekomunikacijskih usluga te koristili te informacije samo za pružanje tih usluga.

Članak 3.31. **Prenosivost broja**

Svaka Stranka će osigurati da pružatelji javnih telekomunikacijskih usluga na njezinom teritoriju omogućuju prenosivost broja na povoljan način i prema razumnim nediskriminatornim rokovima i uvjetima.

⁵ Kada je tako utvrđeno domaćim pravom ili zakonodavstvom, Stranka može zabraniti da preprodavač po veleprodajnim cijenama dobije javnu telekomunikacijsku uslugu koja je po maloprodajnim cijenama dostupna samo ograničenoj kategoriji korisnika, i da je nudi drugoj kategoriji korisnika.

Članak 3.32.
Fleksibilnost pri izboru tehnologija

1. Nijedna Stranka ne smije sprečavati pružatelje javnih telekomunikacijskih usluga da imaju fleksibilnost pri izboru tehnologija koje koriste u pružanju svojih usluga, uključujući bežične mobilne usluge, sukladno važećim tehničkim propisima u svakoj Stranki.
2. Ništa u ovom članku neće se tumačiti na način da sprečava regulatorno tijelo da, u slučaju kad neki operator namjerava primijeniti drukčiji pristup usluzi koja je odobrena, zahtijeva dodatno dopuštenje ili drugo propisno odobrenje za pružanje takve javne telekomunikacijske usluge.

Članak 3.33.
Univerzalna usluga

1. Svaka Stranka ima pravo da odredi koju vrstu obveza u pogledu univerzalnih usluga želi usvojiti ili primijeniti.
2. Svaka Stranka će svaku obvezu u pogledu univerzalne usluge koju usvoji ili provodi vršiti na transparentan, nediskriminatoran i konkurentno neutralan način te će osigurati da nijedna obveza u pogledu univerzalne usluge ne predstavlja veće opterećenje od potrebnog za onu vrstu univerzalne usluge koju ta Stranka odredi.

Članak 3.34.
Raspodjela, dodjela i korištenje ograničenih resursa

1. Svaka Stranka će provoditi postupke za raspodjelu, dodjelu i korištenje ograničenih telekomunikacijskih resursa, uključujući frekvencije i brojeve, na objektivan, povoljan, transparentan i nediskriminatoran način, izuzimajući one koji su za vladinu uporabu.
2. Mjere Stranke vezane za raspodjelu i dodjelu frekvencija i upravljanje frekvencijskim spektrom ne predstavljaju mjere koje su, same po sebi, nespojive sa člankom 3.4. (Pristup tržištu).
3. Slijedom toga, svaka Stranka će zadržati pravo da uspostavi, provodi i primjenjuje politike upravljanja frekvencijskim spektrom koje za posljedicu mogu imati ograničavanje broja pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga sve dok se to radi sukladno drugim odredbama ovog Ugovora. Pored toga, svaka Stranka zadržava pravo na raspodjelu i dodjelu frekvencijskih pojasa uz vođenje računa o sadašnjim i budućim potrebama i raspoloživosti spektra.
4. Svaka Stranka će učiniti dostupnim javnosti trenutno stanje raspodijeljenih i

dodijeljenih frekvencijskih pojasa, ali neće biti obvezna da detaljno identificira raspodijeljene i dodijeljene frekvencije za određene vladine korisnike.

5. Kada se vrši raspodjela spektra nevladinih telekomunikacijskih usluga, postupci svake Stranke zasnivat će se na otvorenom i transparentnom procesu javnih komentara koji uzima u obzir javni interes. Ovi procesi će generalno biti zasnovani na tržišnom pristupu raspodjeli spektra zemaljskih nevladinih telekomunikacijskih usluga.

Članak 3.35. Regulatorno tijelo

1. Svaka Stranka će osigurati da njezino regulatorno tijelo za telekomunikacije bude neovisno, odvojeno i da ne polaže račune nijednom pružatelju javnih telekomunikacijskih usluga.

2. U tu svrhu, svaka Stranka će osigurati da njezino regulatorno tijelo za telekomunikacije nema nikakav financijski interes ili operativne funkcije kod bilo kojeg pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga.

3. Svaka Stranka će osigurati da odluke i postupci njezinog regulatornog tijela budu nepristrasni prema svim sudionicima na tržištu. U tu svrhu, svaka Stranka će osigurati da bilo kakav financijski interes koji ta Stranka ima kod pružatelja javnih telekomunikacijskih usluga nema utjecaja na odluke i postupke njezinog regulatornog tijela za telekomunikacije.

4. Nijedna Stranka neće nekom pružatelju javnih telekomunikacijskih usluga odobriti tretman koji je povoljniji od onog odobrenog sličnom pružatelju iz druge Stranke, s opravdanjem da je taj pružatelj kojem je odobren povoljniji tretman u cjelosti ili djelomično u vlasništvu državne vlade bilo koje Stranke.

Članak 3.36. Rješavanje domaćih telekomunikacijskih sporova

Svaka Stranka će osigurati da postoje interni mehanizmi za rješavanje sporova sukladno svom važećem domaćem zakonodavstvu.

Članak 3.37. Transparentnost

Sukladno svom domaćem zakonodavstvu, svaka Stranka će u najvećoj mogućoj mjeri:

(a) smjesta objaviti ili učiniti dostupnim javnosti propis kojim se uspostavlja regulatorno

tijelo za komunikacije, uključujući i osnovu za taj propis.

(b) omogućiti zainteresiranim osobama, u najvećoj mogućoj mjeri, putem javne obavijesti dane dovoljno ranije, da daju primjedbe na svaki propis koji predloži regulatorno tijelo za telekomunikacije, i

(c) učiniti dostupnim javnosti mjere koje se odnose na mreže ili javne telekomunikacijske usluge, uključujući mjere koje se tiču:

- (i) cijena i drugih uvjeta pružanja usluge;
- (ii) specifikacije tehničkih sučelja;
- (iii) uvjeta za priključivanje terminala i ostale opreme na javnu telekomunikacijsku mrežu;
- (iv) zahtjeva za obavijesti, dopuštenja, registracije ili drugog odobrenja, ako takvi postoje;
- (v) informacija o odgovornim tijelima za izradu, izmjene i usvajanje mjera vezanih za standarde koji utječu na pristup i korištenje, i
- (vi) postupaka vezanih za rješavanje telekomunikacijskih sporova, utvrđenih u članku 6.5. (Rješavanje sporova) i Aneksu VI (Rješavanje sporova).

Članak 3.38.

Odnos prema drugim Poglavljima

U slučaju bilo kakve neusklađenosti između ovog Dijela i nekog drugog Poglavlja ovog Ugovora, prednost ima ovaj Dio kada se radi o neusklađenosti.

Članak 3.39.

Standardi i međunarodne organizacije

Stranke priznaju važnost međunarodnih standarda za globalnu kompatibilnost i interoperabilnost mreža ili telekomunikacijskih usluga te se obvezuju da će te standarde promovirati kroz rad nadležnih međunarodnih tijela, uključujući *Međunarodnu uniju za telekomunikacije* i *Međunarodnu organizaciju za standardizaciju*.

Dio IV – Financijske usluge

Članak 3.40. Područje primjene i definicije

1. Ovo Poglavlje utvrđuje principe regulatornog okvira za sve financijske usluge za koje se daju specifične obveze u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obveza u uslugama).
2. Za potrebe ovog Dijela:

„financijske usluge“ označavaju svaku uslugu financijske naravi koju nekoj Stranki nudi pružatelj financijskih usluga. Financijske usluge obuhvaćaju sve usluge osiguranja i usluge u svezi s osiguranjem te sve bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja). Financijske usluge uključuju slijedeće djelatnosti:

- (a) Usluge osiguranja i u svezi s osiguranjem:
 - (i) izravno osiguranje (uključujući suosiguranje): životno; neživotno;
 - (ii) reosiguranje i retrocesija;
 - (iii) posredovanje u osiguranju, kao što je zastupanje i agencijsko posredovanje; i
 - (iv) pomoćne usluge u svezi s osiguranjem, kao što su konzultantske usluge, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge namirenja potraživanja; i
- (b) Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja):
 - (i) primanje depozita i drugih povratnih sredstava od pravnih subjekata;
 - (ii) davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnog poslovanja;
 - (iii) financijski lizing;
 - (iv) sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kredite, kreditne i debitne kartice, putničke čekove i bankovne mjenice;
 - (v) jamstva i obveze;
 - (vi) trgovanje za svoj vlastiti ili za račun klijenata, bilo na berzi, ili na

vanberzanskom tržištu ili na neki drugi način, slijedećim:

A. instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu);

B. devizama;

C. derivativnim proizvodima koji uključuju ali se ne ograničavaju na terminske ugovore (fjučerse) i opcije;

D. instrumentima deviznog tečaja i kamatnih stopa, uključujući proizvode kao što su swapovi, sporazumi o terminskom tečaju;

E. prenosivim vrijednosnim papirima; i

F. ostalim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući zlatne poluge;

(vii) sudjelovanje u emisiji svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući garantiranje otkupa i plasman u svojstvu agenta (bilo javne ili privatne emisije) i pružanje usluga vezanih za takve emisije;

(viii) novčano posredovanje;

(ix) upravljanje sredstvima, poput upravljanja gotovinom ili portfeljem, upravljanje svim oblicima zajedničkog ulaganja, upravljanje penzijskim fondovima, usluge deponiranja i čuvanja;

(x) usluge poravnanja i kliringa za financijska sredstva, uključujući vrijednosne papire, derivativne proizvode, te druge prenosive instrumente;

(xi) pružanje i prijenos financijskih informacija te obrada financijskih podataka i odgovarajućih softvera; i

(xii) savjetodavne, posredničke i druge pomoćne financijske usluge za sve djelatnosti navedene u točkama od (i) do (xi), uključujući kreditne preporuke i analizu, istraživanje i savjetovanje u području ulaganja i portfelja, savjetovanje u pogledu kupnje i restrukturiranja i strategije poduzeća;

„pružatelj financijskih usluga“ označava svaku fizičku ili pravnu osobu Stranke koja želi pružati ili pruža financijske usluge, ali ne uključuje javne subjekte;

„nova financijska usluga“ označava uslugu financijske naravi, uključujući usluge vezane za postojeće i nove proizvode ili način na koji se proizvod isporučuje, koju ne pruža bilo koji pružatelj financijskih usluga na teritoriju Stranke, ali koju pruža na teritoriju druge Stranke;

„javni subjekt“ označava:

(a) vladu, središnju banku ili monetarnu vlast Stranke ili subjekt u vlasništvu ili pod nadzorom Stranke, koji se načelno bavi obavljanjem vladinih funkcija ili aktivnosti za vladine potrebe, isključujući subjekt koji se načelno bavi pružanjem financijskih usluga na komercijalnoj osnovi; ili

(b) privatni subjekt koji obavlja funkcije koje uobičajeno obavlja središnja banka ili monetarna vlast kad obavlja te funkcije.

Članak 3.41. Mjere opreza

1. Svaka Stranka može donijeti ili provoditi mjere iz razloga opreza⁶, uključujući:

(a) zaštitu ulagača, deponenata, vlasnika polica ili osoba prema kojima pružatelj financijskih usluga ima fiducijarnu obvezu; i

(b) osiguranje integriteta i stabilnosti financijskog sustava te Stranke.

2. Ove mjere ne smiju predstavljati veće opterećenje nego je to potrebno kako bi ostvarile svoj cilj, a tamo gdje nisu sukladne drugim odredbama ovog Ugovora, ne smiju se koristiti kao način na koji bi bilo koja Stranka izbjegavala svoje obveze ili dužnosti koje proizlaze iz tih odredbi.

3. Ništa u ovom Ugovoru neće se tumačiti na način da od Stranke zahtijeva da otkrije informacije koje se odnose na poslove i račune pojedinih klijenata niti bilo kakve povjerljive ili zaštićene informacije koje se nalaze u posjedu javnih subjekata.

4. Ne dovodeći u pitanje druge načine reguliranja prekogranične trgovine financijskim uslugama iz razloga opreza, Stranka može zahtijevati registraciju pružatelja prekograničnih financijskih usluga druge Stranke te financijskih instrumenata.

⁶ Podrazumijeva se da izraz „razlozi opreza“ može uključivati održavanje sigurnosti, stabilnosti, integriteta ili financijske odgovornosti pojedinačnih pružatelja financijskih usluga.

Članak 3.42.

Transparentnost

1. Stranke priznaju važnost transparentnih propisa i politika koje uređuju djelatnosti pružatelja financijskih usluga za olakšavanje pristupa stranih pružatelja financijskih usluga tržištu druge Stranke i njihovog poslovanja na tom tržištu. Svaka Stranka se obvezuje da će promovirati regulatornu transparentnost u financijskim uslugama.
2. Nadležna tijela svake Stranke će zainteresiranim osobama staviti na raspolaganje domaće uvjete i važeće postupke za popunjavanje zahtjeva u svezi s pružanjem financijskih usluga.
3. Ako je za pružanje financijskih usluga obvezno posjedovanje dopuštenja ili odobrenja, nadležna tijela Stranke će uvjete za dobivanje takvog dopuštenja ili odobrenja učiniti javno dostupnim.
4. Svaka Stranka će osigurati da se sve mjere opće primjene na koje se odnosi ovaj Dio provode na razuman, objektivan i nepristrasan način.
5. Svaka Stranka će, u mjeri kojoj je to moguće, omogućiti razumno vremensko razdoblje od objavljivanja financijskih propisa opće primjene do dana njihovog stupanja na snagu.
6. Svaka Stranka će osigurati da se pravila opće primjene koja donesu ili provode samoregulirajuće organizacije određene Stranke bez odgode objave ili na drugi način učine dostupnim na takav način koji će zainteresiranim osobama omogućiti da se s njima upoznaju.
7. Svaka Stranka će primjenjivati ili uspostaviti odgovarajuće mehanizme za davanje odgovora na upite zainteresiranih osoba u svezi mjera opće primjene obuhvaćenih ovim Poglavljem.

Članak 3.43.

Samoregulirajuće organizacije

Kada jedna Stranka traži članstvo, sudjelovanje u ili pristup bilo kojoj samoregulirajućoj organizaciji, berzi ili tržištu vrijednosnih papira ili terminskih ugovora (fjučersa), klirinškoj agenciji ili bilo kojoj drugoj organizaciji ili udruženju, kako bi pružatelji financijskih usluga iz druge Stranke financijske usluge pružali na ravnopravnoj osnovi s pružateljima financijskih usluga te Stranke, ili kada ta Stranka tim subjektima izravno ili neizravno daje privilegije ili prednost u pogledu pružanja financijskih usluga, ta Stranka će osigurati da ti subjekti pružateljima financijskih usluga iz druge Stranke odobre nacionalni tretman i tretman najpovlaštenije nacije.

Članak 3.44.

Sustavi plaćanja i obračuna

Prema uvjetima kojima se odobrava nacionalni tretman, svaka Stranka će pružateljima financijskih usluga druge Stranke koji imaju poslovni nastan na njezinom teritoriju odobriti pristup sustavima plaćanja i obračuna kojima upravljaju javni subjekti i zvaničnim mogućnostima financiranja i refinanciranja koje su dostupne u okviru uobičajenog poslovanja. Cilj ovog članka nije da omogućava pristup sredstvima zajmodavca Stranke u krajnjoj instanci.

Članak 3.45.

Nove financijske usluge

1. Svaka Stranka će dopustiti pružatelju financijskih usluga iz druge Stranke koji ima poslovni nastan na njezinom teritoriju pružanje bilo koje nove financijske usluge čije bi pružanje u istim ili sličnim okolnostima prema domaćem pravu ta Stranka dopustila svojim pružateljima financijskih usluga, pod uvjetom da za tu novu financijsku uslugu nije potrebno donošenje nekog novog ili izmjena postojećeg zakona.

2. Stranka može odrediti institucionalni i pravni oblik putem kojeg se usluga može pružati te može zahtijevati odobrenje za pružanje usluge. U slučajevima kada se zahtijeva takvo odobrenje, donosi se odluka u razumnom roku, a odobrenje se može odbiti samo iz razloga opreza.

Članak 3.46.

Prijenos i obrada informacija

Ovisno o domaćem zakonodavstvu, nijedna Stranka neće poduzimati mjere kojima se sprečava prijenos informacija ili obrada financijskih informacija na ili s njezinog teritorija, uključujući prijenos podataka elektroničkim putem, ili mjere kojima se, na temelju pravila o uvozu sukladno međunarodnim sporazumima, sprečava prijenos opreme, ako je takav prijenos informacija, obrada financijskih informacija ili prijenos opreme neophodan za odvijanje uobičajenog poslovanja pružatelja financijskih usluga druge Stranke. Ništa u ovom članku ne ograničava pravo Stranke da zaštiti osobne podatke, privatnost i povjerljivost privatnih podataka i računa osim ako se takvo pravo ne koristi kako bi se izbjeglo poštivanje odredbi ovog Poglavlja.

Članak 3.47.

Specifična izuzeća

1. Ništa u ovom Dijelu neće se tumačiti na način da sprečava Stranku, uključujući njezine javne subjekte, da na svom teritoriju isključivo provodi aktivnosti ili pruža usluge koje

predstavljaju dio javnog penzijskog plana ili zakonski sustav socijalne sigurnosti, osim kada prema domaćim propisima takve aktivnosti mogu obavljati pružatelji financijskih usluga u konkurenciji s javnim subjektima ili privatnim institucijama.

2. Ništa u ovom Ugovoru se neće primjenjivati na aktivnosti koje obavljaju središnja banka ili monetarne vlasti niti bilo koji drugi javni subjekt u provedbi monetarne ili politike deviznog tečaja.

3. Ništa u ovom Dijelu neće se tumačiti na način da sprečava Stranku, uključujući njezine javne subjekte, da na svom teritoriju isključivo provodi aktivnosti ili pruža usluge za račun, s jamstvom ili koristeći financijska sredstva te Stranke, uključujući njezine javne subjekte, osim ako te aktivnosti prema domaćim propisima mogu obavljati pružatelji financijskih usluga u konkurenciji sa javnim subjektima ili privatnim institucijama.

Članak 3.48. Priznavanje

1. Stranka može priznati mjere opreza druge Stranke prilikom odlučivanja o tome kako će se njezine mjere koje se odnose na financijske usluge primjenjivati. Takvo priznavanje, koje se može ostvariti putem harmonizacije ili na drugi način, može se zasnivati na sporazumu ili dogovoru između Stranaka, ili može biti samostalno odobreno.

2. Stranka koja je, bilo u vrijeme stupanja na snagu ovog Ugovora ili nakon toga, potpisnica sporazuma ili dogovora iz stavka 1. ovog članka s nekom trećom strankom će drugoj Stranki dati adekvatnu mogućnost da pregovara svoje pristupanje takvim sporazumima ili dogovorima ili da pregovara njima slične sporazume ili dogovore, i to u okolnostima u kojima postoje ekvivalentni propisi, nadgledanje, provedba takvih propisa, i po potrebi postupaka u svezi s razmjenom informacija među strankama koje su sklopile sporazum ili dogovor. U slučaju kada Stranka samostalno odobri priznavanje, ona će drugoj Stranki dati adekvatnu mogućnost da dokaže postojanje takvih okolnosti.

Dio V – Usluge cestovnog prijevoza i pomoćne usluge

Članak 3.49. Područje primjene

1. Ovaj Dio se odnosi na mjere Stranaka koje utječu na trgovinu uslugama međunarodnog teretnog cestovnog prijevoza i pomoćnih usluga.

2. Tamo gdje je primjenjivo i sukladno pravilima članka V GATT-a iz 1994. godine i relevantnim odredbama *WTO Sporazuma o olakšavanju trgovine*, ovaj Dio obuhvaća i tranzitni promet.

Članak 3.50. Definicije

Za potrebe ovog Dijela;

„vozilo“ označava motorno vozilo ili povezanu kombinaciju vozila koja su registrirana u Stranki i koja se koriste isključivo za prijevoz robe.

„međunarodni cestovni prijevoz tereta“ označava:

(a) vožnju koja se obavlja natovarenim ili nenatovarenim vozilom pri čemu se polazišno i odredišno mjesto nalazi na teritoriju Stranke;

(b) vožnju koja se obavlja natovarenim ili nenatovarenim vozilom u tranzitu;

„pomoćne usluge“ označavaju usluge razvrstane prema CPC klasifikaciji pod 741, 742, 748 i 749, koje se pružaju kao potpora međunarodnom cestovnom prijevozu tereta;

„prijevozna oprema“ označava dio vozila čija je svrha nošenje tereta, koje ima nosače i koje se pomoću uređaja koji predstavlja dio vozila može odvojiti od vozila i ponovo montirati na njega;

„tranzit“ označava prijevoz preko teritorija Stranke kada prelazak preko tog teritorija predstavlja samo dio cijelog putovanja koje počinje i završava se izvan granica Stranke preko čijeg se teritorija odvija promet; i

„kvarljiva roba“ označava robu koja se brzo kvari zbog svojih prirodnih svojstava, a posebno zbog nepostojanja odgovarajućih uvjeta skladištenja.

Članak 3.51. Sloboda tranzita

Stranka neće uvoditi niti primjenjivati nikakvu mjeru koja predstavlja količinsko ograničenje ili ima jednak učinak na broj pružatelja usluga ili vozila u tranzitu.

Članak 3.52.
Upravni i tehnički zahtjevi

Stranka neće uvoditi niti primjenjivati nikakve upravne i tehničke zahtjeve⁷ koji nisu zasnovani na objektivnim i transparentnim kriterijima, kao što su kompetentnost i sposobnost za pružanje usluga, te će osigurati da ti zahtjevi ne predstavljaju proizvoljnu ili neopravdanu diskriminaciju ili prikriveno ograničavanje trgovine uslugama obuhvaćenim ovim Dijelom.

Članak 3.53.
Kretanje prijevozne opreme

Svaka Stranka će dozvoliti prekogranično kretanje i tranzit prijevozne opreme⁸ potrebne za pružanje usluga obuhvaćenim ovim Dijelom prema razumnim i nediskriminatornim odredbama i uvjetima.

Članak 3.54.
Određeni cestovni pravci

Stranka neće uvoditi niti primjenjivati nikakvu mjeru kojom se od pružatelja usluga iz druge Stranke zahtijeva da koristi neki određeni cestovni pravac, što se ne traži od vlastitih pružatelja istih ili sličnih usluga.

Članak 3.55.
Obvezni načini prijevoza

Nijedna Stranka neće donijeti niti primjenjivati nikakve diskriminatorne mjere koje sprečavaju pružatelje usluga iz druge Stranke da koriste način prijevoza koji preferiraju.

Članak 3.56.
Kvarljiva roba

Stranke priznaju bitnu ulogu koju cestovni prijevoz ima u pogledu pravovremene isporuke kvarljive robe i, s ciljem sprečavanja gubitka ili propadanja kvarljive robe koje se može izbjeći, one će:

⁷ Ovaj članak se neće primjenjivati na zahtjeve u pogledu raspodjele kvota za međunarodni cestovni prijevoz tereta i izdavanje prometnih dopuštenja.

⁸ Za veću sigurnost, prikolice i poluprikolice pokrivene su definicijom vozila i ne smatraju se transportnom opremom.

a) dati odgovarajući prioritet pružateljima usluga i njihovim vozilima koja prevoze kvarljivu robu prilikom određivanja pregleda koji se mogu zahtijevati prilikom prelaska granica; i

b) nastojat izbjeći uvođenje restriktivnih mjera koje sprečavaju pravovremenu isporuku kvarljive robe.

Članak 3.57.

Kazne

1. Svaka Stranka će osigurati da kazne koje naplaćuju njezina nadležna tijela budu razumne, nediskriminatorne i unaprijed utvrđene zakonom i to dovoljno detaljno kako bi pružatelji usluga mogli unaprijed procijeniti iznos koji se naplaćuje za svako kršenje.

2. Svaka Stranka će osigurati da, u slučaju kada se nekom pružatelju usluga naplati kazna zbog kršenja, ta kazna neće biti ponovo naplaćena za to isto konkretno kršenje tokom kretanja preko njezinog cjelokupnog teritorija u okviru istog putovanja.

Članak 3.58.

Pristup infrastrukturi i njezino korištenje

Stranke neće uvoditi niti primjenjivati nikakvu mjeru koja bi uskratila pružateljima usluga iz druge Stranke pristup odgovarajućoj prometnoj infrastrukturi ili njezino korištenje⁹ prema razumnim i nediskriminatornim odredbama i uvjetima.

Članak 3.59.

Financijsko jamstvo

Ako nadležne vlasti jedne Stranke zahtijevaju polaganje financijskog jamstva kao uvjet za pružanje usluga obuhvaćenih ovim Dijelom na svom teritoriju, one će odrediti razuman iznos tog jamstva, uzimajući u obzir uključeni rizik, te će pravovremeno osloboditi to jamstvo.

Članak 3.60.

Transparentnost

1. Svaka Stranka će učiniti javno dostupnim na internetu relevantne mjere koje utječu na pružanje usluga obuhvaćenih ovim Dijelom, uključujući po potrebi informacije o:

⁹ Za potrebe ovog članka, relevantna prometna infrastruktura označava svu infrastrukturu, uključujući objekte uz cestu, potrebnu za pružanje usluga koja je generalno dostupna pružateljima usluga.

- (a) težini i dimenzijama vozila,
- (b) fiskalnim naknadama,
- (c) graničnim formalnostima,
- (d) socijalnim i okolinskim propisima, i
- (e) kaznama.

2. Svaka Stranka će na ažuran način pružiti informacije na internetu o svim izmjenama i dopunama propisa, novim propisima i međunarodnim sporazumima koji utječu na pružanje usluga obuhvaćenih ovim Dijelom.

Članak 3.61. Profesionalni vozači

Profesionalni vozači koje zapošljava pružatelj usluga iz jedne Stranke mogu se zadržati na teritoriju druge Stranke bez vize najduže 90 dana u okviru svakog razdoblja od 180 dana.

Članak 3.62. Odnos prema drugim sporazumima

1. Stranke potvrđuju svoja postojeća prava i obveze prema drugim sporazumima čije su potpisnice obje Stranke.

2. U slučaju bilo kakve neusklađenosti između odredbi ovog Ugovora koja utječe na usluge obuhvaćene ovim Dijelom i drugih sporazuma, primjenjivat će se odredba koja je najpovoljnija za pružatelja usluga.

Članak 3.63. Odnos prema Poglavlju III (Trgovina uslugama)

U slučaju bilo kakve neusklađenosti između odredbi ovog Dijela i Poglavlja III (Trgovina uslugama), prednost će imati odredbe ovog Dijela u mjeri u kojoj se radi o neusklađenosti.

Dio VI – Elektronička trgovina

Članak 3.64. Definicije

Za potrebe ovog Dijela:

„*digitalni proizvodi*“ označavaju kompjuterske programe, tekst, video, slike, tonske snimke i druge proizvode koji su kodirani u digitalnom formatu i koji se proizvode za komercijalnu prodaju ili distribuciju i prenose elektroničkim putem. Radi veće sigurnosti, digitalni proizvodi ne obuhvaćaju financijske instrumente, uključujući novac, prikazane u digitalnom formatu;

„*elektronička autentikacija*“ označava proces ili postupak provjere identiteta Stranke u elektroničkoj komunikaciji ili prometu i/ili osiguranje cjelovitosti elektroničke komunikacije;

„*elektronička trgovina*“ označava svaku ekonomsku ili komercijalnu aktivnost koja se obavlja elektroničkim putem i bez ikakve fizičke interakcije;

„*elektroničke tehnologije*“ označavaju kombinaciju softvera i hardvera koja omogućuje interakciju između osoba iz Stranaka koje koriste dokument u elektroničkom obliku;

„*elektronički prijenos ili prenesen elektroničkim putem*“ označava prijenose izvršene bilo kojim elektromagnetskim putem, uključujući putem fotona;

„*osobni podaci*“ označavaju sve podatke, uključujući informacije, o fizičkoj osobi čiji identitet je utvrđen ili se može utvrditi;

„*upravni trgovinski dokumenti*“ označavaju obrasce koje izdaju ili kontroliraju Stranke koji se moraju popuniti od stranke ili u ime uvoznika ili izvoznika u svezi s uvozom ili izvozom robe; i

„*neželjena komercijalna elektronička poruka*“ označava elektroničku poruku koja je poslana u komercijalnu ili marketinšku svrhu na neku elektroničku adresu bez suglasnosti primatelja ili uprkos eksplicitnom odbijanju primatelja, putem pružatelja usluga pristupa internetu i, ako je tako predviđeno domaćim zakonima i propisima svake Stranke, neke druge telekomunikacijske usluge.

Članak 3.65. Područje primjene

Ovaj Dio se odnosi na mjere koje donese ili primjenjuju Stranke koje utječu na trgovinu elektroničkim putem.

Članak 3.66.
Opće odredbe

1. Stranke prepoznaju ekonomski rast i prilike koje se nude kroz sve veću uporabu elektroničke trgovine, posebno za poduzeća i potrošače, te važnost potrebe za stvaranjem takvog okruženja koje će imati povjerenje i sigurnost u njezinu uporabu.
2. Stranke uviđaju da elektronička trgovina može povećati šanse za trgovinu i doprinijeti ekonomskom rastu te naglašavaju važnost promoviranja uporabe elektroničkih tehnologija u trgovini s ciljem smanjivanja troškova na najmanju moguću mjeru i olakšavanja trgovine.

Članak 3.67.
Carine

1. Stranke se slažu da neće uvoditi carine na elektronički prijenos između Stranaka.
2. Stavak 1. ovog članka ne sprečava Stranke da uvedu unutarnje poreze ili druge unutarnje naknade za elektronički prijenos.

Članak 3.68.
Nediskriminatoran tretman digitalnih proizvoda

1. Nijedna Stranka ne smije dodijeliti manje povoljan tretman digitalnim proizvodima koji su kreirani, proizvedeni, objavljeni, ugovoreni, stavljeni u promet ili po prvi put učinjeni dostupnim po komercijalnim uvjetima na teritoriju druge Stranke ili digitalnim proizvodima čiji je autor, izvođač, proizvođač, programer ili vlasnik osoba iz druge Stranke od onog koji dodjeljuje drugim istim ili sličnim digitalnim proizvodima.¹⁰
2. Stranke su suglasne da se ovaj članak ne odnosi na subvencije ili dotacije koje daje Stranka, uključujući zajmove, jamstva i osiguranje dane uz potporu vlade.
3. Ovaj članak se ne odnosi ni na jednu mjeru koja utječe na emitiranje programa.

Članak 3.69.
Domaći okvir elektroničkog prometa

Stranke će nastojati izbjegavati svako nepotrebno regulatorno opterećenje elektroničkog prometa.

¹⁰ Radi veće sigurnosti, u slučaju kada digitalni proizvod neke nepotpisnice Ugovora predstavlja „isti ili sličan digitalni proizvod“, on će za potrebe ovog stavka biti okarakterisan kao neki „drugi isti ili sličan digitalni proizvod“.

Članak 3.70.
Usluge elektroničke autentikacije i certificiranja

1. Nijedna Stranka neće donositi niti primjenjivati nikakve zakonske propise u pogledu elektroničke autentikacije koja bi:

(a) Strankama u elektroničkom prometu zabranjivali da međusobno odluče o odgovarajućim načinima elektroničke autentikacije tog prometa; ili

(b) sprečavali Stranke da pred sudskim ili upravnim vlastima dokažu da je njihov elektronički promet sukladno svim zakonskim zahtjevima u pogledu elektroničke autentikacije.

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovog članka, Stranka može, za neku određenu kategoriju elektroničkog prometa ili elektroničke komunikacije koja ima poseban značaj za taj promet, zahtijevati da način autentikacije bude sukladan određenim standardima učinka ili da bude zasnovan na posebnom elektroničkom certifikatu koji izdaje pružatelj usluga certificiranja koji je akreditiran ili priznat sukladno zakonima i propisima te Stranke, pod uvjetom da se takvim zahtjevom ispunjava neki legitimni cilj politike.

Članak 3.71.
Zaštita osobnih podataka

1. Stranke prepoznaju ekonomske i društvene prednosti zaštite osobnih podataka korisnika elektroničke trgovine i činjenicu da ona doprinosi jačanju povjerenja potrošača u elektroničku trgovinu.

2. Svaka Stranka će, na način koji bude smatrala prikladnim, zaštititi osobne podatke korisnika elektroničke trgovine. Osobni podaci korisnika elektroničke trgovine ne mogu se razmjenjivati s drugom Strankom bez suglasnosti korisnika.

3. Svaka Stranka će nastojati da:

(a) donese ili primjenjuje domaći zakonski okvir koji osigurava zaštitu osobnih podataka korisnika elektroničke trgovine; i

(b) razmjenjuje informacije o svojim iskustvima u zaštiti osobnih podataka.

Članak 3.72.
Bespapirna trgovina

Stranke će nastojati da:

- (a) upravne dokumente o trgovini učine dostupnim javnosti u elektroničkom obliku; i
- (b) prihvate upravne dokumente o trgovini dostavljene elektroničkim putem kao zakonski jednake verziji tih dokumenata na papiru.

Članak 3.73.
Suradnja u području elektroničke trgovine

1. Stranke će razmjenjivati informacije i iskustva u pogledu zakona i propisa u području elektroničke trgovine, a posebice u pogledu zaštite osobnih podataka i jačanja povjerenja korisnika.

2. Stranke će voditi dijalog o regulatornim pitanjima koja se pojave u elektroničkoj trgovini koji će se, između ostalog, odnositi na slijedeća pitanja:

- (a) priznavanje certifikata o elektroničkoj autentikaciji izdanih javnosti i olakšavanje prekograničnih usluga certificiranja;
- (b) odgovornost pružatelja posredničkih usluga u pogledu prijenosa i pohranjivanja informacija;
- (c) tretman neželjenih komercijalnih elektroničkih poruka; i
- (d) sva druga pitanja od značaja za razvitak elektroničke trgovine.

3. Ovaj dijalog će obuhvatiti razmjenu informacija o zakonodavstvu Stranaka u pogledu ovih pitanja, kao i o provedbi tog zakonodavstva.

Članak 3.74.
Zaštita potrošača na internetu

1. Stranke uviđaju važnost provedbe i donošenja transparentnih i djelotvornih mjera za zaštitu potrošača od prijevornih i obmanjujućih praksi u trgovini, kao i mjera koje pogoduju razvijanju povjerenja potrošača kada sudjeluju u elektroničkoj trgovini.

2. S tim ciljem, svaka Stranka će u svojim domaćim zakonima usvojiti ili primjenjivati odredbe o zaštiti potrošača kako bi zabranila prijevarne i obmanjujuće prakse u trgovini koje nanose štetu potrošačima koji sudjeluju u elektroničkoj trgovini.

3. Stranke će nastojat promovirati suradnju između svojih državnih tijela za zaštitu potrošača ili drugih relevantnih tijela u pogledu aktivnosti vezanih za prekograničnu elektroničku trgovinu s ciljem unapređenja dobrobiti i povjerenja potrošača.

4. Državna tijela za provedbu zaštite potrošača svake Stranke će, u odgovarajućim slučajevima od obostranog interesa, nastojati surađivati s odgovarajućim tijelima iz druge Stranke u provedbi svojih zakona koji se odnose na zaštitu potrošača kako bi spriječili ili zaustavili prijevarne i obmanjujuće komercijalne prakse u elektroničkoj trgovini.

5. S tim ciljem, Stranke trebaju razmjenjivati informacije i iskustva o svojim pristupima zaštiti potrošača koji sudjeluju u elektroničkoj trgovini te o drugim pitanjima vezanim za elektroničku trgovinu.

Članak 3.75.

Neželjene komercijalne elektroničke poruke

1. Svaka Stranka će donijeti ili primjenjivati mjere u pogledu neželjenih komercijalnih elektroničkih poruka koje:

(a) zahtijevaju od pošiljatelja neželjenih komercijalnih elektroničkih poruka da omoguće primateljima zaustavljanje takvih poruka;

(b) zahtijevaju suglasnost primatelja, kako je to utvrđeno zakonima i propisima u svakoj Stranki, za primanje komercijalnih elektroničkih poruka; ili

(c) na drugi način osiguraju smanjenje neželjenih komercijalnih elektroničkih poruka na najmanju moguću mjeru.

2. Svaka Stranka će osigurati pravnu zaštitu od pošiljatelja neželjenih komercijalnih elektroničkih poruka koji ne postupaju sukladno njezinim mjerama koje se provode sukladno stavku 1. ovog članka.

Članak 3.76.

Pružanje usluga elektroničkim putem

Stranke potvrđuju da mjere koje utječu na pružanje usluge isporučene ili izvršene elektroničkim putem podliježu obvezama sadržanim u relevantnim odredbama Poglavlja III

(Trgovina uslugama) koje su predmetom bilo kojih izuzeća ili ograničenja navedenih u Aneksu V (Rasporedi specifičnih obveza u uslugama) koja se primjenjuju na takve obveze.

POGLAVLJE IV JAVNE NABAVE

Članak 4.1. Cilj

Stranke smatraju da otvoreni postupak za dodjelu ugovora o javnim nabavama zasnovan na nediskriminaciji i reciprocitetu predstavlja poželjan cilj.

Članak 4.2. Područje primjene

Pristup postupcima za dodjelu ugovora bit će ograničen na područje primjene, pravila, postupke i ugovore iznad praga utvrđenog zakonodavstvom Stranaka. Ovaj Ugovor ne obuhvaća ugovore izvan područja primjene zakona o javnim nabavkama Stranaka. S tim ciljem, svaka Stranka nastoji osigurati da zakonski propisi koji se odnose na nabave garantiraju transparentnost i pravičnu konkurenciju.

Članak 4.3. Nacionalni tretman

S obzirom na pristup postupcima za dodjelu ugovora, svaka Stranka će robama i uslugama¹ iz druge Stranke i dobavljačima iz druge Stranke odmah i bezuvjetno odobriti tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji ta Stranka odobrava domaćim robama, uslugama i dobavljačima.

Članak 4.4. Industrijski razvitak

1. Prema stavku 2, 3. i 4. ovog članka, uzimajući u obzir razvojne potrebe i okolnosti Stranaka te ne dovodeći u pitanje članak 4.3. (Nacionalni tretman), Stranke mogu:

- (a) primjenjivati preferencijalni tretman domaćeg u pogledu cijena dobavljača domaćih roba i usluga; i
- (b) uvoditi ili provoditi kompenzacije.

¹ Radi veće sigurnosti, usluge uključuju i građevinske radove.

2. S učinkom od osam godina nakon stupanja na snagu ovog Ugovora, svaka Stranka će primijeniti članak 4.3. (Nacionalni tretman), u odnosu na:

- (a) dobavljače robe podrijetlom iz druge Stranke, kako je definirano u članku 2.10. (Pravila o podrijetlu robe i suradnja između carinskih uprava) Poglavlja II (Trgovina robama); i
- (b) pružatelje usluga iz druge Stranke koji imaju poslovni nastan i obavljaju značajne poslovne djelatnosti na teritoriju te Stranke.

3. U pogledu preferencijalnog tretmana cijena, Stranke neće povećavati maksimalnu prednost koja je na snazi na dan stupanja na snagu ovog Ugovora.

4. U slučaju da Stranke, u pogledu preferencijalnog tretmana cijena ili kompenzacija u okviru nekog međunarodnog sporazuma, izričito ili prešutno odobre povoljniji tretman bilo kojoj trećoj stranki ili strankama, ili prestanu odobravati preferencijalne cijene ili kompenzacije u okviru svog domaćeg zakonodavstva, svaka Stranka će automatski omogućiti tu istu prednost drugoj Stranki.

Članak 4.5.

Sigurnosna i opća izuzeća

1. Ništa u ovom Poglavlju neće se tumačiti na način da sprečava bilo koju Stranku u poduzimanju bilo koje mjere ili neotkrivanju neke informacije koju smatra potrebnom za zaštitu svojih osnovnih sigurnosnih interesa u pogledu nabave oružja, streljiva ili ratnog materijala ili nabave neophodne za nacionalnu sigurnost ili za potrebe nacionalne odbrane.

2. Pod uvjetom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi kod postojanja istih uvjeta predstavljao sredstvo proizvoljne ili neopravdane diskriminacije između Stranaka ili prikrivenog ograničavanja međunarodne trgovine, nijedna odredba ovog Poglavlja neće se tumačiti na način da sprečava bilo koju Stranku u donošenju ili provedbi mjera:

- (a) potrebnih radi zaštite javnog morala, reda ili sigurnosti;
- (b) potrebnih radi zaštite života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) potrebnih radi zaštite intelektualnog vlasništva; ili
- (d) koje se odnose na robu ili usluge osoba s invaliditetom, filantropskih ustanova ili rada u zatvorima.

Članak 4.6.
Odnos prema Poglavlju III (Trgovina uslugama)

Obveze Stranaka na temelju ovog Poglavlja podlijegat će svim uvjetima, pričuvama i ograničenjima opisanim u Poglavlju III (Trgovina uslugama).

POGLAVLJE V OPĆE I ZAJEDNIČKE ODREDBE

Članak 5.1. Opća izuzeća

1. Ništa u ovom Ugovoru neće spriječiti Stranke u poduzimanju radnji i uvođenju mjera sukladno članku XX GATT-a iz 1994. godine i članku XIV GATS-a, *mutatis mutandis*.
2. Zajednički odbor će u najvećoj mogućoj mjeri biti upoznat s mjerama poduzetim sukladno stavku 1. ovog članka, kao i o njihovom prestanku.
3. Stranke razumiju da mjere navedene u članku XX(b) GATT-a iz 1994. godine i članka XIV(b) GATS-a obuhvaćaju okolinske mjere koje su potrebne radi zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i biljaka, te da se članak XX(g) GATT-a iz 1994. godine primjenjuje na mjere koje se odnose na očuvanje živih i neživih iscrpljivih prirodnih resursa.

Članak 5.2. Sigurnosna izuzeća

Ništa u ovom Ugovoru neće se tumačiti na način:

- (a) da od Stranke zahtijeva da pruži neku informaciju čije se otkrivanje smatra protivnim njezinim bitnim sigurnosnim interesima;
- (b) da sprečava neku Stranku u poduzimanju mjera koje smatra potrebnim radi zaštite svojih bitnih sigurnosnih interesa:
 - (i) u svezi s proizvodnjom ili prometom oružja, streljiva ili ratnog materijala ili u svezi s gospodarskim aktivnostima koje se izravno ili neizravno obavljaju u svrhu snabdijevanja vojnih struktura;
 - (ii) u svezi s fisijskim ili fuzijskim materijalima ili materijalima iz kojih se oni dobivaju; ili
 - (iii) za vrijeme rata ili drugih žurnih situacija u međunarodnim odnosima; ili
- (c) da sprečava neku Stranku u poduzimanju mjera s ciljem ispunjavanja svojih međunarodnih obveza u svrhu održavanja međunarodnog mira i sigurnosti.

Članak 5.3.

Pravila o konkurenciji za poduzeća

1. Niže navedeno je nespojivo sa ispravnom primjenom ovog Ugovora ukoliko može utjecati na trgovinu između Stranaka:

(a) svi sporazumi između poduzeća, odluke udruženja poduzeća i usklađene prakse između poduzeća koja kao svoj cilj ili rezultat imaju sprečavanje, ograničavanje ili narušavanje konkurencije;

(b) zlouporaba dominantnog položaja jednog ili više poduzeća na cijelom teritoriju Stranke ili na njezinom značajnom dijelu.

2. Odredbe stavka 1. ovog članka će se primjenjivati na aktivnosti svih poduzeća, uključujući javna poduzeća i poduzeća kojima Stranke odobre posebna ili isključiva prava. Poduzeća kojima su povjerene uslužne djelatnosti od općeg ekonomskog interesa ili ona koja imaju karakter monopola koji ostvaruje prihod, podliježu odredbama stavka 1. ovog članka u mjeri u kojoj primjena tih odredbi ne ometa provedbu, po zakonu ili u praksi, posebnih javnih zadataka koji su im dodijeljeni.

3. Kada se radi o poljoprivrednim proizvodima, odredbe stavka 1.(a). ovog članka neće se primjenjivati na one sporazume, odluke i postupke koje čine sastavni dio organizacije nacionalnog tržišta.

4. Stranke se obvezuju da će svoje zakone o konkurenciji provoditi na transparentan, pravovremen i nediskriminatoran način, uz uvažavanje principa pravičnosti postupka i prava na odbranu dotičnih stranaka s ciljem sprečavanja postupaka iz stavka 1. ovog članka.

Članak 5.4.

Plaćanja

1. Osim u okolnostima navedenim u članku 5.5. (Poteškoće u svezi s bilancom plaćanja), Stranka neće primjenjivati ograničenja na međunarodne transfere i plaćanja za tekuće transakcije s drugom Strankom.

2. Ništa u ovom Ugovoru neće utjecati na prava i obveze Stranaka prema *Sporazumu o Međunarodnom monetarnom fondu*, uključujući devizna plaćanja koja su sukladna *Sporazumu o Međunarodnom monetarnom fondu*, pod uvjetom da ne primjenjuje ograničenja na kapitalne transakcije, osim prema članku 5.5. (Poteškoće u svezi s bilancom plaćanja) ili na zahtjev MMF-a.

Članak 5.5.
Poteškoće u svezi s bilancom plaćanja

1. Stranke će nastojati izbjegavati uvođenje mjera ograničenja, uključujući mjere koje se odnose na trgovinu robom i uslugama zbog poteškoća u svezi s bilancom plaćanja.
2. U slučaju kada jedna od Stranaka ima ozbiljne poteškoće u svezi s bilancom plaćanja ili joj one neposredno prijete, ta Stranka može, sukladno uvjetima utvrđenim u Sporazumu o WTO-u i sukladno *Sporazumu o Međunarodnom monetarnom fondu*, uvesti restriktivne mjere, uključujući i mjere koje se odnose na uvoz.
3. Stranke podrazumijevaju da ograničenja navedena u stavku 1. ovog članka neće biti diskriminatorna, da će biti ograničenog trajanja te da ne smiju prelaziti ono što je neophodno kako bi se sanirala situacija u svezi s bilancom plaćanja. Mjere će se postepeno ublažavati s poboljšavanjem stanja u svezi s bilancom plaćanja te će biti ukinute kad uvjeti više ne budu opravdavali njihovo postojanje.
4. Odnosna Stranka će o njihovom uvođenju odmah obavijestiti drugu Stranku i, kad god je to moguće, o vremenskom rasporedu njihovog ukidanja.

Članak 5.6.
Intelektualno, industrijsko i trgovačko vlasništvo

1. Stranke će osigurati odgovarajuću i djelotvornu zaštitu prava intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva sukladno *Sporazumu WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva* (TRIPS) i drugim međunarodnim sporazumima u području intelektualnog vlasništva čije su potpisnice. To obuhvaća i djelotvorne načine provedbe tih prava.
2. Stranke će redovito ocjenjivati provedbu ovog članka. Ako dođe do poteškoća koje utječu na trgovinu u svezi s pravima intelektualnog, industrijskog i trgovačkog vlasništva, bilo koja Stranka može zahtijevati žurne konzultacije kako bi se iznašla obostrano zadovoljavajuća rješenja.

POGLAVLJE VI INSTITUCIONALNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 6.1. Razvojna klauzula

1. Kad Stranka smatra da bi u interesu gospodarstava Stranaka bilo korisno razviti i produbiti odnose uspostavljene ovim Ugovorom njihovim proširenjem na područja koja njime nisu obuhvaćena, uputit će drugoj Stranki obrazložen zahtjev. Zajednički odbor može ispitati takav zahtjev i, tamo gdje je to opravdano, dati svoje preporuke, posebice s ciljem započinjanja pregovora.
2. Sporazumi koji proisteknu iz postupka navedenog u stavku 1. ovog članka podlijegat će ratifikaciji Stranaka sukladno njihovom unutarnjem zakonodavstvu.

Članak 6.2. Zajednički odbor

1. Stranke ovim osnivaju Zajednički odbor koji se sastoji od predstavnika Bosne i Hercegovine i Turske.
2. Prvi sastanak Zajedničkog odbora održat će se godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Ugovora. Nakon toga, Zajednički odbor će se sastajati svake dvije godine u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj naizmjenično, osim ako se Stranke drukčije ne dogovore. Zajedničkim odborom će kopredsjedavati predstavnici koje imenuju Bosna i Hercegovina i Turska. Zajednički odbor će se dogovarati o rasporedu svojih sastanaka i utvrđivati svoj dnevni red.
3. Zajednički odbor:
 - (a) osigurava pravilno funkcioniranje ovog Ugovora;
 - (b) nadzire i olakšava provedbu i primjenu ovog Ugovora;
 - (c) nadzire rad svih pododbora, radnih skupina i drugih tijela uspostavljenih na temelju ovog Ugovora;
 - (d) razmatra načine daljeg unapređivanja trgovinskih odnosa između Stranaka;
 - (e) ne dovodeći u pitanje članak 5. Aneksa VI (Rješavanje sporova), nastoji riješiti probleme do kojih bi moglo doći u područjima obuhvaćenim ovim Ugovorom; i

(f) razmatra sva druga pitanja od interesa koja se odnose na neko područje obuhvaćeno ovim Ugovorom.

4. Zajednički odbor može:

- (a) odlučivati o uspostavi ili raspuštanju pododbora ili im dodjeljivati odgovornosti;
- (b) davati preporuke o pitanjima u svezi ovog Ugovora, uključujući preporuke za izmjene i dopune ovog Ugovora;
- (c) mijenjati ovaj Ugovor ako ima posebna ovlaštenja za to;
- (d) donositi tumačenja odredbi ovog Ugovora;
- (e) donijeti svoj poslovnik o radu; i
- (f) poduzimati bilo kakve radnje u obavljanju svoje funkcije, a prema dogovoru Strana.

Članak 6.3.
Odlučivanje

1. Ne dovodeći u pitanje važeće zakonske uvjete i procedure Stranaka, Zajednički odbor će, s ciljem ostvarivanja ciljeva ovog Ugovora, imati ovlaštenja za donošenje odluka u pogledu svih pitanja u slučajevima predviđenim ovim Ugovorom.
2. Donesene odluke bit će obvezujuće za Stranke. Stranke će poduzeti potrebne mjere kako bi provele donesene odluke sukladno svojim važećim zakonskim uvjetima i procedurama.
3. Zajednički odbor će svoje odluke i preporuke donositi uzajmanom suglasnošću.

Članak 6.4.
Koordinatori Ugovora

1. Stranke ovim određuju slijedeće koordinate Ugovora:
 - (a) za Bosnu i Hercegovinu: Sektor za međunarodne trgovinske odnose Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa ili njegovog slijednika; i
 - (b) za Tursku: Generalnu direkciju za Europsku uniju Ministarstva ekonomije ili njezinog slijednika.

2. Koordinator Ugovora će:

- a) pripremati dnevni red i koordinirati pripremu sastanaka Zajedničkog odbora;
- (b) po potrebi, pratiti odluke koje donese Zajednički odbor;
- (c) djelovati kao kontaktne točke s ciljem olakšavanja komunikacije između Stranaka o svim pitanjima obuhvaćenim ovim Ugovorom, osim ako nije drukčije predviđeno ovim Ugovorom; i
- (d) razmatrati svako drugo pitanje koje može utjecati na funkcioniranje ovog Ugovora, a na zahtjev Zajedničkog odbora.

**Članak 6.5.
Rješavanje sporova**

1. Stranke će poduzeti sve potrebne mjere kako bi ispunile svoje obveze na temelju ovog Ugovora. One će osigurati da ciljevi utvrđeni u ovom Ugovoru budu ostvareni.
2. Svaki spor u svezi s tumačenjem, provedbom ili primjenom odredbi ovog Ugovora bit će riješen primjenom postupaka i mehanizama utvrđenih u Aneksu VI (Rješavanje sporova).

**Članak 6.6.
Protokoli, aneksi, dodaci, napomene i fusnote**

Svi postojeći i budući protokoli, aneksi, dodaci, napomene i fusnote uz ovaj Ugovor čine njegov sastavni dio.

**Članak 6.7.
Povjerljivost**

Kada Stranka sukladno ovom Ugovoru pruži drugoj Stranci informacije koje je označila kao povjerljive, druga Stranka će čuvati povjerljivost tih informacija. Takve informacije će se koristiti samo u svrhu koja im je određena i neće se na drugi način otkrivati bez posebnog dopuštenja Stranke koja je pružila informaciju, osim ako se njezino otkrivanje ne zahtijeva u okviru sudskog postupka.

Članak 6.8.
Izmjene i dopune

1. Izmjene i dopune ovog Ugovora mogu se vršiti uz pisani dogovor između Stranaka.
2. Izmjene i dopune ovog Ugovora podliježu ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju sukladno unutarnjim zakonskim uvjetima Stranaka.
3. Stranke će jedna drugu putem diplomatskih kanala obavijestiti o okončanju svojih unutarnjih zakonskih postupaka navedenih u stavku 2. ovog članka.
4. Izmjene i dopune ovog Ugovora stupit će na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma primitka posljednje obavijesti o okončanju unutarnjih zakonskih postupaka ili u nekom kasnijem terminu, ako se Stranke tako dogovore.

Članak 6.9.
Stupanje na snagu

1. Ovaj Ugovor podliježe ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju sukladno unutarnjim zakonskim zahtjevima Stranaka.
2. Stranke će jedna drugu obavijestiti, putem diplomatskih kanala, o okončanju svojih unutarnjih pravnih procedura navedenih u stavku 1. ovog članka.
3. Ovaj Ugovor stupa na snagu prvog dana drugog mjeseca nakon datuma primitka posljednje obavijesti o okončanju unutarnjih pravnih procedura.
4. Po stupanju na snagu ovog Ugovora, prestaje važenje slijedećeg:
 - Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, potpisanog 3. srpnja 2002. godine;
 - Protokola o Izmjenama i dopunama Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, potpisanog 14. svibnja 2009. godine; i
 - Odluke broj 1/2011 Zajedničkog odbora uspostavljenog na osnovu Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, potpisane 14. siječnja 2011. godine.

Članak 6.10.
Rok valjanosti i otkazivanje

1. Ovaj Ugovor je zaključen na neograničeno vremensko razdoblje.

2. Svaka Stranka ga može otkazati putem diplomatskih kanala slanjem pisane obavijesti drugoj Stranki. U takvom slučaju Ugovor se raskida prvog dana sedmog mjeseca nakon datuma kada je druga Stranka primila obavijest.

3. Stranke su se složile da se, u slučaju pristupanja jedne od Stranaka Europskoj uniji, ovaj Ugovor raskida, bez ikakvih kompenzacija drugoj Stranki, na dan prije datuma pristupanja Europskoj uniji. U tom slučaju, Stranka koja pristupa Europskoj uniji će o tom pristupanju u razumnom vremenskom razdoblju obavijestiti drugu Stranku.

Članak 6.11. Vjerodostojni tekstovi

Ovaj Ugovor je sačinjen u dva izvorna primjerka na engleskom jeziku, pri čemu su oba jednako vjerodostojna.

U POTVRDU TOGA niže potpisani, propisno ovlašteni opunomoćenici potpisali su ovaj Ugovor.

NAČINJENO u Ankari, 2. svibnja 2019. godine.

Za Bosnu i Hercegovinu

Za Republiku Tursku

**Milorad Dodik, v.r.
predsjedatelj Predsjedništva Bosne i
Hercegovine**

**Recep Tayyip Erdoğan, v.r.
predsjednik**

UG/POGL VI/5

ANEXS I

(Lista proizvoda navedenih u članku 2.1. (Područje primjene) Poglavlja II (Trgovina robom))

HS broj	Opis proizvoda
2905 43	Manitol
2905 44	D-glucitol (sorbitol)
3302 10 29	Mješavine mirisnih tvari i mješavine
3501	-- Kazein:
3501 10 10	--- Za proizvodnju regeneriranih tekstilnih vlakana
3501 10 50	--- Za industrijske uporabe, osim proizvodnje prehrambenih proizvoda ili krme za stoku
3501 10 90	--- Ostalo
	-- Ostalo
3501 90 90	--- Ostalo
3502	Albumini (uključujući koncentrate dvije ili više bjelančevina iz surutke, koji sadrže po masi više od 80% bjelančevina iz surutke, računato na suhu tvar), albuminati i ostali derivati albumina:
	-- Albumin od jaja:
	--- Sušeni:
3502 11 10	---- Neuporabljiv, ili će biti učinjen neuporabljivim, za ljudsku prehranu
3502 11 90	---- Ostalo
	--- Ostalo:
3502 19 10	---- Neuporabljiv, ili će biti učinjen neuporabljivim, za ljudsku prehranu
3502 19 90	---- Ostalo
	-- Albumin od mlijeka, uključujući koncentrate dvije ili više bjelančevina iz surutke:
3502 20 10	--- Neuporabljiv, ili će biti učinjen neuporabljivim, za ljudsku prehranu
	--- Ostalo:
3502 20 91	---- Sušeni (na primjer, u listovima, ljuskama, pahuljicama, prahu)
3502 20 99	--- Ostalo
	-- Ostalo:
	--- Albumini, osim albumina od jaja i albumina od mlijeka (laktalbumin):
3502 90 20	---- Neuporabljiv, ili će biti učinjen neuporabljivim, za ljudsku prehranu
3502 90 70	---- Ostalo
3502 90 90	--- Albuminati i ostali derivati albumina
2852 90 00	-- Ostalo
3505 10	Dekstrini i ostali modificirani skrobovi
3505 10 10	Dekstrini
3505 10 90	Ostalo
3505 20	Ljepila

HS broj	Opis proizvoda
3809	Sredstva za doradu, nosači boje za ubrzanje bojenja ili fiksiranja tvari za bojenje i ostali proizvodi i preparati (na primjer, sredstva za apreturu i nagrivanje), koji se upotrebljavaju u industriji tekstila, papira, kože ili sličnim industrijama, na drugom mjestu nespomenuti niti obuhvaćeni
3809 10	– Na osnovi škrobnih tvari
	– Ostalo
3809 91	– – Koji se upotrebljavaju u tekstilnoj ili sličnim industrijama (isključujući 3809 91 00 90)
3809 92	– – Koji se upotrebljavaju u papirnoj ili sličnim industrijama (isključujući 3809 92 00 90)
3809 93	– – Koji se upotrebljavaju u kožarskoj ili sličnim industrijama (isključujući 3809 93 00 90)
3824 60	Sorbitol, osim onog iz tarifnog broja 2905 44
4501	Prirodna pluta, sirova ili prosto pripremljena; otpaci od pluta; pluta drobljena, granulirana ili mljevena:
4501 10 00	– Prirodna pluta, sirova ili prosto pripremljena
4501 90 00	– Ostalo
5201 00	Pamuk, nevlaćeni ili nečešljan
5301	Lan, sirov ili obrađen ali ne preden; kućina i laneni otpaci (uključujući otpatke prede i raščupane tekstilne materijale)
5302	Konoplja (<i>Cannabis sativa</i> L.), sirova ili obrađena ali nepredena: kućina i otpaci od konoplje (uključujući otpatke prede i raščupane tekstilne materijale)

ANEKS II

(Naveden u stavku 2. članka 2.3. (Uvozne carine, dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne naravi) Poglavlja II (Trgovina robama))

1. Poljoprivredni proizvodi podrijetlom iz Bosne i Hercegovine navedeni u Tablici 1 su isključeni iz carinskih koncesija na uvoz u Tursku.

Tablica 1

HS broj	Opis proizvoda
0102	Žive životinje, vrste goveda
0104	Žive ovce i koze
ex 0105	Živa domaća perad iz vrste <i>Gallus domesticus</i>
0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno
0202	Goveđe meso, smrznuto
0204	Ovčje ili kozje meso, svježe, rashlađeno ili smrznuto
0206	Jestivi klanički proizvodi od životinja vrsta goveda, svinja, ovaca, koza, konja, magaraca, mula i mazgi, svježi, rashlađeni ili smrznuti
ex 0207	Meso i jestivi klanički proizvodi od peradi iz vrste <i>Gallus domesticus</i> , svježi, rashlađeni ili smrznuti

2. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovog Aneksa, Turska će objaviti količine unilateralnih godišnjih bescarinskih tarifnih kvota na uvoz u Tursku mesa i proizvoda od mesa navedenih u Tablici 1 i podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, koje će stupiti na snagu sa početkom od 1. siječnja svake godine.

3. Bez obzira na članak 2.10 (Pravila o podrijetlu i suradnja između carinskih uprava) Poglavlja II (Trgovina robama)

(a) tokom 24 mjeseca nakon stupanja na snagu ovog Ugovora, proizvodi obuhvaćeni tarifnom kvotom za tarifne brojeve 0201 i 0202 će steći status proizvoda s podrijetlom ako su proizvedeni od životinja koje su cjelovito dobivene u Bosni i Hercegovini ili životinja koje su bile tovljene najmanje 90 dana u Bosni i Hercegovini;

(b) nakon toga, naprijed navedeni proizvodi će steći status proizvoda s podrijetlom jedino ako su proizvedeni od životinja koje su cjelovito dobivene u Bosni i Hercegovini ili primjenom bilateralne kumulacije.

4. Ostali proizvodi navedeni u Tablici 1, za koje se može odobriti godišnja bescarinska kvota navedena u stavku 2. ovog Aneksa, će dobiti status proizvoda s podrijetlom jedino ako su proizvedeni od životinja koje su cjelovito dobivene u Bosni i Hercegovini ili primjenom bilateralne kumulacije.

ANEKS III

(Naveden u stavku 3. članka 2.3. (Uvozne carine, dažbine jednakog učinka i uvozne dažbine fiskalne prirode) Poglavlja II (Trgovina robama))

HS broj	Opis proizvoda	Poljoprivredna komponenta/Fond za stambenu izgradnju koji se primjenjuje unutar kvote	Godišnja carinska kvota
0303 14	Pastrve (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> i <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	0	100 tona
0303 25	Šaran (<i>Cyprinus</i> , <i>Carassius</i> , <i>Ctenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon</i> <i>piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus</i> <i>hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0	100 tona
0711 90 30	Kukuruz šećerac	0	300 tona
1806	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao	0	500 tona
1904	Prehrambeni proizvodi dobiveni bubrenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica (npr. kukuruzne pahuljice); žitarice (osim kukuruza) u zrnu ili u pahuljicama ili drukčije pripremljene (osim brašna, prekrupe i griza), prethodno kuhane ili drukčije pripremljene, koje nisu spomenute niti uključene na drugome mjestu	0	500 tona
1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi sa sadržajem kakaa ili bez kakaa; hostije, prazne kapsule za farmaceutsku uporabu,	0	2.500 tona

HS broj	Opis proizvoda	Poljoprivredna komponenta/Fond za stambenu izgradnju koji se primjenjuje unutar kvote	Godišnja carinska kvota
	oblatne, rižin papir i slični proizvodi		
ex 2202	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju i ostala bezalkoholna pića, osim sokova voća ili povrća iz tarifnog broja 2009		
2202 99 91	----- sa sadržajem po masi masti manje od 0,2% dobivene od proizvoda iz tarifnih brojeva 0401 do 0404	0	5.000 hl
2202 99 95	----- sa sadržajem po masi masti 0,2% ili više, ali manje od 2%		
2202 99 99	----- sa sadržajem po masi masti 2% ili više		

ANEKS IV
Pravila o podrijetlu i načini administrativne suradnje

(Navedeni u članku 2.10. (Pravila o podrijetlu i suradnja između carinskih uprava) Poglavlja II (Trgovina robama))

Članak 1.

Odredbe koje se odnose na Regionalnu konvenciju o pan-euro-mediteranskim preferencijalnim pravilima o podrijetlu

1. Pravila o podrijetlu predviđena Protokolom I ovog Aneksa primjenjivat će se se sve dok Regionalna konvencija o pan-euro-mediteranskim preferencijalnim pravilima o podrijetlu¹ (u daljnjem tekstu: „Konvencija“) ne stupi na snagu, bar između Bosne i Hercegovine, Turske, svih zemalja ili teritorija koje sudjeluju u procesu stabilizacije i pridruživanja Europske unije² i Europske unije.
2. Sukladno stavku 1, Stranke su suglasne da informiraju jedna drugu, bez odgode, o svakoj zamjeni postojećeg Protokola sa Konvencijom, radi blagovremenog ispunjavanja obveza za početak primjene Konvencije između Bosne i Hercegovine i Turske.

Članak 2.

Primjenljiva pravila o podrijetlu sukladno Konvenciji

1. Od datuma obavijesti, koje će biti objavljeno u Službenom listu Europske unije, koji ukazuje na ispunjenje potrebnih uvjeta za primjenu kumulacije između Bosne i Hercegovine i Turske (obavijest sukladno članku 3. Dodatka I Konvencije), Protokol I ovog Aneksa prestat će se primjenjivati.
2. U svrhu primjene Ugovora od datuma navedenog u stavku 1, Dodatak I i, gdje je to prikladno, relevantne odredbe Dodatka II Regionalne konvencije, kao i odredbe koje su navedene u nastavku će se primjenjivati.
3. Sve reference na „relevantni sporazum“ u Dodatku I i, gdje je to prikladno, u relevantnim odredbama Dodatka II Regionalne konvencije, tumačit će se tako da znače Ugovor.

¹ Službeni list Europske unije L 54, 26.2.2013., str. 4

² Kao što je definirano Zaključcima Vijeća za opće poslove u travnju 1997. godine i saopćenjem Povjerenstva u svibnju 1999. godine o uspostavi procesa stabilizacije i pridruživanja sa zemljama Zapadnog Balkana.

4. U svrhu primjene Ugovora, članak 3. Dodatka I Konvencije primjenjivat će se na:

(i) proizvode koji su obuhvaćeni Odlukom br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ-Turska od 22. prosinca 1995³. godine i „Sporazumom između Republike Turske i Europske zajednice za ugljen i čelik o trgovini proizvodima obuhvaćenim Ugovorom o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik“.

(ii) proizvode osim onih koji su navedeni u podstavku (i) samo kada su podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili bilo koje zemlje ili teritorije koja sudjeluje u procesu stabilizacije i pridruživanja Europskoj uniji.

Članak 3. Rješavanje sporova

1. Kada nastanu sporovi u svezi sa procedurama provjere iz članka 32. Dodatka I Konvencije koji se ne mogu riješiti između carinskih tijela koja traže provjeru i carinskih tijela odgovornih za provedbu ove provjere, oni će biti podneseni Zajedničkom odboru predviđenom u članku 6.2 (Zajednički odbor) ovog Ugovora.

2. U svim slučajevima rješavanje sporova između uvoznika i carinskih tijela Stranke uvoznice vršit će se po zakonodavstvu te zemlje.

Članak 4. Izmjene važećih pravila o podrijetlu

Zajednički odbor može odlučiti da izmijeni odredbe važećih pravila podrijetla.

Članak 5. Povlačenje iz Konvencije

1. Ukoliko Bosna i Hercegovina ili Turska pismeno obavijeste depozitara Konvencije o svojoj namjeri da se povuku iz Konvencije sukladno njezinim člankom 9, Bosna i Hercegovina i Turska će odmah stupiti u pregovore o pravilima o podrijetlu za potrebe provedbe Ugovora.

2. Do stupanja na snagu takvih novopregovaranih pravila o podrijetlu, pravila o podrijetlu sadržana u Dodatku I i, gdje je to prikladno, relevantne odredbe Dodatka II Konvencije, koja

³ Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. prosinca 1995. primjenjuje se na proizvode koji nisu poljoprivredni proizvodi kako je definirano Sporazumom o pridruživanju između Europske ekonomske zajednice i Turske i one koji nisu proizvodi od ugljena i čelika kako je definirano Sporazumom između Europske zajednice za ugljen i čelik i Republike Turske o trgovini proizvodima koje pokriva Ugovor o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik.

se primjenjuju u trenutku povlačenja, nastaviti će se primjenjivati na Ugovor. Međutim, od trenutka povlačenja, pravila o podrijetlu sadržana u Dodatku I i, gdje je to prikladno, relevantne odredbe Dodatka II Konvencije tumačit će se tako da dozvoljavaju samo bilateralnu kumulaciju između Bosne i Hercegovine i Turske.

Članak 6.
Prijelazne odredbe - kumulacija

Bez obzira na članak 16 (5) i 21 (3) Dodatka I Konvencije, kada kumulacija podrijetla uključuje samo države članice EFTA-e, Farske otoke, Europsku uniju, Tursku i sudionike u procesu stabilizacije i pridruživanja, Republiku Moldovu i Republiku Gruziju, dokaz o podrijetlu može biti potvrda o kretanju robe EUR.1 ili izjava o podrijetlu.

PROTOKOL I
o definiciji pojma „proizvodi s podrijetlom“ i načinima
administrativne suradnje

SADRŽAJ

GLAVA I OPĆE ODREDBE

Članak 1. Definicije

GLAVA II DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM“

Članak 2. Opći uvjeti
Članak 3. Kumulacija u Turskoj
Članak 4. Kumulacija u Bosni i Hercegovini
Članak 5. Cjelovito dobiveni proizvodi
Članak 6. Dovoljno obrađeni ili prerađeni proizvodi
Članak 7. Nedovoljni postupci obrade ili prerade
Članak 8. Kvalifikacijska jedinica
Članak 9. Pribor, rezervni dijelovi i alati
Članak 10. Setovi
Članak 11. Neutralni elementi

GLAVA III TERITORIJALNI UVJETI

Članak 12. Princip teritorijalnosti
Članak 13. Izravni transport
Članak 14. Izložbe

GLAVA IV POVRAT ILI IZUZEĆE

Članak 15. Zabrana povrata ili izuzeća od carina

GLAVA V DOKAZ O PODRIJETLU

Članak 16. Opći uvjeti
Članak 17. Postupak za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1

Članak 18.	Naknadno izdavanje potvrda o kretanju robe EUR.1
Članak 19.	Izdavanje duplikata potvrde o kretanju robe EUR.1
Članak 20.	Izdavanje potvrda o kretanju robe EUR.1 na temelju prethodno izdanog ili popunjenog dokaza o podrijetlu
Članak 21.	Odvojeno knjigovodstveno iskazivanje
Članak 22.	Uvjeti za popunjavanje izjave na računu
Članak 23.	Ovlašteni izvoznik
Članak 24.	Ispravnost dokaza o podrijetlu
Članak 25.	Podnošenje dokaza o podrijetlu
Članak 26.	Uvoz djelomičnih pošiljki
Članak 27.	Izuzeća od dokazivanja podrijetla
Članak 28.	Popratni dokumenti
Članak 29.	Čuvanje dokaza o podrijetlu i popratnih dokumenata
Članak 30.	Nepodudarnosti i formalne greške
Članak 31.	Iznosi izraženi u eurima

GLAVA VI ORGANIZACIJA UPRAVNE SURADNJE

Članak 32.	Uzajamna pomoć
Članak 33.	Provjera dokaza o podrijetlu
Članak 34.	Rješavanje sporova
Članak 35.	Kazne
Članak 36.	Slobodne zone

GLAVA VII ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.	Roba na putu ili u skladištenju
Članak 38.	Pododbor za carine i pitanja podrijetla
Članak 39.	Aneksi
Članak 40.	Izmjene Protokola

Lista aneksa

Aneks I	Uvodne napomene uz listu u Aneksu II
Aneks II	Lista prerada ili obrada koje je potrebno obaviti na materijalima bez podrijetla kako bi dobiveni proizvod stekao status proizvoda s podrijetlom
Aneks III	Uzorci potvrda o kretanju robe EUR.1 i zahtjev za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1
Aneks IV	Tekst izjave na računu
Aneks V	Proizvodi koji su isključeni iz kumulacije predviđene u članku 3. i 4.

GLAVA I OPĆE ODREDBE

Članak 1. Definicije

Za potrebe ovog Protokola:

- (a) „izrada“ znači bilo koju vrstu obrade ili prerade, uključujući sklapanje ili specifične postupke;
- (b) „materijal“ znači bilo koji sastojak, sirovinu, komponentu ili dio itd. koji se koristi u izradi proizvoda;
- (c) „proizvod“ znači proizvod koji se izrađuje, čak i ako je namijenjen za kasniju uporabu u nekom drugom postupku izrade;
- (d) „roba“ znači i materijale i proizvode;
- (e) „carinska vrijednost“ znači vrijednost utvrđenu sukladno Sporazumu o provedbi članka VII Općeg sporazuma o carinama i trgovini (Sporazum WTO o carinskoj vrijednosti) iz 1994. godine;
- (f) „cijena fco tvornica“ znači cijenu plaćenu za proizvod proizvođaču u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj u čijem je poduzeću obavljena zadnja obrada ili prerada, pod uvjetom da ta cijena uključuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala, uz odbitak unutarnjih poreza koji su ili mogu biti vraćeni nakon izvoza dobivenog proizvoda;
- (g) „vrijednost materijala“ znači carinsku vrijednost u vrijeme uvoza upotrijebljenih materijala bez podrijetla ili, ako ona nije poznata i ne može se utvrditi, prvu cijenu koja se može utvrditi, a koja je za te materijale plaćena u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj;
- (h) „vrijednost materijala s podrijetlom“ znači vrijednost materijala kao što je definirano pod (g) primijenjenu *mutatis mutandis*;
- (i) „dodana vrijednost“ podrazumijeva cijenu proizvoda fco tvornica, umanjenu za carinsku vrijednost svakog uključenog materijala koji je podrijetlom iz drugih zemalja navedenih u člancima 3. i 4, ako carinska vrijednost nije poznata ili se ne može utvrditi, prvu cijenu koja se može provjeriti, a koja je plaćena za materijale u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj;

(j) „poglavlja“ i „tarifni brojevi“ znače poglavlja i tarifne brojeve (četverocifreni brojevi) korištene u nomenklaturi koja čini Harmonizirani sustav naziva i šifarskih oznaka robe, naveden u ovom Protokolu kao „Harmonizirani sustav“ ili „HS“;

(k) „razvrstan“ se odnosi na klasifikaciju proizvoda ili materijala pod određenim tarifnim brojem;

(l) „pošiljka“ znači proizvode koje jedan izvoznik istovremeno šalje jednom primatelju ili proizvode obuhvaćene jednim prijevoznim dokumentom koji pokriva njihovu dopremu od izvoznika do primatelja ili, u nedostatku takvog dokumenta, proizvode obuhvaćene jednim računom;

(m) „područja“ uključuju teritorijalne vode.

GLAVA II DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM“

Članak 2. Opći uvjeti

1. Za potrebe provedbe ovog Sporazuma, slijedeći proizvodi smatrat će se proizvodima podrijetlom iz Turske:

- (a) proizvodi u potpunosti dobiveni u Turskoj u smislu značenja članka 5;
- (b) proizvodi dobiveni u Turskoj koji uključuju materijale koji nisu u potpunosti tamo dobiveni, pod uvjetom da su ti materijali prošli dovoljnu obradu ili preradu u Turskoj u smislu značenja članka 6.;

2. Za potrebe provedbe ovog Sporazuma, slijedeći proizvodi smatrat će se proizvodima podrijetlom iz Bosne i Hercegovine:

- (a) proizvodi u potpunosti dobiveni u Bosni i Hercegovini u smislu značenja članka 5;
- (b) proizvodi dobiveni u Bosni i Hercegovini koji uključuju materijale koji nisu u potpunosti tamo dobiveni, pod uvjetom da su ti materijali prošli dovoljnu obradu ili preradu u Bosni i Hercegovini u smislu značenja članka 6.

Članak 3. Kumulacija u Turskoj

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 2. (1), proizvodi će se smatrati podrijetlom iz Turske, ako takvi proizvodi dobiveni tamo sadrže materijale podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili bilo koje zemlje ili teritorija koji sudjeluje u Procesu stabilizacije i pridruživanja Europske unije¹, ili sadrže materijale podrijetlom iz Zajednice na koje se primjenjuje Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. prosinca 1995.² godine, pod uvjetom da je obrada ili prerada izvršena u Turskoj veća od postupaka navedenih u članku 7. Neće biti potrebno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu.
2. Kada obrada ili prerada izvršena u Turskoj nije veća od postupaka navedenih u članku 7, dobiveni proizvod smatrat će se proizvodom s podrijetlom iz Turske samo kada je tamo dodana vrijednost veća od vrijednosti korištenih materijala podrijetlom iz bilo koje od drugih zemalja ili teritorija navedenih u stavku 1. Ako nije tako, dobiveni proizvod smatrat će se proizvodom s podrijetlom iz zemlje koja daje najveću vrijednost materijala s podrijetlom korištenih u proizvodnji u Turskoj.
3. Proizvodi, s podrijetlom iz jedne od zemalja ili teritorija navedenih u stavku 1, koji nisu prošli bilo kakvu obradu ili preradu u Turskoj, zadržat će svoje podrijetlo ako se izvezu u jednu od ovih zemalja ili teritorija.
4. Kumulacija predviđena u ovom članku može biti primijenjena samo pod uvjetom da:
 - (a) je preferencijalni trgovinski sporazum sukladan članku XXIV Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) u primjeni između zemalja ili teritorija koje su uključene u stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom i zemlje odredišta;
 - (b) su materijali i proizvodi stekli status proizvoda s podrijetlom primjenom pravila podrijetla koja su identična onim datim u ovom Protokolu;
 - i
 - (c) su obavijesti koje ukazuju na ispunjavanje neophodnih uvjeta za primjenu kumulacije objavljene u Službenom glasniku Turske i u Bosni i Hercegovini, sukladno njezinim procedurama.

¹ Kako je definirano u Zaključcima Vijeća za opće poslove u travnju 1997. godine i Saopćenju Povjerenstva iz svibnja 1999. godine o uspostavi Procesa stabilizacije i pridruživanja sa zemljama Zapadnog Balkana.

² Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. prosinca 1995. godine primjenjuje se na proizvode koji nisu poljoprivredni proizvodi kako je definirano Sporazumom o pridruživanju između Europske ekonomske zajednice i Turske i one koji nisu proizvodi od ugljena i čelika kako je definirano Sporazumom između Europske zajednice za ugljen i čelik i Republike Turske o trgovini proizvodima koje pokriva Ugovor o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik.

5. Turska će dostaviti Bosni i Hercegovini, detalje sporazumâ i njihova odgovarajuća pravila o podrijetlu koja se primjenjuju s drugim zemljama ili teritorijima navedenim u stavku 1.

6. Proizvodi iz Aneksa V bit će isključeni iz kumulacije koju predviđa ovaj članak.

Članak 4. Kumulacija u Bosni i Hercegovini

1. Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 2.(2), proizvodi će se smatrati s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, ako takvi proizvodi dobiveni tamo, sadrže materijale podrijetlom iz Turske, Bosne i Hercegovine ili bilo koje zemlje ili teritorija koji sudjeluje u Procesu stabilizacije i pridruživanja Europske unije³, ili sadrži materijale podrijetlom iz Zajednice na koje se primjenjuje Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. prosinca 1995.⁴ godine, pod uvjetom da je obrada ili prerada izvršena u Bosni i Hercegovini veća od postupaka navedenih u članku 7. Neće biti potrebno da takvi materijali prođu dovoljnu obradu ili preradu.

2. Kada obrada ili prerada izvršena u Bosni i Hercegovini nije veća od postupaka navedenih u članku 7, dobiveni proizvod smatrat će se proizvodom s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine samo kada je tamo dodana vrijednost veća od vrijednosti korištenih materijala s podrijetlom iz bilo koje od drugih zemalja ili teritorija navedenih u stavku 1. Ako nije tako, dobiveni proizvod smatrat će se proizvodom s podrijetlom iz zemlje koja daje najveću vrijednost materijala s podrijetlom korištenih u proizvodnji u Bosni i Hercegovini.

3. Proizvodi, podrijetlom iz jedne od zemalja ili teritorija navedenih u stavku 1, koji nisu prošli bilo kakvu obradu ili preradu u Bosni i Hercegovini, zadržavaju svoje podrijetlo ako se izvezu u jednu od ovih zemalja ili teritorija.

4. Kumulacija predviđena u ovom članku može biti primijenjena samo pod uvjetom da:

(a) je preferencijalni trgovinski sporazum sukladan članku XXIV Općeg sporazuma o carinama i trgovini (GATT) u primjeni između zemalja ili teritorija koje su uključene u stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom i zemlje odredišta;

³ Kako je definirano u Zaključcima Vijeća za opće poslove u travnju 1997. godine i Saopćenju Povjerenstva iz svibnja 1999. godine o uspostavi Procesa stabilizacije i pridruživanja sa zemljama Zapadnog Balkana.

⁴ Odluka br. 1/95 Vijeća za pridruživanje EZ – Turska od 22. prosinca 1995. godine primjenjuje se na proizvode koji nisu poljoprivredni proizvodi kako je definirano Sporazumom o pridruživanju između Europske ekonomske zajednice i Turske i one koji nisu proizvodi od ugljena i čelika kako je definirano Sporazumom između Europske zajednice za ugljen i čelik i Republike Turske o trgovini proizvodima koje pokriva Ugovor o osnivanju Europske zajednice za ugljen i čelik.

(b) su materijali i proizvodi stekli status proizvoda s podrijetlom primjenom pravila podrijetla koja su identična onim datim u ovom Protokolu;

i

(c) su obavijesti koje ukazuju na ispunjavanje neophodnih uvjeta za primjenu kumulacije objavljeni u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine i u Turskoj sukladno njezinim procedurama.

5. Bosna i Hercegovina će dostaviti Turskoj, detalje sporazumâ, uključujući datume njihovog stupanja na snagu i njihova odgovarajuća pravila podrijetla koja se primjenjuju s drugim zemljama ili teritorijama navedenim u stavku 1.

6. Proizvodi iz Aneksa V bit će isključeni iz kumulacije koju predviđa ovaj članak.

Članak 5. Cjelovito dobiveni proizvodi

1. Cjelovito dobivenim u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj smatrat će se slijedeći:

(a) mineralni proizvodi izvađeni iz njihovog tla ili morskog dna;

(b) tamo ubrani ili požnjeveni biljni proizvodi;

(c) tamo okoćene i uzgojene žive životinje;

(d) proizvodi od tamo uzgojenih živih životinja;

(e) proizvodi tamo dobiveni lovom ili ribolovom;

(f) proizvodi morskog ribolova i drugi proizvodi koji su izvađeni iz mora izvan teritorijalnih voda Bosne i Hercegovine ili Turske, njihovim plovilima;

(g) proizvodi izrađeni na njihovim brodovima tvornicama isključivo od proizvoda navedenih pod (f);

(h) tamo prikupljani upotrebljavani predmeti, namijenjeni samo za recikliranje sirovina, uključujući upotrebljavane gume koje se mogu koristiti samo za protektiranje ili kao otpad;

(i) otpad i otpadne tvari od proizvodnih aktivnosti vođenih tamo;

(j) proizvodi izvađeni s morskog dna ili podzemlja izvan njihovih teritorijalnih voda, pod uvjetom da one imaju isključiva prava na obradu tog dna ili podzemlja;

(k) roba tamo proizvedena isključivo od proizvoda navedenih pod (a) do (j).

2. Pojmovi „njihova plovila“ i „njihovi brodovi tvornice“ u stavku 1.(f) i (g) primjenjivat će se samo na plovila i brodove tvornice:

(a) koji su registrirani ili se vode u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj;

(b) koji plove pod zastavom Bosne i Hercegovine ili Turske;

(c) koji su najmanje 50% u vlasništvu državljana Bosne i Hercegovine ili Turske, ili društva sa sjedištem u jednoj od ovih država, u kojoj su direktor ili direktori, predsjednik poslovnog ili nadzornog odbora, te većina članova tih odbora državljani Bosne i Hercegovine ili Turske, te u kojima, dodatno, u slučaju partnerstva ili društava s ograničenom odgovornošću najmanje polovina kapitala pripada tim državama ili javnim tijelima ili državljanima navedenih država;

(d) na kojima su komandant i oficiri državljani Bosne i Hercegovine ili Turske; i

(e) na kojima su najmanje 75 posto posade državljani Bosne i Hercegovine ili Turske.

Članak 6.

Dovoljno obrađeni ili prerađeni proizvodi

1. Za potrebe članka 2, proizvodi koji nisu cjelovito dobiveni smatraju se dovoljno obrađenim ili prerađenim kad su ispunjeni uvjeti navedeni u listi iz Aneksa II

Pomenuti uvjeti znače, za sve proizvode obuhvaćene ovim Sporazumom, obradu ili preradu koja se mora obaviti na materijalima bez podrijetla koji se koriste u izradi, te se primjenjuju samo u odnosu na takve materijale. Iz toga slijedi da ako se proizvod, koji je stekao status proizvoda s podrijetlom ispunjenjem uvjeta navedenih u listi, koristi za izradu nekog drugog proizvoda, tada se na njega ne odnose uvjeti primjenjivi na proizvod u koji se on ugrađuje, te se ne uzimaju u obzir materijali bez podrijetla koji su eventualno korišteni u njegovoj izradi.

2. Bez obzira na stavak 1, materijali bez podrijetla koji se prema uvjetima navedenim u listi ne bi smjeli koristiti u izradi proizvoda, ipak se mogu koristiti, pod uvjetom da:

(a) njihova ukupna vrijednost ne pređe 10% tvorničke cijene proizvoda;

(b) se primjenom ovog stavka ne prekorači bilo koji od procenata navedenih u listi kao maksimalna vrijednost materijala bez podrijetla.

Ovaj stavak neće se primjenjivati na proizvode obuhvaćene poglavljima 50 do 63 Harmoniziranog sustava.

3. Stavci 1. i 2. primjenjivat će se sukladno odredbama članka 7.

Članak 7.

Nedovoljni postupci obrade ili prerade

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2, slijedeći postupci smatrat će se nedovoljnom obradom ili preradom, da bi proizvod dobio status proizvoda s podrijetlom, bilo da su ispunjeni ili ne uvjeti iz članka 6:

- (a) postupci za očuvanje proizvoda u dobrom stanju za vrijeme prijevoza i skladištenja;
- (b) rastavljanje i sastavljanje pošiljki;
- (c) pranje, čišćenje; uklanjanje prašine, korozije, ulja, boje ili drugih tvari za prekrivanje;
- (d) peglanje ili presovanje tekstila;
- (e) jednostavni postupci bojenja i poliranja;
- (f) ljuštenje, djelomično ili cjelovito bijeljenje, poliranje i glaziranje žita i riže;
- (g) postupci bojenja šećera ili oblikovanja šećernih kocki;
- (h) ljuštenje, uklanjanje koštica i guljenje voća, oraščića i povrća;
- (i) brušenje, jednostavno drobljenje ili jednostavno rezanje;
- (j) sijanje, prebiranje, razvrstavanje, usklađivanje, gradiranje, sparivanje (uključujući i sastavljanje setova proizvoda);
- (k) jednostavno pakiranje u boce, konzerve, čuture, vrećice, sanduke, kutije, učvršćivanje na kartone ili ploče i svi ostali jednostavni postupci pakiranja;
- (l) pričvršćavanje ili tiskanje oznaka, naljepnica, natpisa i drugih sličnih znakova za razlikovanje na proizvodima ili njihovoj ambalaži;

(m) jednostavno miješanje proizvoda, bili oni različiti ili ne; miješanje šećera s bilo kojim drugim materijalom;

(n) jednostavno sklapanje dijelova proizvoda kako bi se dobio cjelovit proizvod ili rastavljanje proizvoda na dijelove;

(o) kombinacija dva ili više postupaka, navedenih pod (a) do (n);

(p) klanje životinja.

2. Svi postupci obavljani u Bosni i Hercegovini ili Turskoj na danom proizvodu uzimat će se zajednički prilikom utvrđivanja da li prerade ili obrade, koje su obavljene na tom proizvodu, treba da budu smatrane nedovoljnim u smislu značenja stavka 1.

Članak 8. Kvalifikacijska jedinica

1. Kvalifikacijska jedinica za primjenu odredbi ovog Protokola bit će konkretni proizvod, koji se smatra osnovnom jedinicom, kada se roba razvrstava uporabom nomenklature Harmoniziranog sustava.

Iz toga slijedi da:

(a) kada je proizvod koji se sastoji od skupine ili skupa predmeta svrstan u jedan tarifni broj prema uvjetima Harmoniziranog sustava, cjelina čini jednu kvalifikacijsku jedinicu;

(b) kada se pošiljka sastoji od niza istih proizvoda razvrstanih pod isti tarifni broj Harmoniziranog sustava, svaki proizvod mora se uzimati pojedinačno prilikom primjene odredbi ovog Protokola.

2. Kada je, prema općem pravilu 5. Harmoniziranog sustava, za potrebe razvrstavanja, ambalaža uključena zajedno s proizvodom, ona će biti uključena i za potrebe utvrđivanja podrijetla.

Članak 9. Pribor, rezervni dijelovi i alati

Pribor, rezervni dijelovi i alati poslani uz dio opreme, stroja, uređaja ili vozila, koji su dio normalne opreme i uključeni u njezinu cijenu ili koji nisu zasebno fakturirani, smatraju se sastavnim dijelom te opreme, stroja, uređaja ili vozila.

Članak 10.

Setovi

Setovi, kao što je definirano općim pravilom 3. Harmoniziranog sustava, smatrat će se proizvodom s podrijetlom, kada svi proizvodi komponente imaju podrijetlo. Međutim, kada se set sastoji od proizvoda s podrijetlom i proizvoda bez podrijetla, set u cjelini smatrat će se proizvodom s podrijetlom pod uvjetom da vrijednost proizvoda bez podrijetla ne premašuje 15 % cijene seta fco tvornica.

Članak 11.

Neutralni elementi

Da bi se utvrdilo da li je neki proizvod s podrijetlom, neće biti potrebno određivati podrijetlo onoga što je moglo biti korišteno u njegovoj izradi, kako slijedi:

- (a) energija i gorivo;
- (b) pogon i oprema;
- (c) strojevi i alati;
- (d) roba koja ne ulazi niti je namijenjena tome da uđe u konačni sastav proizvoda.

GLAVA III

TERITORIJALNI UVJETI

Članak 12.

Princip teritorijalnosti

1. Osim kako je predviđeno u članku 3, 4. i stavku 3. ovog članka, uvjeti za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom navedeni u Glavi II i dalje moraju biti ispunjeni u svakom trenutku u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj.

2. Osim kako je predviđeno u članku 3. i 4. kada se roba s podrijetlom, izvezena iz Bosne i Hercegovine ili iz Turske u neku drugu zemlju vrati, ona se mora smatrati proizvodima bez podrijetla, osim kada je carinskoj službi moguće dokazati:

- (a) da je vraćena roba ona ista koja je bila izvezena; i

(b) da nije bila podvrgnuta bilo kakvom postupku osim onog koji je bio potreban da se roba očuva u dobrom stanju dok je u toj zemlji ili dok se izvozila.

3. Na stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom sukladno uvjetima navedenim u Glavi II neće utjecati obrada ili prerada izvršena izvan Bosne i Hercegovine ili Turske na materijalima izvezenim iz Bosne i Hercegovine ili iz Turske i naknadno ponovo uvezenim tamo, pod uvjetom:

(a) da su ti materijali cjelovito dobiveni u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj ili da su prije izvoza prošli obradu ili preradu veću od nedovoljnih postupaka navedenih u članku 7.; i

(b) da je carinskoj službi moguće dokazati:

(i) da je ponovno uvezena roba dobivena obradom ili preradom izvezenih materijala; i

(ii) da ukupna dodana vrijednost ostvarena izvan Bosne i Hercegovine ili Turske primjenom odredbi ovog članka ne premašuje 10% cijene fco tvornica krajnjeg proizvoda za koji se traži status proizvoda s podrijetlom.

4. Za potrebe stavka 3, uvjeti za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom navedeni u Glavi II neće se primjenjivati na obradu ili preradu obavljenju izvan Bosne i Hercegovine ili Turske. Ali kada je, u listi u Aneksu II, za određivanje statusa podrijetla za krajnji proizvod predviđeno pravilo koje određuje maksimalnu vrijednost za sve ugrađene materijale bez podrijetla, ukupna vrijednost materijala bez podrijetla ugrađenih na teritoriju odnosno stranke, zajedno s ukupnom dodanom vrijednošću ostvarenom izvan Bosne i Hercegovine ili Turske uz primjenu odredbi ovog članka, ne smije preći navedeni procenat.

5. Za potrebe primjene odredbi stavka 3. i 4, „ukupna dodana vrijednost“ znači sve troškove koji nastanu izvan Bosne i Hercegovine ili Turske, uključujući vrijednost tamo ugrađenih materijala.

6. Odredbe stavka 3. i 4. neće se primjenjivati na proizvode koji ne ispunjavaju uvjete navedene u listi u Aneksu II ili koji se mogu smatrati dovoljno obrađenim ili prerađenim jedino ako je primijenjena opća tolerancija predviđena u članku 6.(2).

7. Odredbe stavka 3. i 4. neće se primjenjivati na proizvode iz poglavlja 50 do 63 Harmoniziranog sustava.

8. Svaka vrsta obrade ili prerade obuhvaćena odredbama ovog članka i obavljena izvan Bosne i Hercegovine ili Turske bit će obavljena po postupku vanjske prerade ili sličnim postupcima.

Članak 13.

Izravan transport

1. Povlašteni tretman predviđen ovim Sporazumom primjenjuje se samo na proizvode koji zadovoljavaju uvjete iz ovog Protokola, koji su izravno transportirani između Bosne i Hercegovine i Turske ili kroz teritorije drugih zemalja ili teritorija navedenih u članku 3. i 4. Međutim, proizvodi koji čine jednu pošiljku mogu biti transportirani preko drugih teritorija sa, ako do toga dođe, pretovaram ili privremenim uskladištenjem na tim teritorijima, pod uvjetom da oni ostanu pod nadzorom carinskih vlasti u zemlji provoza ili skladištenja i da se ne podvrgavaju drugim postupcima osim istovara, ponovnog utovara ili bilo kojeg postupka namijenjenog njihovom očuvanju u dobrom stanju.

Proizvodi s podrijetlom mogu se cjevovodima transportirati preko drugog teritorija koji nije teritorij Bosne i Hercegovine ili Turske.

2. Dokazi o tome da su uvjeti navedeni u stavku 1. ispunjeni pružit će se carinskim vlastima zemlje uvoznice predočavanjem:

- (a) jednog prijevoznog dokumenta koji obuhvaća put od zemlje izvoznice kroz zemlju provoza; ili
- (b) potvrde izdane od carinskih vlasti zemlje provoza koja:
 - (i) sadrži točan opis proizvoda;
 - (ii) navodi datume istovara i ponovnog utovara proizvoda i, gdje je to moguće, imena brodova ili drugih korištenih prijevoznih sredstava; i
 - (iii) potvrđuje uvjete pod kojima su proizvodi ostali u zemlji provoza; ili
- (c) u pomanjkanju pomenutih, sve druge uvjerljive dokumente.

Članak 14.

Izložbe

1. Na proizvode s podrijetlom koji se šalju na izložbu u zemlju, osim onih navedenih u članku 3. i 4. i koji se nakon izložbe prodaju radi uvoza u Bosnu i Hercegovinu ili u Tursku, primjenjivat će se odredbe ovog Sporazuma pod uvjetom da se carinskim vlastima dokaže:

- (a) da je izvoznik poslao te proizvode iz Bosne i Hercegovine ili iz Turske u zemlju u kojoj se održavala izložba te da ih je tamo izlagao;

- (b) da je izvoznik prodao proizvode ili ih je na neki drugi način ustupio nekoj osobi u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj;
 - (c) da su proizvodi, poslani za vrijeme ili odmah nakon izložbe, u stanju u kojem su bili i upućeni na izložbu; i
 - (d) da proizvodi, nakon upućivanja na izložbu, nisu bili korišteni u bilo kakvu svrhu osim za pokazivanje na izložbi.
2. Dokaz o podrijetlu mora se izdati ili popuniti sukladno odredbama Glave V. i predati carinskim vlastima zemlje uvoznice na uobičajen način. Na njemu mora pisati naziv i mjesto održavanja izložbe. Kada je to potrebno, mogu se zahtijevati dodatni dokumentirani dokazi o uvjetima pod kojima su proizvodi bili izlagani.
3. Stavak 1. primjenjivat će se na bilo koju trgovinsku, industrijsku, poljoprivrednu ili zanatsku izložbu, sajam ili sličnu javnu priredbu ili izlaganje koji nisu organizirani u privatne svrhe u trgovinama ili poslovnim prostorima s ciljem prodaje stranih proizvoda, te za vrijeme kojih proizvodi ostaju pod carinskim nadzorom.

GLAVA IV POVRAT ILI IZUZEĆE

Članak 15.

Zabrana povrata ili izuzeća od carina

1. Materijali bez podrijetla uporabljeni u proizvodnji proizvoda s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članku 3. i 4, za koje je dokaz o podrijetlu izdan ili napravljen sukladno odredbama Glave V neće ni u Bosni i Hercegovini ni u Turskoj biti predmet povrata ili izuzeća od carina bilo koje vrste.
2. Zabrana iz stavka 1. primjenjivat će se na bilo koji aranžman o refundiranju, opraštanju ili neplaćanju, djelomično ili potpuno, carina ili pristojba jednakog učinka koje se primjenjuju u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, na materijale korištene u proizvodnji, kada se takvo refundiranje, opraštanje ili neplaćanje primjenjuje izričito ili u svrhu kada su dobiveni proizvodi od navedenih materijala izvezeni, a ne kada su zadržani za domaću uporabu.
3. Izvoznik proizvoda obuhvaćenih dokazom o podrijetlu bit će spreman podnijeti u bilo koje vrijeme, na zahtjev carinskih vlasti, sve odgovarajuće dokumente koji dokazuju da nije bilo povrata u odnosu na materijale bez podrijetla uporabljene u proizvodnji odnosnih proizvoda te da su sve carine ili pristojbe jednakog učinka koje se primjenjuju na takve materijale stvarno plaćene.

4. Odredbe stavaka od 1. do 3. također će se primjenjivati u odnosu na pakiranje u okviru značenja članka 8.(2), pribor, rezervne dijelove i alate u okviru značenja članka 9, te proizvode u setu u okviru značenja članka 10., kada su takvi predmeti bez podrijetla.

5. Odredbe stavaka od 1. do 4. primjenjivat će se samo u odnosu na materijale koji su one vrste na koje se ovaj Sporazum primjenjuje. Nadalje, oni neće sprečavati primjenu sustava izvoznog refundiranja za poljoprivredne proizvode, koji se primjenjuju nakon izvoza sukladno odredbama ovog Sporazuma.

GLAVA V DOKAZ O PODRIJETLU

Članak 16. Opći uvjeti

1. Proizvodi s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine će kod uvoza u Turku i proizvodi s podrijetlom iz Turku će kod uvoza u Bosnu i Hercegovinu imati povlastice iz ovog Sporazuma uz predočavanje bilo:

(a) potvrde o kretanju robe EUR.1, čiji se uzorak nalazi u Aneksu III; ili

(b) izjave, u daljnjem tekstu „izjava na računu“, u slučajevima navedenim u članku 22.(1), čiji se tekst nalazi u Aneksu IV, koju izvoznik unosi na račun, dostavnicu ili bilo koji drugi komercijalni dokument koji dovoljno detaljno opisuje proizvode o kojima je riječ i tako omogućava njihovu identifikaciju.

2. Bez obzira na stavak 1, proizvodi s podrijetlom u smislu ovog Protokola će, u slučajevima navedenim u članku 27, koristiti povlastice ovog Sporazuma bez obveze podnošenja bilo kojih od navedenih dokumenata.

Članak 17. Postupak za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1

1. Potvrdu o kretanju robe EUR.1 izdavat će carinske vlasti zemlje izvoznice na pisani zahtjev izvoznika ili, na odgovornost izvoznika, njegovog ovlaštenog predstavnika.

2. U tu svrhu, izvoznik ili njegov ovlašten predstavnik popunjava i potvrdu o kretanju robe EUR.1 i obrazac zahtjeva, čiji se uzorci nalaze u Aneksu III. Ovi obrasci popunjavaju se na jednom od jezika na kojem je sačinjen ovaj Sporazum te sukladno odredbama domaćeg zakonodavstva zemlje izvoznice. Ako se popunjavaju rukom, treba da budu popunjeni tintom

i tiskanim slovima. Opis proizvoda mora biti unesen u polje rezervirano za tu svrhu, bez bilo kakvih praznih redova. Ako polje nije sasvim popunjeno, mora se povući vodoravna linija ispod posljednjeg reda opisa, te se prekriti prazan prostor.

3. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1 bit će spreman, u svako doba, na zahtjev carinskih vlasti zemlje izvoznice, u kojoj je izdana potvrda o kretanju robe EUR.1, dati na uvid sve odgovarajuće dokumente kojima se dokazuje podrijetlo odnosnih proizvoda, kao i to da su ispunjeni drugi uvjeti iz ovog Protokola.

4. Potvrdu o kretanju robe EUR.1 izdat će carinske vlasti Bosne i Hercegovine ili Turske ako se odnosni proizvodi mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članku 3. i 4. i ispunjavaju druge uvjete iz ovog Protokola.

5. Carinske vlasti koje izdaju potvrdu o kretanju robe EUR.1 poduzet će sve potrebne korake za provjeru podrijetla proizvoda i ispunjenja drugih uvjeta iz ovog Protokola. U tu svrhu, imat će pravo zahtijevati bilo koji dokaz te obavljati bilo kakvu provjeru izvoznikovih računa ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom. One će također osigurati da popunjavanje obrazaca navedenih u stavku 2. bude pravilno. Posebno će provjeravati da li je prostor rezerviran za opis proizvoda popunjen na način koji isključuje svaku mogućnost neistinitih dodataka.

6. Datum izdavanja potvrde o kretanju robe EUR.1 naznačava se u polju 11 potvrde.

7. Potvrdu o kretanju robe EUR.1 izdavat će carinske vlasti, a bit će stavljena na raspolaganje izvozniku čim se obavi ili osigura stvarni izvoz.

Članak 18.

Naknadno izdavanje potvrda o kretanju robe EUR.1

1. Bez obzira na članak 17.(7), potvrda o kretanju robe EUR.1 može biti izuzetno izdana nakon izvoza proizvoda na koje se ona odnosi, ako:

(a) nije bila izdana u vrijeme izvoza zbog grešaka ili nenamjernoga propusta ili posebnih okolnosti; ili

(b) ako se carinskim vlastima dokaže da je potvrda o kretanju robe EUR.1 bila izdana ali pri uvozu nije bila prihvaćena iz tehničkih razloga.

2. Za primjenu stavka 1. izvoznik mora u svom zahtjevu naznačiti mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se potvrda o kretanju robe EUR.1 odnosi, te navesti razloge svog zahtjeva.

3. Carinske vlasti mogu naknadno izdati potvrdu o kretanju robe EUR.1 tek nakon što provjerom utvrde da se podaci u izvoznikovom zahtjevu slažu s onima iz odgovarajuće evidencije.

4. Naknadno izdana potvrda o kretanju robe EUR.1 mora biti označena izrazom na engleskom jeziku:

„ISSUED RETROSPECTIVELY“.

5. Napomena navedena u stavku 4. unosi se u polje „Napomene“ potvrde o kretanju robe EUR.1.

Članak 19.

Izdavanje duplikata potvrde o kretanju robe EUR.1

1. U slučaju krađe, gubitka ili uništenja potvrde o kretanju robe EUR.1, izvoznik može podnijeti zahtjev carinskim vlastima koje su izdale potvrdu za izdavanje duplikata na temelju izvozne dokumentacije koju one posjeduju.

2. Tako izdan duplikat mora biti označen slijedećom riječju na engleskom jeziku:

„DUPLICATE“.

3. Napomena navedena u stavku 2. unosi se u polje „Napomene“ duplikata potvrde o kretanju robe EUR.1.

4. Duplikat, koji mora nositi datum izdavanja izvorne potvrde o kretanju robe EUR.1, stupit će na snagu od tog datuma.

Članak 20.

Izdavanje potvrda o kretanju roba EUR.1 na temelju prethodno izdanog ili popunjenog dokaza o podrijetlu

Kad su proizvodi s podrijetlom stavljeni pod nadzor carinarnice u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, originalni dokaz o podrijetlu moći će se zamijeniti jednom ili više potvrda o kretanju robe EUR.1 u svrhu slanja svih ili nekih od ovih proizvoda drugdje unutar Bosne i Hercegovine ili Turske. Zamjensku potvrdu(e) o kretanju robe EUR.1 izdat će carinarnice pod čiji su nadzor proizvodi stavljeni.

Članak 21.
Odvojeno knjigovodstveno iskazivanje

1. Ako nastanu značajni troškovi ili materijalne teškoće u čuvanju odvojenih zaliha materijala s podrijetlom i materijala bez podrijetla, koji su jednaki i međusobno zamjenjivi, carinske vlasti mogu, na pisani zahtjev zainteresiranih, dopustiti tzv. metodu „odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja“ za vođenje takvih zaliha.
2. Ova metoda mora osigurati da broj dobivenih proizvoda koji se smatraju proizvodima s podrijetlom, unutar određenog referentnog razdoblja, bude jednak onome koji bi se dobio da su zalihe bile fizički odvojene.
3. Carinske vlasti mogu dati takvo odobrenje navedeno pod bilo kojim uvjetima, koji se smatraju potrebnim.
4. Ova metoda evidentira se i primjenjuje na temelju općih računovodstvenih principa koji važe u zemlji u kojoj je proizvod bio proizveden.
5. Korisnik ovog pojednostavljenja može izdati, odnosno zatražiti dokaz o podrijetlu, u zavisnosti od slučaja, za one količine proizvoda, koji se mogu smatrati proizvodima s podrijetlom. Na zahtjev carinskih vlasti, korisnik će dati izjavu o načinu vođenja proizvoda.
6. Carinske vlasti nadzirat će uporabu odobrenja i mogu ga povući u bilo kojem trenutku, ako ga korisnik na bilo koji način neispravno koristi ili propusti da ispuni neki od uvjeta propisanih ovim Protokolom.

Članak 22.
Uvjeti za popunjavanje izjave na računu

1. Izjavu na računu, kao što je navedeno u članku 16.(1)(b), može dati:
 - (a) ovlašteni izvoznik u smislu značenja članka 23, ili
 - (b) bilo koji izvoznik za bilo koju pošiljku koja se sastoji od jednog ili više paketa koji sadrže proizvode s podrijetlom, čija ukupna vrijednost ne premašuje 6.000 eura.
2. Izjava na računu može biti dana ako se odnosni proizvodi mogu smatrati proizvodima podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članku 3. i 4. i ako ispunjavaju druge uvjete iz ovog Protokola.
3. Izvoznik koji daje izjavu na računu bit će spreman, u bilo koje doba, na zahtjev carinskih vlasti zemlje izvoznice, podnijeti na uvid sve odgovarajuće dokumente kojima

dokazuje podrijetlo predmetnih proizvoda, kao i to da su ispunjeni ostali uvjeti iz ovog Protokola.

4. Izjavu na računu izvoznik će otkucati strojem, otisnuti žigom ili tiskati na računu, dostavnici ili drugom komercijalnom dokumentu, izjavi čiji se tekst nalazi u Aneksu IV, koristeći jednu od jezičkih verzija navedenih u tom aneksu i sukladno odredbama domaćeg zakonodavstva zemlje izvoznice. Ako se izjava ispisuje rukom, bit će napisana tintom tiskanim slovima.

5. Izjava na računu mora nositi izvorni svojeručni potpis izvoznika. Međutim, ovlašteni izvoznik u značenju članka 23. ne mora potpisivati takve deklaracije pod uvjetom da se carinskim vlastima zemlje izvoznice pismeno obaveže da preuzima punu odgovornost za svaku izjavu na računu koja ga identificira, kao da je on sam svojeručno potpisao.

6. Izjavu na računu može popuniti izvoznik kada se proizvodi na koje se ona odnosi izvoze, ili nakon njihovog izvoza uz uvjet da se ona u zemlji uvoznici predoči ne kasnije od dvije godine nakon uvoza proizvoda na koje se odnosi.

Članak 23.

Ovlašteni izvoznik

1. Carinske vlasti zemlje izvoznice mogu ovlastiti bilo kojeg izvoznika (u daljnjem tekstu: ovlašteni izvoznik), koji obavlja česte isporuke proizvoda iz ovog Sporazuma za popunjavanje izjava na računu bez obzira na vrijednost proizvoda o kojima je riječ. Izvoznik koji traži takvo ovlaštenje mora carinskim vlastima pružiti sve dokaze o podrijetlu proizvoda kao i dokaze o ispunjavanju drugih uvjeta iz ovog Protokola.

2. Carinske vlasti mogu odobriti status ovlaštenog izvoznika uz bilo koje uvjete koje smatraju primjerenim.

3. Carinske vlasti odobrit će ovlaštenom izvozniku broj carinskog ovlaštenja koji se unosi u izjavu na računu.

4. Carinske vlasti nadzirat će uporabu ovlaštenja od ovlaštenog izvoznika.

5. Carinske vlasti mogu u svako doba povući ovlaštenje. To će učiniti onda kad ovlašteni izvoznik više ne daje jamstva navedena u stavku 1, ne ispunjava uvjete navedene u stavku 2. ili na neki drugi način nepravilno upotrebljava ovlaštenje.

Članak 24.
Valjanost dokaza o podrijetlu

1. Dokaz o podrijetlu važit će četiri mjeseca od datuma izdavanja u zemlji izvoznici, i u tom razdoblju mora biti podnesen carinskim vlastima zemlje uvoznice.
2. Dokazi o podrijetlu, podneseni carinskim vlastima zemlje uvoznice nakon konačnog datuma za predodjenje određenog u stavku 1, mogu biti prihvaćeni u svrhu primjene povlaštenog tretmana kada ti dokumenti nisu bili dostavljeni do konačnog datuma zbog izuzetnih okolnosti.
3. U ostalim slučajevima zakašnjelog predodčavanja, carinske vlasti zemlje uvoznice mogu prihvatiti dokaze o podrijetlu kada su proizvodi isporučeni prije pomenutog konačnog datuma.

Članak 25.
Podnošenje dokaza o podrijetlu

Dokazi o podrijetlu bit će podneseni carinskim vlastima zemlje uvoznice sukladno postupcima koji se primjenjuju u toj zemlji. Pomenute vlasti mogu zahtijevati prijevod dokaza o podrijetlu te mogu također zahtijevati da uvozu deklaraciju prati i izjava uvoznika o tome da proizvodi ispunjavaju uvjete potrebne za primjenu ovog Sporazuma.

Članak 26.
Uvoz djelomičnih pošiljki

Kada se na zahtjev uvoznika, te pod uvjetima koje su odredile carinske vlasti zemlje uvoznice, rastavljeni ili nesastavljeni proizvodi u značenju iz Općeg pravila 2(a) Harmoniziranog sustava, koji spadaju u odjeljke XVI do XVII ili u tarifne brojeve 7308 i 9406 Harmoniziranog sustava, uvoze djelimičnim pošiljkama, carinskim vlastima se za takve proizvode podnosi samo jedan dokaz o podrijetlu pri uvozu prve djelomične pošiljke.

Članak 27.
Izuzeca od dokazivanja podrijetla

1. Proizvodi koje privatne osobe kao male pakete šalju privatnim osobama ili koji čine dio osobnog prtljaga putnika bit će priznati kao proizvodi s podrijetlom bez zahtjeva za podnošenje dokaza o podrijetlu, pod uvjetom da se takvi proizvodi ne uvoze zbog trgovine, da su deklarirani kao proizvodi koji ispunjavaju uvjete iz ovog Protokola i kad nema sumnje u istinitost takve izjave. U slučaju proizvoda koji su poslani poštom, ova izjava može se dati na carinskoj deklaraciji CN22/CN23 ili na listu papira dodanom tom dokumentu.

2. Uvozi koji su povremeni i sastoje se isključivo od proizvoda za osobnu uporabu primatelja ili putnika ili njihovih porodica neće se smatrati uvozom zbog trgovine ako je iz naravi i količine proizvoda očito da nije u pitanju nikakva trgovinska svrha.

3. Nadalje, ukupna vrijednost tih proizvoda ne smije prelaziti 500 eura u slučaju malih paketa ili 1200 eura u slučaju proizvoda koji čine dio osobnog prtljaga putnika.

Članak 28. Popratni dokumenti

Dokumenti navedeni u članku 17.(3) i 22.(3) koji se koriste u svrhu dokazivanja da se proizvodi obuhvaćeni potvrdom o kretanju robe EUR.1 ili izjavom na računu mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili iz jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članku 3. i 4. i ispunjavaju ostale uvjete iz ovog Protokola, mogu se, *inter alia*, sastojati od:

(a) izravnih dokaza o postupcima koje je poduzeo izvoznik ili dobavljač za dobivanje odnosne robe, sadržanih npr. u njegovim računima ili unutarnjem knjigovodstvu;

(b) dokumenata koji dokazuju podrijetlo upotrijebljenih materijala, koji se izdaju ili popunjavaju u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, kada se ti dokumenti koriste sukladno domaćem zakonodavstvu;

(c) dokumenata koji dokazuju obradu ili preradu materijala u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, koji se izdaju ili popunjavaju u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj, kada se ti dokumenti koriste sukladno domaćem zakonodavstvu;

(d) potvrda o kretanju robe EUR.1 ili izjava na računu koje dokazuju podrijetlo upotrijebljenih materijala, izdanih ili popunjenih u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj sukladno protokolu, ili u jednoj od drugih zemalja navedenih u članku 3. i 4, sukladno pravilima podrijetla koji su identični pravilima u ovom Protokolu;

(e) odgovarajućih dokaza koji se odnose na obradu ili preradu izvršenu izvan Bosne i Hercegovine ili Turske primjenom članka 12, koji dokazuju da su zahtjevi iz tog članka zadovoljeni.

Članak 29. Čuvanje dokaza o podrijetlu i popratnih dokumenata

1. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o kretanju robe EUR.1 čuvat će najmanje tri godine dokumente navedene u članku 17.(3).

2. Izvoznik koji daje izjavu na računu čuvat će najmanje tri godine kopiju te izjave na računu, kao i dokumente navedene u članku 22.(3).

3. Carinske vlasti zemlje izvoznice koje izdaju potvrdu o kretanju robe EUR.1 čuvat će najmanje tri godine obrazac zahtjeva naveden u članku 17.(2).

4. Carinske vlasti zemlje uvoznice čuvat će najmanje tri godine potvrde o kretanju robe EUR.1 i izjave na računu, koje su im podnesene.

Članak 30.

Nepodudarnosti i formalne pogreške

1. Otkrivanje manjih nepodudarnosti između izjava u dokazu o podrijetlu i onih u dokumentima podnesenim carinarnici u svrhu obavljanja formalnosti za uvoz proizvoda neće ipso facto učiniti dokaz o podrijetlu nevažećim i ništavnim ako se propisno ustanovi da taj dokument zaista odgovara datim proizvodima.

2. Očite formalne pogreške, poput strojopisnih pogrešaka u dokazu o podrijetlu, neće biti razlog odbijanja tog dokumenta, ukoliko te greške nisu takve da izazivaju sumnje u svezi s točnošću izjava danih u tom dokumentu.

Članak 31.

Iznosi iskazani u eurima

1. Za primjenu odredbi članka 22.(1)(b) i članka 27.(3) u slučajevima kada su proizvodi fakturirani u nekoj drugoj valuti, a ne u eurima, iznose u domaćim valutama Bosne i Hercegovine i Turske i drugih zemalja ili teritorija navedenih u članku 3. i 4, koji odgovaraju iznosima izraženim u eurima, utvrdit će godišnje svaka zemlja na koju se to odnosi.

2. Pošiljka može uživati pogodnosti odredbi iz članka 22.(1)(b) ili članka 27.(3) pozivanjem na valutu u kojoj je račun ispostavljen, sukladno iznosu koji utvrdi zemlja na koju se to odnosi.

3. Iznosi koje treba primijeniti u bilo kojoj danoj domaćoj valuti bit će protuvrijednost u toj valuti iznosa iskazanih u eurima na prvi radni dan u listopadu. Iznosi će biti dostavljeni Bosni i Hercegovini i Turskoj do 15. listopada i primjenjivat će se od 1. siječnja slijedeće godine.

4. Zemlja može iznos, koji dobije prilikom preračunavanja iznosa izraženog u eurima u domaću valutu, zaokružiti prema gore ili prema dolje. Zaokruženi iznos ne smije se razlikovati od iznosa koji se dobije prilikom preračunavanja za više od 5 posto. Zemlja može zadržati i neizmijenjenu svoju domaću valutu u vrijednosti istoj iznosu izraženom u eurima, ako prilikom godišnjeg usklađivanja predviđenog stavkom 3. preračunata protuvrijednost tog iznosa, prije bilo kakvog zaokruživanja, rezultira povećanjem manjim od 15 posto iznosa protuvrijednosti

u nacionalnoj valuti. Protuvrijednost u domaćoj valuti može ostati neizmijenjena, ako bi preračunavanje rezultiralo smanjenjem te protuvrijednosti.

5. Zajednički odbor će, na zahtjev Bosne i Hercegovine ili Turske, pregledati iznose iskazane u eurima. Prilikom tog pregleda, Zajednički odbor uzet će u obzir da je poželjno očuvanje učinka predmetnih vrijednosnih ograničenja. U tu svrhu može donijeti odluku o promjeni iznosa iskazanih u eurima.

GLAVA VI ORGANIZACIJA UPRAVNE SURADNJE

Članak 32. Uzajamna pomoć

1. Carinske vlasti Bosne i Hercegovine i Turske dostavit će jedne drugima, posredstvom ovlaštenih carinskih vlasti, uzorke otisaka pečata koji se koriste u njihovim carinarnicama za izdavanje potvrda o kretanju robe EUR.1, zajedno s adresama carinskih vlasti odgovornih za provjeru tih potvrda i izjava na računu.

2. Radi osiguranja pravilne primjene ovog Protokola, Bosna i Hercegovine i Turska pomagat će jedna drugoj posredstvom nadležnih carinskih uprava u provjeri autentičnosti potvrda o kretanju robe EUR.1 ili izjava na računu te točnosti podataka navedenih u tim dokumentima.

Članak 33. Provjera dokaza o podrijetlu

1. Naknadne provjere dokaza o podrijetlu obavljat će se nasumice ili kad god carinske vlasti zemlje uvoznice imaju osnovane sumnje u autentičnost takvih dokumenata, podrijetlo odnosnih proizvoda ili u ispunjenje drugih uvjeta iz ovog Protokola.

2. Za potrebe provedbe odredbi iz stavka 1. carinske vlasti zemlje uvoznice vratit će potvrdu o kretanju robe EUR.1 i račun, ako je bio podnesen, izjavu na računu ili kopiju tih dokumenata, carinskim vlastima zemlje izvoznice, uz navod razloga za provjeru, gdje je to potrebno. Svi pribavljeni dokumenti i podaci koji ukazuju da je podatak u potvrdi o podrijetlu netičan bit će dostavljeni kao dokaz zahtjevu za provjeru.

3. Provjeru će obaviti carinske vlasti zemlje izvoznice. U tu svrhu one će imati pravo da zahtijevaju bilo koji dokaz te da obave bilo kakvu inspekciju izvoznikovih računa ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom.

4. Ako carinske vlasti zemlje uvoznice odluče da suspendiraju odobrenje povlaštenog tretmana odnosnim proizvodima u očekivanju rezultata provjere, uvozniku će biti ponuđeno preuzimanje robe uz sve mjere predostrožnosti koje se ocijene potrebnim.

5. Carinske vlasti koje zatraže provjeru bit će izviještene o rezultatima te provjere što prije. Ti rezultati moraju jasno pokazivati da li su dokumenti autentični i mogu li se odnosni proizvodi smatrati proizvodima s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine, Turske ili iz jedne od zemalja ili teritorija navedenih u članku 3. i 4. i da li ispunjavaju druge uvjete iz ovog Protokola.

6. Ako u slučajevima opravdane sumnje nema odgovora u roku od deset mjeseci od datuma zahtjeva za provjeru ili ako odgovor ne sadrži podatke dovoljne za utvrđivanje autentičnosti dokumenta o kojem je riječ ili stvarnog podrijetla proizvoda, carinske vlasti koje su podnijele zahtjev će, osim u izuzetnim okolnostima, uskratiti pravo na povlašteni tretman.

Članak 34. Rješavanje sporova

Kad dođe do sporova u odnosu na postupke provjere iz članka 33, koji se ne mogu riješiti između carinskih vlasti koje su podnijele zahtjev za provjeru i carinskih vlasti zaduženih za obavljanje provjere ili kad se u njima postavlja pitanje tumačenja ovog Protokola, oni će biti upućeni Zajedničkom odboru. U svim slučajevima rješavanje sporova između uvoznika i carinskih vlasti zemlje uvoznice podlijeget će zakonodavstvu pomenute zemlje.

Članak 35. Kazne

Kazne će biti primjenjivane na bilo koju osobu koja izradi ili da izraditi dokument koji sadrži netočne podatke s ciljem pribavljanja povlaštenog tretmana za proizvode.

Članak 36. Slobodne zone

1. Bosna i Hercegovina i Turska poduzet će sve potrebne korake da osiguraju da proizvodi kojima se trguje, a obuhvaćeni su dokazom o podrijetlu, te tokom transporta koriste slobodnu zonu smještenu na njihovom teritoriju, ne budu zamijenjeni drugom robom te da ne budu podvrgnuti drugom rukovanju osim normalnih postupaka za sprečavanje njihovog propadanja.

2. Putem izuzeća od odredbi sadržanih u stavku 1, kad se proizvodi s podrijetlom iz Bosne i Hercegovine ili iz Turske uvoze u slobodnu zonu i obuhvaćeni su dokazom o podrijetlu, te se podvrgavaju tretmanu ili preradi, odnosna tijela izdat će novu potvrdu o kretanju EUR.1 na zahtjev izvoznika, ukoliko su tretman ili prerada sukladno odredbama ovog Protokola.

GLAVA VII ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 37.

Roba na putu ili u skladištenju

Roba koja udovoljava odredbama Glave II i koja je, na datum stupanja na snagu ovog Protokola, na putu ili privremeno uskladištena u Bosni i Hercegovini ili u Turskoj u carinskim skladištima ili slobodnim zonama, može biti prihvaćena kao proizvod s podrijetlom, pod uvjetom da se u roku četiri mjeseca od tog datuma carinskim vlastima države uvoznice podnese dokaz o podrijetlu izdan naknadno, te bilo koji dokumenti koji predstavljaju dodatne dokaze o uvjetima transporta.

Članak 38.

Pododbor za carinske poslove i pitanja podrijetla

Pododbor za carinske poslove i pitanja podrijetla bit će ustanovljen u okviru Zajedničkog odbora sa ciljem da mu pomaže pri provedbi njegovih dužnosti te da osigura kontinuiran proces izvješćivanja i konzultiranja između stručnjaka.

Bit će sačinjen od stručnjaka iz obje Stranke zaduženih za pitanja koja se odnose na carinske poslove i pitanja podrijetla.

Članak 39.

Aneksi

Aneksi ovom Protokolu čine njegov sastavni dio.

Članak 40.

Izmjene Protokola

Zajednički odbor može odlučiti da izmijeni odredbe ovog Protokola.

ANEKS I UVODNE NAPOMENE UZ LISTU U ANEKSU II

Napomena 1:

Lista donosi uvjete koje treba da ispunjavaju svi proizvodi da bi se smatrali dovoljno obrađenim ili prerađenim u smislu značenja članka 6. Protokola.

Napomena 2:

2.1 Prva dva stupca u listi opisuju dobiveni proizvod. Prvi stupac navodi broj tarifnog broja ili poglavlja iz Harmoniziranog sustava, a drugi stupac daje opis robe koji se koristi u tom sustavu za taj tarifni broj ili poglavlje. Za svaki navod u prva dva stupca dano je pravilo u stupcu 3 ili 4. Kada u nekim slučajevima navodu iz prvog stupca prethodi oznaka „ex“, to znači da se pravila iz stupca 3 ili 4 odnose samo na dio tog tarifnog broja koji je opisan u stupcu 2.

2.2 Kad je nekoliko tarifnih brojeva grupirano zajedno u stupcu 1 ili se navodi broj poglavlja te se stoga u stupcu 2. daje općenit opis proizvoda, susjedna pravila u stupcu 3. ili 4. odnose se na sve proizvode koji su prema Harmoniziranom sustavu razvrstani pod tarifni broj odnosnoga poglavlja ili pod bilo koji tarifni broj grupiran u stupcu 1.

2.3 Kada su u listi različita pravila koja se primjenjuju na različite proizvode unutar nekog tarifnog broja, svaki uvučeni redak sadrži opis tog dijela tarifnog broja obuhvaćen susjednim pravilima u stupcu 3 ili 4.

2.4 Kada se za navod u prva dva stupca daje pravilo i u stupcu 3 i u stupcu 4, izvoznik može alternativno birati primjenu pravila bilo navedenog u stupcu 3 ili onog navedenog u stupcu 4. Ako u stupcu 4 nije dano nikakvo pravilo u pogledu podrijetla, mora se primijeniti pravilo iz stupca 3.

Napomena 3:

3.1 Odredbe članka 6. Protokola u svezi s proizvodima koji su stekli status proizvoda s podrijetlom, a koriste se u proizvodnji drugih proizvoda, primjenjivat će se bez obzira na to da li je taj status stečen unutar tvornice gdje se ovi proizvodi koriste ili u nekoj drugoj tvornici u Stranki.

Primjer:

Motor iz tarifnog broja 8407, za koji pravilo kaže da vrijednost materijala bez podrijetla koji mogu biti ugrađeni ne smije prelaziti 40 posto tvorničke cijene, izrađen je od „drugog legiranoga čelika grubo oblikovanog kovanjem“ iz tarifnog broja ex 7224.

Ako je to kovanje obavljeno u Stranki na ingotu bez podrijetla, on je već stekao podrijetlo temeljem pravila za tarifni broj ex 7224 u listi. Kovani materijal može se tada računati kao materijal s podrijetlom u obračunu vrijednosti motora bez obzira na to da li je on proizveden u istoj ili drugoj tvornici u Stranki. Vrijednost ingota bez podrijetla time se ne uzima u obzir kod zbrajanja vrijednosti upotrijebljenih materijala bez podrijetla.

3.2 Pravilo iz liste predstavlja minimalnu količinu potrebne obrade ili prerade, pa se poduzimanjem većeg stepena obrade ili prerade također stječe status proizvoda s podrijetlom; i obratno, obavljanjem manjeg stepena obrade ili prerade ne može se steći status proizvoda s podrijetlom. Tako da je, ako pravilo predviđa da se na određenoj razini proizvodnje može koristiti materijal bez podrijetla, korištenje takvog materijala u ranijoj fazi izrade dopušteno, dok korištenje tog materijala u kasnijoj fazi izrade nije dopušteno.

3.3 Ne dovodeći u pitanje Napomenu 3.2, kada se u pravilu upotrebljava izraz „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja“, tada materijali iz bilo kojeg tarifnog(ih) broja(eva) (uključujući materijale istog opisa i tarifnog broja kao i proizvod) mogu biti upotrijebljeni, ali uz bilo koja specifična ograničenja koja također mogu biti sadržana u pravilu.

Međutim, pojam „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja ...“ ili „Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz istog tarifnog broja kao i proizvod“, znači da se mogu upotrebljavati materijali iz bilo kojeg tarifnog(ih) broja(eva), osim onih istog opisa kao proizvod, kao što je navedeno u stupcu 2 u listi.

3.4 Kad pravilo iz liste navodi da se proizvod može izrađivati od više od jednog materijala, to znači da se može koristiti bilo koji materijal ili materijali. To ne zahtijeva da svi moraju biti korišteni.

Primjer:

Pravilo za tkanine iz tarifnih brojeva 5208 do 5212 određuje da se mogu koristiti prirodna vlakna te da se, između ostalih materijala, mogu koristiti i kemijski materijali. Ovo ne znači da se moraju koristiti i jedni i drugi; mogu se koristiti jedni ili drugi ili i jedni i drugi.

3.5 Kad pravilo iz liste navodi da proizvod mora biti izrađen od određenog materijala, taj uvjet očito ne sprečava uporabu drugih materijala koji, zbog svoje unutarnje naravi, ne mogu zadovoljiti to pravilo. (Vidi također donju napomenu 6.2 u svezi s tekstilom).

Primjer:

Pravilo za gotovu hranu iz tarifnog broja 1904, koje konkretno isključuje uporabu žitarica i njihovih prerađevina, ne sprečava uporabu mineralnih soli, kemikalija i drugih dodataka koji nisu proizvedeni od žitarica.

Međutim, ovo se ne primjenjuje na proizvode koji se, iako ne mogu biti izrađeni od konkretnog materijala navedenog u listi, mogu proizvesti od materijala iste naravi u ranijoj fazi proizvodnje.

Primjer:

U slučaju odjevnog predmeta iz ex Poglavlja 62, izrađenog od netkanih materijala, ukoliko je za tu klasu proizvoda dozvoljeno korištenje samo pređe bez podrijetla, nije moguće započeti s netkanom tkaninom - čak i ako se netkane tkanine inače ne mogu izrađivati od pređe. U takvim slučajevima, početni materijal bi normalno bio u fazi koja prethodi pređi - a to je stanje vlakana.

3.6 Kada se u pravilu iz liste navode dva procenta maksimalne vrijednosti materijala bez podrijetla koji se mogu koristiti, tada se ti procenti ne mogu zbrajati. Drugim riječima, maksimalna vrijednost svih korištenih materijala bez podrijetla nikada ne smije preći najviši navedeni procenat. Nadalje, pojedinačni procenti ne smiju se preći u odnosu na konkretne materijale na koje se primjenjuju.

Napomena 4:

4.1 Pojam „prirodna vlakna“ rabi se u listi za vlakna koja nisu umjetna ili sintetička. Ograničen je na faze prije pređenja, uključujući i otpad te, osim ukoliko nije određeno drukčije, uključuje nepredena vlakna koja nisu grebena, češljana ili na drugi način prerađena.

4.2 Pojam „prirodna vlakna“ uključuje konjsku dlaku iz tarifnog broja 0503, svilu iz tarifnog broja 5002 i 5003, kao i vunena vlakna i finu ili grubu životinjsku dlaku iz tarifnih brojeva 5101 do 5105, pamučna vlakna iz tarifnih brojeva 5201 do 5203 i druga biljna vlakna iz tarifnih brojeva 5301 do 5305.

4.3 Pojmovi „tekstilna pulpa“, „kemijski materijali“ i „materijali za izradu papira“ koriste se u listi za opis materijala koji nisu razvrstani u poglavljima 50 do 63, a mogu se koristiti za izradu umjetnih, sintetičkih ili papirnih vlakana ili pređe.

4.4 Pojam „proizvedena sortirana vlakna“ koristi se u listi za sintetičku ili umjetnu kudjelju, sortirana vlakna ili otpad iz tarifnih brojeva 5501 do 5507.

Napomena 5:

5.1 Kada se za određeni proizvod iz liste upućuje na ovu napomenu, uvjeti navedeni u stupcu 3 neće se primjenjivati na bilo koje osnovne tekstilne materijale korištene za izradu ovog proizvoda i koji zajedno predstavljaju 10 posto ili manje od ukupne težine svih upotrijebljenih osnovnih tekstilnih materijala. (Vidi također napomene 5.3 i 5.4).

5.2 Međutim, tolerancija navedena u Napomeni 5.1 može se primijeniti samo na mješovite proizvode izrađene od dva ili više osnovnih tekstilnih materijala.

Osnovni tekstilni materijali su:

- svila,
- vuna,
- gruba životinjska dlaka,
- fina životinjska dlaka,
- konjska dlaka,
- pamuk,
- materijali za izradu papira i papir,
- lan,
- prirodna konoplja,
- juta i druga tekstilna vlakna od drvenog lika,
- sisal i druga tekstilna vlakna iz roda agava,
- kokos, abaka, rami i druga biljna tekstilna vlakna,
- sintetički proizvedeni filamenti,
- umjetni proizvedeni filamenti,

- vodljivi filamenti,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od polipropilena,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od poliestera,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od poliamida,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od poliakrilonitrila,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od poliimida,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od politetrafluoroetilena,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od polifenilensulfida,
- sintetička proizvedena sortirana vlakna od polivinilklorida,
- druga sintetička proizvedena sortirana vlakna,
- umjetna proizvedena sortirana vlakna od viskoze,
- druga umjetna proizvedena sortirana vlakna,
- poliuretanska pređa segmentirano s fleksibilnim segmentima od polietera, upletena ili neupletena,
- poliuretanska pređa segmentirano s fleksibilnim segmentima od poliestera, upletena ili neupletena,
- proizvodi iz tarifnog broja 5605 (metalizirana pređa) koji uključuju traku koja se sastoji od jezgre od aluminijske folije ili od jezgre od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, debljine do 5 mm, spojenoj u sendvič pomoću prozirnog ili bojenog ljepila između dva sloja plastične folije,
- drugi proizvodi iz tarifnog broja 5605.

Primjer:

Pređa iz tarifnog broja 5205, izrađeno od pamučnih vlakana iz tarifnog broja 5203 i sintetičkih sortiranih vlakana iz tarifnog broja 5506, je miješana pređa. Stoga, sintetička sortirana vlakna bez podrijetla koja ne zadovoljavaju pravila o podrijetlu (koja zahtijevaju proizvodnju od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe) mogu biti korištena, pod uvjetom da njihova ukupna težina ne premašuje 10 posto težine pređe.

Primjer:

Vunena tkanina iz tarifnog broja 5112, izrađena od vunene pređe iz tarifnog broja 5107 i sintetičkih sortiranih vlakana iz tarifnog broja 5509, mješovita je tkanina. Stoga, sintetička pređa koja ne zadovoljava pravila o podrijetlu (koja zahtijevaju proizvodnju od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe), ili vunena pređa koja ne zadovoljava pravila o podrijetlu (koja zahtijevaju proizvodnju od prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili drukčije pripremljenih za pređenje), ili njihova kombinacija, može biti korištena, pod uvjetom da njihova ukupna težina ne premašuje 10 posto težine tkanine.

Primjer:

Čupava tekstilna tkanina iz tarifnog broja 5802, izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i pamučne tkanine iz tarifnog broja 5210, miješani je proizvod samo ako je pamučna tkanina i sama miješana tkanina izrađena od pređe razvrstane u dva različita tarifna broja, ili ako su korištene pamučne pređe i same mješavine.

Primjer:

Ako je odnosna čupava tekstilna tkanina bila izrađena od pamučne pređe iz tarifnog broja 5205 i sintetičke tkanine iz tarifnog broja 5407, onda su korištene pređe očito dva zasebna osnovna tekstilna materijala, pa je čupava tekstilna tkanina sukladno tome miješani proizvod.

5.3 U slučaju proizvoda koji uključuju „poliuretansku pređu segmentirano s fleksibilnim segmentima od polietera, upleteno ili neupleteno“, tolerancija za tu pređu je 20 posto.

5.4 U slučaju proizvoda koji uključuju „traku koja se sastoji od jezgra od aluminijske folije ili od jezgra od plastične folije sa slojem aluminijskog praha ili bez njega, debljine do 5 mm, spojenoj u sendvič pomoću prozirnog ili bojenog ljepila između dva sloja plastične folije“, tolerancija za tu traku iznosi 30 posto.

Napomena 6:

6.1 Kada se u listi upućuje na ovu napomenu, tekstilni materijali (uz izuzetak podstava i međupodstava), koji ne zadovoljavaju pravilo utvrđeno u stupcu 3 liste za izrađeni odnosni proizvod, mogu se koristiti, pod uvjetom da su razvrstani u tarifni broj različit od broja proizvoda te da njihova vrijednost ne pređe 8 posto tvorničke cijene proizvoda.

6.2 Ne dovodeći u pitanje Napomenu 6.3, materijali koji nisu razvrstani u Poglavljima 50 do 63 mogu se slobodno koristiti u proizvodnji tekstilnih proizvoda, bilo da oni sadrže tekstil ili ne.

Primjer:

Ako pravilo iz liste propisuje da se za određeni tekstilni proizvod (poput pantalona) mora koristiti pređu, to ne sprečava korištenje metalnih proizvoda poput dugmadi, jer dugmad nisu razvrstana u Poglavljima 50 do 63. Iz istog razloga to ne sprečava ni korištenje patentnih zatvarača, iako patentni zatvarači normalno sadrže tekstil.

6.3 Kada se primjenjuje pravilo o postotku, vrijednost materijala koji nisu razvrstani u Poglavljima 50 do 63 mora se uzeti u obzir kod izračunavanja vrijednosti uključenih materijala bez podrijetla.

Napomena 7:

7.1 Za potrebe tarifnih brojeva ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403, „specifični postupci“ su slijedeći:

- (a) vakuumaska destilacija;
- (b) redestilacija vrlo temeljitim postupkom frakcioniranja;
- (c) kreiranje;
- (d) popravljivanje;
- (e) ekstrakcija pomoću selektivnih otapala;
- (f) postupak koji obuhvaća sve slijedeće aktivnosti: preradu koncentriranom sumpornom kiselinom, otopinom sumpornoga trioksida u sumpornoj kiselini ili sumpornim anhidridom; neutralizaciju alkalnim agensima; dekolorizaciju i purifikaciju prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim ugljenom ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;
- (i) izomerizacija.

7.2 Za potrebe tarifnih brojeva 2710, 2711 i 2712, „specifični postupci“ su slijedeći:

- (a) vakuumaska destilacija;
- (b) redestilacija vrlo temeljitim postupkom frakcioniranja;

- (c) krekovanje;
- (d) popravljanje;
- (e) ekstrakcija pomoću selektivnih otapala;
- (f) postupak koji obuhvaća sve slijedeće aktivnosti: preradu koncentriranom sumpornom kiselinom, otopinom sumpornoga trioksida u sumpornoj kiselini ili sumpornim anhidridom; neutralizaciju alkalnim agensima; dekolorizaciju i purifikaciju prirodno aktivnom zemljom, aktiviranom zemljom, aktiviranim ugljem ili boksitom;
- (g) polimerizacija;
- (h) alkilacija;
- (ij) izomerizacija;
- (k) samo u odnosu na teška ulja iz tarifnog broja ex 2710, odsumporavanje vodikom koje rezultira smanjenjem od najmanje 85 posto sadržaja sumpora u prerađivanim proizvodima (ASTM D 1266-59 T metoda);
- (l) samo u odnosu na proizvode iz tarifnog broja 2710, deparafinacija nekim drugim procesom osim filtriranja;
- (m) samo u odnosu na teška ulja iz tarifnog broja ex 2710, tretman vodikom pod tlakom većim od 20 bara i temperaturom većom od 250° C, uz uporabu katalizatora, u neku drugu svrhu nego što je odsumporavanje, kada vodik tvori aktivni element u kemijskoj reakciji. Dalji tretman vodikom ulja za podmazivanje iz tarifnog broja ex 2710 (npr. hidrofiniširanje ili dekolorizacija) radi poboljšanja boje ili stabilnosti ne smatra se specifičnim procesom;
- (n) samo u odnosu na loživa ulja iz tarifnog broja ex 2710, atmosferska destilacija, pod uvjetom da se manje od 30 posto tih proizvoda - po obujmu, uključujući i gubitke - destilira na 300° C pomoću metode ASTM D 86;
- (o) samo u pogledu drugih teških ulja osim plinskih i loživih ulja iz tarifnog broja ex 2710, tretman pomoću visokofrekventnog električnog pražnjenja bez iskrenja.
- (p) samo u slučaju sirovih proizvoda (osim vazelina, ozokerita, voska od lignita ili treseta, parafinskog voska koji sadrže po masi manje od 0,75 posto ulja) iz tarifnog broja ex 2712, uklanjanje ulja frakcijskom kristalizacijom.

7.3 Za potrebe tarifnih brojeva ex 2707, 2713 do 2715, ex 2901, ex 2902 i ex 3403, jednostavne operacije kao što su: čišćenje, pretakanje, desalinizacija, odvajanje vode,

filtriranje, bojenje, obilježavanje, dobivanje sadržaja sumpora uslijed miješanja proizvoda s različitim sadržajima sumpora ili bilo koja kombinacija ovih operacija ili slične operacije ne daju podrijetlo.

ANEKS II

LISTA PRERADA ILI OBRADA KOJE JE POTREBNO OBAVITI NA MATERIJALIMA BEZ PODRIJETLA KAKO BI PRERAĐENI PROIZVOD STEKAO STATUS PROIZVODA S PODRIJETLOM

*Svi proizvodi navedeni u listi ne moraju biti obuhvaćeni ovim Sporazumom. Iz tog razloga
neophodno je konzultirati ostale dijelove ovog Sporazuma.*

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
Poglavlje 1	Žive životinje	Sve životinje iz Poglavlja 1 bit će cjelovito dobivene	
Poglavlje 2	Meso i drugi jestivi klanični proizvodi	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 1 i 2 cjelovito dobiveni	
Poglavlje 3	Ribe, ljuskari, mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 3 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 4	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog podrijetla, nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu, osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 4 cjelovito dobiveni	
0403	Mlačenica, kiselo mlijeko i pavlaka, jogurt, kefir i ostalo fermentirano ili zakiseljeno mlijeko i pavlaka, koncentrirani ili nekonzentrirani s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugih sredstava za zaslađivanje ili aromama ili s dodanim ili bez dodanog voća, orašastog voća ili kakaa	Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 4 cjelovito dobiveni, - je sav upotrijebljeni voćni sok (osim onog od ananasa, limuna i limeta ili grejpa) iz tarifnog broja 2009 s podrijetlom, - vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 5	Proizvodi životinjskog podrijetla, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali upotrijebljeni iz Poglavlja 5 cjelovito dobiveni	
ex 0502	Čekinje i dlake domaćih ili divljih svinja, prerađene	Čišćenje, dezinfekcija, sortiranje i ispravljanje čekinja i dlaka	
Poglavlje 6	Živo drveće i druge biljke; lukovice, korijenje i slično; rezano cvijeće i ukrasno lišće	Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali u Poglavlju 6 cjelovito dobiveni, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50%	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 7	Jestivo povrće i određeno korjenje i gomolji	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 7 cjelovito dobiveni	
Poglavlje 8	Jestivo i orašasto voće; kore agruma ili dinja i lubenica	Proizvodnja u kojoj: - sve upotrijebljeno voće i orašasto voće cjelovito dobiveno; - vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% vrijednosti cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 9	Kava, čaj, maté-čaj i začini; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 9 cjelovito dobiveni	
0901	Kava, pržena ili nepržena sa ili bez kofeina; kavine ljuske i opne; zamjene kave koje sadrže kavu bilo u kom omjeru	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
0902	Čaj, aromatizirani ili nearomatizirani	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
ex 0910	Mješavine začina	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
Poglavlje 10	Žitarice	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 10 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 11	Proizvodi mlinske industrije; slad; škrob; inulin; pšenični gluten; osim:	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene žitarice, jestivo povrće, korijeni i gomolji iz tarifnog broja 0714 ili voće cjelovito dobiveni	
ex 1106	Brašno, krupica i brašno od osušenog, ljuštenog mahunastog povrća iz tarifnog broja 0713	Sušenje i mljevenje mahunastog povrća iz tarifnog broja 0708	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
Poglavlje 12	Uljano sjemenje i plodovi; razno zrnje, sjemenje i plodovi; industrijsko i ljekovito bilje; slama i glomazna stočna hrana	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 12 cjelovito dobiveni	
1301	Šelak; prirodne gume, smole, gume-smole i uljane smole (npr. balzami)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 1301 ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
1302	Biljni sokovi i ekstrakti; pektinske tvari, pektinati i pektati; agar-agar i ostale sluzi i zgušnjivači, modificirani ili nemodificirani, dobiveni od biljnih proizvoda: - Sluzi i zgušnjivači, modificirani, dobiveni iz biljnih proizvoda - Ostalo	Proizvodnja od nemodificiranih sluzi i zgušnjivača Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 14	Biljni materijali za pletarstvo; biljni proizvodi nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 14 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla te proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski ili biljni voskovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
1501	Svinjska mast (uključujući salo) i mast peradi, osim onih iz tarifnog broja 0209 ili 1503:		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
1502	- Mast iz kostiju ili otpadaka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 0203, 0206 ili 0207 ili od kostiju iz tarifnog broja 0506	
	- Ostalo	Proizvodnja od mesa ili jestivih otpadaka svinječega podrijetla iz tarifnog broja 0203 ili 0206, ili od mesa i jestivih otpadaka peradi iz tarifnog broja 0207	
	Masti od goveda, ovaca ili koza, osim onih iz tarifnog broja 1503		
	- Masti iz kostiju ili otpadaka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 0201, 0202, 0204 ili 0206 ili od kostiju iz tarifnog broja 0506	
1504	- Ostalo	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 cjelovito dobiveni	
	Masti i ulja i njihove frakcije, od riba ili morskih sisara, rafinirani ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:		
	- Krute frakcije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 1504	
	- Ostalo	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 i 3 cjelovito dobiveni	
ex 1505	Rafinirani lanolin	Proizvodnja od sirove masti od vune iz tarifnog broja 1505	
1506	Ostale životinjske masti i ulja i njihove frakcije, rafinirani		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
1507 do 1515	ili nerafinirani, ali kemijski nemodificirani:		
	- Krute frakcije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 1506	
	- Ostalo	Proizvodnja u kojoj svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 cjelovito dobiveni	
	Biljna ulja i njihove frakcije:		
1516	- Sojino ulje, ulje od kikirikija, palmino ulje, ulje od kokosovog oraha (kopre), ulje od palminih koštica, „babassu“ ulje, tungovo ulje, oiticica ulje, vosak od mirike i japanski vosak, frakcije jojoba ulja i ulja za tehničku ili industrijsku primjenu osim onih za proizvodnju od prehrambenih proizvoda za ljudsku ishranu	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
	- Krute frakcije, osim onih od ulja jojobe	Proizvodnja od drugih materijala iz tarifnih brojeva 1507 do 1515	
	- Ostalo	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene biljne tvari cjelovito dobivene	
1516	Masti ili ulja životinjskog ili biljnog podrijetla i njihove frakcije, djelimično ili potpuno hidrogenizirani, interesterificirani, reesterificirani ili elaidinizirani, bez obzira jesu li rafinirani ili nerafinirani, ali dalje nepripremljeni	Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 cjelovito dobiveni, i - su sve upotrijebljene biljne tvari cjelovito dobivene. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 1507, 1508, 1511 i 1513 mogu biti upotrijebljeni	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
1517	Margarin; jestive mješavine ili preparati masti ili ulja životinjskog ili biljnog podrijetla ili od frakcija različitih masti ili ulja iz ovog Poglavlja, osim jestivih masti ili ulja i njihovih frakcija iz tarifnog broja 1516	Proizvodnja u kojoj: - su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 i 4 cjelovito dobiveni, i - su sve upotrijebljene biljne tvari cjelovito dobivene. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 1507, 1508, 1511 i 1513 mogu biti upotrijebljeni	
Poglavlje 16	Prerađevine od mesa, riba, ljuskavaca, mekušaca ili drugih vodenih beskrležnjaka	Proizvodnja: - od životinja iz Poglavlja 1, i/ili - u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 3 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 17	Šećer i proizvodi od šećera; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 1701	Šećer od šećerne trske i šećerne repe i kemijski čista saharoza, u krutom stanju, koji sadrži tvari za aromatizaciju ili bojenje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
1702	Ostali šećeri, uključujući kemijski čistu laktozu, maltozu, glukozu i fruktozu, u krutom stanju; šećerni sirupi bez dodanih sredstava za aromatizaciju ili za bojenje; umjetni med, miješan ili ne s prirodnim medom; karamel: - Kemijski čista maltoza i fruktoza - Ostali šećeri u krutom stanju, koji sadrže tvari za aromatiziranje ili bojenje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja uključujući druge materijale iz tarifnog broja 1702 Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 1703	- Ostalo	Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
	Melase dobivene pri ekstrakciji ili rafiniranju šećera, koje sadrže tvari za aromatizaciju ili bojenje	Proizvodnja u kojoj svi upotrijebljeni materijali imaju podrijetlo	
1704	Proizvodi od šećera (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
		Proizvodnja:	
		- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja broja proizvoda, i	
		- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 18	Kakao i proizvodi od kaka	Proizvodnja:	
		- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i	
		- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
1901	Sladni ekstrakt; prehrambeni proizvodi od brašna, prekrupice, krupice, skroba ili sladnog ekstrakta, koji ne sadrže kakao ili sadrže manje od 40% po masi računato na potpuno odmašćenu osnovu, nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu; prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnog broja 0401 do 0404, koji ne sadrže kakao ili sadrže manje od 5% po masi računato na potpuno odmašćenu osnovu,		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
1902	nespomenuti ili neobuhvaćeni na drugom mjestu:		
	- Sladni ekstrakt	Izrada od žitarica iz Poglavlja 10	
	- Ostalo	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
	Tjestenina, kuhana ili nekuhana ili punjena (mesom ili drugim tvarima) ili drukčije pripremljena, kao što su špageti, makaroni, rezanci, lasanje, njoki, ravioli, kaneloni, „couscous“ (kuskus), pripremljeni ili nepripremljeni:		
1903	- Koji sadrže 20% ili manje mesa, mesnih proizvoda, ribe, ljuskavaca, mekušaca	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene žitarice i njihovi derivati (osim tvrdog žita i njihovih derivata) cjelovito dobiveni	
	- Koji sadrže više od 20% mesa, mesnih proizvoda, ribe, ljuskavaca ili mekušaca	Proizvodnja u kojoj: - su sve upotrijebljene žitarice i njihovi derivati (osim tvrdog žita i njihovih derivata) cjelovito dobiveni; - svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 i 3 cjelovito dobiveni	
	Tapioka i zamjene tapioke pripremljeni od skroba, u obliku pahuljica, zrnaca, kuglica ili u sličnim oblicima	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja osim od krumpirovog skroba iz tarifnog broja 1108	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
1904	Prehrambeni proizvodi dobiveni buprenjem ili prženjem žitarica ili proizvoda od žitarica (npr. kukuruzne pahuljice); žitarice (osim kukuruza) u zrnju, ili pahuljicama ili drukčije pripremljene (osim brašna, prekrupne i griza), prethodno kuhane, ili drukčije pripremljene, nespomenute ili neobuhvaćene na drugom mjestu	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 1806, - u kojoj su sve upotrijebljene žitarice i brašno (osim pšenice durum i njezinih derivata) kukuruza <i>Zea mays</i> i cjelovito dobiveni, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
1905	Kruh, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi s dodatkom kakaa ili bez dodatka kakaa; hostije, kapsule za farmaceutske proizvode, oblatne, rižin papir i slični proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz Poglavlja 11	
ex Poglavlje 20	Proizvodi od povrća, voća, orašastog voća ili ostalih dijelova biljaka, osim:	Proizvodnja u kojoj je sve voće, orašasto voće i povrće cjelovito dobiveno	
ex 2001	Yam, slatki krumpir i slični jestivi dijelovi povrća koji sadrže 5% ili više skroba, pripremljeni ili konzervirani u octu ili octenoj kiselini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 2004 i ex 2005	Krumpir u obliku brašna, krupice ili pahuljica, pripremljeni ili konzervirani na drugi način osim u octu ili octenoj kiselini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
2006	Povrće, voće, orasi, kore od voća i drugi dijelovi biljaka, konzervirani šećerom (osušeno, preliveno ili kristalizirano)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	

HIS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	iii (4)
2007	Džemovi, voćni želei, marmelade, pirei i paste od voća i od orašastog voća dobiveni kuhanjem, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugim sredstvima za zaslađivanje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2008	- Orašasto voće, bez dodatka šećera ili alkohola - Maslac od kikirikija; mješavine na bazi žitarica; palminog jezgra; kukuruz - Ostalo, osim voća i orašastog voća, ukuhano drukčije nego na pari ili vodi, bez dodatka šećera, zamrznuto	Proizvodnja u kojoj vrijednost svog upotrijebljenog orašastog voća i uljatog sjemena s podrijetlom iz tarifnih brojeva 0801, 0802 i 1202 do 1207 premašuje 60% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
2009	Voćni sokovi (uključujući mošt od grožđa) i sokovi od povrća, nefermentirani i bez dodanog alkohola, s dodanim ili bez dodanog šećera ili drugim sredstvima za zaslađivanje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 21	Razni prehrambeni proizvodi, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
2101	Ekstrakti, esencije i koncentracije kave, čaja ili maté čaja i dodaci na osnovi ovih proizvoda ili na osnovi kave, čaja ili maté čaja; pržena cikorija i druge pržene zamjene kave, i njihovi ekstrakti, esencije i koncentracije	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj je sva upotrijebljena cikorija cjelovito dobivena	
2103	Umaci i pripravci za umake; miješani začini i miješana začinska sredstva; brašno i krupica od gorušice i pripremljena gorušica (senf): - Umaci i pripravci za umake; miješani začini i miješana začinska sredstva - Brašno i krupica od gorušice i pripremljena gorušica	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, smije se upotrijebiti brašno od gorušice ili pripremljena gorušica (senf) Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
ex 2104	Juhe i čorbe i dodaci za te proizvode	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim od prerađenog ili konzerviranog povrća iz tarifnih brojeva 2002 do 2005	
2106	Prehrambeni proizvodi nespomenuti ili neobuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 22	Pića, alkoholi i ocat; osim:	Proizvodnja:	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
2202	Voda, uključujući mineralnu vodu i gaziranu vodu, s dodanim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromama, i ostala bezalkoholna pića, koji ne sadrže sokove od voća ili povrća iz tarifnog broja 2009	<ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda - u kojoj je sve upotrijebljeno grožđe i bilo koji materijali dobiveni iz grožđa cjelovito dobiveno 	
2207	Nedenaturirani etilni alkohol sa volumnim udjelom alkohola 80 vol.% ili većim; etilni alkohol i ostali alkoholi, denaturirani, bilo koje jačine	<p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 17 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj su svi upotrijebljeni voćni sokovi (osim soka od ananasa, limete ili grejpa) s podrijetlom 	
2208	Nedenaturirani etilni alkohol, sa volumnim udjelom alkohola manjim od 80 vol.%; rakije, likeri i ostala alkoholna pića	<p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim iz tarifnog broja 2207 ili 2208, i - u kojoj je sve upotrijebljeno grožđe ili materijali dobiveni od grožđa cjelovito dobiveni ili, ako su svi drugi upotrijebljeni materijali već s podrijetlom, arak može biti upotrijebljen do 5% ukupnog volumena 	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		arrack može biti upotrijebljen do 5% ukupnog volumena	
ex Poglavlje 23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije; pripremljena životinjska hrana, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 2301	Kitovo brašno; brašno, krupica, pelete od ribe ili od ljuskavaca, mekušaca ili ostalih vodenih beskralježnjaka, neprikladni za ljudsku ishranu	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 2 i 3 cjelovito dobiveni	
ex 2303	Ostaci od proizvodnje skroba iz kukuruza (izuzevši koncentrirane tekućine za namakanje), što sadrže u suhoj tvari više od 40% proteina	Proizvodnja u kojoj je sav upotrijebljeni kukuruz cjelovito dobiven	
ex 2306	Uljane pogače i ostali kruti ostaci dobiveni pri ekstrakciji maslinovog ulja, koji sadrže više od 3% maslinovog ulja	Proizvodnja u kojoj su sve upotrijebljene masline cjelovito dobivene	
2309	Proizvodi koji se upotrebljavaju za ishranu životinja	Proizvodnja u kojoj: - su sve upotrijebljene žitarice, šećer ili melase, meso ili mlijeko s podrijetlom, i - svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 3 cjelovito dobiveni	
ex Poglavlje 24	Duhan i prerađeni nadomjesci duhana; osim:	Proizvodnja u kojoj su svi upotrijebljeni materijali iz Poglavlja 24 cjelovito dobiveni	
2402	Cigare, cigarilosi i cigarete od duhana ili nadomjestaka duhana	Proizvodnja u kojoj je najmanje 70% težine upotrijebljenog neprerađenog duhana ili otpadaka duhana iz tarifnog broja 2401 s podrijetlom	
ex 2403	Duhan za pušenje	Proizvodnja u kojoj je najmanje 70% težine upotrijebljenog neprerađenog duhana ili	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		otpadaka duhana iz tarifnog broja 2401 s podrijetlom	
ex Poglavlje 25	So; sumpor; zemlja i kamen; sadra; vapno i cement, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 2504	Grafit prirodni, kristalasti, obogaćen ugljikohidratima, pročišćen i u prahu	Obogaćenje sadržaja ugljikom, pročišćavanje i mljevenje grubog kristalastog grafita	
ex 2515	Mramor, grubo oblikovan piljenjem ili drukčije, u blokovima ili pločama u pravokutnim oblicima (uključujući četverokutne), do 25 cm debljine	Obrada mramora debljine veće od 25 cm, piljenjem ili drukčije (i ako je već ispiljen)	
ex 2516	Granit, porfir, bazalt, pješčar i drugo kamenje za spomenike i građevine, jednostavno obrađeno piljenjem ili na drugi način, u blokovima ili pločama u pravokutnim oblicima (uključujući četverokutne), do 25 cm debljine	Obrada kamena debljine veće od 25 cm, piljenjem ili drukčije (i ako je već ispiljen)	
ex 2518	Pečeni dolomit	Pečenje nepečena dolomita	
ex 2519	Drobljeni prirodni magnezijev karbonat (magnezit) u hermetički zatvorenim kontejnerima, i magnezijev oksid, čisti ili nečisti, osim topljea magnezijeva oksida ili mrtvo pečenog (sinteriranog) magnezijeva oksida	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, dopuštena je uporaba prirodna magnezijeva karbonata (magnezita)	
ex 2520	Sadra, posebno obrađen za zubarstvo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 2524	Prirodno azbestno vlakno	Proizvodnja od koncentriranog azbesta	
ex 2525	Tinjac u prahu	Mljevenje tinjca ili otpadaka od tinjca	
ex 2530	Zemljane boje, pečene ili u prahu	Mljevenje ili pečenje zemljanih boja	
Poglavlje 26	Rudače, troske i pepeli	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 27	Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi njihove destilacije; bitumenske tvari; mineralni voskovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 2707	Ulja u kojima masa aromatskih premašuje masu nearomatskih sastojaka, slična mineralnim uljima dobivenim destilacijom ugljenih katrana na visokim temperaturama, gdje je destilirano više od 65% njihovog opsega na temperaturi do 250°C (uključujući mješavinu esencije nafte i benzola), a namijenjeni su za pogonsko ili toplinsko gorivo	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽¹⁾ ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod, mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2709	Sirova ulja dobivena od bitumenskih minerala	Destruktivna destilacija bitumenskih materijala	
2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih; proizvodi nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu, koji po masi sadrže 70% ili više naftnih ulja ili ulja dobivenih	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽²⁾ ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog	

¹ Za specijalne uvjete u vezi sa "specifičnim procesima" vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3
² Za specijalne uvjete u vezi sa "specifičnim procesima" vidi Uvodnu napomenu 7.2

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
2711	od bitumenskih materijala, ako čine osnovne sastojke tih proizvoda; otpadna ulja Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljikovodici	broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa (*) ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
2712	Vazelin; parafinski vosak, mikrokristalni naftni vosak, prešani parafini, ozokerit, vosak od mrkog ugljena i lignita, vosak od treseta, ostali mineralni voskovi i slični proizvodi dobiveni sintezom ili drugim postupcima, obojeni ili neobojeni	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa (*) ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
2713	Naftni koks, naftni bitumen i drugi ostaci iz nafte ili iz ulja od bitumenskih materijala	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa (*) ili	

³ Za specijalne uvjete u vezi sa "specifičnim procesima" vidi Uvodnu napomenu 7.2

⁴ Za specijalne uvjete u vezi sa "specifičnim procesima" vidi Uvodnu napomenu 7.2

⁵ Za specijalne uvjete u vezi sa "specifičnim procesima" vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
2714	Bitumen i asfalt, prirodni; bitumenski i uljni škrljevc i katranski pijesak; asfaltiti i asfaltne stijene	<p>druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽⁶⁾</p> <p>ili</p> <p>druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	
2715	Bitumenske mješavine na bazi prirodnog asfalta, prirodnog bitumena, naftnog bitumena, mineralnog katrana ili mineralne katranske smole (na primjer, bitumenske smole, „cut-backs“)	<p>Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽⁷⁾</p> <p>ili</p> <p>druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	
ex Poglavlje 28	Anorganski kemijski proizvodi; organski i neorganski spojevi plemenitih	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

⁶ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3
⁷ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	kovina, kovina rijetkih zemlji, radioaktivnih elemenata ili izotopa; osim:	iz istog tarifnog broja kao proizvod, mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 2805	"Mischmetali"	Proizvodnja elektrolitičkim ili termalnim tretmanom u kojem vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2811	Sumporov trioksid	Proizvodnja od sumpornog dioksida	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 2833	Aluminijev sulfat	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2840	Natrijevi perborati	Proizvodnja od disodij-tetraborat- pentahidrata	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 2852	Živini spojevi zasićenih acikličnih monokiselina i njihovih anhidrida, halogenida, peroksida i peroksid-kiselina; njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2852, 2915 i 2916 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
	Živini spojevi i interni eteri i njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2909 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	Živini spojevi heterocikličnih spojeva samo s azotovim heteroatomom (heteroatomima)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2852, 2932 i 2933 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
	Živini spojevi nukleinskih kiselina i njihovih soli, kemijski definiranih ili nedefiniranih; ostali heterociklični spojevi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2852, 2932, 2933 i 2934 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
	Živini spojevi naftenskih kiselina, njihove soli netopive u vodi i njihovi esteri	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
	Ostali živini spojevi od pripremljenih vezivnih sredstava za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre; kemijski proizvodi i pripravci kemijske ili srodnih industrija (uključujući one što se sastoje od mješavina prirodnih proizvoda), nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 29	Organski spojevi kemijski, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 2901	Aciklički ugljikovodici koji se upotrebljavaju kao pogonsko ili toplinsko gorivo	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa (*) ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2902	Ciklani i cikleni (izuzevši azulena), benzen, toluen, ksileni, za uporabu kao pogonsko ili toplinsko gorivo	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa (*) ili druge radnje u kojima svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 2905	Kovinski alkoholati alkohola iz ovog tarifnog broja, te od etanola	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 2905. Međutim, metalni alkoholati iz ovog tarifnog broja mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
2915	Zasićene acikličke mono-karboksilne kiseline i njihovi anhidridi, halogenidi,	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

⁸ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3
⁹ Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 2932	peroksidi i per kiseline; njihovi halogeni, sulfo-nitro ili nitrozo derivati - Interni eteri i njihovi halogeni sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati - Ciklički acetati i hemi-acetali, te njihovi halogeni, sulfonirani, nitrirani ili nitrozni derivati	materijala iz tarifnih brojeva 2915 i 2916 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2909 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
2933	Heterociklički spojevi samo s dušikovim heteroatomom (heteroatomima)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2932 i 2933 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
2934	Nukleinske kiseline i njihove soli, kemijski definirane ili nedefinirane; ostali heterociklički spojevi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja. Međutim, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 2932, 2933 i 2934 neće prelaziti 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 2939	Koncentrati slamke od maka koji po masi sadrže ne manje od 50% alkaloida	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 30	Farmaceutski proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
3002	<p>Ljudska krv; životinjska krv pripremljena za uporabu u terapijske, profilaktične ili dijagnostičke svrhe; antiserumi i ostale frakcije krvi i modificirani imunološki proizvodi dobiveni biotehničkim procesima ili na drugi način; cjepiva, toksini, kulture mikroorganizama (osim kvasca) i slični proizvodi:</p> <p>- Proizvodi koji se sastoje od dva ili više sastojaka, pomiješani za terapijsku ili profilaktičnu uporabu ili ne pomiješani proizvodi za ove svrhe, pakirani u odmjerene doze ili u oblike ili pakirani za maloprodaju</p> <p>- Ostalo</p> <p>- - Ljudska krv</p> <p>- - Životinjska krv pripremljena za terapijsku ili profilaktičnu uporabu</p> <p>- - Frakcije krvi osim antiseruma, hemoglobina,</p>	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod, mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući</p>	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
3003 i 3004	globulina od krvi i serum globulina	druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	
	-- Hemoglobin, globulini od krvi i serum-globulini	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	
	-- Ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3002. Međutim, materijali istog opisa kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	
	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnog broja 3002, 3005 ili 3006):		
	- dobiveni iz amikacina iz tarifnog broja 2941	Proizvodnja od materijala iz istog tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 3003 ili 3004 mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	
	- ostalo	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
ex 3006	<ul style="list-style-type: none"> - Farmaceutski otpaci navedeni u napomeni 4(k) u ovom Poglavlju - Sterilne hirurške ili zubarske prijanjajuće zapreke (barijere), apsorcijske ili ne - napravljene od plastike - napravljene od tkanine - Sprave koje se koriste za ostomiju 	<p>iz tarifnih brojeva 3003 ili 3004 mogu biti upotrijebljeni pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Podrijetlo proizvoda u njegovoj izvornoj klasifikaciji se neće mijenjati</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica proizvoda</p> <p>Proizvodnja od:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prirodnih vlakana - umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili drukčije pripremljenih za predenje, ili - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>
ex Poglavlje 31	Gnojiva, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
ex 3105	Mineralna ili kemijska gnojiva koja sadrže dva ili tri gnojiva elementa: dušik, fosfor i kalij; ostala gnojiva; proizvodi iz ovog Poglavlja u obliku tableta ili u sličnim oblicima, ili pakiranjima do 10 kg bruto mase, osim: <ul style="list-style-type: none"> - natrij-nitrata - kalcij-cianomida - kalijeva sulfata - magnezij-kalij-sulfata 	proizvod, mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja: <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica 	premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 32	Ekstrakti za štavljenje ili bojenje; tanini i njihovi derivati; boje, pigmenti i druge tvari za bojenje; pripremljena premazna sredstva i lakovi; kitovi i druge mase za brtvljenje; tiskarske boje i crnila; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3201	Tanini i njihove soli, esteri, eteri i ostali derivati	Proizvodnja od ekstrakta tanina biljnog podrijetla	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
3205	Lak bojila; pripravci na osnovi lak bojila navedeno u Napomeni 3 uz ovo Poglavlje ⁽¹⁰⁾	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnih brojeva 3203, 3204 i 3205. Međutim, materijali iz tarifnog broja 3205 mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica

¹⁰ Napomena 3 uz Poglavlje 32 određuje da su ovi ovdje uključeni pripravci za bojenje bilo kakvog materijala, odnosno koji su namijenjeni kao sastojak u proizvodnji sredstava za bojenje, pod uvjetom da nisu uvršteni u neki drugi tarifni broj u Poglavlju 32.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		20% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 33	Eterična ulja i rezinoidi; parfimerijski, kozmetički ili toaletni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
3301	Eterična ulja (bez terpena ili s terpenima), uključujući tzv. konkretne i absolute; rezinoidi; ekstrahirane oleo smole; koncentrat eteričnih ulja u mastima, neeteričnim uljima, voskovima ili sličnom, dobiveni ekstrakcijom eteričnih ulja pomoću masti ili maceracijom; sporedni terpeniski proizvodi dobiveni deterpenacijom eteričnih ulja; vodeni destilati i vodene otopine eteričnih ulja	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući materijale različite "skupine" ⁽¹¹⁾ ovog tarifnog broja. Međutim, materijali iz iste skupine mogu se koristiti, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 34	Sapun, organska površinski aktivna sredstva, pripravci za pranje, pripravci za podmazivanje, umjetni voskovi, pripremljeni voskovi, pripravci za poliranje ili čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje, „zubarski voskovi“ te zubarski pripravci na osnovi sadre, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3403	Pripravci za podmazivanje koja sadrže po masi manje od 70% naftnih ulja ili ulja	Radnje rafiniranja i/ili jednog ili više specifičnih procesa ⁽¹²⁾ ili	

¹¹ „Skupina“ podrazumijeva bilo koji dio tarifnog broja odvojen od ostalog polustupcem.
¹² Za specijalne uvjete u vezi sa „specifičnim procesima“ vidi Uvodne napomene 7.1 i 7.3

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
3404	dobivenih od bitumenskih minerala	druge radnje u kojima su svi upotrijebljeni materijali razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
	Umjetni voskovi i pripremljeni voskovi:		
	<ul style="list-style-type: none"> - na osnovi parafina, naftnih voskova, voskova dobivenih od bitumenskih minerala, stisnutog parafina ili parafina s odstranjenim uljem - ostalo 	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim:</p> <ul style="list-style-type: none"> - hidrogenih ulja koja imaju svojstva voskova iz tarifnog broja 1516, - kemijski neodređene masne kiseline ili industrijski masni alkoholi koji imaju svojstva voskova iz tarifnog broja 3823, i - materijali iz tarifnog broja 3404 <p>Međutim, ovi materijali se mogu upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica</p>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex Poglavlje 35	Bjelančevinaste tvari; modificirani skrobovi; ljepila; enzimi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
3505	Dekstrini i ostali modificirani skrobovi (npr. preželatirani i esterifikovani skrobovi); ljepila od skroba, ili dekstrina ili drugih modificiranih skrobova:		
	- Skrobni eteri i esteri	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući i druge materijale iz tarifnog broja 3505	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
	- Ostali	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 1108	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3507	Pripremljeni enzimi nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 36	Eksplozivi; pirotehnički proizvodi; šibice; piroforne slitine; određeni zapaljivi dodaci	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex Poglavlje 37	Fotografski ili kinematografski proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
3701	Fotografske ploče i ravni filmovi, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni, od bilo kojeg materijala osim od papira, kartona ili tekstila; ravni filmovi za trenutnu fotografiju, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni, u kasetama ili bez kasete: - Film za trenutnu kolor fotografiju, u kasetama - Ostali	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 3701 ili 3702. Međutim, materijali iz tarifnog broja 3702 mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 3701 ili 3702. Međutim, materijali iz tarifnih brojeva 3701 i 3702 mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
3702	Fotografski filmovi u svicima, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni, od bilo kog materijala osim od papira, kartona ili tekstila; filmovi u svicima za trenutne (brze) fotografije, osjetljivi na svjetlost, neosvijetljeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 3701 i 3702.	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
3704	Fotografske ploče, filmovi, papir, karton i tekstil, osvijetljeni ali nerazvijeni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 3701 do 3704	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 38	Razni kemijski proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3801	- Koloidni grafit u uljnoj suspenziji i polukoloidni grafit; ugljikova pasta za elektrode - Grafit u obliku paste, gdje mješavina grafita i mineralnih ulja sudjeluje u više od 30% mase	Proizvodnja u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 3403 ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	 Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3803	Rafinirano tal-ulje	Rafiniranje sirovog tal-ulja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3805	Alkoholi sulfatnog terpentina, prečišćeni	Pročišćavanje destilacijom ili rafiniranjem sirovih alkohola od sulfatnog terpentina	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3806	Smolni esteri	Proizvodnja od smolnih kiselina	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 3807	Drvi katran (smola drvnoga katrana)	Destilacija drvnoga katrana	premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
3808	Insekticidi, rodenticidi, fungicidi, herbicidi, sredstva protiv klijanja i sredstva za reguliranje rasta biljaka, dezinficijenski i slični proizvodi, pripremljeni u oblicima ili pakirani za prodaju na malo ili kao pripravci ili proizvodi (npr. posumporene vrpce, stijenjevi, svijeće i papiri za ubijanje muha)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3809	Sredstva za doradu, nosači boja, sredstva za ubrzavanje bojenja ili fiksiranje boje i drugi proizvodi i pripravci (npr. sredstva za apreturu i nagrivanje), koja se rabe u tekstilnoj, papirnoj, kožarskoj ili sličnim industrijama, nespomenuta i neobuhvaćena na drugom mjestu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3810	Pripravci za dekapiranje kovinskih površina; talitelji i drugi pomoćni pripravci za lemljenje i zavarivanje; prašci i paste za lemljenje i zavarivanje; koje se sastoje od kovina i drugih materijala; pripravci koji se rabe kao jezgre ili obloge za elektrode ili šipke za zavarivanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3811	Pripravci protiv detonacije, pripravci za sprečavanje		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	<p>oksidacije, za sprečavanje taloženja smole, poboljšivači viskoznosti, pripravci za sprečavanje korozije i drugi pripremljeni aditivi za mineralna ulja (uključujući benzin) ili za druge tekućine koje se rabe u iste svrhe kao mineralna ulja:</p> <p>- Pripremljeni aditivi za ulje za podmazivanje što sadrže naftna ulja ili ulja dobivena od bitumenskih minerala</p> <p>- Ostali</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 3811 ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	
3812	Pripremljeni ubrzivači vulkanizacije; složeni plastifikatori za gumu ili plastiku, nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu; pripravci za sprečavanje oksidacije i drugi složeni stabilizatori za gumu ili plastiku	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3813	Pripravci i punjenja za uređaje za gašenje požara; napunjene granate za gašenje požara	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3814	Složeni organski otapala i razređivači, nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu; sredstva pripremljena za skidanje premazanih sredstava ili lakova	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3818	Kemijski elementi dopirani za uporabu u elektronici, u obliku diskova, pločica ili sličnih oblika; kemijski	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	spojevi dopirani za uporabu u elektronici		
3819	Tekućine za hidraulične kočnice i ostale pripremljene tekućine za hidraulični prijenos, koje ne sadrže ili sadrže manje od 70% po masi, naftnih ulja, ili ulja dobivenih od bitumenskih minerala	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3820	Pripravci protiv smrzavanja i pripremljene tekućine za odleđivanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 3821	Pripremljene podloge za održavanje mikroorganizama (uključujući viruse i slično) ili biljnih, humanih ili životinjskih stanica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3822	Dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi, pripremljeni dijagnostički ili laboratorijski reagensi na podlozi ili ne, osim onih iz tarifnog broja 3002 ili 3006; ispitani materijali	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3823	Industrijske monokarbonske masne kiseline; kisela ulja od rafinacije, industrijski masni alkoholi: - Industrijske monokarbonske masne kiseline; kisela ulja od rafinacije - Industrijski masni alkoholi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja uključujući druge materijale iz tarifnog broja 3823	
3824	Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	<p>ljevaoničke jezgre; kemijski proizvodi i preparati kemijske ili srodnih industrija (uključujući i one koji se sastoje od mješavina prirodnih proizvoda), nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slijedeće iz ovog tarifnog broja: <ul style="list-style-type: none"> - - Pripremljena vezivna sredstva za ljevaoničke kalupe ili ljevaoničke jezgre od prirodnih smolnih proizvoda - - Naftenske kiseline, njihove soli nerastvorive u vodi i njihovi esteri - - Sorbitol osim onog iz tarifnog broja 2905 - - Sulfonat nafte, osim sulfonata nafte alkalnih kovina, amonija ili etanolimina ili tiofenirane sulfonske kiseline ulja dobivenih od bitumesnih minerala, i njihove soli - - Izmjenjivači iona - - Sušaći vakuumskih cijevi - - Alkanizirani željezni oksidi za pročišćavanje plina - - Tekući amonijski plin i potrošni oksid proizveden u prečišćivanju ugljenog plina - - Sulfonaftene kiseline i njihove soli netopive u vodi, te njihovi esteri - - Fusel-ulje i Dippel-ulje - - Mješavine soli što sadrže razne anione - - Želatinaste paste za grafičke reprodukcije, sa ili bez papirne ili tekstilne podloge 	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- Ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
3901 do 3915	Plastične mase u primarnim oblicima, otpaci, strugotine i ostaci plastičnih masa; osim proizvoda iz tarifnih brojeva ex 3907 i 3912 za koje važe pravila u nastavku: - Proizvodi adicijske homopolimerizacije u kojima jedan monomer sudjeluje s više od 99% u težini u ukupnom sastavu polimera - Ostalo	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica, i - u okviru gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica ⁽¹³⁾ Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica ⁽¹⁴⁾	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3907	Kopolimeri od polikarbonata i akrilonitril-butadien-styrene kopolimera (ABS)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, materijali iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50%	

¹³ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu skupinu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

¹⁴ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu skupinu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- Poliester	<p>cijene proizvoda fco tvornica ⁽¹⁵⁾</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica i/ili proizvodnja od polikarbonat tetrabroma (bisfenol A)</p>	
3912	Celuloza i njezini kemijski derivati, nespomenuti ili neobuhvaćeni na drugom mjestu, u primarnim oblicima	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	
3916 do 3921	<p>Poluproizvodi i proizvodi od plastičnih masa; osim proizvoda iz ex 3916, ex 3917, ex 3920 i ex 3921 za koje vrijede slijedeća pravila:</p> <p>- Ravni proizvodi, bolje obrađeni nego samo površinski ili razrezani drukčije nego četvrtasto (uključujući pravkutno); ostali proizvodi obrađeni bolje nego samo površinski</p> <p>- Ostalo:</p> <p>- - Proizvodi adicijske homopolimerizacije u kojima jedan monomer sudjeluje s više od 99% u težini u ukupnom sastavu polimera</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- u okviru gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>

¹⁵ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu skupinu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

HIS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica (¹⁶)	
	- - Ostalo	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz Poglavlja 39 ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica (¹⁷)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3916 i ex 3917	Profili i cijevi	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica, i - u okviru gornjeg ograničenja, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 3920	- Ploče ili prevlake ionomera	Proizvodnja od termoplastične djelomične soli koja je kopolimer etilena i metakrilične kiseline, djelomično neutralizirane kovinskim ionima, u prvom redu cinka i natrija	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
	- Listovi regenerirane celuloze, poliamida ili polietilena	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 3921	Folije od plastičnih masa, metalizirane	Proizvodnja od jako prozirne poliesterske folije debljine manje od 23 mikrona (¹⁸)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

¹⁶ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu skupinu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

¹⁷ U slučaju proizvoda sačinjenih od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3901 do 3906 i od materijala razvrstanih u tarifne brojeve 3907 do 3911, ovo ograničenje odnosi se samo na onu skupinu materijala koja po težini prevladava u proizvodu.

¹⁸ Slijedeće folije smatraju se jako prozirnim: folije čije se optičko dimljenje mjeri prema ASTM-

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
3922 do 3926	Proizvodi od plastičnih masa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 40	Kaučuk i proizvodi od kaučuka i gume, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 4001	Laminirane ploče ili krep guma za potplate	Laminiranje listova prirodnog kaučuka	
4005	- Mješavine kaučuka, nevulkanizirane, u primarnim oblicima ili u obliku ploča, listova ili vrpce	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala, osim prirodne gume, ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
4012	Protektirane ili upotrebljavane vanjske pneumatske gume; pune gume i gume sa zračnim komorama, protektori i štitnici od gume: - Protektirane gume, pune gume i gume sa zračnim komorama, od gume - Ostalo	Protektiranje upotrebljavanih guma Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 4011 ili 4012	
ex 4017	Proizvodi od tvrde gume	Proizvodnja od tvrde gume	
ex Poglavlje 41	Sirova krupna i sitna koža (osim krzna) i štavljena koža, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

D 1003-16 Gardner Hazemeter (tj. Hazefactor), manji je od 2 %.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 4102	Sirova ovčja ili jagnjeća koža, bez vune	Struganje ovčjih i jagnječih koža s vunom	
4104 do 4106	Štavljena ili očišćena krupna i sitna koža, bez vune ili dlake, sječena ili nesječena, ali dalje nepripremljena	Ponovno štavljenje koža ili proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
4107, 4112 i 4113	Koža dalje obrađena nakon šavljenja ili čišćenja, uključujući sušenu kožu, bez vune, sječenu ili nesječenu, osim kože iz tarifnog broja 4114	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnih brojeva 4104 do 4113	
ex 4114	Lakirana koža i lakirana slojevita koža; metalizirana koža	Proizvodnja od materijala iz tarifnih brojeva 4104 do 4106, 4107, 4112 ili 4113 pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvorca	
Poglavlje 42	Proizvodi od kože; sedlarski i remenarski proizvodi; predmeti za putovanje, ručne torbe i slični spremnici; proizvodi od životinjskih crijeva (osim od dudovog svilca)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 43	Prirodno i umjetno krzno; proizvodi od krzna, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 4302	Štavljena ili obrađena krzna, sastavljena: - Nape, četvorine i slični oblici - Ostalo	Bijeljenje ili bojenje, uz to rezanje ili sastavljanje šavljenih ili obrađenih kožica krzna Proizvodnja od šavljenih ili obrađenih nesastavljenih kožica krzna	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
4303	Odjeća, pribor za odjeću i ostali proizvodi od krzna	Proizvodnja od štavljenih ili obrađenih kožica krzna nesastavljenih iz tarifnog broja 4302	
ex Poglavlje 44	Drvo i drveni proizvodi; drveni ugljen; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 4403	Drvo, grubo, četvrtasto tesano	Proizvodnja od grubo obrađenog drveta, s korom ili bez kore ili okresanog	
ex 4407	Drvo obrađeno po duljini rezanjem, glodanjem ili sječenjem ili ljuštenjem, ravno brušeno ili zupčasto spojeno, debljine veće od 6 mm	Blanjanje, brušenje ili zupčasto spajanje	
ex 4408	Listovi furnira i listovi za šperploče debljine do 6 mm, spojeni, i drugo drvo piljeno po duljini, sječeno nožem ili ljušteno, debljine do 6 mm, ravnano, brušeno ili zupčasto spojeno	Spajanje, blanjanje, brušenje ili zupčasto spajanje	
ex 4409	Drvo profilirano po duljini bilo kojeg ruba, krajeva ili lica, brušeno ili zupčasto spojeno: - Brušeno ili zupčasto spojeno - Rubne letvice i vijenci	Brušenje ili zupčasto spajanje Prerada u oblik rubnih letvica i vijenaca	
ex 4410 do ex 4413	Rubne letvice i vijenci od drveta za pokućstvo, okvire, za unutarnju dekoraciju	Prerada u oblik rubnih letvica i vijenaca	
ex 4415	Drveni sanduci, kutije, gajbe, bubnjevi i slična pakiranja, od drveta	Proizvodnja od dasaka, nerezanih u bilo kojim veličinama	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
ex 4416	Drvene bačve, burad, kace, vjedra i drugi bačvarski proizvodi i dijelovi, od drveta	Proizvodnja od duga, piljenih ili nepiljenih na dvije glavne strane, ali ne drukčije obrađenih	
ex 4418	- Građevinska stolarija i grada od drveta - Rubne letvice i vijenci	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, mogu se koristiti celulozne daske od drveta, šindra i "šejl" Prerada u obliku rubnih letvica i vijenaca	
ex 4421	Drvo obrađeno za šibice; drvene zakovice za cipele	Proizvodnja od drveta iz bilo kojeg tarifnog broja, osim obrađenog drveta iz tarifnog broja 4409	
ex Poglavlje 45	Pluto i proizvodi od pluta; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
4503	Proizvodi od prirodnog pluta	Proizvodnja od pluta iz tarifnog broja 4501	
Poglavlje 46	Proizvodi od slame, esparta ili od ostalih materijala za pletarstvo; košarački i korparski proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
Poglavlje 47	Drvena celuloza ili celuloza od ostalih vlaknastih celuloznih materijala; papir ili karton (ostaci i otpaci) namijenjeni ponovnoj preradi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 48	Papir i karton; proizvodi od papirne mase, papira ili od kartona; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 4811	Papir i karton, namotan, sa crtama ili kockama	Proizvodnja od materijala za izradu papira iz Poglavlja 47	
4816	Karbonski papir, samokopirajući papir i drugi papir za kopiranje ili	Proizvodnja od materijala za izradu papira iz Poglavlja 47	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	iii (4)
4817	prenošenje (osim onih iz tarifnog broja 4809), matrice za umnožavanje i offset-ploče, od papira, u kutijama ili bez kutija Poštanske omotnice, pisma omotnice, dopisnice i karte za dopisivanje, bez slike, od papira ili kartona; setovi za dopisivanje u kutijama, vrećicama i sličnim pakiranjima, od papira ili kartona	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4818	Toaletni papir	Proizvodnja od materijala za proizvodnju papira iz Poglavlja 47	
ex 4819	Kutije, vreće i vrećice i drugi spremnici za pakiranje od papira, kartona, celulozne vate ili listova ili traka od celuloznih vlakana	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4820	Blokovi listovnog papira	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 4823	Ostali papir, karton, celulozna vata te listovi i trake od celuloznih vlakana, sječeni u određene veličine ili oblike	Proizvodnja od materijala za proizvodnju papira iz Poglavlja 47	
ex Poglavlje 49	Tiskane knjige, novine, slike i ostali proizvodi grafičke industrije; rukopisi, tipkani tekstovi i nacrti; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
4909	Poštanske razglednice; čestitke i karte koje imaju osobne poruke, tiskane, ilustrirane ili neilustrirane, sa ili bez poštanskih omotnica ili ukrasa	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 4909 i 4911	
4910	Kalendari svih vrsta, tiskani, uključujući i kalendarske blokove: - "Vječiti" kalendari ili kalendari s promjenjivim listovima na podlozi što nije ni papir ni karton - Ostalo	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 4909 i 4911	
ex Poglavlje 50	Svila; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 5003	Svileni otpaci (uključujući čahure neprikladne za odmotavanje, otpatke pređe i raščupane tekstilne materijale), grebani ili češljani	Grebanje ili češljanje svilenih otpadaka	
5004 do ex 5006	Svilena pređa i pređa od svilenih otpadaka	Proizvodnja od ⁽¹⁹⁾ : - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - ostalih prirodnih vlakna, negrebanih ili nečešljanih ili na	

¹⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5007	<p>Tkanine od svile ili svilenih otpadaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koje sadrže gumene niti - ostalo 	<p>drugi način pripremljenih za pređenje,</p> <ul style="list-style-type: none"> - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira <p>Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽²⁰⁾</p> <p>Proizvodnja od ⁽²¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira <p>ili</p> <p>tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda fco tvornica</p>	

²⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²¹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex Poglavlje 51	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka; pređa i tkanine od konjske dlake; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
5106 do 5110	Pređa od vune, fine ili grube životinjske dlake ili konjske dlake	Proizvodnja od ⁽²²⁾ : - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - prirodnih vlakana, negrebanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5111 do 5113	Tkanine od vune, fine ili grube životinjske dlake ili od konjske dlake: - koje sadrže gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽²³⁾ Proizvodnja od ⁽²⁴⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira	

²² Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²³ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²⁴ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 52	Pamuk; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
5204 do 5207	Pamučna pređa i konac	Proizvodnja od ⁽²⁵⁾ : - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - prirodnih vlakana, negrebanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5208 do 5212	Pamučne tkanine: - koje sadrže gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽²⁶⁾ Proizvodnja od ⁽²⁷⁾ :	

²⁵ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

²⁷ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
		<ul style="list-style-type: none"> - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira ili	
ex Poglavlje 53 5306 do 5308	Ostala biljna tekstilna vlakna; pređe od papira i tkanine od pređe od papira; osim: Pređa od drugih biljnih tekstilnih vlakana, pređa od papira	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja od ⁽²⁸⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - prirodnih vlakana, negrebanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili 	

²⁸ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
5309 do 5311	<p>Tkanina od ostalih biljnih tekstilnih vlakana; tkanina od papirnih vlakana:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koja sadrži gumene niti - ostalo 	<p>- materijala za proizvodnju papira</p> <p>Proizvodnja od jednonitne pređe (²⁹)</p> <p>Proizvodnja od (³⁰):</p> <ul style="list-style-type: none"> - kokosove pređe - jutene pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira <p>ili</p> <p>tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda fco tvornica</p>	

²⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HIS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
5401 do 5406	Pređa, monofilamenti i konac od umjetnih ili sintetičkih filamenata	Proizvodnja od ⁽³¹⁾ : - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5407 i 5408	Tkanine od umjetne ili sintetičke filament pređe: - koje sadrže gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽³²⁾ Proizvodnja od ⁽³³⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija,	

³¹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³² Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³³ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda s tvornica	
5501 do 5507	Umjetna ili sintetička rezana vlakna	Proizvodnja od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
5508 do 5511	Pređa i konac za šivanje od umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana	Proizvodnja od ⁽³⁴⁾ : - sirove svile ili otpadaka svile, grebanih ili češljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - prirodnih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način pripremljenih za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5512 do 5516	Tkanina od umjetnih ili sintetičkih rezanih vlakana: - koja sadrži gumene niti - ostalo	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽³⁵⁾ Proizvodnja od ⁽³⁶⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana	

³⁴ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³⁵ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		- sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, ni grebanog ni češljanog ni drukčije pripremljenog za predenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - papira ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 56	Vata, pust i netkani materijal; specijalna pređa; konopi, užad, konopci i kablovi i proizvodi od njih; osim:	Proizvodnja od ⁽³⁷⁾ : - kokosove prede, - prirodnih vlakana - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5602	Pust, impregniran ili neimpregniran, premazan, prevučen ili laminiran: - Iglani pust	Proizvodnja od ⁽³⁸⁾ : - prirodnih vlakana, ili	

³⁷ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³⁸ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
5604	<p>Nit i kord od gume, prekriveni tekstilnim materijalom; tekstilna pređa, trake i slično iz tarifnog broja 5404 i 5405, impregnirani, prevučeni, premazani, obloženi gumom ili plastičnom masom:</p> <p>- Nit i kord od gume, prekriveni tekstilnim materijalom</p>	<p>- kemijskih materijala ili tekstilne pulpe</p> <p>Međutim:</p> <p>- pređa od polipropilenskog vlakna iz tarifnog broja 5402,</p> <p>- rezano polipropilensko vlakno iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili</p> <p>- filament kućine od polipropilenskog vlakna iz tarifnog broja 5501,</p> <p>kod kojih je u svim primjerima sudjelovanje svakog monofilamenta ili vlakna manje od 9 deciteksa mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja od ⁽³⁹⁾:</p> <p>- prirodnih vlakana</p> <p>- rezanih vlakana dobivenih od kazeina, ili</p> <p>- kemijskih materijala ili tekstilne pulpe</p> <p>Proizvodnja od gumenih niti ili jezgri, neprekrivenih tekstilnim materijalom</p>	

³⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- Ostalo	Proizvodnja od ⁽⁴⁰⁾ : - prirodnih vlakana, negrebanih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5605	Metalizirana pređa, uključujući obavijenu pređu, koja se sastoji od tekstilne pređe, ili traka ili sličnog iz tarifnog broja 5404 ili 5405, kombinirano s kovinom u obliku niti, traka ili praha, ili prekrivenih kovinom	Proizvodnja od ⁽⁴¹⁾ : - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog vlakna, negrebanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
5606	Obavijena pređa, obavijene trake i slični oblici iz tarifnog broja 5404 ili 5405, (osim onih iz tarifnog broja 5605 i obavijene pređe od konjskih dlaka); šenil pređa (uključujući flikiranu šenil pređu); efektivna pređa	Proizvodnja od ⁽⁴²⁾ : - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, negrebanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za pređenje, - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe, ili - materijala za proizvodnju papira	
Poglavlje 57	Sagovi i drugi tekstilni podni pokrivači:		

⁴⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴¹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴² Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	- od iglanog pusta	Proizvodnja od ⁽⁴³⁾ : - prirodnih vlakana, ili - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe Međutim: - pređa od polipropilenskog vlakna iz tarifnog broja 5402, - polipropilensko vlakno iz tarifnog broja 5503 ili 5506, ili - filament kućine od polipropilenskog vlakna iz tarifnog broja 5501, kod kojih je u svim primjerima udjel svakog monofilamenta ili vlakna manji od 9 deciteksta, mogu se upotrijebiti pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica. Tkanine od jute smiju se koristiti kao podloga	
	- od ostalog pusta	Proizvodnja od ⁽⁴⁴⁾ : - prirodnih vlakana, negrebnih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za predenje, ili - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
	- Ostalo	Proizvodnja od ⁽⁴⁵⁾ : - kokosove pređe ili juta pređe, - pređe od sintetičkih ili umjetnih filamenata,	

⁴³ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴⁴ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴⁵ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		<ul style="list-style-type: none"> - prirodnih vlakana, ili - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna negrebanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za pređenje Tkanine od jute smiju se koristiti kao podloga	
ex Poglavlje 58	Specijalne tkanine; tafting tkanine; čipke; tapiserije; pozamenterija; vez; osim: <ul style="list-style-type: none"> - kombinirane sa gumenim nitima - ostalo 	Proizvodnja od jednonitne pređe ⁽⁴⁶⁾ Proizvodnja od ⁽⁴⁷⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, negrebanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za pređenje, ili - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda po tvornica	

⁴⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴⁷ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
5805	Tapiserije ručno tkane, vrsta Gobelins, Flanders, Aubusson, Bauveais i slično i tapiserije rađene iglom (npr. sitnim bodom i unakrsnim bodom), konfekcionirane ili ne	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
5810	Vez u metraži, u vrpčama ili motivima	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
5901	Tekstilne tkanine prevučene ljepljivom ili skrobnim tvarima koje se upotrebljavaju za vanjsko uvezivanje knjiga i za slične svrhe; tkanine za kopiranje; kanafas pripremljen za slikanje; krute tkanine ("buckram") i slične tkanine koje se upotrebljavaju u izradi šešira	Proizvodnja od pređe	
5902	Kord tkanine za vanjske pneumatske gume od najlonske pređe i ostalih poliamida, poliestera i viskoznog rajona, velike čvrstoće: - sa sadržajem 90% ili manje tekstilnih tvari u masi - ostalo	Proizvodnja od pređe Proizvodnja od kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
5903	Tekstilne tkanine impregnirane, premazane, prevučene ili laminirane plastičnim masama, osim onih iz tarifnog broja 5902	Proizvodnja od pređe ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr.	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5904	Linoleum, rezan ili nerezan u oblike, podni pokrivači na tekstilnoj podlozi koja je premazana, prevučena ili prekrivena, rezani ili nerezani u oblike	pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od pređe ⁽⁴⁸⁾	
5905	Zidne tapete od tekstila: - Impregnirane, premazane, prekrivene ili laminirane gumom, plastičnim masama ili drugim masama - Ostalo	Proizvodnja od pređe Proizvodnja od ⁽⁴⁹⁾ : - kokosove pređe - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, negrebanog ili nečešljanog ili na drugi način odrađenog za pređenje, ili - Kemijskih materijala ili tekstilne pulpe ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija,	

⁴⁸ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁴⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5906	Gumirane tekstilne tkanine osim onih iz tarifnog broja 5902: - Pletene ili kukičane tkanine	termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih tkanina bez tiska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od ⁽⁵⁰⁾ : - prirodnih vlakana - sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, negrebanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za predenje, ili - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
	- Ostale tkanine od pređe na osnovi sintetičkog vlakna, što sadrže više od 90% tekstilnih tvari po masi	Proizvodnja od Kemijskih materijala	
	- Ostalo	Proizvodnja od pređe	
5907	Tkanine na drugi način impregnirane, premazane ili prevučene; platna slikana za kazališne kulise, tkanine za atelje i slične svrhe	Proizvodnja od pređe ili tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih	

⁵⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
5908	Tekstilni stijenjevi, tkani, opleteni ili pleteni, za svjetiljke, peći, upaljače, svijeće ili slično; čarapice za plinsku rasvjetu i cjevaste pletene tkanine za čarapice; impregnirane ili neimpregnirane: - Čarapice za plinsku rasvjetu, impregnirane - Ostalo	tkanina bez uska ne premašuje 47,5% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od cjevasto pletenog vlakna za plinsku rasvjetu Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
5909 do 5911	Tekstilni proizvodi za industrijsku uporabu: - Diskovi ili obruči za poliranje, osim od pusta iz tarifnog broja 5911 - Tkanine, najčešće korištene u proizvodnji papira ili za druge tehničke svrhe, postavljene ili ne, impregnirane ili neimpregnirane ili presvučene, okrugli, beskonačni ili s jednim ili više osnova i/ili potki, ili ravno tkani sa više osnova i/ili potki iz tarifnog broja 5911	Proizvodnja od prede ili ostataka vlakna ili krpa iz tarifnog broja 6310 Proizvodnja od ⁽³¹⁾ : - kokosove prede - slijedećih materijala: - - prede od politetrafluoroetilena ⁽³²⁾ , - - prede, višenitnog, od poliamida, presvučene, impregnirane ili prekrivene fenolskom smolom, - - prede od sintetičkog tekstilnog vlakna	

³¹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

³² Upotreba ovog materijala ograničena je na proizvodnju tkanina kakve se koriste za strojeve za izradu papira.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
	- Ostalo	<p>aromatiziranog poliamida, dobivenog polikondenzacijom <i>m</i>-fenolenediamina i isoftalične kiseline,</p> <p>-- monofila od politetrafluoretilena ⁽³³⁾,</p> <p>-- pređe od sintetičkog tekstilnog vlakna od poli(<i>p</i>-fenilena tereftalamida),</p> <p>-- pređe od staklenih vlakana, presvučene fenolnom smolom i pojačano akrilnom pređom ⁽³⁴⁾,</p> <p>-- kopoliestera monofilamenta i smola tereftalične kiseline i 1,4 cikloheksanedimetanol i isoftalična kiselina,</p> <p>-- prirodnih vlakana</p> <p>-- sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, negrebenanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za pređenje, ili</p> <p>-- kemijskih materijala ili tekstilne pulpe</p> <p>Proizvodnja od ⁽³⁵⁾:</p> <p>- kokosove pređe,</p> <p>- prirodnih vlakana,</p> <p>- sintetičkog ili umjetnog rezanog vlakna, negrebenanog ili nečešljanog ili na drugi način obrađenog za pređenje, ili</p>	

³³ Upotreba ovog materijala ograničena je na proizvodnju tkanina kakve se koriste za strojeve za izradu papira.

³⁴ Upotreba ovog materijala ograničena je na proizvodnju tkanina kakve se koriste za strojeve za izradu papira.

³⁵ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		- kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
Poglavlje 60	Pleteni ili kačkani materijali	Proizvodnja od ⁽⁵⁶⁾ : - prirodnih vlakana, - sintetičkih ili umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za pređenje, ili - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
Poglavlje 61	Odjeća i pribor za odjeću, pleteni ili kačkani: - dobiveni šivenjem ili spajanjem na drugi način, dvaju ili više dijelova trikotaže, što su bili razrezani u krojne oblike ili bili proizvedeni već oblikovani - ostalo	Proizvodnja od pređe ⁽⁵⁷⁾ ⁽⁵⁸⁾ Proizvodnja od ⁽⁵⁹⁾ : - prirodnih vlakana, - sintetičkih ili umjetnih rezanih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za pređenje, ili - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	

⁵⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁵⁷ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁵⁸ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁵⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarlni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex Poglavlje 62	Odjeća i pribor za odjeću, nepleteni ili kačkani; osim:	Proizvodnja od prede ⁽⁶⁰⁾ (⁶¹)	
ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 i ex 6211	Odjeća za žene, djevojčice i dojenčad, te drugi izrađeni pribor za odjeću, vezeni	Proizvodnja od prede ⁽⁶²⁾ ili proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁶³⁾	
ex 6210 i ex 6216	Protupožarna oprema od tkanine pokrivena poliesterskom aluminiziranom folijom	Proizvodnja od prede ⁽⁶⁴⁾ ili proizvodnja od nepresvučenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nepresvučenih tkanina ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁶⁵⁾	
6213 i 6214	Rupčići, šalovi, rupci, marame, velovi i slični proizvodi: - vezeni	Proizvodnja od jednolitne nebijeljene prede ⁽⁶⁶⁾ (⁶⁷) ili proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne premašuje	

⁶⁰ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁶¹ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶² Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶³ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶⁴ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶⁵ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶⁶ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁶⁷ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
6217	- ostalo	40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁶⁸⁾ Proizvodnja od jednonitne nebijeljene pređe ⁽⁶⁹⁾ (⁷⁰) ili slaganje koje slijedi tisak s najmanje dvije radnje obrade ili završne obrade (npr. pranje, bijeljenje, mercerizacija, termofiksacija, čupavljenje, cijedenje, obrada za otpornost na skupljanje, trajna dorada, dekatiranje, impregnacija, krpanje i apretura), pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih tkanina bez tiska iz tarifnih brojeva 6213 i 6214 ne premašuje 47,5% cijene proizvoda fco tvornica	
	Ostali gotovi pribor za odjeću; dijelovi odjeće ili pribora za odjeću, osim onih iz tarifnog broja 6212: - vezeni	Proizvodnja od pređe ⁽⁷¹⁾ ili proizvodnja od nevezanih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezanih tkanina ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁷²⁾	

⁶⁸ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁶⁹ Za specijalne uvjete u vezi s proizvodima izrađenim od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁷⁰ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷¹ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷² Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	<ul style="list-style-type: none"> - Protupožarna oprema od tkanine pokrivene poliesterskom aluminiziranom folijom - Pribor za ovratnike i orukvice, razrezano - Ostalo 	<p>Proizvodnja od pređe ⁽⁷³⁾ ili</p> <p>proizvodnja od nevezenih tkanina, pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica ⁽⁷⁴⁾</p> <p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica <p>Proizvodnja od pređe ⁽⁷⁵⁾</p>	
<p>ex Poglavlje 63</p> <p>6301 do 6304</p>	<p>Ostali gotovi tekstilni proizvodi; kompleti; rabljena odjeća i rabljeni tekstilni proizvodi; krpe; osim:</p> <p>Deke, pokrivači, posteljina, itd; zavjese, itd; ostali proizvodi za uređenje stana:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od pusta, od netkanog materijala - ostali: 	<p>Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda</p> <p>Proizvodnja od ⁽⁷⁶⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prirodnih vlakana, ili - kemijskih materijala ili tekstilne pulpe 	

⁷³ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁴ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁵ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁶ Za specijalne uvjete u vezi proizvoda izrađenih od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
6305	-- vezeni	Proizvodnja od jednonitnog nebijeljene pređe ⁽⁷⁷⁾ ⁽⁷⁸⁾ ili proizvodnja od nevezenih tkanina (osim pletenih i kukičanih), pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih nevezenih tkanina ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
	-- ostalo	Proizvodnja od jednonitne nebijeljene pređe ⁽⁷⁹⁾ ⁽⁸⁰⁾	
6306	Vreće i vrećice za pakiranje robe	Proizvodnja od ⁽⁸¹⁾ : - prirodnih vlakana - sintetičkih ili umjetnih reznih vlakana, negrebenanih ili nečešljanih ili na drugi način obrađenih za pređenje, ili - Kemijskih materijala ili tekstilne pulpe	
6306	Cerade, nadstrešnice i vanjski platnjeni zastori; šatori; jedra za čamce, daske za jedrenje ili suhozemna vozila; proizvodi za kampiranje: - od netkanog materijala	Proizvodnja od ⁽⁸²⁾ ⁽⁸³⁾ : - prirodnih vlakana, ili	

⁷⁷ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁸ Za vezene ili kačkane proizvode, neelastične ili gumirane, dobivene spajanjem dijelova trikotaže (reznih ili odmah oblikovanih), vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁷⁹ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁸⁰ Za vezene ili kačkane proizvode, neelastične ili gumirane, dobivene spajanjem dijelova trikotaže (reznih ili odmah oblikovanih), vidjeti Uvodnu napomenu 6.

⁸¹ Za specijalne uvjete u vezi proizvoda izrađenih od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁸² Za specijalne uvjete u vezi proizvoda izrađenih od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁸³ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
6307	- ostalo Ostali gotovi proizvodi, uključujući modne krojeve za odjeću	- kemijskih materijala ili tekstilne pulpe Proizvodnja od jednonitne nebijeljene pređe ⁽⁸⁴⁾ ⁽⁸⁵⁾ Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
6308	Kompleti što se sastoje od komada tkanine i pređe, s priborom ili bez pribora, za izradu prostirki, tapiserija, vezenih stolnjaka ili ubrusa ili sličnih tekstilnih proizvoda, pripremljeni u pakiranja za prodaju na malo	Svaki proizvod u setu mora zadovoljavati određeno pravilo što važi i kad nije u setu. Međutim, u setu mogu biti proizvodi bez podrijetla, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 15% cijene seta fco tvornica	
ex Poglavlje 64	Obuća, nazuvci i slični proizvodi; dijelovi takvih proizvoda; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim od složenog gornjišta obuće pričvršćenog na unutarnje potplate ili druge dijelove potplata iz tarifnog broja 6406	
6406	Dijelovi obuće (uključujući gornjište pričvršćeno ili ne na unutarnju potplatu osim na vanjsku potplatu); ulošci za obuću, umeci za potpetice i slični proizvodi; nazuvci i slični proizvodi i njihovi dijelovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 65	Šeširi, kape i ostala pokrivala glave, i njihovi dijelovi, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

⁸⁴ Za specijalne uvjete u vezi proizvoda izrađenih od mješavina tekstilnih materijala, vidjeti Uvodnu napomenu 5.

⁸⁵ Vidjeti Uvodnu napomenu 6.

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
6505	Šeširi i druga pokrivala glave, pleteni ili kačkani, ili izrađeni od čipke, pusta ili drugih tekstilnih metražnih materijala (osim od vrpca), postavljeni ili nepostavljeni ili ukrašeni; mreže za kosu bilo od kojeg materijala, postavljene ili nepostavljene ili ukrašene	Proizvodnja od prede ili tekstilnih vlakana ⁽⁸⁶⁾	
ex Poglavlje 66	Kišobrani, suncobrani, štapovi, bičevi, korbači i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
6601	Kišobrani, suncobrani (uključujući štapove-kišobrane, vrtlarske kišobrane i slične kišobrane)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 67	Perje i paperje; preparirano i proizvodi izrađeni od perja i paperja; umjetno cvijeće; proizvodi od ljudske kose	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 68	Proizvodi od kamena, sadre, cementa, betona, azbesta, tinjca ili sličnih materijala; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 6803	Proizvodi od prirodnog ili aglomeriranog škriljevca	Proizvodnja od obrađenog škriljevca	
ex 6812	Proizvodi od azbesta; proizvodi od mješavina na osnovi azbesta i magnezijeva karbonata	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja	
ex 6814	Proizvodi od tinjca, uključujući i aglomerirani ili rekonstituirani tinjac, na podlozi od papira, kartona ili ostalih materijala	Proizvodnja od obrađenog tinjca (obuhvaćen aglomerirani ili rekonstituirani tinjac)	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
Poglavlje 69	Keramički proizvodi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 70	Staklo i stakleni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 7003, ex 7004 i ex 7005	Staklo s nereflektirajućim slojem	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7006	Staklo iz tarifnih brojeva 7003, 7004 ili 7005, savijeno, s obrađenim rubovima, gravirano, brušeno, emajlirano ili na drugi način obrađeno, ali neuokvireno ili spojeno s drugim materijalima:		
	- Postakljene podloge, obložene tankim dielektričnim filmom, poluprovodljivim, sukladno SEMII standardima (⁸⁷)	Proizvodnja od materijala (podloge) iz tarifnog broja 7006	
	- Ostalo	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7007	Sigurnosno staklo, od kaljenog ili slojevitog stakla	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7008	Višeslojni zidni elementi za izolaciju, od stakla	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7009	Staklena zrcala, uokvirena ili neuokvirena, uključujući retrovizore	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7001	
7010	Boce, tegle, lonci, fiole, ampule i ostali spremnici, od stakla, za transport ili pakiranje robe; tegle za	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
7013	čuvanje od stakla; čepovi, poklopci i ostali zatvarači, od stakla Stakleni proizvodi koji se upotrebljavaju za stolom, u kuhinji, u toaletne svrhe, u uredima, za unutarnju dekoraciju ili slične svrhe (osim onih iz tarifnih brojeva 7010 ili 7018)	ili rezanje staklenih predmeta, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih nerezanih staklenih predmeta ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda ili rezanje staklenih predmeta, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih nerezanih staklenih predmeta ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica ili ukrašavanje rukom (izuzevši svilov tisak) puhanih staklenih predmeta, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih puhanih staklenih predmeta ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 7019	Predmeti od staklenih vlakana (osim pređe)	Proizvodnja od: - neobojenih svitaka, roving pređe, pređe ili rezanog vlakna, ili - staklene vune	
ex Poglavlje 71	Prirodni ili kultivirani biseri, drago ili poludrago kamenje, plemeniti kovine, kovine platirani plemenitim kovinama, i proizvodi od njih, imitacije nakita; kovani novac, osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 7101	Prirodni ili kultivirani biseri sortirani i privremeno nanizani radi lakšeg transporta	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 7102, ex 7103 i ex 7104	Obradeno drago ili poludrago kamenje (prirodno, sintetičko ili rekonstruirano)	Proizvodnja od neobrađenog dragog ili poludragog kamenja	
7106, 7108 i 7110	Plemenite kovine: - neobrađene	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 7106, 7108 i 7110 ili elektrolitička, termička ili kemijska separacija plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili međusobno legiranje plemenitih kovina iz tarifnih brojeva 7106, 7108 ili 7110 ili njihovo legiranje s prostim kovinama	
	- poluobrađeni ili u prahu	Proizvodnja od neobrađenih plemenitih kovina	
ex 7107, ex 7109 i ex 7111	Kovine obložene plemenitim kovinama, polupreradeni	Proizvodnja od plemenitih kovina, neobrađenih	
7116	Predmeti od prirodnih ili kultiviranih bisera, dragog ili poludragog kamenja (prirodnih, sintetičkih ili rekonstruiranih)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7117	Imitacije nakita	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		ili proizvodnja od dijelova običnih kovina, neplatiranih ili prevučenih plemenitim kovinama, pod uvjetom da vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 72	Željezo i čelik; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
7207	Poluproizvodi od željeza ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7201, 7202, 7203, 7204 ili 7205	
7208 do 7216	Valjani plosnati proizvodi, žica i šipke, profili od željeza ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7206	
7217	Hladno dobivena žica, od željeza ili nelegiranog čelika	Proizvodnja od polugotovih proizvoda iz tarifnog broja 7207	
ex 7218, 7219 do 7222	Polugotovi proizvodi, valjani plosnati proizvodi, šipke i profili od nerđajućeg čelika	Proizvodnja od ingota ili drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7218	
7223	Hladno dobivena žica od nerđajućeg čelika	Proizvodnja od polugotovih proizvoda iz tarifnog broja 7218	
ex 7224, 7225 do 7228	Polugotovi proizvodi, valjani ravni proizvodi, toplovaljana žica i šipke nepravilno namotani na kolutovima; šipke i profili od ostalih legiranih čelika; šuplje šipke za svrdla, od legiranih ili nelegiranih čelika	Proizvodnja od ingota i drugih primarnih oblika iz tarifnog broja 7206, 7218 ili 7224	
7229	Hladno dobivena žica od ostalih legiranih čelika	Proizvodnja od polugotovih proizvoda iz tarifnog broja 7224	
ex Poglavlje 73	Proizvodi od željeza ili čelika; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 7301	Žmurje (talpe)	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206	
7302	Dijelovi za izgradnju željezničkih ili tramvajskih kolosijeka od željeza ili čelika; tračnice, tračnice-vodilice i ozubljene račnice, skretnički jezičci, središta, potezne motke i drugi dijelovi križanja ili skretnica, pragovi, vezice, šinske stolice, klinovi šinskih stolica, podložne pločice, pričvrstne pločice, distantne šipke i motke i drugi dijelovi specijalno konstruirani za postavljanje, spajanje ili pričvršćivanje tračnici	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206	
7304, 7305 i 7306	Cijevi, šuplji profili od željeza (osim od lijevanog željeza) ili čelika	Proizvodnja od materijala iz tarifnog broja 7206, 7207, 7218 ili 7224	
ex 7307	Cijevi ili pribor za cijevi od nerđajućeg čelika (ISO br. X5CrNiMo 1712), koji se sastoji iz više dijelova	Izvrtnje, bušenje, razvrtavanje, izvlačenje, bušenje, pjeskarenje od neobrađenih materijala, pod uvjetom da ukupna vrijednost upotrijebljenih neobrađenih kovina ne premašuje 35% cijene proizvoda fco tvornica	
7308	Konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (npr. mostovi i sekcije mostova, vrata za brane, tornjevi, rešetkasti stubovi, krovovi, krovni kosturi, vrata i prozori i okviri za njih, pragovi za vrata, rolovi, ograde i stubovi), od željeza ili čelika; limovi, šipke, profili, cijevi i slično, pripremljeni za uporabu u	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, zavareni kutovi, kalupi i profili iz tarifnog broja 7301 ne smiju se upotrijebiti	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 7315	konstrukcijama, željezni ili čelični Lanci protiv klizanja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 7315 ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 74	Bakar i bakreni proizvodi; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7401	Bakrenac; cement bakar (precipitat bakar)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
7402	Nerafinirani bakar; bakrene anode za elektrolitsko rafiniranje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
7403	Rafinirani bakar i slitine bakra, sirovi: - Rafinirani bakar - Slitine bakra i rafinirani bakar koji sadrži druge elemente	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja od rafiniranog bakra, sirovog ili od strugotina	
7404	Otpaci i ostaci, bakreni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
7405	Predslitine bakra	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
ex Poglavlje 75	Nikl i proizvodi od nikla; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7501 do 7503	Niklov kamenac, sinterirani oksidi nikla i drugi međuproizvodi metalurgije nikla; sirovi nikl; nikleni otpaci i ostaci	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 76	Aluminij i aluminijski proizvodi osim:	Proizvodnja u kojoj: - svi upotrijebljeni materijali moraju biti razvrstani unutar tarifnog broja različitog od broja proizvoda, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7601	Aluminij, sirovi	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih proizvoda ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica ili proizvodnja termičkim ili elektrolitičkim postupkom od nelegiranog aluminija ili od otpadaka i ostataka aluminija	
7602	Otpaci i ostaci od aluminija	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 7616	Proizvodi aluminija osim mreža, ograda, rešetaka, proizvoda za pojačanje i sličnih (uključujući beskrajne vrpce) od aluminijske žice, te ekspanzirane kovine aluminija	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, žičane mreže, ograde, rešetke, proizvodi za pojačanje i slično (uključujući beskrajne vrpce) od aluminijske žice, ili ekspanzirane kovine aluminija, mogu se upotrijebiti; i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 77	Rezervirano za eventualnu novu uporabu u HS		
ex Poglavlje 78	Olovo i olovni proizvodi; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
7801	Sirovo olovo: - Rafinirano olovo - Ostalo	Proizvodnja od olova u prvoj obradi ili "obrađenog" olova Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, otpaci i ostaci iz tarifnog broja 7802 se ne mogu koristiti	
7802	Ostaci i otpaci, olovni	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 79	Cink i proizvodi od cinka; osim:	Proizvodnja:	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
7901	Cink, sirovi	- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, otpaci i ostaci iz tarifnog broja 7902 se ne mogu koristiti	
7902	Ostaci i otpaci, od cinka	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 80	Kositar i proizvodi od kositra; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
8001	Kositar, sirovi	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, otpaci i ostaci iz tarifnog broja 8002 se ne mogu koristiti	
8002 i 8007	Ostaci i otpaci od kositra; ostali proizvodi od kositra	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
Poglavlje 81	Ostale obične kovine, kermeti; proizvodi od njih: - Ostale obične kovine, sirovi; proizvodi od njih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog kao proizvod ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- Ostalo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex Poglavlje 82	Alati, nožarski proizvodi, kašike i viljuške, od običnih kovina; njihovi dijelovi od običnih kovina; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
8206	Alati iz dva ili više tarifnih brojeva od 8202 do 8205, u setovima za prodaju na malo	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 8202 do 8205. Međutim, alati iz tarifnih brojeva 8202 do 8205 mogu biti upotrijebljeni u sklopu seta, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 15% cijene proizvoda fco tvornica	
8207	Zamjenjivi alat za ručne sprave, sa ili bez mehaničkog pogona, ili za alatne strojeve (npr. za prešanje, utiskivanje, duboko izvlačenje, kovanje, štancanje, probijanje, narezivanje i urezivanje navoja, bušenje, proširivanje provrta, provlačenje, glodanje ili tokarenje) uključujući matrice za vučenje ili istiskivanje kovina te alat za bušenje stijena i zemlje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8208	Noževi i oštrice, za strojeve ili mehaničke uređaje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8211	Noževi sa oštricama, nazubljenim ili ne (uključujući vrtlarske	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, oštrice	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8214	noževe), osim noževa iz tarifnog broja 8208 Ostali nožarski proizvodi (npr. strojevi za šišanje i strižu, mesarske ili kuhinjske satare, mesarske sjekire i noževi za sjeckanje mesa, noževi za papir); setovi i instrumenti za manikir ili pedikir (uključujući i rašpe za nokte)	noževa i drške od običnih kovina se mogu upotrijebiti Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, ručke od običnih kovina se mogu upotrijebiti	
8215	Žlice, vilice, grabilice, žlice za obiranje, lopatice za serviranje kolača, noževi za ribu, noževi za maslac, štipaljke za šećer i sličan kuhinjski ili stoni pribor	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, ručke od običnih kovina se mogu upotrijebiti	
ex Poglavlje 83	Razni proizvodi od običnih kovina; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 8302	Ostali okov, pribor i slični proizvodi prikladni za građenje, i automatski zatvarači vrata	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, drugi materijali iz tarifnog broja 8302 mogu se upotrijebiti, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8306	Kipovi i drugi ukrasni predmeti, od običnih kovina	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, drugi materijali iz tarifnog broja 8306 mogu biti upotrijebljeni, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 84	Nuklearni reaktori, kotlovi, strojevi i mehanički uređaji; njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 8401	Nuklearni gorivi elementi	- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8402	Kotlovi za proizvodnju vodene ili druge pare (osim kotlova za centralno grijanje toplom vodom koji mogu proizvoditi paru niskog pritiska); kotlovi za pregrijanu vodu	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
8403 i ex 8404	Kotlovi za centralno grijanje, osim kotlova iz tarifnog broja 8402 i pomoćni uređaji za kotlove za centralno grijanje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnih brojeva 8403 i 8404	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
8406	Turbine na vodenu i drugu paru	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8407	Klipni motori s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću svjećica, s pravolinijskim ili rotacijskim kretanjem klipa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8408	Klipni motori s unutarnjim izgaranjem na paljenje pomoću kompresije (dizelski ili polidizelski motori)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8409	Dijelovi prikladni isključivo ili uglavnom za uporabu sa	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
8411	motorima iz tarifnog broja 8407 ili 8408 Turbomlazni motori, turbopropelerni motori i ostale plinske turbine	ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
8412	Ostali pogonski strojevi i motori	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8413	Sisaljke za potiskivanje s rotacijskim kretanjem	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8414	Industrijski ventilatori, puhala i slično	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
8415	Uređaji za klimatizaciju, s ventilatorom na motorni pogon i elementima za mijenjanje topline i vlažnosti, uključujući strojeve u kojima vlažnost ne može biti posebno regulirana	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8418	Hladnjaci, zamrzivači i ostali uređaji za hlađenje ili zamrzavanje, električni ili drugi; toplinske sisaljke osim uređaja za klimatizaciju iz tarifnog broja 8415	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8419	Strojevi i uređaji za drvenu industriju, industriju za proizvodnju papirne mase i papira i kartona	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8420	Kalenderi ili ostali strojevi za valjanje, osim onih za kovine ili staklo, te valjci za njih	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8423	Vage (sa izuzetkom vaga osjetljivosti od 5 centigrama ili finijih), uključujući i strojeve za brojenje ili kontrolu koje rade na osnovi vaganja mase; utezi za vage svih vrsta	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
8425 do 8428	Strojevi i uređaji za dizanje, rukovanje, istovar ili utovar	premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8431, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8429	Buldožeri, angldozeri, grejderi, ravnjači, skrejperi, bageri (gliboderi), utovarivači s žlicom, strojevi za nabijanje i cestovni valjci, samohodni: - Cestovni valjci - Ostali	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8431, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8430	Ostali strojevi za premještanje, ravnanje, struganje, kopanje, nabijanje, vađenje ili bušenje zemlje, minerala ili rudača; zabijala i strojevi za vađenje pilota; plugovi za snijeg i snjegočistači	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8431, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 8431	Dijelovi prikladni za uporabu isključivo ili uglavnom sa cestovnim valjcima	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8439	Strojevi za proizvodnju celuloze od vlaknastih celuloznih materijala ili Strojevi za proizvodnju ili dovršavanje papira ili kartona	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8441	Ostali strojevi za preradu papirne mase, papira ili kartona, uključujući strojeve za rezanje svih vrsta	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz istog tarifnog broja kao proizvod, ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8443	Pisači, za uredske uređaje (na primjer uređaji za automatsku obradu podataka, uređaji za obradu teksta, i dr.)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8444 do 8447	Strojevi iz ovih tarifnih brojeva za uporabu u tekstilnoj industriji	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 8448	Pomoćni strojevi i uređaji za uporabu sa strojevima iz tarifnog broja 8444 i 8445	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8452	Strojevi za šivenje, osim strojeva za prošivanje knjiga iz tarifnog broja 8440; pokućstvo, postolja i poklopci		

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	posebno pripremljeni za strojeve za šivenje; igle za strojeve za šivenje: - Strojevi za šivenje (samo strojevi sa verižnim bodom), s glavama težine najviše 16 kg bez motora ili 17 kg s motorom - Ostalo	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, - vrijednost svih materijala bez podrijetla upotrijebljenih za slaganje glave (bez motora) ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom, i - uređaji za zatezanje niti, za kačkanje i aparati za cik-cak moraju biti s podrijetlom Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8456 do 8466	Alatni strojevi i strojevi i njihovi dijelovi i pribor iz tarifnih brojeva 8456 do 8466	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8469 do 8472	Uredski strojevi (npr. pisači strojevi, strojevi za računanje, strojevi za automatsku obradu podataka, strojevi za umnožavanje, strojevi za spajanje)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8480	Kalupnici za lijevanice kovina; modelne ploče; modeli za kalupe; kalupi za kovine (osim kalupa za ingote), kovinske karbide, staklo, mineralne tvari, gumu ili plastične mase	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
8482	Kuglični ili valjni ležaji	Proizvodnja:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

HS tarifat broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8484	Brtve od metalnih listova kombinirani s drugim materijalom ili od dva ili više slojeva kovina; setovi brtava, različitih po sastavu materijala, u vrećicama, omotima ili sličnim pakiranjima; mehaničke brtve	<p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p>	materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8486	<p>- Alatni strojevi za obradu svih vrsta materijala odvajanjem materijala laserom ili drugim svjetlosnim ili fotonskim snopom, ultrazvukom, elektroerozijom, elektrokemijskim postupkom, snopom elektrona, snopom iona ili mlazom plazme</p> <p>- Alatni strojevi (uključujući prese) za obradu kovina savijanjem, presavijanjem, ispravljanjem, ravnanjem, sječenjem, bušenjem ili urezivanjem</p> <p>- Alatni strojevi za obradu kamena, keramike, betona, azbestnog cementa ili sličnih mineralnih materijala ili za hladnu obradu stakla</p> <p>- Dijelovi i pribor priladni za uporabu isključivo ili uglavnom sa strojevima iz tarifnih brojeva 8456, 8462 i 8464</p>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	<ul style="list-style-type: none"> - Šablonski instrumenti za obilježavanje koji se koriste za proizvodnju maski i mrežica od podloga presvučenih fotoosjetljivim tvarima; njihovi dijelovi i pribor - Kalupi, za livenje pod tlakom ili brizganjem - Ostali strojevi za dizanje, rukovanje, utovar ili istovar - Dijelovi prikladni za upotrebu isključivo ili uglavnom sa strojevima iz tarifnog broja 8428 - Kamere koje se koriste za pripremu ploča za tiskanje ili cilindara koji su aparati za pravljenje modela koji se koriste za proizvodnju maski ili mrežica od podloga presvučenih fotoosjetljivim tvarima; njihovi dijelovi i pribor 	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje vrijednost 40% cijene proizvoda fco tvornica - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom 	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8487	Dijelovi strojeva bez električnih priključaka, izolatora, svitaka, kontakata, ili drugih električnih dijelova, koji nisu spomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 85	Električni strojevi i oprema i njihovi dijelovi; aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka; televizijski aparati za snimanje ili reprodukciju slike i zvuka, i dijelovi i pribor za te proizvode; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% vrijednosti proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8501	Elektromotori i električni generatori (osim generatorskih agregata)	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8503, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8502	Električni generatorski agregati i rotacijski konvertori (pretvarači)	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8501 i 8503, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8504	Uređaji za napajanje strojeva za automatsku obradu podataka	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 8517	Ostali aparati za prijenos ili primitak glasa, slika ili drugih podataka uključujući aparate za komunikaciju u bežičnoj mreži (kao lokalna mreža ili mreža širokog dosega) osim aparata za prijenos ili primitak iz tarifnog broja 8443, 8525, 8527 ili 8528	Proizvodnja: - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8518	Mikrofoni i njihovi stalci; zvučnici, u zvučnim kutijama ili ne; audio-frekvencijska električna pojačala; električni setovi za pojačanje zvuka	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
8519	Aparati za snimanje ili reprodukciju zvuka	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8521	Aparati za pohranjivanje i reprodukciju slike, sa ili bez videoprijamnika	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8522	Dijelovi i pribor prikladni za uporabu samo ili uglavnom s aparatima iz tarifnih brojeva 8519 do 8521	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8523	<p>- Pripremljene nesnimljene podloge za snimanje zvuka ili slična snimanja drugih zapisa uključujući matrice i galvanske otiske za proizvodnju diskova, osim proizvoda iz Poglavlja 37</p> <p>- Ploče, vrper i ostale snimljene podloge sa zvučne ili druge slično snimljene pojave, uključujući matrice i galvanske otiske, sa izuzetkom proizvoda iz Poglavlja 37</p> <p>- Kartice za detekciju i „pametne kartice“ sa dva ili više elektronički integriranih sklopova</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja:</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8523, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja:</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8541 i 8542, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>ili</p> <p>postupak raspršivanja pri čemu su integrirani sklopovi oblikovani na poluprovodničkoj podlozi selektivnim uvođenjem odgovarajućeg topila - dopanta, ne uzimajući u obzir, da li su sklopovi sastavljeni i/ili testirani</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- „Pametne kartice“ sa jednim elektronički integriranim sklopom	u zemlji, koja nije navedena u člancima 3. i 4. Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8525	Odašiljači za radiotelefoniju, radiotelegrafiju, radiodifuziju ili televiziju, bilo ili ne, s ugrađenim prijamnikom ili aparatom za snimanje zvuka ili reprodukciju zvuka; televizijske kamere; videokamere za nepomične slike i druge videokamere (kamkorderi); digitalne kamere	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
8526	Radari, uređaji za radionavigaciju i radiouređaji za daljinsko upravljanje	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
8527	Prijamnici za radiotelefoniju, radiotelegrafiju i radiodifuziju, kombinirani ili ne, u istom kućištu, s aparatom za snimanje ili reprodukciju zvuka ili satom	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8528	<p>- Monitori i projektori, bez ugrađenog televizijskog prijamnika, koji se uglavnom ili isključivo koriste u sustavu za automatsku obradu podataka iz tarifnog broja 8471</p> <p>- Ostali monitori i projektori, bez ugrađenog televizijskog prijamnika; Televizijski prijamnici sa ili bez ugrađenog prijamnika za radio difuziju ili aparata za snimanje ili reprodukciju zvuka ili slike;</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom 	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>
8529	<p>Dijelovi prikladni uglavnom ili isključivo za uporabu s aparatima iz tarifnih brojeva 8525 do 8528:</p> <p>- namijenjeni uglavnom ili isključivo za uporabu s videoaparatima za snimanje ili reprodukciju</p> <p>- namijenjeni uglavnom ili isključivo za uporabu sa monitorima i projektorima, bez ugrađenog televizijskog prijamnika, koji se uglavnom ili isključivo koriste u sustavu za automatsku obradu podataka iz tarifnog broja 8471</p> <p>- ostalo</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne 	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8535	Električni aparati za uključivanje i isključivanje ili zaštitu električnih strujnih kola, ili za ostvarivanje priključivanja za ili u električnim strujnim kolima za napon preko 1000 V	premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8536	Električni aparati za uključivanje i isključivanje ili zaštitu električnih strujnih kola, ili za ostvarivanje priključivanja za ili u električnim strujnim krugovima za napon preko 1000 V - Konektori za optička vlakna, snopove optičkih vlakana ili kablove - - od plastike - - od keramike - - od bakra	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8537	Ploče, pultovi, stolovi, ormari i ostali nosači, opremljeni s dva ili više aparata iz tarifnog broja 8535 ili 8536, za električno upravljanje ili raspodjelu električne energije, uključujući one s ugrađenim instrumentima ili aparatima iz Poglavlja 90, i uređajima za numeričko upravljanje, osim komutacijskih aparata iz tarifnog broja 8517	premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 8538, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8541	Diode, tranzistori i slični poluprovodnički aparati, osim ploča još neizrezanih u čipove	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8542	Elektronička integrirana kola i mikrosklopovi: - Monolitna integrirana kola	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8541 i 8542, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica ili postupak difuzije (u kojoj su integralna kola formirana na podlozi poluprovodnika selektivnim uvođenjem odgovarajućeg dopanta),	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
		skopljena ili neskopljena i/ili testirana u zemlji koja nije navedena u člancima 3 i 4.	
	- Multičipna integrirana kola koja su dijelovi strojeva ili aparata, koji nisu spomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
	- Ostalo	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnih brojeva 8541 i 8542, ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
8544	Izolirana žica (uključujući lakiranu ili anodiranu žicu), kabeli (uključujući koaksijalne kabeli) i ostali izolirani električni provodnici, sa ili bez konektora; kabeli od optičkih vlakana, izrađeni od pojedinačno oploštenih vlakana, kombinirani ili ne s električnim provodnicima ili sa ili bez konektora	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8545	Ugljene elektrode, ugljene četkice, ugljen za žarulje, ugalj za baterije i drugi proizvodi od grafita ili od drugih vrsta ugljika, sa ili bez kovina, za električne svrhe	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8546	Električni izolatori od bilo kojeg materijala	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8547	Izolacijski dijelovi za električne strojeve, uređaje ili opremu, izrađeni u cjelosti od izolacijskog materijala ili samo s manjim komponentama od kovina (npr. čahure s navojem) ugrađenim za vrijeme presovanja isključivo radi spajanja, osim izolatora iz tarifnog broja 8546; cijevi za električne provodnike i spojnice za njih, od običnih kovina, obložene izolacijskim materijalom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8548	- Otpaci i ostaci od primarnih ćelija, primarnih baterija i električnih akumulatora; istrošene primarne ćelije, primarne baterije i električni akumulatori; električni dijelovi strojeva ili aparata, nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 86	Željezničke ili tramvajske lokomotive, njihovi dijelovi; željeznički ili tramvajski kolosiječni sklopovi i pribor i njihovi dijelovi; mehanička (uključujući elektromehaničku) signalna oprema za promet svih vrsta; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8608	Kolosiječni sklopovi i pribor; mehanička (uključujući elektromehaničku) oprema za signalizaciju, sigurnost ili oprema za kontrolu i upravljanje u prometu na prugama, tramvajima, cestama, unutarnjim vodenim putevima, parkiralištima, lučkim postrojenjima ili	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	zračnim lukama; njihovi dijelovi		
ex Poglavlje 87	Vozila, osim tračničkih vozila, i njihovi dijelovi i pribor, osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
8709	Samokretna radna kolica (autokare), bez uređaja za dizanje ili rukovanje, koja se upotrebljavaju u tvornicama, skladištima, lukama ili zračnim lukama za prijevoz robe na kratkim udaljenostima; vučna vozila koja se upotrebljavaju na peronima željezničkih kolodvora; dijelovi navedenih vozila	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8710	Tenkovi i druga oklopna borbena vozila, motorizirana, opremljena ili neopremljena oružjem, i dijelovi takvih vozila	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8711	Motocikli (uključujući mopede) i bicikli opremljeni s pomoćnim motorom, sa ili bez bočne prikolice; bočne prikolice: - s klipnim motorom (osim rotacijskih klipnih motora) obujma cilindra: -- do 50 cm ³	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	ili (4)
ex 8712	-- preko 50 cm ³	<p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom</p> <p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom</p>	<p>premašuje 20% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica</p>
	- ostalo	<p>Proizvodnja u kojoj:</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i</p> <p>- vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom</p>	<p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica</p>
	Bicikli bez kugličnih ležajeva	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim onih iz tarifnog broja 8714	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
8715	Dječja kolica i njihovi dijelovi	<p>Proizvodnja:</p> <p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p>	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
8716	Prikolice i poluprikolice; ostala vozila, nesamokretna; njihovi dijelovi	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 88	Letjelice, svemirske letjelice i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 8804	Rotošuti	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 8804	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
8805	Oprema za lansiranje zrakoplova; palubni zaustavljači zrakoplova ili slična oprema; zemaljski trenažeri letenja; dijelovi navedenih proizvoda	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
Poglavlje 89	Brodovi, brodice i ploveće konstrukcije	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, trupovi broda iz tarifnog broja 8906 ne smiju se upotrebljavati	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex Poglavlje 90	Optički, fotografski, kinematografski, mjerni i kontrolni instrumenti, instrumenti za ispitivanje točnosti, medicinski ili hirurški instrumenti i aparati; njihovi dijelovi i pribor; osim:	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
9001	Optička vlakna i snopovi optičkih vlakana; kabeli od optičkih vlakana osim onih iz tarifnog broja 8544; listovi i ploče od polarizirajućeg materijala, leće (uključujući kontaktne leće), prizme, zrcala, i ostali optički elementi, od bilo kojeg materijala, nemontirani, osim takvih elemenata od stakla optički neobrađenih	premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9002	Leće, prizme, zrcala i drugi optički elementi, od bilo kojeg materijala, montirani, koji su dijelovi ili pribor za instrumente ili uređaje, osim takvih elemenata od stakla optički neobrađenih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9004	Naočale i slični proizvodi, krekcijjski, zaštitni ili ostali	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9005	Dalekozori (s jednim ili dva objektiva), optički teleskopi i njihova postolja, osim astronomskih refrakcijskih teleskopa i njihovih postolja	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica; i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 9006	Fotografske (osim kinematografskih) kamere; uređaj za fotografske	Proizvodnja:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	bljeskalice i žarulje-bljeskalice osim žarulja s električnim paljenjem	<ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednosti svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom 	materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
9007	Kinematografske kamere i projektori, sa ili bez ugrađenih aparata za snimanje ili reprodukciju zvuka	Proizvodnja: <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednosti svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom 	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
9011	Optički mikroskopi, uključujući one za mikrofotografiju, mikrokinemafotografiju i mikroprojekciju	Proizvodnja: <ul style="list-style-type: none"> - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u kojoj vrijednosti svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom 	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
ex 9014	Ostali instrumenti i uređaji za navigaciju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
9015	Instrumenti i aparati za geodeziju, topografiju, zemljomjerstvo, niveliranje, fotogrametriju, hidrografiju, okeanografiju, hidrologiju, meteorologiju ili geofiziku, osim kompasa; daljinomjeri	ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9016	Vage osjetljivosti do 5 centigrama ili finije, sa ili bez utega	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9017	Instrumenti za crtanje, obilježavanje ili matematičko računanje (npr. aparati za crtanje, pantografi, kutomjeri, pribor za crtanje u setu, logaritamska računala, kalkulatori u obliku okrugle ploče); instrumenti za mjerenje duljine, koji se drže u ruci (npr. mjerne šipke i vrpce, mikrometri, pomična mjerila) nespomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9018	Instrumenti i aparati u uporabi u medicinskim, hirurgskim, zubarskim ili veterinarskim znanostima, uključujući scintigrafske aparate i druge elektromedicinske aparate te instrumente za ispitivanje vida: - Zubarski stolci s ugrađenom zubarskom opremom ili aparatom za ispiranje usta vodom	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući ostale materijale iz tarifnog broja 9018	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- Ostalo	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
9019	Aparati za mehanoterapiju; aparati za masažu, aparati za psihološka testiranja; aparati za ozonoterapiju, oksigenoterapiju, aerosol terapiju, umjetno disanje ili ostali terapijski aparati za disanje	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
9020	Ostali aparati za disanje i plinske maske, osim zaštitnih maski bez mehaničkih dijelova i zamjenjivih filtera;	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica
9024	Strojevi i aparati za ispitivanje tvrdoće, čvrstoće na kidanje ili sabijanje, elastičnosti ili ostalih mehaničkih svojstava materijala (npr. kovina, drveta, tekstila, papira, plastičnih masa)	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9025	Hidrometri i slični plutajući instrumenti, termometri, pirometri, barometri, higrometri i psihrometri, sa ili bez mogućnosti registriranja, i kombinacije ovih instrumenta	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
9026	Instrumenti i aparati za mjerenje ili kontrolu protoka, razine, pritiska ili ostalih promjenjivih veličina tekućina ili plinova (npr. mjerači protoka, pokazivači razine, manometri, toplinomjeri), osim instrumenata i aparata iz tarifnih brojeva 9014, 9015, 9028 ili 9032	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9027	Instrumenti i aparati za fizikalne ili kemijske analize (npr. polarimetri, refraktometri, spektrometri, uređaji za analizu plina ili dima); instrumenti i aparati za mjerenje i kontrolu viskoziteta, poroznosti, ekspanzije, površinskog napona i slično; instrumenti i aparati za kalorimetrijska, akustična i fotometrijska mjerenja ili kontrolu (uključujući ekspozimetre); mikrotomi	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9028	Mjerila potrošnje ili proizvodnje plina, tekućine ili elektriciteta, uključujući mjerila za njihovo baždarenje:		
	- Dijelovi i pribor	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
	- Ostalo	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
9029	Brojila okretaja, brojila proizvodnje, taksimetri, brojila kilometara, brojila koraka i slično; pokazivači brzine i tahometri, osim onih iz tarifnog broja 9014 ili 9015; stroboskopi:	upotrijebljenih materijala s podrijetlom Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9030	Osciloskopi, spektralni analizatori i ostali instrumenti i aparati za mjerenje ili ispitivanje električnih veličina, isključujući mjerila iz tarifnog broja 9028; instrumenti i aparati za mjerenje ili otkrivanje alfa, beta, gama, rentgenskih, svemirskih ili ostalih ionizirajućih zračenja	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9031	Instrumenti, aparati i strojevi za mjerenje ili ispitivanje, nespomenuti niti obuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju; projektori profila	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9032	Instrumenti i aparati za automatsku regulaciju ili upravljanje	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
9033	Dijelovi i pribor (nspomenuti i neobuhvaćeni na drugom mjestu u ovom Poglavlju) za strojeve, uređaje, instrumente ili aparate iz Poglavlja 90	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 91	Satovi i ručni satovi i njihovi dijelovi; osim:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
9105	Ostali satovi	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
9109	Ostali satni mehanizmi, kompletni i sastavljeni	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla ne premašuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala s podrijetlom	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
9110	Kompletni satni mehanizmi (za osobne ili druge satove) nesastavljeni ili djelomično sastavljeni (mehanizmi u setovima); nekompletni satni mehanizmi (za osobne ili druge satove), sastavljeni; grubo kompletirani mehanizmi za satove (osobne ili druge)	Proizvodnja u kojoj: - vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica, i - u gore spomenutim granicama, vrijednost svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 9114 ne premašuje 10% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
9111	Kućišta za ručne satove i dijelovi kutija	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica
9112	Kućišta i kutije za kućne, uredske i slične satove i kućišta i kutije sličnog tipa za	Proizvodnja:	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	III (4)
9113	<p>drugu robu iz ovog Poglavlja, i njihovi dijelovi</p> <p>Remeni i narukvice za ručne satove i dijelovi za njih</p> <p>- od obične kovine, pozlaćeni, posrebrjeni, platinirani ili presvućeni plemenitim kovinama</p> <p>- ostalo</p>	<p>- od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i</p> <p>- u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica</p> <p>Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica</p>	<p>materijala ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica</p>
Poglavlje 92	Glazbala; dijelovi i pribor za takve proizvode	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica	
Poglavlje 93	Oružje i streljivo; njihovi dijelovi i pribor	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 94	Pokućstvo; posteljina; madraci; nosači madraca, jastuci i slični punjeni proizvodi; svjetiljke i druga rasvjetna tijela, na drugom mjestu nespomenuti ili uključeni; osvijetljeni znakovi, osvijetljene pločice s imenima i slično; montažne zgrade; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
ex 9401 i ex 9403	Pokućstvo od običnih kovina, presvućeno netapaciranom pamučnom tkaninom težine 300g/m ² ili manje	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
9405	Svjetiljke i druga rasvjetna tijela, uključujući reflektore i njihovi dijelovi, na drugom mjestu nespomenuti niti obuhvaćeni; osvijetljeni znakovi, osvijetljene pločice s imenima i slično, sa stalno fiksiranim svjetlosnim izvorom, i njihovi dijelovi na drugom mjestu nespomenuti niti obuhvaćeni	ili proizvodnja od pamučnih tkanina već proizvedenih u oblicima spremnim za uporabu sa materijalima iz tarifnog broja 9401 ili 9403, pod uvjetom da: - vrijednost tkanina ne premašuje 25% cijene proizvoda fco tvornica, i - su svi ostali upotrijebljeni materijali s podrijetlom i razvrstani unutar tarifnog broja različitog od tarifnog broja 9401 ili 9403 Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	premašuje 40% cijene proizvoda fco tvornica
9406	Montažne zgrade	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex Poglavlje 95	Igračke, rekviziti za društvene igre i sport; njihovi dijelovi i pribor; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 9503	Ostale igračke; umanjeni modeli i slični modeli za igru, s pogonom ili ne; slagalice svih vrsta	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 9506	- Palice za golf i ostala oprema za golf	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, grubo oblikovani blokovi za izradu glava za golf štapove mogu biti upotrijebljeni	
ex Poglavlje 96	Razni proizvodi; osim:	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	
ex 9601 i ex 9602	Proizvodi životinjskog, biljnog ili mineralnog podrijetla, za rezbarenje	Proizvodnja od materijala za rezbarenje iz istog tarifnog broja kao proizvod	
ex 9603	Metle i četke (osim metli i metlica od pruća, bez ili sa drškom, i četki od dlake vjeverica i lasica), mehaničke sprave za čišćenje poda koje se drže u ruci, bez motora, soboslikarski ulošci i valjci; brisači za podove i četke za paučinu	Proizvodnja u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
9605	Putni setovi (neseseri) za osobnu toaletu, šivenje ili čišćenje cipela ili odijela	Svaki proizvod u setu mora udovoljavati pravilu koje bi važilo za taj proizvod u slučaju da nije uključen u set. Međutim, set može sadržavati i proizvode bez podrijetla, pod uvjetom da njihova ukupna vrijednost ne premašuje 15% cijene seta fco tvornica	
9606	Dugmad, kopčice, koje se zatvaraju utiskivanjem ili na drugi način, dugmad za presvlačenje i ostali dijelovi tih proizvoda; nedovršena dugmad	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	

HS tarifni broj	Opis proizvoda	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla koja daje status proizvoda s podrijetlom	
(1)	(2)	(3)	(4)
9608	Kemijske olovke; flomasteri i markeri s vrhom od pusta ili drugog poroznog materijala; naliopera i slična pera na punjenje; pera za kopiranje; patent-olovke, držala za pera, držala za olovke i slična držala; dijelovi (uključujući kape i klipse) navedenih proizvoda osim iz tarifnog broja 9609	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda. Međutim, pera ili njihovi vrhovi iz istog tarifnog broja kao proizvod mogu se koristiti	
9612	Vrpce za pisane strojeve ili slične vrpce, natopljene tiskarskom bojom ili drukčije pripremljene za davanje otisaka, uključujući na svicima ili u patronama; jastučići za žigove, natopljeni ili nenatopljeni, s kutijom ili bez kutije	Proizvodnja: - od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda, i - u kojoj vrijednost svih upotrijebljenih materijala ne premašuje 50% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9613	Upaljači s električnom iskrom (piezo)	Proizvodnja u kojoj vrijednost upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 9613 ne premašuje 30% cijene proizvoda fco tvornica	
ex 9614	Lule za pušenje i glave lula	Proizvodnja od grubo obrađenih blokova	
Poglavlje 97	Umjetnine, kolekcionarski predmeti i starine (antikviteti)	Proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim broja proizvoda	

ANEKS III
UZORCI POTVRDE O KRETANJU ROBE EUR.1 I
ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE POTVRDE O KRETANJU ROBE EUR.1

Uput za tiskanje

1. Svaki formular bit će 210 x 297 mm; može se dopustiti odstupanje od minus 5 mm ili plus 8 mm po duljini. Mora se koristiti bijeli papir, prilagođen za pisanje, bez mehaničke pulpe i težine ne manje od 25g/m². Na pozadini će imati otisnut zeleni „guilloche“ uzorak, što omogućuje da bilo kakvo krivotvorenje mehaničkim ili kemijskim sredstvima bude uočljivo.
2. Nadležne vlasti Stranki mogu zadržati pravo tiskanja potvrde ili taj posao mogu povjeriti ovlaštenoj tiskari. U posljednjem slučaju, svaki formular mora sadržavati bilješku o takvom dopuštenju. Svaki formular mora imati otisnut naziv i adresu tiskare ili znak po kojem tiskara može biti prepoznata. Također će imati serijski broj, tiskan ili ne, na temelju kojeg se može prepoznati.

POTVRDA O KRETANJU ROBE

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	EUR.1 No A 000.000		
	Prije popunjavanja obrasca vidjeti napomene na poledini.		
	2. Potvrda se koristi u preferencijalnoj trgovini između <div style="text-align: center;">i</div> (unijeti odgovarajuće zemlje, skupine zemalja ili teritorije)		
3. Primatelj (naziv, puna adresa, zemlja) (neobvezno)	4. Zemlja, skupina zemalja ili teritorija na kojoj se proizvodi smatraju proizvodima s podrijetlom	5. Zemlja, skupina zemalja ili teritorija na koju se roba šalje	
6. Informacije u svezi s prijevozom (neobvezno)	7. Napomene		
8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾; Opis robe		9. Bruto masa (kg) ili druga mjera (litri, m³, itd.)	10. Fakture (neobvezno)
11. OVJERA CARINSKE SLUŽBE <i>Ovjerena deklaracija</i> Izvozni dokument ⁽²⁾ Obrazac Br. Od Carinarnica Zemlja ili teritorij izdavanja Mjesto i datum (potpis)		12. IZJAVA IZVOZNIKA Ja, doljepotpisani, izjavljujem da gore opisana roba zadovoljava uvjete potrebne za izdavanje ove potvrde. Mjesto i datum (potpis)	

- (1) Ako roba nije u paketima, navesti broj predmeta ili napomenu „u rasutom stanju“
 (2) Popuniti samo ako to propisi zemlje izvoznice ili teritorije zahtijevaju.

13. ZAHTEJEV ZA PROVJERU, upućuje se:	14. REZULTAT PROVJERE
Traži se provjera točnosti i ispravnosti ove potvrde. (Mjesto i datum) Pečat (Potpis)	Provedena provjera pokazuje (1) ☐ da je ovu potvrdu izdala navedena carinarnica i da su podaci u njoj točni. ☐ da ova potvrda nije točna niti ispravna (vidjeti napomene u prilogu). (Mjesto i datum) Pečat (Potpis) (1) Unijeti X u odgovarajuće polje.

NAPOMENE

1. U potvrdi se ne smiju brisati ili pisati riječi jedne preko drugih. Svaka ispravka mora biti urađena precrtavanjem netočnih podataka i upisivanjem potrebnih korekcija. Svaku takvu ispravku mora parafom odobriti osoba koja je izdala potvrdu i ovjeriti carinska služba zemlje gdje je potvrda izdana.
2. Proizvodi se u potvrdi obvezno upisuju bez proreda, a ispred svakog proizvoda mora biti redni broj. Neposredno nakon posljednjeg proizvoda obvezno se podvlači vodoravna linija. Neispunjen prostor mora biti precrtan, tako da se onemogući bilo kakvo naknadno unošenje.
3. Roba mora biti opisana sukladno trgovinskoj praksi, s dovoljno detalja koji omogućuju njezino prepoznavanje.

ZAHTJEV ZA POTVRDU O KRETANJU ROBE

1. Izvoznik (naziv, puna adresa, zemlja)	<div> <div>EUR.1</div> <div>No A 000.000</div> </div>							
	Prije popunjavanja obrasca vidjeti napomene na poledini.							
	2. Zahtjev da se potvrda koristi u preferencijalnoj trgovini između <div>.....</div> <div align="center">i</div> <div>.....</div> (unijeti odgovarajuće zemlje, skupine zemalja ili teritorije)							
3. Primatelj (naziv, puna adresa, zemlja) (neobvezno)	4. Zemlja, skupina zemalja ili teritorija na kojoj se proizvodi smatraju proizvodima s podrijetlom	5. Zemlja, skupina zemalja ili teritorija na koju se roba šalje						
	7. Napomene							
6. Informacije u svezi s prijevozom (neobvezno)	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="244 1059 1117 1691" rowspan="2"> 8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾; Opis robe </td> <td data-bbox="1117 1059 1308 1691"> 9. Bruto masa (kg) ili druga mjera (litri, m³, itd.) </td> <td data-bbox="1308 1059 1465 1691"> 10. Faktura (neobvezno) </td> </tr> <tr> <td colspan="2"></td> </tr> </table>			8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾; Opis robe	9. Bruto masa (kg) ili druga mjera (litri, m³, itd.)	10. Faktura (neobvezno)		
8. Broj stavke; Oznake i brojevi; Broj i vrsta omota ⁽¹⁾; Opis robe	9. Bruto masa (kg) ili druga mjera (litri, m³, itd.)	10. Faktura (neobvezno)						

⁽¹⁾ Ako roba nije u paketima, navesti broj predmeta ili napomenu „u rasutom stanju“

IZJAVA IZVOZNIKA

Ja, doljepotpisani izvoznik robe opisane na poledini,

IZJAVLJUJEM da roba zadovoljava uvjete za izdavanje priložene potvrde;

DAJEM kako slijedi podatke na temelju kojih roba zadovoljava gore navedene uvjete:

.....
.....
.....
.....
.....

PODNOŠIM slijedeće dokazne dokumente ⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....
.....

OBVEZUJEM se da, na zahtjev nadležnih vlasti, podnesem svaki potrební dokument koji te vlasti mogu tražiti radi izdavanja priložene potvrde, te se obvezujem da ću, ukoliko bude zatraženo, prihvatiti svaku potrebnu provjeru mog knjigovodstva i svaku provjeru procesa proizvodnje gore spomenute robe, koju će provoditi navedene vlasti;

MOLIM izdavanje priložene potvrde za ovu robu.

.....
(Mjesto i datum)

.....
(Potpis)

⁽¹⁾ Na primjer: uvozni dokumenti, potvrde o kretanju robe, fakture, izjave proizvođača, itd, u svezi s proizvodima korištenim u proizvodnji ili ponovo izvezenom robom, u nepromijenjenom stanju.

ANEKS IV
Tekst izjave na računu

Izjava na računu, čiji tekst je naveden u nastavku, mora biti izrađena sukladno napomenama. Međutim, napomene nije potrebno otisnuti.

Bosanskohercegovačke verzije

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi.....⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.....⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je to drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi.....⁽²⁾ preferencijalnoga podrijetla.

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је то другачије изричито наведено, ови производи⁽²⁾ преференцијалног поријекла.

Turska verzija

İşbu Belge (Gümrük Onay No ...⁽¹⁾) kapsamındaki maddelerin ihracatçısı, aksi açıkça belirtilmedikçe, bu maddelerin.....⁽²⁾ tercihli maddeler olduğunu beyan eder.

Engleska verzija

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ...⁽²⁾ preferential origin.

.....⁽³⁾
(Mjesto i datum)

.....⁽⁴⁾
(Potpis izvoznika, dodatno mora biti čitko navedeno ime osobe koja je izjavu potpisala)

⁽¹⁾ Kada izjavu na računu daje ovlaštení izvoznik, ovdje mora biti upisan broj ovlaštenja. Kada izjavu na računu nije dao ovlaštení izvoznik, riječi u zagradi ispuštaju se ili se taj prostor ostavlja prazan.

⁽²⁾ Navodi se podrijetlo proizvoda.

⁽³⁾ Ovi navodi mogu se ispustiti ako je podatak sadržan u samom dokumentu.

⁽⁴⁾ U slučajevima kada se ne zahtijeva potpis izvoznika, izuzeće potpisa također se odnosi na navođenje imena potpisnika.

ANEKS V

Proizvodi izuzeti od kumulacije predviđene u članku 3. i članku 4.

KN broj	Opis
1704 90 99	Ostali proizvodi od šećera koji ne sadrže kakao.
1806 10 30	Čokolada i ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao: – kakao prah, s dodanim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje: – – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 65% ili većim ali manjim od 80%
1806 10 90	– – s masenim udjelom saharoze (uključujući invertni šećer izražen kao saharoza) ili izoglukoze izražene kao saharoza 80% ili većim
	– ostali prehrambeni proizvodi koji sadrže kakao u blokovima, pločama ili šipkama mase veće od 2 kg ili u tečnom stanju, pasti, prahu, granulama ili u drugim oblicima u rasutom stanju, u posudama ili pakiranjima sa sadržajem većim od 2 kg – – ostalo
1806 20 95	– – – ostalo
	Sladni ekstrakt; prehrambeni proizvodi od brašna, prekrupe, krupice, skroba ili sladnog ekstrakta, koji ne sadrže kakao ili koji sadrže manje od 40% masenog udjela kakaa, računato na potpuno odmašćenu osnovu, što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu; prehrambeni proizvodi od robe iz tarifnih brojeva 0401 do 0404 koji ne sadrže kakao ili koji sadrže manje od 5% masenog udjela kakaoa, računato na potpuno odmašćenu osnovu, koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu – ostalo – – ostalo (osim sladnog ekstrakta)
1901 90 99	– – – ostalo
2101 12 98	Ostali preparati na bazi kave
2101 20 98	Ostali preparati na bazi čaja ili mate čaja.
	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu: – ostalo
2106 90 59	– – ostalo
	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti ni uključeni na drugom mjestu: – ostalo (osim koncentrata bjelančevina i teksturiranih bjelančevinastih tvari) – – ostalo
2106 90 98	– – – ostalo
	Smjese mirisnih tvari i smjese (uključujući alkoholne otopine) na bazi jedne ili više tih tvari, vrsta koje se koriste kao sirovine u industriji; drugi preparati na bazi mirisnih tvari koji se koriste kao sirovine u proizvodnji pića: – za uporabu u prehrambenoj industriji i industriji pića

3302 10 29	-- za uporabu u industriji pića: --- preparati koji sadrže sva aromatična sredstva karakteristična za pića: ---- sa sadržajem alkohola većim od 0,5% vol ----- ostalo: ----- koji ne sadrže mliječnu mast, saharozu, izoglukozu, skrob ili glukozu, ili koji sadrže mliječnu mast s masenim udjelom manjim od 1,5%, saharozu ili izoglukozu s masenim udjelom manjim od 5%, glukozu ili skrob sa masenim udjelom manjim od 5% ----- ostalo
------------	--

ANEKS V
Rasporedi specifičnih obveza u uslugama
(navedeni u članku 3.7. (Rasporedi specifičnih obveza) Poglavlja III (Trgovina uslugama))

DODATAK I uz ANEKS V
RASPORED SPECIFIČNIH OBVEZA
BOSNE I HERCEGOVINE

ANEKS V/DODATAK I/1

BOSNA I HERCEGOVINA – RASPORED SPECIFIČNIH OBVEZA

NAPOMENE S OBJAŠNJENJEM

1. Obveze koje je Bosna i Hercegovina preuzela prema Poglavlju o Trgovini uslugama (Dio o Privremenom kretanju fizičkih osoba s ciljem pružanja usluga) ne primjenjuju se u slučajevima kada je svrha ili posljedica njihovog privremenog prisustva interveniranje ili na drugi način uticanje na ishod bilo kojeg radnog ili spora u svezi s upravljanjem ili pregovore.

2. Ovaj Raspored ne obuhvaća mjere koje se odnose na zahtjeve u pogledu kvalifikacija i procedura, tehničke standarde i zahtjeve u pogledu izdavanja dopuštenja ako ona ne predstavljaju ograničenje u pristupu tržištu ili nacionalnom tretmanu u smislu članka 3.4. (Pristup tržištu) i članka 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama). Te mjere (npr. potreba za pribavljanjem dopuštenja, obveze u pogledu univerzalne usluge, potreba za pribavljanjem priznanja kvalifikacija u reguliranim sektorima i potreba polaganja posebnih ispita, uključujući ispit poznavanja jezika te potreba za zakonitim prebivalištem na teritoriji na kojoj se obavlja gospodarska djelatnost), čak i ako nisu navedene u listi, primjenjuju se u svakom slučaju na usluge i pružatelje usluga iz Turske.

Uvjeti i kriteriji koji se zahtijevaju za dobivanje svih dopuštenja i ovlaštenja, a koji su navedeni u ovom Rasporedu te oni koji se primjenjuju za članstvo u svim odgovarajućim komorama, ne ograničavaju pristup tržištu niti ograničavaju nacionalni tretman u smislu članka 3.4. (Pristup tržištu) i članka 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

3. Ništa sadržano u ovom Rasporedu neće se tumačiti na način da dovodi u pitanje provedbu bilo koje mjere u okviru vanjskotrgovinskog režima i odgovarajućih carinskih postupaka Bosne i Hercegovine koje se odnose na robe, sukladno međunarodnim sporazumima čija je potpisnica Bosna i Hercegovina. U tom smislu, kada se radi o uslužnim sektorima, podsektorima ili djelatnostima u kojima uvoz i/ili izvoz robe može predstavljati sastavni dio pružanja usluga, kao što su usluge distribucije, usluge održavanja i popravka i usluge tehničkog ispitivanja i analize, sve relevantne vanjskotrgovinske i/ili carinske mjere će se i dalje primjenjivati, čak i kad nisu navedene u listi, na usluge i pružatelje usluga iz Turske.

4. Prava i obveze na temelju ovog Rasporeda neće imati automatski učinak, te stoga fizičkim ili pravnim osobama izravno ne dodjeljuju nikakva prava.

Načini pružanja usluga:		1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor		Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
I. HORIZONTALNE OBVEZE					
Svi sektori uključeni u ovaj Raspored					
Šifre Središnje klasifikacije proizvoda (CPC) u ovom Rasporedu su one koje su sadržane u dokumentu: <i>Statistical Papers Series M No. 77, Provisional Central Product Classification, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the UN, New York, 1991.</i>					
	<u>Sektori u kojima se zadržava pravo na javnu participaciju</u> 3) Usluge u kojima se zadržava pravo na javnu participaciju na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijevati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenim privatnim operatorima. ¹				

¹ Pravo na javnu participaciju postoji u sektorima kao što su usluge okoliša, konzultantske usluge koje se odnose na znanstvene i tehničke usluge, usluge istraživanja i razvitka društvenih i humanističkih znanosti, usluge tehničkog ispitivanja i analize, javne zdravstvene usluge i javne socijalne usluge, usluge javnog obrazovanja, javni prijevoz, komunikacijske usluge. Isključiva prava na takve usluge često se dodjeljuju privatnim operaterima, na primjer, operaterima s koncesijama odobrenim od nadležnih vlasti, ovisno od specifične uslužne aktivnosti. Međutim, ako je tržište za uslugu otvoreno za više pružatelja usluga, naknadno neće biti predmet isključivih prava dodijeljenih privatnom operatoru. S obzirom da pravo na javnu participaciju također postoji na podcentralnoj razini, detaljno i iscrpno navođenje specifičnih sektora nije praktično.

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<p>3) <u>Predstavništva i podružnice</u></p> <p>Predstavništvo je dio poduzeća koje nema svojstvo pravne osobe. Predstavništva se mogu baviti samo istraživanjem tržišta, promotivnim ili aktivnostima predstavljanja. Ona ne mogu obavljati trgovačke djelatnosti. Stranka pravna osoba može osnovati predstavništvo.</p> <p>Podružnica domaćeg poduzeća (domaće poduzeća mogu osnovati domaće ili strane pravne ili fizičke osobe) predstavlja dio poduzeća koji nema svojstvo pravne osobe. Podružnice se mogu baviti svim poslovnim djelatnostima poduzeća.</p>	<p>3) Manje povoljan tretman može se primijeniti na supsidijarna društva s registriranim sjedištem na teritoriji Stranke gosta, osim kada se može dokazati njihova djelotvorna i trajna veza s gospodarstvom Stranke gosta.</p> <p>Tretman odobren supsidijarnim društvima koja imaju registrirano sjedište, središnju upravu ili glavno mjesto poslovanja unutar teritorije Stranke gosta, ne može se odobriti podružnicama ili agencijama koje su osnovane u Stranki gostu.</p> <p>Međutim, navedeni tretman će se odobriti podružnicama osim ako to nije izričito zabranjeno zakonskim propisima carinske unije čija je članica Stranka gost.</p>		
	<p>4) Bez obveza, osim u pogledu mjera koje se odnose na ulazak i privremeni boravak u Stranki slijedećih kategorija fizičkih osoba koje pružaju usluge:</p>	<p>4) Bez obveza, osim u pogledu mjera koje se odnose na kategorije fizičkih osoba navedene u koloni Pristup tržištu.</p>		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<p>(i) <u>Premještanje unutar društva (ICT)</u> Ulazak i pružanje usluga podliježe slijedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dotična fizička osoba mora biti zaposlena od strane pravne osobe osnovane na teritoriji druge Stranke najmanje jednu godinu neposredno prije datuma primitka. - Fizička osoba se privremeno premješta u kontekstu pružanja usluga na teritoriji druge Stranke u neko društvo (supsidijarno društvo, podružnica, ured) naprijed navedene pravne osobe, koja stvarno pruža iste ili slične usluge u drugoj Stranki. - Dotična fizička osoba mora pripadati jednoj od slijedećih kategorija: <p>a) <u>Osobe na rukovodećim ili izvršnim funkcijama:</u></p> <p>Osobe koje rade na visokim pozicijama unutar pravne osobe,</p>			

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<p>koje prvenstveno upravljaju društvom, koje su pod općim nadzorom ili vođenjem pretežno upravnog odbora ili dioničara društva ili njima odgovarajućih osoba, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upravljanje društvom, dijelom društva ili odjelom društva; - nadgledanje i nadzor nad radom ostalih nadzornih, stručnih i rukovodećih zaposlenika; - imaju ovlaštenje osobno zapošljavati i otpuštati zaposlenike ili predlagati zapošljavanje ili otpuštanje zaposlenika ili obavljati ostale kadrovske aktivnosti. - Uvjet za obavljanje naprijed navedenih aktivnosti je radno dopuštenje. - Ulazak i boravak je ograničen na jednu godinu s mogućnošću produženja na najviše tri godine. 			
	b) <u>Specijalisti:</u>			

Načini pružanja usluga:	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<p>Osobe koje su zaposlene od strane pravne osobe i koje imaju neka neuobičajena znanja neophodna za usluge koje društvo pruža, znanja o istraživačkoj opremi ili upravljanju. Prilikom ocjene takvih znanja, vodit će se računa ne samo o znanju specifičnom za to društvo, nego i tome da li ta osoba ima visok stepen stručne osposobljenosti za određenu vrstu posla ili djelatnosti koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući članstvo u akreditiranom strukovnom udruženju.</p> <p>- Uvjet za obavljanje aktivnosti je radno dopuštenje,</p> <p>Ulazak i privremeni boravak je ograničen na jednu godinu s mogućnošću produženja na najviše 3 (tri) godine.</p> <p>(ii) <u>Poslovni posjetioци (PP)</u></p>			
		(ii) <u>Poslovni posjetioци (PP)</u>		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<p>Dozvoljen je ulazak i privremeni boravak slijedećih kategorija bez primjene testa ekonomskih potreba u trajanju do 90 dana:</p> <p>a) <u>Ponudāči usluga:</u></p> <p>Osobe koje nemaju boravak ili prebivalište u Stranki koja je gost, a koje predstavljaju nekog pružatelja usluga i traže privremeni ulazak radi pregovora o prodaji usluga ili sklapanja ugovora o prodaji usluga u ime tog pružatelja usluga kada:</p>	Bez obveza osim mjera u pogledu kategorija fizičkih osoba koje su navedene i za koje su preuzete obveze u stupcu Pristup tržištu.		
	<p>- Ti predstavnici neće biti uključeni u izravne transakcije s pravnim subjektima niti će sami pružati usluge.</p> <p>b) <u>Osobe zadužene za uspostavu komercijalnog prisustva:</u></p> <p>Osobe koje rade na nekoj višoj poziciji, kako je definirano u gornjem tekstu pod (i) a), kod neke pravne osobe, i koje su zadužene</p>			

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<p>za uspostavu komercijalnog prisustva nekog pružatelja usluga iz jedne Stranke u drugoj Stranki kada:</p> <ul style="list-style-type: none">- Ti predstavnici neće biti uključeni u izravne transakcije s građanstvom niti će sami pružati usluge; i- Pružatelj usluga ima glavno mjesto poslovanja na teritoriji druge Stranke, a nema komercijalno prisustvo u Stranki gostu. <p>(iii) <u>Pružatelji usluga po ugovoru (PUU)</u></p> <p>Ulazak i pružanje usluga podliježe slijedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fizičke osobe koje pružaju usluge na privremenoj osnovi kao zaposlenici neke pravne osobe koja nema komercijalno prisustvo u Strani gostu.- Pravna osoba je od krajnjeg potrošača u Stranki gostu	<p>(iii) <u>Pružatelji usluga po ugovoru (PUU)</u></p> <p>Bez obveza osim mjera u pogledu kategorija fizičkih osoba koje su navedene i za koje su preuzete obveze u stupcu Pristup tržištu.</p>		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<p>dobila ugovor o pružanju usluga na razdoblje od najviše 12 mjeseci kroz postupak koji garantira da je ugovor sačinjen u dobroj vjeri (<i>bona fide</i>) (npr. oglas o dostupnosti ugovora).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ugovor o pružanju usluga mora biti sukladno zakonima, propisima i zahtjevima Stranke gosta. - Fizička osoba koja traži pristup treba nuditi takve usluge kao zaposlenik pravne osobe koja tu uslugu pruža najmanje jednu godinu neposredno prije takvog premještanja. - Uvjet za obavljanje naprijed navedenih aktivnosti je radno dopuštenje, - Ulazak i privremeni boravak ograničen je na najviše šest mjeseci unutar bilo kojeg razdoblja od 12 mjeseci ili na vrijeme trajanja ugovora, ovisno o tome koje je razdoblje kraći. 			

Načini pružanja usluga:		1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze		
	<ul style="list-style-type: none">- Broj osoba obuhvaćenih ugovorom o pružanju usluga ne smije biti veći od broja koji je potreban za ispunjenje obveza iz ugovora.				
	<p>(iv) <u>Neovisni stručnjaci (NS)</u></p> <p>Ulazak i pružanje usluga podliježe slijedećim uvjetima:</p> <ul style="list-style-type: none">- Fizička osoba se pružanjem neke usluge bavi kao samozaposlena osoba s nastanom na teritoriji druge Stranke.- Fizička osoba mora od krajnjeg potrošača u Stranki gostu dobiti ugovor o pružanju usluga na drugi način, a ne preko neke agencije kako je definirano u CPC 872, na razdoblje od najviše 12 mjeseci kroz postupak koji garantira da je ugovor sačinjen u dobroj vjeri (<i>bona fide</i>), ako takav zahtjev postoji u Stranki gostu.	<p>(iv) <u>Neovisni stručnjaci (NS)</u></p> <p>Bez obveza osim mjera u pogledu kategorija fizičkih osoba koje su navedene i za koje su preuzete obveze u stupcu Pristup tržištu.</p>			

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<ul style="list-style-type: none"> - Ugovor o pružanju usluga mora biti sukladno zakonima, propisima i zahtjevima Stranke gosta. - Uvjet za obavljanje naprijed navedenih aktivnosti je radno dopuštenje, 			
	<ul style="list-style-type: none"> - Ulazak i privremeni boravak ograničen je na najviše šest mjeseci unutar bilo kojeg razdoblja od 12 mjeseci ili na vrijeme trajanja ugovora, ovisno o tome koje je razdoblje kraće. 			
		<u>Subvencije</u> 3) Pravo na subvencije može biti ograničeno na pravne osobe osnovane na teritoriji Stranke ili na određenom zemljopisnom dijelu njezine teritorije. Bez obveza za subvencije za istraživanje i razvitak. Pružanje usluga ili njihovo subvencioniranje u javnom sektoru ne smatra se povredom ove obveze. 4) U slučaju davanja subvencija fizičkim osobama, njihova		

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
		dostupnost može biti ograničena na domaće državljane.	

Načini pružanja usluga:	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
II. SPECIFIČNE OBVEZE PO SEKTORIMA				
1. POSLOVNE USLUGE				
A. Profesionalne usluge				
(a) Pravne usluge (samo usluge savjetovanja o stranom i međunarodnom pravu) (Dio CPC 861)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Obavezan je oblik „društva s ograničenom odgovornošću“. Turski državljani moraju imati stručni naziv („odvjetnik“) i biti upisani u Tursku odvjetničku komoru. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Zastupanjem stranaka pred sudovima u Bosni i Hercegovini mogu se baviti samo državljani Bosne i Hercegovine. Korištenje stručnog naziva („odvjetnik“) rezervirano je za državljane Bosne i Hercegovine upisane u odvjetničke komore u Bosni i Hercegovini. Pravnici koji imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine, a koje angažuje strani odvjetnički uređ ne mogu pružati pravne usluge osim savjetodavnih usluga o stranom i međunarodnom pravu (CPC 861**). 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranlično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(b) Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge (CPC 862)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Većina vlasnika moraju biti ovlaštene računovođe, revizori i knjigovođe. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Većina vlasnika moraju biti ovlaštene računovođe, revizori i knjigovođe. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(c) Savjetodavne usluge u svezi s oporezivanjem (CPC 863)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(d) Arhitektonske usluge (CPC 8671)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja		
(e) Usluge inženjeringa (CPC 8672)	3) Nema ograničenja	3) Nema ograničenja		
(f) Usluge integriranog inženjeringa (CPC 8673) isključujući građenje	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(g) Usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (CPC 8674)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(h) Medicinske i stomatološke usluge (CPC 9312)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Bez obveza	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Bez obveza		

Načini pružanja usluga:		1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor		Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(j) Usluge koje pružaju babice, medicinske sestre, fizioterapeuti i pomoćno medicinsko osoblje (CPC 93191)		4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(i) Veterinarske usluge (CPC 932)		1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
B. Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84). Prihvatanje „Sporazuma o obuhvatu kompjuterskih usluga – CPC 84“ – reproducirano u aneksu					
Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84)		1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
C. Usluge istraživanja i razvitka					
(a) Usluge istraživanja i razvitka u prirodnim znanostima (CPC 851)		1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(b) Usluge istraživanja i razvitka u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852)		1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

Načini pružanja usluga:				
	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvitka (CPC 853)				
D. Usluge u svezi s nekretninama i zemljištem – Usluge vezane za aktivnosti posrednika u prometu nekretnina i ne uključuju kupnju nekretnina i zemljišta u ime navedenih posrednika.				
(a) Koje se odnose na nekretnine u vlasništvu ili najmu/zakupu (CPC 821)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja		
(b) Na temelju naknade ili ugovora (CPC 822)	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
E. Usluge iznajmljivanja i davanja u zakup bez operatora				
(a) Vezane za brodove (CPC 83103)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(b) Vezane za zrakoplove (CPC 83104)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja, osim što zrakoplovi koje koriste avioprijevoznici iz BiH moraju biti registrirani u BiH. Izuzeće se može odobriti za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u izvanrednim okolnostima.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	3) Nema ograničenja, osim što da bi bio upisan u registar zrakoplova BiH, zrakoplov mora biti vlasništvo fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne kriterije za državljanstvo ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne kriterije u pogledu vlasničkog kapitala i kontrole (uključujući državljanstvo direktora). 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(c) Vezane za ostala prijevozna sredstva (CPC 83101+ 83102+ 83105)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(d) Vezane za ostale strojeve i opremu (CPC 83106-83109)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(e) Vezane za prethodno snimljene videokasete i optičke diskove za korištenje u opremi za kućnu zabavu	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja		

Načini pružanja usluga:		1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor (CPC 83202)	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze		
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
F. Ostale poslovne usluge					
(a) Usluge oglašavanja (CPC 871)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
(b) Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnijenja (CPC 864)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
(c) Usluge upravljačkog savjetovanja (CPC 865)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
(d) Usluge vezane za upravljačko savjetovanje (CPC 866)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (CPC 8676)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(f) Usluge vezane za poljoprivredu, lov i šumarstvo (dio CPC 881) isključujući upravljanje i iskorištavanje prirodnih resursa	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(g) Usluge vezane za ribolov (CPC 882) isključujući upravljanje i iskorištavanje prirodnih resursa	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(h) Usluge vezane za rudarstvo (dio CPC 883) isključujući upravljanje i iskorištavanje prirodnih resursa	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(k) Usluge zapošljavanja i pribavljanja osoblja (CPC 872)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(m) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (CPC 8675)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(n) Održavanje i popravke opreme (isključujući morska plovila, zrakoplove i druga prijevozna sredstva) (CPC 633, 8861-8866)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(o) Usluge čišćenja objekata (CPC 874)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveze, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveze, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(p) Fotografiske usluge (CPC 875)	1) Bez obveza, osim za fotografiranje iz zraka: nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveze, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza, osim za fotografiranje iz zraka: nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(q) Usluge pakiranja	1) Bez obveza	1) Bez obveza		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(CPC 876)	2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(r) Tiskanje, izdavaštvo (CPC 88442)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim što strano ulaganje u izdavačku kuću ne smije biti veće od 49 posto 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(s) Kongresne usluge (CPC 87909)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(t) Ostalo - Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905)	1) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja pred domaćim sudovima: Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja pred domaćim sudovima: Bez obveza 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja pred domaćim sudovima: Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja pred domaćim sudovima: Bez obveza 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
A/B Poštanske usluge i kurirske usluge² (CPC 7511-7512)				
Usluge koje se odnose na rukovanje ³ poštanskim pošiljkama ⁴ sukladno slijedećem popisu podsektora, do odredišta u zemlji ili inozemstvu. (i) Rukovanje adresiranim pismonosnim pošiljkama na svim vrstama fizičkih medija ⁵ , uključujući - Hibridnu poštu - Izravnu poštu (ii) Rukovanje adresiranim paketima i pošiljkama ⁶ na svim vrstama fizičkih medija (iii) Rukovanje adresiranim novinskim proizvodima (iv) Rukovanje pošiljkama navedenim u gornjem tekstu pod (i) do (iii)	1,2,3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1,2,3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	Napomena: Može se uvesti sustav dopuštenja za podsektore za koje postoji obveza opće univerzalne usluge. Ova Dopuštenja mogu podlijegati posebnim obvezama univerzalnih usluga i/ili financijskom doprinosu kompenzacijskom fondu.	

² Iako su rasprave o klasifikaciji u ovom sektoru još u tijeku, nacrti obveza su navedeni sukladno predloženoj klasifikaciji koja je notificirana WTO-u od EEC i njenih država članica 23. ožujka 2001. godine (doc. S/CSS/W/61) i upute za raspoređivanje poštanskih /kurirskih usluga kosponzoriranih od stranke EC 17. veljače 2005. godine (WTO doc. TN/S/W/30), bez prejudiciranja ishoda diskusije o klasifikaciji poštanskih i kurirskih usluga.

³ Izraz „rukovanje“ uključuje provjeru, sortiranje, prijevoz i isporuku.

⁴ „Poštanska pošiljka“ se odnosi na pošiljke kojima rukuje bilo koja vrsta javnog ili privatnog komercijalnog operatora.

⁵ Npr. pisma, razglednice.

⁶ Obuhvaća knjige i kataloge.

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
kao preporučenim ili osiguranim pošiljkama (v) Usluge ekspresne dostave ⁷ za pošiljke navedene u gornjem tekstu pod (i) do (iii) (vi) Rukovanje neadresiranim pošiljkama (vii) Razmjena dokumenata ⁸ Podsektori (i), (iv) i (v) se isključuju ako pripadaju volumenu usluga koje se mogu rezervirati kao što su: pismonosne pošiljke čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne cijene, pod uvjetom da im je težina manja od 350 grama ⁹ , te usluge preporučene pošte koja se koristi u sudskim ili upravnim postupcima, bez obzira na težinu pošiljke.				

⁷ Usluge ekspresne dostave mogu uključivati brzo preuzimanje, prijevoz i dostavu dokumenata, tiskanih pošiljki, paketa i/ili ostale robe, uz praćenje i stalni nadzor nad ovim pošiljkama tokom cjelokupnog pružanja usluge. Ova obveza ne uključuje usluge pomorskog prijevoza, niti usluge na koje se odnosi Aneks o avio prijevozničkim uslugama.

⁸ Osiguravanje sredstava, uključujući *ad hoc* prostor, kao i prijevoz od strane treće osobe, koje omogućuje samodostavu međusobnom razmjenom poštanskih predmeta između korisnika koji su pretplaćeni na ovu uslugu. Poštanski predmet odnosi se na predmete kojima rukuje bilo koji komercijalni operator, bilo javni ili privatni.

⁹ „Pismonosne pošiljke”: pisana komunikacija na svim vrstama fizičkih medija koju je potrebno prenijeti i isporučiti na adresu koju je pošiljatelj naveo na pošiljci ili njenom omotu. Knjige, katalozi, novine i periodične publikacije ne smatraju se pismonosnim pošiljkama.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
C. Telekomunikacijske usluge¹⁰ CPC 7521-843 Obveze koje preuzima BiH su zasnovane na principima sastavljanja rasporeda navedenim u „Napomenama za sastavljanje obveza u osnovnim telekomunikacijskim uslugama (S/GBT/W/2. Rev.1) i „Ograničenjima u pristupu tržištu za raspoloživost spektra“ (S/GBT/W/3)			
Sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primitka signala bilo kojim elektromagnetskim putem ¹¹ , isključujući emitiranje. ¹²	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
3. GRAĐEVINSKE I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE			
A. Opći građevinski radovi u visokogradnji (CPC 512)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
B. Opći građevinski radovi u niskogradnji (CPC 513)			
C. Instalaterski i montažni radovi (CPC 514+516)			
D. Završni radovi			

¹⁰ Fusnota radi pojašnjenja: BiH ima državni udio u određenim operatorima telekomunikacija. BiH zadržava svoje pravo na takav državni udio i u budućnosti. To ne predstavlja ograničavanje pristupa tržištu.

¹¹ Podsektori 2.C.h) do 2.C.m) iz Popisa sektorske klasifikacije usluga u MTN, GNS/W/120 (usluge dodatne vrijednosti) i podsektori 2.C.a) do 2.C.g) iz tog Popisa su ovdje uključeni. Podsektor 2.C.o) iz tog Popisa je također ovdje uključen u mjeri u kojoj potpada pod ovu definiciju. Za potrebe ovog Rasporeda, podsektor 2.C.n) iz tog Popisa („On-line obrada informacija i/ili podataka (uključujući obradu transakcija)“) predstavlja kompjutersku i srodnu uslugu i, kao takva, prikazana je u ovom Rasporedu obveza pod I.B.

¹² Emitiranje se definira kao neprekinuti lanac prijenosa potreban za distribuciju signala radijskog ili televizijskog programa javnosti, ali ne obuhvaća dopunske veze između operatora.

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(CPC 517)				
E. Ostalo (CPC 511+515+518)				
4. USLUGE DISTRIBUCIJE Niže navedeni podsektori isključuju trgovinu oružjem, eksplozivima i genetički modificiranim organizmima				
A. Usluge posrednika (CPC 6111, 6113, 6121, 621)	1) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja		
B. Usluge trgovine na veliko (CPC 61111, 6113, 6121, 622)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja		
C. Usluge trgovine na malo (CPC 61112, 61120, 61220, 6113, 6121, 631, 632,	3) Nema ograničenja	3) Nema ograničenja		
D. Franšizno poslovanje (CPC 8929)	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
5. OBRAZOVNE USLUGE Sve obrazovne usluge uključene u ovaj dio: - Niže navedeni podsektori obuhvaćaju samo obrazovne usluge koje se privatno financiraju. - Obrazovne usluge u području istraga, sigurnosti i odbrane te povijesti i kulture naroda i nacionalnosti u BiH su isključene.				
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
D. Obrazovanje odraslih (CPC 924)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
E. Ostale obrazovne usluge (CPC 929) Usluge obuke (npr. podučavanje stranih jezika, obuka vozača, edukacija rukovodilaca/direktora, informatička obuka,) usluge organizacije ispita, kursevi nakon škole, obrazovni programi koji se nude za vrijeme raspusta, instrukcije i pripremni kursevi	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
6. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA				
A. Voda za ljudsku uporabu i upravljanje otpadnim vodama – usluge u pogledu otpadnih voda odgovaraju uslugama kanalizacije (CPC 9401)	1) Bez obveza, osim savjetodavnih usluga, gdje: Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Bez obveza, osim savjetodavnih usluga, gdje: Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja,		

Načini pružanja usluga:		1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor		Ograničenja u pristupu tržištu		Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
B. Upravljanje krutim/opasnim otpadom. Usluge odlaganja otpada (CPC 9402) - Sanitarne i slične usluge (CPC 9403)		4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
C. Zaštita okolnog zraka i klime. Usluge pročišćavanja ispusnih plinova (CPC 94040)		1) Bez obveza, osim savjetodavnih usluga, gdje: Nema ograničenja		1) Bez obveza, osim savjetodavnih usluga, gdje: Nema ograničenja	
D. Saniranje i čišćenje tla i vode. Tretman i saniranje onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio CPC 9406). Odgovara dijelovima Usluga zaštite prirode i pejzaža		2) Nema ograničenja		2) Nema ograničenja	
E. Smanjenje buke i vibracija (CPC 9405)		3) Nema ograničenja		3) Nema ograničenja	
F. Zaštita bioraznolikosti i krajolika - Usluge zaštite prirode i krajolika (dijelovi CPC 9406 koji nisu obuhvaćeni pod D)		4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
7. FINACIJSKE USLUGE - Prihvatanje novih financijskih usluga ili proizvoda na tržištu može podlijeći postojanju i usklađenosti s regulatornim okvirom čija je svrha ostvarivanje ciljeva navedenih u članku 2.(a) Dijela o financijskim uslugama.					
A. Sve usluge osiguranja i usluge povezane s osiguranjem					
(i) Izravno osiguranje (uključujući suosiguranje):		1) Bez obveza 2) Nema ograničenja		1) Bez obveza 2) Nema ograničenja	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
(a) Životno	3) Nema ograničenja Podružnica: Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	3) Nema ograničenja Podružnica: Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(i) Izravne osiguranje (uključujući suosiguranje): (b) neživotno. (ii) Reosiguranje i retrocesija; (iii) Posredovanje u osiguranju, kao što je zastupanje i agencijsko posredovanje; (iv) Pomoćne usluge u svezi s osiguranjem, kao što su konzultantske usluge, aktuarske usluge, usluge procjene rizika.	1) Bez obveza osim osiguranja u pomorskom prometu putnika (redovitom ili izvanrednom), s tim da takvo osiguranje pokriva sve od slijedećeg: putnike koji se prevoze, vozilo koje prevozi putnike i svaku odgovornost koja iz tog proističe. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja Podružnica: Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza osim osiguranja u pomorskom prometu putnika (redovitom ili izvanrednom), s tim da takvo osiguranje pokriva sve od slijedećeg: putnike koji se prevoze, vozilo koje prevozi putnike i svaku odgovornost koja iz tog proističe. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
B. Bankarske i ostale financijske usluge			
(v) Primanje depozita i drugih povratnih sredstava od pravnih subjekata; (vi) Davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring (prodaja prava potraživanja) i financiranje komercijalnog poslovanja;	1) Bez obveze 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim što je obvezno osnivanje društva specijaliziranog za upravljanje, u svrhu obavljanja djelatnosti upravljanja investicijskim uzajamnim fondovima i investicijskim društvima.	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Načini pružanja usluga:	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(vii) Financijski leasing; (viii) Sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kredite, kreditne i debitne kartice, putničke čekove i bankovne mjenice; (ix) Jamstva i obveze; (x) Trgovanje za svoj vlastiti ili za račun klijenata, bilo na berzi, ili na vanberzanskom tržištu ili na neki drugi način, slijedećim: (a) instrumentima tržišta novca (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); (b) devizama; (c) derivativnim proizvodima koji uključuju ali se ne ograničavaju na termenske ugovore (fjučerse) i opcije; (d) instrumentima deviznog tečaja i kamatnih stopa, uključujući proizvode kao što su swapovi, sporazumi o terminskom kursu; (e) prenosivim vrijednosnim papirima; (f) ostalim prenosivim instrumentima i financijskim sredstvima, uključujući zlatne poluge.	Podružnica: Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.		

Načini pružanja usluga:		1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze		
(xi) Sudjelovanje u emisiji svih vrsta vrijednosnih papira, uključujući garantiranje otkupa i plasman u svojstvu agenta (bilo javne ili privatne emisije) i pružanje usluga vezanih za takve emisije;					
(xii) Novčano posredovanje;					
(xiii) Upravljanje sredstvima, poput upravljanja gotovinom ili portfeljem, upravljanje svim oblicima zajedničkog ulaganja, usluge deponovanja i čuvanja;					
(xiv) Usluge poravnanja i kliringa za financijska sredstva, uključujući vrijednosne papire, derivativne proizvode, te druge prenosive instrumente;					
(xv) Pružanje i prijenos financijskih informacija te obrada financijskih podataka i odgovarajućih softvera pružatelja drugih financijskih usluga;					
(xvi) Savjetodavne, posredničke i druge pomoćne financijske usluge za sve djelatnosti navedene u točkama od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analizu, istraživanje i savjetovanje u području ulaganja i portfelja, savjetovanje u pogledu					

Načini pružanja usluga:		1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor		Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
kupnje i restrukturiranja i strategije poduzeća.					
8. USLUGE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE (Niže navedeni podsektori obuhvaćaju samo usluge koje se privatno financiraju USLUGE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE)					
A. Bolničke usluge (CPC 9311)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja			
C. Usluge socijalne zaštite - Lječilišta i odmarališta, domovi za starije i nemoćne osobe (CPC 933)	3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
B. Ostale usluge povezane sa zdravljem ljudi (CPC 9319 (osim 93191))	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
9. USLUGE KOJE SE ODNOSE NA TURIZAM I PUTOVANJA					
A. Hoteli i restorani (uključujući ugostiteljstvo) (CPC 641-643)	1) Nema ograničenja, za ugostiteljske i usluge rezervacija ili online programe za učestale goste (<i>online frequent guest programs</i>) 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja, za ugostiteljske i usluge rezervacija ili online programe za učestale goste (<i>online frequent guest programs</i>) 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
B. Usluge turističkih agencija i turoperatora (CPC 7471)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
C. Usluge turističkih vodiča (CPC 7472)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
10. REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (Osim audio-vizuelnih usluga)				
A. Ostale usluge zabave i kulturne usluge - Usluge rada kinematografa (dio CPC 96199) Isključujući filmove koji sadrže informacije o povijesti, politici i društvu)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja, osim pristupa subvencijama 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
B. Usluge novinskih agencija (CPC 962)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
- Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) osim usluga kladionica i kockarnica (CPC 9641, 96491)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
11. USLUGE PRIJEVOZA				
A. Usluge pomorskog prijevoza				
(a) Prijevoz putnika (CPC 7211) i (b) Prijevoz tereta (CPC 7212) isključujući kabotažu	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) (a) Osnivanje registriranog društva za upravljanje flotom pod nacionalnom zastavom: Bez obveza (b) Ostali oblici komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog prijevoza: Nema ograničenja ¹³	1) Nema ograničenja, 2) Nema ograničenja 3) (a) Bez obveza (b) Nema ograničenja	Slijedeće lučke usluge su dostupne međunarodnim pružateljima usluga pomorskog prijevoza prema razumnim i nediskriminatorskim rokovima i uvjetima od pružatelja iz Bosne i Hercegovine 1. Peljarenje 2. Tegljenje i pomoć pri tegljenju 3. Snabdijevanje hranom, gorivom i vodom	

¹³ „Ostali oblici komercijalnog prisustva za usluge međunarodnog pomorskog prijevoza“ označava mogućnost međunarodnih pružatelja usluga pomorskog prijevoza iz druge Stranke da na lokalnoj razini poduzimaju sve aktivnosti koje su potrebne za pružanje djelomično ili u potpunosti integrirane usluge prijevoza svojim kupcima u kojima pomorski prijevoz predstavlja značajan element. (Ova obveza se, međutim, neće tumačiti tako da na bilo koji način ograničava obveze preuzete u okviru prekograničnog pružanja usluga).

Ove aktivnosti uključuju, ali bez ograničenja, slijedeće:

- (a) stavljanje na tržište i prodaju usluga pomorskog prijevoza i povezanih usluga putem izravnih kontakata s kupcima, od ponude do izdavanja računa, bilo da te usluge obavlja ili nudi sam pružatelj usluge ili pružatelj usluga s kojim je ponuđač usluge uspostavio stalne poslovne aranžmane;
- (b) nabavu, za vlastiti račun ili u ime klijenata (te preprodaju njihovim klijentima) bilo koje usluge prijevoza i povezanih usluga, uključujući usluge unutarnjeg

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	4) (a) Posada broda: Bez obveza (b) Ključno osoblje zaposleno u svezi s komercijalnim prisustvom prema obliku 3b) u gornjem tekstu: Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4. Prikupljanje otpada i uklanjanje ostataka tereta 5. Usluge lučke kapetanije 6. Navigacijska pomoć 7. Operativne obalne usluge koje su neophodne za ukrcaj na brod, uključujući komunikacije, snabdijevanje vodom i električnu energiju 8. Usluge žurnih popravki 9. Sidrenje, privez i privezivačke usluge	
(c) Iznajmljivanje plovila s posadom (CPC 7213)	1) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja		
(d) Održavanje i popravak plovila (CPC 8868)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja		
(e) Usluge tegljenja i guranja (CPC 7214)	3) Nema ograničenja	3) Nema ograničenja		
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

prijevoza na bilo koji način, posebno unutarnjim plovnim putevima, cestom i željeznicom, potrebnih za pružanje integrirane usluge;

(c) izradu dokumentacije u vezi s prijevoznim dokumentima, carinskim dokumentima i drugim dokumentima vezanim za podrijetlo i karakter robe koja se prevozi;

(d) pružanje poslovnih informacija svim sredstvima, uključujući kompjuterske informatičke sustave i elektroničku razmjenu podataka (sukladno odredbama iz dijela o telekomunikacijama);

(e) stupanje u bilo kakve poslovne aranžmane (uključujući i sudjelovanje u dioničkom kapitalu društva) i zapošljavanje lokalno odabranog osoblja (ili, u slučaju stranog osoblja, sukladno Horizontalnim obvezama o kretanju osoba) s bilo kojom lokalno osnovanom pomorskom agencijom;

(f) djelovanje u ime društava, organiziranje matične luke broda ili preuzimanje tereta kada se to zahtijeva.

Načini pružanja usluga:			
	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo
			4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
(f) Prateće usluge u pomorskom prijevozu (CPC 745)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu			
Usluge rukovanja teretom (kao što je definirano u daljem tekstu - 4)	1) Bez obveza* osim - bez ograničenja u pogledu pretovara tereta (s broda na brod ili preko gata) i/ili korištenja opreme za rukovanje teretom na brodu. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja** 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza* osim - bez ograničenja u pogledu pretovara tereta (s broda na brod ili preko gata) i/ili korištenja opreme za rukovanje teretom na brodu. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
Usluge skladištenja (CPC 742)	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja** 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

* Obveza za ovaj način pružanja usluga nije izvodljiva.

** U slučaju zauzimanja javne površine, može se primjenjivati postupak davanja koncesija ili dopuštenja za korištenje javnog dobra.

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
Carinske usluge (kao što je definirano u daljnjem tekstu - 5)	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja** 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
Usluge kontejnerske stanice i terminala (kao što je definirano u daljnjem tekstu - 6)	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja* 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
Usluge (pomorskih) agencija (kao što je definirano u daljnjem tekstu - 7)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	Vidi napomenu.	
Usluge otpreme (pomorskog) tereta (kao što je definirano u daljnjem tekstu - 8)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	Vidi napomenu.	
B. Prijevoz unutarnjim plovnim putevima				
(a) Prijevoz putnika (CPC 7221)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja		
(b) Prijevoz tereta	3) Bez obveza	3) Bez obveza		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(CPC 7222)	4) (a) Posade brodova: Bez obveza (b) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
(c) Iznajmljivanje plovila s posadom (CPC 7223)	1) Bez obveza	1) Bez obveza		
(d) Održavanje i popravak plovila (CPC 8868)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja		
(e) Usluge tegljenja i guranja (CPC 7224)	3) Nema ograničenja	3) Nema ograničenja		
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
C. Usluge zračnog prijevoza				
(d) Usluge popravka i održavanja zrakoplova (dio CPC 8868)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
- Samo prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza i usluga kompjuterskog sustava rezervacija (CRS)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Za distribuciju usluga zračnog prijevoza putem CRS-a koje pruža matični prijevoznik: Bez obveza. 2) Nema ograničenja 3) Za distribuciju usluga zračnog prijevoza putem CRS-a koje pruža matični prijevoznik: Bez obveza. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
Zemaljske usluge, isključujući letačke operacije, upravljanje posadom i planiranje letova	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
Usluge rukovođenja i upravljanja zračnim lukama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
E. Usluge željezničkog prijevoza				
(a) Prijevoz putnika (CPC 7111)	1) Bez obveza, isključivo domaći pružatelj (javna poduzeća)	1) Bez obveza, isključivo domaći pružatelj (javna poduzeća)		
(b) Prijevoz tereta (CPC 7112)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja		
(d) Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio CPC 8868)	3) Bez obveza 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	3) Bez obveza 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
F. Usluge cestovnog prijevoza				
(a) Prijevoz putnika (CPC 7121, 7122)	1) Bez obveza, 2) Nema ograničenja 3) Bez obveza 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Bez obveza 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

Načini pružanja usluga:		1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze		
(b) Prijevoz tereta (CPC 7123)	1) Bez obveza,	1) Bez obveza			
(c) Iznajmljivanje komercijalnih vozila s rukovaocem (CPC 7124)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja			
	3) Bez obveza	3) Bez obveza			
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
(d) Održavanje i popravak opreme za cestovni prijevoz (CPC 6112)	1,2,3) Nema ograničenja	1,2,3) Nema ograničenja			
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
H. Prateće usluge u svezi sa svim načinima prijevoza, isključujući pomorski					
(a) Usluge rukovanja teretom (CPC 741)	1) Bez obveza*, osim - bez ograničenja kod pretovara tereta (s broda na brod ili preko gata) i/ili korištenja opreme za rukovanje teretom na brodu.	1) Bez obveza*, osim - bez ograničenja kod pretovara tereta (s broda na brod ili preko gata) i/ili korištenja opreme za rukovanje teretom na brodu.			
	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja			
	3) Nema ograničenja**	3) Nema ograničenja			
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			
(b) Usluge skladištenja i spremanja (CPC 742)	1) Bez obveza*	1) Bez obveza*			
	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja			
	3) Nema ograničenja**	3) Nema ograničenja			
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama			

Načini pružanja usluga:		1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor		Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
(c) Agencijske usluge kod prijevoza/otpreme tereta (CPC 748)		1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		

- Obveza za ovaj način pružanja usluga nije izvodljiva.
- U slučaju zauzimanja javne površine, može se primjenjivati postupak davanja koncesija ili dopuštenja za korištenje javnog dobra.

NAPOMENA UZ OVAJ RASPORED

Tamo gdje usluge cestovnog, željezničkog i prijevoza unutarnjim plovnim putevima, kao i s njima povezane pomoćne usluge nisu na drugom mjestu u potpunosti obuhvaćene ovim Rasporedom, operator multimodalnog prijevoza će imati mogućnost da iznajmi ili uzme u zakup kamione, željezničke vagone ili tegljače i s njima povezanu opremu, s ciljem otpreme tereta unutarnjim plovnim putevima, ili će imati pristup ili će moći koristiti ove oblike multimodalnih aktivnosti prema razumnim i nediskriminatornim odredbama i uvjetima u svrhu provedbe operacija multimodalnog prijevoza. „Razumne i nediskriminatorne odredbe i uvjeti” znače, za potrebe operacija multimodalnog prijevoza i ove dodatne obveze, mogućnost operatora multimodalnog prijevoza da dogovori pravovremeni prijevoz svoje robe, uključujući njezino prvenstvo u odnosu na robu koja je kasnije ušla u luku.

DEFINICIJE

1. Ne dovodeći u pitanje obujam aktivnosti koje se mogu smatrati „kabotažom” prema relevantnom nacionalnom zakonodavstvu, ovaj Raspored ne obuhvaća „usluge kabotaže”.
2. „Ostali oblici komercijalnog prisustva za usluge međunarodnog prijevoza” označava mogućnost međunarodnih pružatelja usluga prijevoza iz druge Stranke da na lokalnoj razini poduzimaju sve aktivnosti koje su potrebne za pružanje djelomično ili u potpunosti integrirane usluge prijevoza svojim kupcima među kojima svi vidovi prijevoza predstavljaju značajan element. (Ova obveza se, međutim, neće tumačiti tako da na bilo koji način ograničava obveze preuzete u okviru prekograničnog pružanja usluga).

Ove aktivnosti uključuju, ali bez ograničenja, slijedeće:

- (a) marketing i prodaju usluga prijevoza i povezanih usluga putem izravnih kontakata s kupcima, od ponude do izdavanja računa, bilo da te usluge obavlja ili nudi sam pružatelj usluge ili pružatelji usluga s kojim je prodavatelj usluge uspostavio stalne poslovne aranžmane;
- (b) nabavu, za vlastiti račun ili u ime klijenata (te preprodaju njihovim klijentima) bilo koje usluge prijevoza i povezanih usluga, uključujući usluge unutarnjeg prijevoza na bilo koji način, posebno unutarnjim plovnim putevima, cestom i željeznicom, potrebnih za pružanje integrirane usluge;
- (c) izradu dokumentacije u svezi s prijevoznim dokumentima, carinskim dokumentima i drugim dokumentima vezanim za podrijetlo i karakter robe koja se prevozi;
- (d) pružanje poslovnih informacija svim sredstvima, uključujući kompjuterske informatičke sustave i elektroničku razmjenu podataka (sukladno odredbama iz

Dijela III (Telekomunikacije);

- (e) stupanje u bilo kakve poslovne aranžmane (uključujući i sudjelovanje u dioničkom kapitalu društva) i zapošljavanje lokalno odabranog osoblja (ili, u slučaju stranog osoblja, sukladno Horizontalnim obvezama o kretanju osoba) s bilo kojom lokalno osnovanom pomorskom agencijom;
- (f) nastupanje, u ime društava, u organizaciji prekrcaja putnika ili preuzimanja tereta kad je to potrebno.

3. „Prijevoznik koji pruža usluge multimodalnog prijevoza” označava osobu u čije se ime izdaje teretnica/dokument multimodalnog prijevoza ili bilo koji drugi dokument kojim se dokazuje postojanje ugovora o multimodalnom prijevozu tereta, te koja je odgovorna za prijevoz robe sukladno ugovoru o prijevozu.

4. „Usluge rukovanja teretom” označavaju aktivnosti koje obavljaju firme za utovar i istovar tereta, uključujući operatore terminala, ali isključujući izravne aktivnosti lučkih radnika, kada je ova radna snaga organizirana neovisno o firmama za utovar i istovar tereta i operatorima terminala. Obuhvaćene aktivnosti uključuju organizaciju i nadzor:

- utovara/istovara tereta na brod ili s broda;
- privezivanje/odvezivanje tereta;
- primitak/isporuku i čuvanje tereta prije otpreme ili nakon istovara.

5. „Usluge carinjenja” (alternativno „usluge carinskog posredovanja”) označavaju aktivnosti koje se sastoje od obavljanja carinskih formalnosti za drugu stranku u svezi s uvozom, izvozom ili prijevozom tereta, bez obzira na to pruža li tu uslugu pružatelj usluga u okviru svoje osnovne ili sporedne djelatnosti.

6. „Usluge kontejnerske stanice i terminala” označavaju djelatnosti koje se sastoje od skladištenja kontejnera, u luci ili na kopnu, imajući u vidu njihovo punjenje/praznjenje, popravljivanje i stavljanje na raspolaganje za otpremu.

7. „Usluge agencija” označavaju djelatnosti zastupanja u svojstvu agenta, na određenom zemljopisnom području, poslovnih interesa jedne ili više prijevoznčkih linija ili društava u slijedeće svrhe:

- marketing i prodaja usluga prijevoza i usluga povezanih s njima, od izrade ponude do izdavanja računa i teretnica u ime društava, pribavljanje i preprodaja potrebnih srodnih usluga, izrada dokumentacije i pružanje poslovnih informacija;

- nastupanje, u ime društava, u organizaciji prekrcaja putnika ili preuzimanja tereta kad je to potrebno.

8. „Usluge špedicije” označavaju djelatnost koja se sastoji od organiziranja i praćenja otpreme u ime otpremnika pribavljanjem usluga prijevoza i srodnih usluga, izrade dokumentacije i pružanja poslovnih informacija.

(Prilog) I-A

Sporazum o području obuhvaća CPC-a 84 – Kompjuterske i srodne usluge

1. CPC 84 obuhvaća sve kompjuterske i srodne usluge.
2. Tehnološki razvitak je doveo do povećane ponude ovih usluga objedinjenih ili u paketu srodnih usluga koje mogu uključivati neke ili sve osnovne funkcije navedene u stavku 3. Na primjer, kod usluga kao što su poslužitelji web stranica ili domenski poslužitelji, rudarenje podataka (*data mining*) i mrežno računarstvo (*grid computing*), svaka se sastoji od kombinacije osnovnih kompjuterskih funkcija.
3. Kompjuterske i srodne usluge, bez obzira na to da li se pružaju preko mreže, uključujući internet, obuhvaćaju sve usluge koje pružaju bilo koje od slijedećeg ili njihovu bilo koju kombinaciju:
 - savjetovanje, adaptaciju, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvitak, instalaciju, implementaciju, integraciju, testiranje, otklanjanje grešaka, ažuriranje, potporu, tehničku pomoć ili upravljanje kompjuterima ili kompjuterskim sustavima ili za njih;
 - savjetovanje, strategiju, analizu, planiranje, specifikaciju, dizajn, razvitak, instalaciju, implementaciju, integraciju, testiranje, otklanjanje grešaka, ažuriranje, adaptaciju, održavanje, potporu, tehničku pomoć ili upravljanje ili korištenje softvera ili za njih;¹⁴
 - obradu podataka, pohranjivanje podataka, smještaj podataka ili usluge baza podataka;
 - usluge održavanja i servisiranja uredskih aparata i opreme, uključujući kompjutere i
 - usluge obuke za osoblje klijenata vezano za softver, kompjutere i kompjuterske sustave i što nije na drugom mjestu spomenuto.

¹⁴ Izraz „softver“ se može definirati kao skup uputa koje su potrebne kako bi kompjuteri funkcionirali i komunicirali. Mogu se razviti brojni različiti programi za specifične aplikacije (aplikacijski softver), i kupac može birati da li će koristiti standardne gotove programe (softverski paket), razvijati specifične programe za određene potrebe (prilagođeni softver) ili će koristiti njihovu kombinaciju.

4. U mnogim slučajevima, kompjuterske i srodne usluge omogućavaju pružanje drugih usluga¹⁵ bilo elektroničkim ili drugim putem. Međutim, u takvim slučajevima, postoji važna razlika između kompjuterske i srodne usluge (npr. *web-hosting* ili aplikacijski *hosting*) i druge usluge koju je omogućila kompjuterska i srodna usluga. Druga usluga, bez obzira na to da li je omogućila kompjuterska ili srodna usluga, nije obuhvaćena CPC-om 84.

¹⁵ Npr. W/120.1.A.b. (računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge), W/120.1.A.d. (arhitektonske usluge), W/120.1.A.h. (medicinske i stomatološke usluge), W/120.2.D (audio-vizuelne usluge), W/120.5. (obrazovne usluge).

**NAPOMENE uz Sporazum o području obuhvaća CPC-a 84
Kompjuterske i srodne usluge**

CPC ODJELJAK 84 - KOMPJUTERSKE I SRODNE USLUGE

- 841 Konzultantske usluge vezane za instaliranje kompjuterskog hardvera
- 8410 84100 Konzultantske usluge vezane za instaliranje kompjuterskog hardvera
Usluge pomoći klijentima u instaliranju kompjuterskog hardvera (tj. fizičke opreme) i kompjuterskih mreža.
- 842 Usluge implementacije softvera
Sve usluge koje uključuju konzultantske usluge o razvitku i implementaciji softvera. Izraz „softver“ se može definirati kao skup uputa koje su potrebne kako bi kompjuteri funkcionirali i komunicirali. Mogu se razviti brojni različiti programi za specifične aplikacije (aplikacijski softver), i kupac može birati da li će koristiti standardne gotove programe (softverski paket), razvijati specifične programe za određene potrebe (prilagođeni softver) ili će koristiti njihovu kombinaciju.
- 8421 84210 Konzultantske usluge za sustave i softver
Usluge opće naravi prije razvitka sustava za obradu podataka i aplikacija. To mogu biti usluge upravljanja, usluge planiranja projekata, itd.
- 8422 84220 Usluge analize sustava
Usluge analize obuhvaćaju analizu potreba klijenta, definiranje funkcionalnih specifikacija te formiranje tima. Tu su također uključeni upravljanje projektom, tehnička koordinacija i integracija te definiranje sustavne arhitekture.
- 8423 84230 Usluge dizajniranja sustava
Usluge dizajniranja obuhvaćaju tehnička rješenja u pogledu metodologije, osiguranja kvalitete, izbora opreme softverskih paketa ili novih tehnologija, itd.
- 8424 84240 Usluge programiranja
Usluge programiranja obuhvaćaju fazu implementacije, tj. programe za pisanje i otklanjanje grešaka, provedbu testova, te obradu dokumentacije.
- 8425 84250 Usluge održavanja sustava

Usluge održavanja obuhvaćaju konzultantske i usluge tehničke pomoći softverskih proizvoda u uporabi, prerađu ili izmjene postojećih programa ili sustava te održavanje ažurne softverske dokumentacije i priručnika. Tu su također uključeni specijalistički poslovi, npr. konverzije.

843 Usluge obrade podataka

8431 84310 Usluge pripreme za unos podataka

Usluge zapisivanja podataka, kao što su unos podataka preko tastature, optičko skeniranje ili drugi načini unosa podataka.

8432 84320 Usluge obrade podataka i tabeliranja

Usluge kao što su obrada podataka i usluge tabeliranja, usluge kompjuterskog računanja te usluge davanja u zakup kompjuterskog vremena.

8433 84330 Time-sharing usluge (vremenski zakup)

Čini se da je ovo ista vrsta usluga kao 84320. Kompjutersko vrijeme se samo kupuje; ako se kupuje iz prostorija klijenta, onda se kupuju i telekomunikacijske usluge. Usluge obrade podataka ili tabeliranja se također mogu kupiti od uslužnog ureda. U oba slučaja, usluge se mogu obraditi kroz zakup vremena. Stoga, nema jasne razlike između 84320 i 84330.

8439 84390 Ostale usluge obrade podataka

Usluge kojima se upravlja cjelokupnim radom objekta/ uređaja klijenta po ugovoru: usluge kontrole kvaliteta okoline kompjuterske prostorije, usluge upravljanja kombinacijama kompjuterske opreme na mjestu te usluge upravljanja procesima rada i distribucije kompjutera.

844 Usluge baza podataka

8440 84400 Usluge baza podataka

Sve usluge se pružaju iz primarno strukturiranih baza podataka putem komunikacijske mreže.

Izuzeća: Usluge prijenosa podataka i poruka (npr. usluge rada mreže, mrežne usluge dodatne vrijednosti) su klasificirane u klasu 7523 (Usluge prijenosa podataka i poruka).

Usluge u svezi dokumentacije koje se sastoje od preuzimanja informacija iz baza podataka su klasificirane u pod-klasu 96311 (Knjižnične usluge).

845 Usluge održavanja i popravka uredskih aparata i opreme, uključujući kompjutere

8450 84500 Usluge održavanja i popravka uredskih aparata i opreme, uključujući kompjutere

Usluge popravka i održavanja uredskih aparata, kompjutera i s njima vezane opreme.

849 Ostale kompjuterske usluge

8491 84910 Usluge pripreme podataka

Usluge pripreme podataka za klijente koje ne uključuju usluge obrade podataka.

8499 84990 Ostale kompjuterske usluge koje nisu na drugom mjestu spomenute

Ostale usluge vezane za kompjutere koje nisu na drugom mjestu spomenute, npr. usluge obuke osoblja klijenta te druge stručne kompjuterske usluge.

LISTA IZUZEĆA BOSNE I HERCEGOVINE OD PRIMJENE ČLANKA II (STATUS NAJPOVLAŠTENIJE NACIJE)

Sektor ili podsektor	Opis mjera koje nisu sukladno članku II	Države na koje se mjere primjenjuju	Predviđeno trajanje	Uvjeti koji stvaraju potrebu za izuzećem
Svi sektori	Mjere zasnovane na bilateralnim sporazumima koje je Stranka potpisala s ciljem osiguranja kretanja svih kategorija fizičkih osoba koje pružaju usluge.	Europska zajednica i njezine države članice i Švicarska.	Neodređeno.	Sporazumi predviđaju proces progresivne liberalizacije trgovine između Stranke i njezinih regionalnih trgovinskih partnera.

DODATAK II uz ANEKS V
RASPORED SPECIFIČNIH OBVEZA
TURSKE

ANEKS V/DODATAK II/1

TURSKA – RASPORED SPECIFIČNIH OBVEZA

NAPOMENE S OBJAŠNJENJEM

1. U niže navedenoj listi obveza (u daljnjem tekstu „ovaj Raspored“) naznačeni su uslužni sektori koji su liberalizirani sukladno članku 3.7. (Rasporedi specifičnih obveza) Poglavlja III (Trgovina uslugama), i, putem pričuva, ograničenja u pristupu tržištu i nacionalnom tretmanu koja se primjenjuju na usluge i pružatelje usluga iz Bosne i Hercegovine u ovim sektorima. Ovaj Raspored se sastoji od slijedećih elemenata:

- (a) u prvom stupcu naznačen je sektor ili podsektor u kojem Turska preuzima obvezu te obujam liberalizacije na koji se pričuve primjenjuju;
- (b) u drugom stupcu opisane su pričuve koje se primjenjuju u odnosu na članak 3.4. (Pristup tržištu) Poglavlja III (Trgovina uslugama) u sektoru ili podsektoru naznačenom u prvom stupcu;
- (c) u trećem stupcu opisane su pričuve koje se primjenjuju u odnosu na članak 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama) u sektoru ili podsektoru naznačenom u prvom stupcu; i
- (d) u četvrtom stupcu opisane su dodatne obveze u pogledu mjera koje utječu na pružanje usluga koje nisu predmet rasporeda prema članku 3.4. (Pristup tržištu) i 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

Ne preuzimaju se obveze u pogledu pružanja usluga u sektorima i podsektorima koje su obuhvaćene ovim Ugovorom i koje nisu spomenute u ovom Rasporedu.

2. U ovom Rasporedu naznačena su četiri načina pružanja usluga. Oni se tumače na slijedeći način:

(a) Način pružanja u vidu „prekograničnog pružanja usluga“ se tumači kao pružanje usluge s teritorije jedne Stranke na teritoriju druge Stranke, sukladno članku 3.2.(b.i) (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

(b) Način pružanja u vidu „2) potrošnje u inozemstvu“ se tumači kao pružanje usluge s teritorije jedne Stranke na teritoriju druge Stranke, sukladno članku 3.2.(b.ii) (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

(c) Način pružanja u vidu „3) komercijalnog prisustva“ se tumači kao pružanje usluge putem poslovnog nastana, sukladno članku 3.2.(b.iii) (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

(d) Način pružanja u vidu „4) prisustva fizičkih osoba“ se tumači kao pružanje usluge kroz privremeno prisustvo fizičkih osoba u svrhu poslovanja, sukladno članku 3.2 (b.iv.) (Definicije) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

3. Bez obzira na članak 3.4. (Pristup tržištu) Poglavlja III (Trgovina uslugama), nediskriminacijski zahtjevi u pogledu vrste pravnog oblika društva ne moraju biti definirani u ovom Rasporedu kako bi ih primjenjivala ili usvojila Turska.

4. Turska ne preuzima nikakvu obvezu u pogledu ulaska i privremenog boravka kategorija fizičkih osoba koje nisu navedene u ovom Rasporedu.

Obveze Turske u pogledu Privremenog kretanja fizičkih osoba s ciljem pružanja usluga ne primjenjuju se u slučajevima kada je svrha ili posljedica njihovog privremenog prisustva interveniranje ili na drugi način uticanje na ishod bilo kojeg radnog ili spora u svezi s upravljanjem ili pregovorima.

Osobe premještene unutar društva, diplomirani pripravnici, poslovni posjetioци i prodavaoci poslovnih usluga kojima je odobren ulazak i privremeni boravak dužni su poštivati zakone o imigraciji i radu Turske.

Turska može poduzeti bilo koje mjere koje utječu na fizičke osobe koje traže pristup tržištu rada Turske i mjere u pogledu državljanstva, prebivališta ili zapošljavanja na stalnoj osnovi.

5. U označavanju pojedinih sektora i podsektora, CPC označava Središnju klasifikaciju proizvoda koju je objavio Statistički ured Ujedinjenih naroda, *Statistical Papers, Series M, No. 77, CPC Prov, 1991*. Poštanske/kurirske usluge su definirane u stupcu odgovarajućeg sektora ili podsektora. Financijske usluge su definirane sukladno Dijelu o Financijskim uslugama. CPC šifra uz koju je naznačena dvostruka zvjezdica „**“ označava da je obuhvaćen „dio sektora“. „Bez obveze**“ označava „tehničku neizvodljivost“.

Redoslijed uslužnih sektora, podsektora i aktivnosti u ovom Rasporedu odražava Listu sektorske klasifikacije usluga iz dokumenta WTO-a MTN.GNS/W/120, od 10. srpnja 1991. godine.

6. Ovaj Raspored ne obuhvaća mjere koje se odnose na zahtjeve u pogledu kvalifikacija i procedure, tehničke standarde i zahtjeve u pogledu izdavanja dopuštenja ako ona ne predstavljaju ograničenje u pristupu tržištu ili nacionalnom tretmanu u smislu članka 3.4. (Pristup tržištu) i članka 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama). Te mjere (npr. potreba za pribavljanjem dopuštenja, obveze u pogledu univerzalne usluge, potreba za pribavljanjem priznanja kvalifikacija u reguliranim sektorima i potreba polaganja posebnih ispita, uključujući ispit iz poznavanja jezika te potreba za zakonitim prebivalištem na teritoriji na kojoj se obavlja gospodarska djelatnost), čak i ako nisu navedene u listi, primjenjuju se u svakom slučaju na usluge i pružatelje usluga iz Bosne i Hercegovine.

Uvjeti i kriteriji koji se zahtijevaju za dobivanje svih dopuštenja i ovlaštenja, a koji su navedeni u ovom Rasporedu te oni koji se primjenjuju za članstvo u svim odgovarajućim komorama, ne ograničavaju pristup tržištu niti ograničavaju nacionalni tretman u smislu članka 3.4. (Pristup tržištu) i članka 3.5. (Nacionalni tretman) Poglavlja III (Trgovina uslugama).

7. Ništa sadržano u ovom Rasporedu neće se tumačiti na način da dovodi u pitanje provedbu bilo koje mjere u okviru vanjskotrgovinskog režima i odgovarajućih carinskih postupaka Turske koje se odnose na robe, sukladno međunarodnim sporazumima čija je potpisnica Turska. U tom smislu, kada se radi o uslužnim sektorima, podsektorima ili djelatnostima u kojima uvoz i/ili izvoz robe može predstavljati sastavni dio pružanja usluga, kao što su usluge distribucije, usluge održavanja i popravka i usluge tehničkog ispitivanja i analize, sve relevantne

vanjskotrgovinske i/ili carinske mjere će se i dalje primjenjivati, čak i kad nisu navedene u listi, na usluge i pružatelje usluga iz Bosne i Hercegovine.

8. Sukladno članku 3.1. (Područje primjene) Poglavlja III (Trgovina uslugama), ovaj Raspored ne obuhvaća mjere koje se tiču subvencija ili grantova koje daje Turska, uključujući i zajmove, jamstva i osiguranje uz potporu vlade niti na bilo koji uvjet postavljen u pogledu primitka takvih subvencija ili grantova, bez obzira na to da li se subvencije ili grantovi nude isključivo za domaće usluge, domaće potrošače ili pružatelje usluga.

9. Prava i obveze na temelju ovog Rasporeda neće imati automatski učinak te stoga fizičkim ili pravnim osobama izravno ne dodjeljuju nikakva prava.

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
I. HORIZONTALNE OBVEZE KOJE SE ODNOSE NA SVE SEKTORE NAVEDENE U SEKTORSKOM DIJELU RASPOREDA			
SVI SEKTORI OBUHVAĆENI OVIM RASPOREDOM	<p>3) "Nema ograničenja za dionička društva, društva s ograničenom odgovornošću, komanditna društva, „kolektivna društva“ kako su definirana u turskom Trgovačkom zakonu i Zakonu o izravnim stranim ulaganjima.".</p> <p>Bez obveza za osnivanje ili kupnju bilo koje druge vrste pravne osobe.</p> <p>Otvaranje predstavništva od strane društva osnovanog prema zakonima neke stranke vlade podliježe odobrenju Ministarstva ekonomije, pod uvjetom da ne obavljaju komercijalnu djelatnost u Turskoj.</p> <p><u>Kupnja nekretnina:</u></p> <p>3) Prema Zakonu o zemljišnim knjigama, društvima sa stranim kapitalom dozvoljena je kupnja nekretnina u Turskoj za obavljanje poslovnih djelatnosti navedenih u Statutu njihovog poduzeća. Međutim, za kupnju u vojnim</p>	<p>3) <u>Podružnice:</u></p> <p>Uspostava podružnice društva od stranke društva osnovanog prema zakonima neke stranke vlade podliježe obvezi imenovanja fizičke osobe kao predstavnika s prebivalištem u Turskoj, koju društvo propisno ovlasti da ga u potpunosti zastupa.</p>	

Načini pružanja usluga: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
	<p>zonama (zabranjenim vojnim zonama, vojnim sigurnosnim zonama i strateškim zonama) i posebnim sigurnosnim zonama neophodno je odobrenje turskih vojnih vlasti, odnosno pokrajinskih vlasti.</p> <p>1,3,4) Vijeće ministara ima ovlasti da utvrdi, izmijeni ili ograniči uvjete i/ili djelomično ili u potpunosti opozove ili ukinе pravo stranih fizičkih osoba i pravnih osoba osnovanih prema zakonima stranke vlade na kupnju nekretnina, sukladno nacionalnim interesima.</p>		
	<p><u>Sektori u kojima se zadržava pravo na javnu participaciju:</u></p> <p>Gospodarske djelatnosti u kojima se zadržava pravo na javnu participaciju na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijegati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenim privatnim operatorima.</p>		
	4) Bez obveza osim za mjere u svezi s ulaskom i privremenim boravkom		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	<p>fizičkih osoba iz slijedećih kategorija:</p> <p>I. Osobe premještene unutar društva su fizičke osobe koje su zaposlene od stranke pravne osobe iz jedne Stranke najmanje jednu godinu koje su privremeno premještene u jedno od njezinih supsidijarnih društava, povezanih društava ili podružnica na teritoriji Turske. Dotična fizička osoba mora pripadati jednoj od slijedećih kategorija.</p> <p><i>Osobe na rukovodećim ili izvršnim funkcijama:</i></p> <p>Osobe koje rade na visokim pozicijama zaposlene od stranke pravne osobe, koje prvenstveno upravljaju društvom, koje su pod općim nadzorom ili vođenjem pretežno upravnog odbora ili dioničara društva ili njima odgovarajućih osoba, uključujući:</p>			

Načini pružanja usluga:			
	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo
			4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
	<p>(A) upravljanje društvom, dijelom društva ili odjelom društva;</p> <p>(B) nadgledanje i nadzor nad radom ostalih nadzornih, stručnih i rukovodećih zaposlenika; i</p> <p>(C) imaju ovlaštenje osobno zapošljavati i otpuštati zaposlenike ili predlagati zapošljavanje, otpuštanje zaposlenika ili obavljati ostale kadrovske aktivnosti.</p> <p><i>Specijalisti:</i></p> <p>Fizičke osobe koje su zaposlene od strane pravne osobe i koje posjeduju neka neuobičajena znanja neophodna za proizvodnju trgovačkog društva, znanja o istraživačkoj opremi, tehnikama ili upravljanju. Prilikom ocjene takvih znanja, vodit će se računa ne samo o znanju specifičnom za to društvo, nego i tome da li ta osoba ima visok stepen stručne osposobljenosti za određenu vrstu posla ili djelatnosti koja zahtijeva</p>		

Načini pružanja usluga:	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	posebno stručno znanje, uključujući članstvo u akreditiranom strukovnom udruženju.			
	II. <u>Prilapravnici</u> : označavaju fizičke osobe koje su zaposlene od strane pravne osobe iz jedne Stranke najmanje jednu godinu, koje posjeduju sveučilišnu diplomu i koje su privremeno premještene u jedno od njezinih supsidijarnih društava, povezanih društava ili podružnica na teritoriji Turske u svrhu razvika karijere ili radi usavršavanja tehnika ili metoda poslovanja. ¹			
	III. <u>Poslovni posjetioči</u> su fizičke osobe koje rade na nekoj višoj poziciji zaposlene od stranke pravne osobe jedne Stranke i koje su zadužene za			

¹ Od kompanije koja ih prima može se zahtijevati da prethodno dostavi na odobrenje program obuke koji pokriva sve vrijeme trajanja boravka, koji pokazuje da je svrha boravka usavršavanje koje odgovara razini sveučilišne diplome.

Načini pružanja usluga:				
	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze	
	uspostavu supsidijarnog društva, povezanog društva ili podružnice na teritoriji Turske. Oni nisu uključeni u izravne transakcije s građanstvom niti primaju naknadu od izvora koji se nalazi u Turskoj.			
	IV. Ponuđači <u>poslovnih usluga</u> : označavaju fizičke osobe koje su predstavnici pružatelja usluga iz jedne Stranke i koje traže privremeni ulazak na teritoriju Turske radi pregovora o prodaji usluga ili sklapanja ugovora o prodaji usluga u ime tog pružatelja usluga. Oni nisu uključeni u izravnu prodaju s pravnim subjektima niti primaju naknadu od izvora koji se nalazi u Turskoj.			

Načini pružanja usluga:

1) Prekogranično pružanje

2) Potrošnja u inozemstvu

3) Komercijalno prisustvo

4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
	<p><i>Osobe premještene unutar društva i pripravnici</i> trebaju pribaviti radno dopuštenje od Ministarstva za rad i socijalnu sigurnost. Radna dopuštenja se, sukladno odgovarajućim zakonima, propisima i zahtjevima Turske, mogu izdavati na razdoblje do jedne godine. Turska može odobriti produženje odobrenog razdoblja sukladno zakonima i propisima koji su na snazi na njezinoj teritoriji.</p> <p><i>Poslovni posjetiloci i ponuđači poslovnih usluga</i> nisu obvezni pribaviti radno dopuštenje. Ulazak i privremeni boravak <i>poslovnih posjetilaca i ponuđača poslovnih usluga</i> može biti odobren, sukladno odgovarajućim zakonima, propisima i zahtjevima Turske, na razdoblje do 90 dana unutar razdoblja od 180 dana.</p> <p>3,4) Strani inženjeri i arhitekta se mogu baviti pružanjem inženjerskih i arhitektonskih usluga u Turskoj tek nakon što postanu privremeni član</p>		

Načini pružanja usluga:			
	1) Prekogranično pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo
			4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja nacionalnog tretmana	Dodatne obveze
	odgovarajuće strukovne komore u okviru Unije komora turskih inženjera i arhitekata.		

Način pružanja: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
II. SPECIFIČNE OBVEZE PO SEKTORIMA			
1. POSLOVNE USLUGE			
A. Profesionalne usluge			
(a) Pravne usluge (samo usluge savjetovanja o stranom i međunarodnom pravu) (CPC 861**)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Obvezan je oblik „stranog partnerskog odvjetničkog društva (<i>yabancı avukatlık ortaklığı</i>)”. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Zastupanjem stranaka pred turskim sudovima mogu se baviti samo turski državljani. Korištenje stručnog naziva „ <i>avukat</i> (odvjetnik)” rezervirano je za državljane Turske upisane u Odvjetničke komore Turske. Pravnici koji imaju državljanstvo Turske, a koje angažira strano partnersko odvjetničko društvo, ne mogu pružati pravne usluge osim savjetodavnih usluga o stranom i međunarodnom pravu (CPC 861**). 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(b) Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge (CPC 862)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Strani nazivi i imena se ne mogu koristiti u nazivima partnerstava ili	

Način pružanja:	1) Prekogrančno pružanje	2) Potrošnja u inozemstvu	3) Komercijalno prisustvo	4) Prisustvo fizičkih osoba
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze	
	<p>3) Ovlašteni finansijski savjetnici² mogu svoj rad udruživati u obliku „partnerskog društva (<i>adi ortaklık</i>)” ili „društvo kapitala³ (<i>sermaye şirketi</i>)” sukladno turskim Trgovačkim zakonom, nakon što postanu članom odgovarajuće komore.</p> <p>Strane revizorske kuće mogu obavljati neovisne revizije u Turskoj pod uvjetom da su za to ovlaštene od strane Uprave za javni nadzor, revizijske i računovodstvene standarde, sukladno principu reciprociteta. Za revizorske kuće obavezan je oblik „društva kapitala” sukladno turskom Trgovačkom zakonu. Za revizorske kuće koje će obavljati reviziju institucija tržišta kapitala obavezan je oblik „dioničkog društva”.</p>	društava među turskim i stranim finansijskim savjetnicima.		

² Izraz „finansijski savjetnik” korišten u ovoj stavki odnosi se na „ovlaštenog javnog računovođu” (*Serbest Muhasebeci Mali Müşavir*)” prema „Zakonu br. 3568 o ovlaštenim javnim računovodama i javnim računovodama pod zakletvom”. Strani finansijski savjetnici mogu biti ovlašteni, pod uvjetom reciprociteta, odobrenjem Premijera na prijedlog Ministarstva financija.

³ Vrste društava kapitala su „dioničko društvo (*anonim şirket*)”, „društvo s ograničenom odgovornošću (*limited şirket*)” i „ograničeno partnerstvo (*sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket*)”.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	<p>Kako bi neka revizorska kuća bila ovlaštena: Revizori moraju biti vlasnici većinskog kapitala i glasačkih prava, a svi partneri firme će biti pripadnici profesije.⁴ Svi članovi njezinog upravljačkog tijela moraju biti pripadnici profesije, s tim da većina njih moraju biti revizori koji su u njoj stalno zaposleni, pod uvjetom da taj omjer ne premašuje sedamdeset pet posto.</p> <p>4) Bez obveza</p>	<p>4) Tursko državljanstvo je obvezno za računovođe i ovlaštene javne računovođe</p>	
(c) Usluge oporezivanja Poslovne usluge poreznog planiranja i savjetovanja (CPC 86301)	<p>1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
(d) Arhitektonske usluge (CPC 8671)	<p>1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja</p>	<p>1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja</p>	

⁴ „Pripadnici profesije“ su „ovlaštene javne računovođe (serbest muhasebeci mali müşavir)“ ili „javne računovođe pod zakletvom (yeminli mali müşavir)“ prema Zakonu br. 3568; i za njih postoji obveza posjedovanja turskog državljanstva.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(e) Usluge inženjeringa (CPC 8672)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(f) Usluge integriranog inženjeringa (CPC 8673)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(g) Usluge krajobrazne arhitekture (dio CPC 8674)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(h) Veterinarske usluge (CPC 932) - samo za bolnice i laboratorije za životinje	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Bolnice i laboratorije za životinje u potpunom stranom vlasništvu mogu se osnivati u Turskoj pod uvjetom da su im svi zaposleni veterinari turski državljani. Odgovorni direktor bolnice ili	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	laboratorije za životinje mora biti veterinar. Za veterinare postoji uvjet državljanstva. Obvezno je dopuštenje za rad koju izdaje Ministarstvo za hranu, poljoprivredu i stočarstvo. 4) Bez obveza	4) Bez obveza	
B. Kompjuterske i srodne usluge			
(a) Konzultantske usluge vezane za instaliranje kompjuterskog hardvera (CPC 841)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(b) Usluge implementacije softvera (CPC 842)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(c) Usluge obrade podataka (CPC 843)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
(d) Usluge baza podataka uključujući pohranjivanje podataka, <i>data hosting</i> i <i>web hosting</i> usluge (CPC 844)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(e) Ostale kompjuterske i srodne usluge - Usluge održavanja i popravka uredskih aparata i opreme, uključujući kompjutere (CPC 845) - Usluge obuke osoblja klijenata (CPC 84990**)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
C. Usluge istraživanja i razvitka (isključujući istraživanja i razvitak koji se u potpunosti ili djelomično financiraju iz javnih sredstava)			
(a) Usluge istraživanja i razvitka u prirodnim znanostima (CPC 851 osim dijela CPC 85102 ⁵)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim za pravne osobe koje su propisno osnovane u Turskoj, ali koje nastupaju u ime stranih fizičkih ili pravnih osoba koje nemaju komercijalno prisustvo u Turskoj, koje su obvezne prethodno pribaviti dopuštenje za provedbu	
(b) Usluge istraživanja i razvitka u društvenim i humanističkim znanostima (CPC 852)			
(c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvitka (CPC 853)			

⁵ Samo su usluge istraživanja i razvitka u području kemije obuhvaćene u okviru CPC-a 85102.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama. Pored toga, strane fizičke osobe su obvezne prethodno pribaviti dopuštenje za provedbu znanstvenoistraživačkih aktivnosti na teritoriji Turske.	
E. Usluge iznajmljivanja i davanja u zakup bez operatera			
(a) Vezane za brodove ⁶ (CPC 83103)	1) Bez obveza	1) Bez obveza	
(b) Vezane za zrakoplove ⁶ (CPC 83104)	2) Nema ograničenja	2) Nema ograničenja	
(c) Vezane za ostalu prijevoznu opremu (CPC 83101+ 83105) 83105	3) Nema ograničenja osim što Turska može primijeniti test ekonomskih potreba u pogledu usluga iznajmljivanja i davanja u zakup (bez operatera) vezanih za ostalu prijevoznu opremu.	3) Nema ograničenja	
(d) Vezane za ostale strojeve i opremu (CPC 83106-83109) - Uključujući iznajmljivanje i davanje u zakup opreme za snimanje u studiju (dio CPC 83109)	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(e) Usluge davanja u zakup ili iznajmljivanja proizvoda za			

⁶

Ova obveza ne obuhvata niti daje bilo kakvo pravo u pogledu isticanja turske zastave.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
osobnu uporabu i kućanstvo (CPC 832)			
F. Ostale poslovne usluge			
(a) Usluge oglašavanja (CPC 871)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(b) Usluge istraživanja tržišta (CPC 864)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(c) Usluge upravljačkog savjetovanja (CPC 865)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize, isključujući usluge tehničkog ispitivanja, analiza i kontrole (inspekcije) vezane za izgradnju i građevinske materijale ⁷ ,	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja	

7

Turska ne preuzima nikakve obveze u pogledu usluga tehničkog ispitivanja i analize vezane za sektor građevinarstva, uključujući aktivnosti na nadzoru

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
plovila i zrakoplovi i aktivnosti istraživanja mora. - Usluge ispitivanja i analize sastava i čistoće (CPC 86761**)¹	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
- Usluge ispitivanja i analize fizičkih svojstava (CPC 86762)	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
- Usluge ispitivanja i analize ugrađenih strojarских i električnih komponenti (CPC 86763)	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja, osim što uspostava komercijalnog prisustva za usluge ispitivanja i analize vezano za automobile i ostala motorna vozila podliježe testu ekonomskih potreba. Osnovni kriteriji: broj i utjecaj na domaće dobavljače, zaštita javnog zdravlja, sigurnosti i okoliša.	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja	

izgradnje i građevina koje se obavljaju kako bi se osiguralo da cjelokupan proces izgradnje, kao i građevinski materijali koji se koriste pri izgradnji budu sukladni tehničkim specifikacijama i standardima utvrđenim odgovarajućim zakonima i propisima.

¹ Samo usluge kontrole, ispitivanja i analize zraka, vode, razine buke i razine vibracija prema CPC-u 86761.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
- Usluge tehničke kontrole (inspekcije) (CPC 86764)	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Bez obveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(f) Usluge vezane za lov (CPC 881)	1) Obvezno komercijalno prisustvo 2) Nema ograničenja 3) Samo putničke agencije s dopuštenjem Tipa A mogu poslovati u ovom području uz uvjet pribavljanja dopuštenja za lov 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Obvezno komercijalno prisustvo 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(h) Usluge vezane za rudarstvo (CPC 883+5115)	1) Obvezno komercijalno prisustvo. 2) Nema ograničenja 3) ⁹ Nema ograničenja 4) „Stalni nadzornici (<i>daimi nezaretçi</i>)” na rudarskim lokacijama moraju biti turski državljani. U pogledu ostalog: Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Obvezno komercijalno prisustvo 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) „Tehnički nadzornici (<i>teknik nezaretçi</i>)” i „stalni nadzornici (<i>daimi nezaretçi</i>)” na rudarskim lokacijama moraju biti turski državljani.	

⁹ Zakonima o nafti i rudarstvu predviđeno je da je za pružanje usluga vezanih za rudarstvo obvezno posjedovanje dopuštenja za rad.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
(n) Održavanje i popravka opreme (isključujući morska plovila, zrakoplove i drugu prijevoznu opremu) (CPC 633+ 8861-8866)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(o) Usluge čišćenja objekata (CPC 874)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(p) Fotografске usluge (CPC 875) osim specijalističkih fotografskih usluga (CPC 87504)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(q) Usluge pakiranja (CPC 876)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(r) - Tiskanje (CPC 88442**)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
- Izdavaštvo (CPC 88442**) [isključujući usluge izdavanja novina, časopisa i publikacija novinskih agencija]	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Bez obveza 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(s) Kongresne usluge (CPC 87909**)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(t) Ostalo - Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905)	1,3) Nema ograničenja, osim usluga prevođenja i tumačenja koje pružaju tumači pod zakletvom/ovlašteni tumači u svezi s notarskim uslugama. - Usluge prijevoda prevodilaca pod zakletvom/ovlaštenih prevodilaca: Bez obveza 2) Nema ograničenja 4) Bez obveza za usluge prijevoda prevodilaca pod zakletvom/ ovlaštenih prevodilaca. Inače, bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim kao što je navedeno u koloni o pristupu tržištu. 4) Bez obveza za usluge prijevoda prevodilaca pod zakletvom/ ovlaštenih prevodilaca. Inače, bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE			
A./B. Poštanske usluge (Poštanske usluge i kurirske usluge)			
Poštanske usluge obuhvaćaju primitak, prikupljanje, obradu, otpremu, distribuciju i isporuku „poštanskih pošiljki“, kako su definirane u zakonu o poštanskim uslugama br. 6475	1,3) Obvezan je oblik „društva s vlastitim kapitalom (<i>sermaye şirketi</i>)“ ¹⁰ . “ <i>Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT A.Ş.)</i> “, poduzeće koje je u potpunosti u državnom vlasništvu, ovlašteno je na temelju Zakona o poštanskim uslugama za pružanje poštanskih usluga sukladno obvezi pružanja univerzalne usluge i ima pravo na monopol u pružanju slijedećih usluga: - primitak, prikupljanje, sortiranje, transport, distribuciju i isporuku domaćih i međunarodnih pismonosnih pošiljki čiju težinu ili ograničenje u	1,3) Nema ograničenja	

¹⁰ Sukladno članku 124. turskog Trgovačkog zakona (Zakon br. 6102), slijedeća društva se smatraju društvima s vlastitim kapitalom: „dioničko društvo (*anonim şirket*)“, „društvo s ograničenom odgovornošću (*limited şirket*)“, „ograničeno partnerstvo u kojem je kapital podijeljen na dionice (*sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket*)“.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	<p>pogledu naknade utvrđuje Vijeće ministara¹¹;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ne dovodeći u pitanje odredbe o elektroničkom obavješćavanju iz Zakona o postupku oporezivanja br. 213 od 4/1/1961. godine, primitak, prikupljanje, sortiranje, transport, distribuciju i isporuku bilo koje vrste službenih obavijesti, uključujući i ona putem elektroničkih medija, u okviru Zakona br. 7201 i drugih zakona; - Poštanske usluge Oružanih snaga Turske u mirnodopskim uvjetima; - Tiskanja i prodaje poštanskih markica na kojima je naznačena naknada koja se plaća za poštanske usluge, personaliziranih maraka, komemorativnih maraka, razglednica i FCD (koverta) 		

¹¹ Sve dok težinu i/ili ograničenje u pogledu prava monopola utvrđuje Vijeće ministara, *PTT A.Ş.* će i dalje imati pravo monopola na sva otvorena i zatvorena pisma i razglednice koje predstavljaju bilo kakvu vrstu korespondencije bez ikakvog ograničenja u pogledu težine.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	koje pošte izdaju na dan izdavanja poštanske marke. 2) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	2) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
C. Telekomunikacijske (elektroničke komunikacije) usluge¹²			
(a) Telefonske govorne usluge (b) Usluge prijenosa podataka komutacijom paketa (c) Usluge prijenosa podataka komutacijom sklopova (d) Usluge teleksa (f) Usluge telefaksa (g) Usluge privatnih zakupljenih sklopova (h) Elektronička pošta (i) Govorna pošta (j) Ponovno preuzimanje informacija s interneta i iz baza podataka (k) Elektronička razmjena podataka (l) Proširene telefaks usluge s dodatnom vrijednošću, uključujući	1,3) Osim državnih javnih organizacija i poduzeća u državnom vlasništvu predviđenih zakonom, kako bi bilo ovlašteno, obavezan je oblik dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću koje se nalazi u Turskoj. Usluge elektroničkih komunikacija (telekomunikacija) i infrastrukture za koje je potrebno ovlaštenje u vidu ograničenog broja prava korištenja mogu pružati samo dionička društva. 2) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

¹² Obujam osnovnih telekomunikacija u ovom Rasporedu ne obuhvaća nijednu vrstu usluga (analogno/digitalnog) emitiranja radijskog i TV programa i medijskih usluga javnosti na zahtjev.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
<p>pohranjivanje i prosljeđivanje, pohranjivanje i preuzimanje</p> <p>(m) Kod i protokol</p> <p>(n) On-line obrada informacija i/ili podataka</p> <p>(o) Ostale</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analogne/digitalne usluge mobilne telefonije - Usluge pejdžinga - Usluge kablovskog emitiranja¹³ - Usluge satelitske komunikacije (VSAT, SCPC VSAT) - Usluge satelitske platforme - GMPCS usluge - Usluge infrastrukture - Mobilne radio usluge s privatnim/javnim pristupom - Usluge davanja informacija iz imenika 			
(e) Telegrafske usluge	<p>1) PTT A.Š., poduzeće koje je u potpunosti u državnom vlasništvu, je isključivi pružatelj ovih usluga.</p> <p>2) Nema ograničenja</p>	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p>	

¹³ Usluge kablovskog emitiranja obuhvaćaju samo prijenos TV signala, ali ne obuhvaćaju uređivačke aktivnosti vezane za sadržaj.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	3) PTT A.Š., poduzeće koje je u potpunosti u državnom vlasništvu, je isključivi pružatelj ovih usluga. 4) Bez obveza	3) Nema ograničenja 4) Bez obveza	
D. Audio-vizuelne usluge (isključujući emitiranje¹⁴)			
(a) Usluge produkcije i distribucije kinematografskih djela i videozapisa (CPC 9611)	1) Nema ograničenja, osim obveze uspostavljanja komercijalnog prisustva za distribuciju kinematografskih djela putem fizičkih medija (CD, videotrake, itd.). 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(b) Usluge prikazivanja kinematografskih djela (CPC 9612) (samo od strane vlasnika kina)	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(c) Radio i televizijske usluge (CPC 96131, 96132)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

¹⁴ Emitiranje obuhvaća prijenos znakova ili signala putem bilo koje tehnologije za primitak i/ili prikazivanje signala audio i/ili vizuelnog programa od stranke dijela ili cjelokupne javnosti.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(d) Usluge distribucije radio i televizijskog programa ¹⁵ , isključujući prijenos	1) Nema ograničenja, osim što je obvezno uspostavljanje komercijalnog prisustva za distribuciju radio i TV programa putem fizičkih medija (CD, videotrake, itd.). 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(e) Usluge snimanja zvučnih zapisa (Za potrebe ovog Rasporeda, djelatnost usluga snimanja zvučnih zapisa se definira kao snimanje niza muzičkih, govornih ili drugih zvukova u studiju, ali ne uključujući zvukove koji prate kinematografsko djelo, radio ili televizijski program ili drugo audio-vizuelno djelo.)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

¹⁵ Radi veće sigurnosti, usluge distribucije u ovom kontekstu mogu uključivati dopuštenja radio i televizijskih programa izdanog drugim pružateljima usluga za izlaganje, emitiranje ili prenošenje, iznajmljivanje, prodaju ili korištenje. Usluge prijenosa radio i televizijskog programa, uključujući i usluge na zahtjev, nisu obuhvaćene ovim Rasporedom.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
3. GRADEVINSKE I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE (CPC 51)			
Sve usluge koje potpadaju pod CPC 51	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
4. USLUGE DISTRIBUCIJE (Usluge distribucije ne obuhvaćaju usluge vezane za robu koja podliježe restrikcijama ili zabrani uvoza i izvoza; alkohol, duhan, elektroničke cigarete i druge proizvode koji izazivaju ovisnost; farmaceutske proizvode; optičke proizvode; sjemenja; gnojiva i druge poboljšivače tla, pesticide i preparate one vrste koja se koristi u prehrani životinja; drvo i ugljen; instrumente i aparate za mjerenje električne energije, plina i tečnosti; taksimetre; vatreno oružje i vojnu opremu; plemenite kovine; otpad i ostatke i materijale za recikliranje; toksične tvari; nuklearnu energiju i vodu.)			
A. Usluge komisionara CPC 621	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim što Turska može na komercijalno prisustvo primijeniti test ekonomskih potreba.	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	
B. Usluge trgovine na veliko CPC 622, CPC 61111	Za distribuciju energetskih proizvoda, primjenjuje se i ograničenje na ukupnu vrijednost prometa usluga putem gornje granice udjela na tržištu.		
C. Usluge trgovine na malo CPC 631, CPC 632, CPC 61112, CPC 6113, CPC 6121			
D. Franšizno poslovanje ¹⁶ Franšizno poslovanje vezano za nefinancijski nematerijalni imetak (CPC 8929*)	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	

¹⁶

Pod uslugama franšiznog poslovanja u okviru stavke usluga distribucije podrazumijeva se distribucija robe preko franšiza.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
E. Ostalo Usluge trgovine na malo motornim gorivom (CPC 613)			
5. OBRAZOVNE USLUGE**17			
A,B,E. Usluge osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja i ostale obrazovne usluge (CPC 921, 922, 929)	1,3) Strane fizičke i pravne osobe, izravno ili uspostavom partnerstva s turskim državljanima, mogu samo osnivati međunarodne obrazovne ustanove (uključujući strukovne i tehničke škole) i to samo za strane učenike. 2) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama. Pored toga, strani nastavnici i stručnjaci mogu raditi u osnovnoškolskim i srednjoškolskim obrazovnim ustanovama te u neformalnim obrazovnim ustanovama (tj. u centrima za učenje stranih jezika i centrima za strukovno osposobljavanje) nakon što od Ministarstva nacionalnog obrazovanja dobiju odobrenje za	1,3) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

17

Ova obveza obuhvata samo privatne obrazovne usluge.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	dobivanje radnog dopuštenja koje izdaje Ministarstvo rada i socijalne sigurnosti. U međunarodnim obrazovnim ustanovama (uključujući i strukovne i tehničke škole) mora se postaviti nastavnik, turski državljanin, za pomoćnika direktora škole „Viši zamjenik direktora“.		
C. Usluge visokog obrazovanja (CPC 923)	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Privatna sveučilišta („neprofitne fondacije ustanove visokog obrazovanja (<i>vakıf yükseköğretim kurumları</i>)“) mogu osnivati samo fondacije osnovane sukladno turskom Građanskom zakoniku i to donošenjem posebnog zakona. Svi članovi upravnog odbora ustanove visokog obrazovanja [tj. Upravni odbor (<i>Mütevelli Heyeti</i>)], kao i predsjednik (rektor) moraju biti turski državljani.</p> <p>4) Svi članovi upravnog odbora ustanove visokog obrazovanja [tj. Upravni odbor (<i>Mütevelli Heyeti</i>)], kao i predsjednik (rektor) moraju biti turski državljani. Inače, bez</p>	<p>1) Nema ograničenja</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama		
D. Obrazovanje odraslih (CPC 924)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Strane osobe, izravno ili uspostavom partnerstva s turskim državljanima, mogu samo osnivati međunarodne obrazovne ustanove i to samo za strane učenike. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama. Pored toga, strani nastavnici i stručnjaci mogu raditi u obrazovnim ustanovama nakon što od Ministarstva nacionalnog obrazovanja dobiju prethodno odobrenje za stjecanje radnog dopuštenja koje izdaje Ministarstvo rada i socijalne sigurnosti.	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
6. USLUGE ZAŠTITE OKOLIŠA ^{*18}			
A. Usluge kanalizacije (CPC 9401)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

¹⁸ Ponuda Turske u pogledu usluga zaštite okoliša isključuje pružanje usluga vode za ljudsku uporabu, uključujući skupljanje, prečišćavanje i distribuciju vode kroz mrežu.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
B. Usluge odlaganja otpada (CPC 9402)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
C. Sanitarne i slične usluge (CPC 9403)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
D. Ostale: - Usluge pročišćavanja ispusnih plinova (CPC 9404)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
- Usluge smanjenja buke (CPC 9405)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
7. FINACIJSKE USLUGE HORIZONTALNE OBVEZE			
Mjere koje se primjenjuju na pružanje usluga putem komercijalnog prisustva za sve sektore finansijskih usluga:			
Bankarske usluge	3) Dopuštenje za osnivanje banke, koje mora biti osnovane u obliku dioničkog društva, ili za otvaranje prve podružnice ili predstavništva strane banke u Turskoj izdaje se odlukom Odbora za reguliranje rada i nadzor banaka. Dopuštenje se također mora dobiti nakon okončanja postupka osnivanja ili otvaranja podružnice kako bi se moglo početi primati depozite i/ili obavljati bankarske transakcije. Ograničenja u kreditiranju za podružnice stranih banaka zasnovana su na kapitalu podružnice, a ne na globalnom kapitalu.	3) Nema ograničenja	
Osiguranje	3) Osiguravajuća i reosiguravajuća društva moraju biti osnovana u obliku dioničkog društva ili društva za uzajamno osiguranje. Kako bi mogle početi s radom, osiguravajuća i reosiguravajuća društva moraju pribaviti dopuštenje od Podsekretarijata trezora za svaku vrstu osiguranja s kojom žele raditi.	3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
Tržište vrijednosnih papira	3) Za uspostavu i rad institucija tržišta kapitala ¹⁹ obvezno je pribaviti dopuštenje Odbora za tržište kapitala. Također, banke koje se bave aktivnostima tržišta kapitala (investicijske usluge) obvezne su od Odbora za tržište kapitala pribaviti odgovarajuće certifikate o ovlaštenju za ove aktivnosti. Za osnivanje podružnica i agencija od strane institucija za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima osnovanih u Turskoj također je obvezno	3) Nema ograničenja	

¹⁹ Prema Zakonu o tržištu kapitala, utvrđene su slijedeće institucije tržišta kapitala:

- (a) Investicijska društva,
- (b) Šeme zajedničkog ulaganja,
- (c) Neovisni revizori, društva za procjenu i agencije za rangiranje koje obavljaju aktivnosti na tržištu kapitala,
- (d) Društva za upravljanje portfeljem,
- (e) Društva za hipotekarno financiranje,
- (f) Fondovi za stambeno financiranje i financiranje imetka,
- (g) Društva za zakup imetka,
- (h) Središnje klirinške institucije,
- (i) Središnje institucije za poravnanje,
- (j) Trgovinski repozitoriji,
- (k) Ostale institucije tržišta kapitala, čije osnivanje i rad regulira Odbor za tržište kapitala.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	<p>pribaviti dopuštenje Odbora za tržište kapitala.</p> <p>Institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima, investicijska društva i druge institucije tržišta kapitala, izuzimajući investicijske fondove²⁰ mogu se osnivati jedino u obliku dioničkog društva.</p> <p>Osnivanje podružnica i predstavništava stranih institucija za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima nije dopušteno.</p> <p>Odbor za tržište kapitala može poduzeti bilo koju mjeru kako bi osigurao da osnivanje institucija tržišta kapitala ili njihovih podružnica bude korisno za ekonomski razvitak Turske, kao i za stabilnost, pouzdanost i razvitak tržišta kapitala.</p>		
OSTALE FINANCIJSKE USLUGE			
A. Usluge financijskog leasinga	3) Društva za financijski leasing (davatelji leasinga) se mogu	3) Nema ograničenja	

²⁰

Prema Zakonu o tržištu kapitala, mogu se osnivati investicijski fondovi ugovornog tipa u okviru pravila fonda i sukladno principima fiducijarnog vlasništva.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	osnivati jedino u obliku dioničkog društva. Za osnivanje društva za finansijski leasing potrebno je odobrenje Odbora za reguliranje rada i nadzor banaka. Također, potrebno je pribaviti dopuštenje za rad nakon okončanja postupka osnivanja.		
B. Usluge faktoringa i potrošačkog financiranja	3) Društva za faktoring i društva za financiranje moraju biti osnovana u obliku dioničkog društva. Za osnivanje društva za faktoring i društva za financiranje potrebno je odobrenje Odbora za reguliranje rada i nadzor banaka. Također, potrebno je pribaviti dopuštenje za rad nakon okončanja postupka osnivanja.	3) Nema ograničenja	
C. Ovlaštene institucije (za trgovinu devizama)	3) Za obavljanje aktivnosti ovlaštene institucije obvezno je pribaviti dopuštenje od Podtajništva trezora. Podtajništvo može poduzeti bilo koju mjeru kako bi osiguralo da osnivanje ovlaštenih institucija ili njihovih kasnijih podružnica i agencija bude korisno za ekonomski razvitak Turske, kao i za stabilnost, pouzdanost i razvitak finansijskih tržišta.	3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	Ovlaštene institucije moraju biti osnovane u obliku dioničkog društva.		
D. Berza plemenitih kovina	3) Za rad institucija za posredovanje u trgovini plemenitim kovinama potrebno je pribaviti dopuštenje od Podtajništva trezora. Banke, ovlaštene institucije, dionička društva koja se bave trgovinom i proizvodnjom plemenitih kovina, podružnice, koje se nalaze u Turskoj, društva s nastanom u inozemstvu koja se bave trgovinom i proizvodnjom plemenitih kovina mogu se sa zahtjevom za rad obratiti Podtajništvu trezora. Pored toga, Podtajništvu trezora se može obratiti i sa zahtjevom za odobrenje za rad isključivo kao institucije za posredovanje u trgovini plemenitim kovinama za čiji rad je potreban oblik dioničkog društva.	3) Nema ograničenja	
FINANCIJSKE USLUGE (SPECIFIČNE OBVEZE PO SEKTORIMA)			
Usluge osiguranja i usluge povezane s osiguranjem	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
(i) Izravno osiguranje (A) Životno	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(B) Neživotno	1,2) Bez obveza, osim: (a) Kasko osiguranje zrakoplova, helikoptera i brodova koji su kupljeni pomoću stranog zajma ili uzeti u zakup putem ugovora o financijskom leasingu iz inozemstva, pod uvjetom da je trajanje osiguranja ograničeno na razdoblje zajma ili ugovora o leasingu.; (b) osiguranje od odgovornosti u pomorskom prometu; (c) osiguranje prijevoza uvezene i izvezene robe; (d) osiguranje od povreda, bolesti, zdravstveno i osiguranje motornih vozila, ograničeno na razdoblje boravka ili privremenog boravka osoba u inozemstvu, (e) osiguranje brodova i jahti registriranih u turskom Međunarodnom pomorskom registru.	1,2) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(ii) Reosiguranje i retrocesija	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(iii) Posredovanje u osiguranju, kao što je brokersko i agencijsko posredovanje	1,2) Bez obveza za posrednike (agente i posrednike) osim one koji se bave životnim osiguranjem i neživotnim kategorijama osiguranja navedenim u dijelu „(i)(B) Neživotno” i posrednika u reosiguranju. 3) Agencije za osiguranje i reosiguranje kao pravne osobe i posrednici moraju biti osnovani u Turskoj u obliku dioničkog društva ili društva s ograničenom odgovornošću. Generalni direktor i zamjenici direktora odgovorni za tehničke odjele moraju imati prebivalište u Turskoj. Agencije za osiguranje i posrednici osnovani u stranim zemljama mogu se baviti djelatnošću posredovanja u	1,2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	osiguranju jedino putem otvaranja podružnica u Turskoj. Gore navedeni institucijski oblik i uvjet prebivališta odnose se i na podružnice. 4) Posrednici i agenti osiguranja i reosiguranja kao fizičke osobe moraju imati prebivalište u Turskoj. Inače, bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Nema ograničenja, osim što agenti kao fizičke osobe i posrednici u osiguranju i reosiguranju kao fizičke osobe moraju imati prebivalište u Turskoj.	
(iv) Pomoćne usluge u svezi s osiguranjem, kao što su konzultantske usluge, aktuarske usluge, usluge procjene rizika i usluge naplate odštetnih zahtjeva	1,2) Nema ograničenja, osim procjenitelja i aktuara. 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza za procjenitelje i aktuare. Inače, bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1,2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
Bankarske i ostale financijske usluge (isključujući osiguranje)			
(v) Primanje depozita i drugih povratnih sredstava od pravnih subjekata	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nijedna fizička ili pravna osoba osim kreditnih institucija ili onih koje su za to ovlaštene posebnim propisima ne može od pravnih subjekata primiti depozite niti druga novčana sredstva koja im se vraćaju.	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(vi) Davanje zajmova svih vrsta, uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, faktoring i financiranje komercijalnog poslovanja (A) Potrošački krediti	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Banke i financijska društva mogu odobravati potrošačke kredite 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(B) Faktoring	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Banke i društva za faktoring se mogu baviti aktivnostima faktoringa. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(C) Hipotekarni krediti	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Društva za financijski leasing i financijska društva za koja Agencija za reguliranje rada i nadzor banaka utvrdi da ispunjavaju uvjete za rad na stambenom financiranju mogu se baviti trgovanjem hipotekarnim kreditima. Također, banke se mogu	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	baviti trgovanjem u pogledu ovih aktivnosti. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(D) Financiranje komercijalnog poslovanja	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Banke, društva za financijski leasing, društva za faktoring i financijska društva se mogu baviti ovim aktivnostima. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(vii) Financijski leasing	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Banke koje nisu ovlaštene za primanje depozita i društva za financijski leasing mogu se baviti transakcijama financijskog leasinga. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(viii) Sve usluge plaćanja i prijenosa novca, uključujući kreditne i debitne kartice i putničke čekove	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Usluge plaćanja i prijenosa novca mogu obavljati jedino banke i institucije ovlaštene sukladno	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	<p>„Zakonu o plaćanju i vrijednosnim papirima, sustavima poravnanja, uslugama plaćanja i institucijama za elektronički novac“. Institucije koje se bave pružanjem usluga plaćanja i prijenosa novca moraju biti osnovane u Turskoj, u obliku dioničkog društva.</p> <p>Usluge kreditnih i debitnih kartica mogu pružati jedino banke.</p> <p>Prijenos deviza u inozemstvo mora se obavljati preko bankarskog sustava.</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
(ix) Jamstva i obveze	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
(x) Trgovanje za svoj vlastiti ili za račun klijenata, bilo na berzi, ili na vanberzanskom tržištu ili na neki drugi način, sljedećim:	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Trgovanje instrumentima tržišta novca mogu obavljati i banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima; međutim, institucije za</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
(A) instrumentima tržišta novca (uključujući čekove i mjenice)	posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima se ne mogu baviti trgovanjem čekovima i mjenicama. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(B) devizama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Banke, posrednici u trgovini devizama institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima (ograničene na usluge i aktivnosti investiranja), kao i nacionalna poštanska uprava (PTT A.Š.) mogu se baviti trgovinom devizama. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(C) derivativnim proizvodima	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Ovlaštene banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu se baviti trgovinom ovim proizvodima. Ovlaštene banke mogu izvršavati naloge za trgovinu derivativnim proizvodima osim	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	<p>onih zasnovanih na dioničkim indeksima i dionicama, te mogu u vlastito ime trgovati derivativnim instrumentima osim onih koji su zasnovani na dionicama.</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
(D) instrumentima deviznog tečaja i kamatnih stopa	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Ovlaštene banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu se baviti trgovinom instrumentima deviznog tečaja i kamatnih stopa. Jedino institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu se baviti „transakcijama s financijskom polugom“, kako je definirano Zakonom o tržištu kapitala br. 6362 (tj. berzovno posredovanje u maloprodajnoj trgovini devizama).</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
(E) prenosivim vrijednosnim papirima	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	3) Banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu se baviti trgovinom ovim proizvodima. Međutim, jedino institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu pružati investicijske usluge kao što je izvršavanje naloga i trgovanje dionicama za vlastiti račun. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(F) ostalim prenosivim instrumentima i finansijskim sredstvima, uključujući zlatne poluge	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Banke i povezane institucije za posredovanje se mogu baviti trgovinom ovim proizvodima. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(xi) garantiranje otkupa i plasman	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Razvojne i investicijske banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima mogu pružati usluge garantiranja otkupa i plasmana vrijednosnih	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	<p>papira koje izdaju nakon što ih registruje Odbor za tržišta kapitala.</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
(xii) novčano posredovanje	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
<p>(xiii) Upravljanje sredstvima, poput upravljanja [gotovinom] ili portfeljem, upravljanje svim oblicima zajedničkog ulaganja, upravljanje penzijskim fondovima, usluge deponiranja i čuvanja</p> <p>(A) Upravljanje portfeljem</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Razvojne i investicijske banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima (isključujući upravljanje zajedničkim ulaganjima) i društva za upravljanje portfeljem mogu pružati ove usluge.</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
(B) Upravljanje zajedničkim ulaganjima	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Društva za upravljanje portfeljem mogu upravljati portfeljima zajedničkih ulaganja. Investicijska</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	društva također mogu upravljati svojim vlastitim portfeljima. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(C) Upravljanje penzijskim fondovima	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Društva za upravljanje portfeljem mogu pružati ove usluge. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(D) Usluge deponiranja i čuvanja	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Ovlaštene banke i institucije za posredovanje u trgovini vrijednosnim papirima koje djeluju na tržištu kapitala mogu svojim klijentima pružati usluge čuvanja. Depozitni računi vezani za instrumente tržišta kapitala, s izuzećem vladinih dužničkih instrumenata koji se drže u portfeljima banaka, mogu se čuvati samo u Agenciji za središnji registar. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
(xiv) Usluge poravnanja i kliringa za financijska sredstva, uključujući vrijednosne papire, derivativne proizvode i čekove	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Istanbulska banka za kliring, poravnanje i deponiranje (<i>Takasbank</i>) Inc., Središnja banka Republike Turske, Agencija za središnji registar Inc. (<i>MKK</i>) i drugi subjekti koje ovlaste Odbor za tržišta kapitala i Središnja banka Republike Turske (CBRT) mogu pružati usluge kliringa i poravnanja vrijednosnih papira. Usluge kliringa čekova može pružati samo institucija osnovana i/ili ovlaštena od strane Središnje banke Republike Turske. Vođenje platnog sustava može obavljati jedino Središnja banka Republike Turske i drugi subjekti koje ovlasti Središnja banka Republike Turske. Subjekt koji posluje kao sustav za plaćanje i poravnanje vrijednosnih papira mora biti osnovan u Turskoj u obliku dioničkog društva.</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
(xv) Pružanje i prijenos financijskih informacija od pružatelja drugih financijskih usluga	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
- Obrada financijskih podataka i pružanje i prijenos odgovarajućeg softvera od pružatelja drugih financijskih usluga	1,2) Bez obveza 3) Financijske institucije su obvezne uspostaviti i održavati svoje centre za obradu podataka (i primarne i sekundarne informacijske sustave ²¹) u Turskoj za pohranjivanje i obradu financijskih podataka. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1,2) Bez obveza 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(xvi) Savjetodavne, posredničke i druge pomoćne financijske usluge za sve djelatnosti navedene u točkama od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analizu, istraživanje i savjetovanje u području ulaganja i portfelja te savjetovanje u pogledu kupnje i restrukturiranja i strategije poduzeća	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

²¹ Primarni sustavi se sastoje od infrastrukture, hardvera, softvera i podataka koji osiguravaju obavljanje financijskih aktivnosti, kao i evidentiranje i korištenje informacija u elektroničkim medijima na siguran način te moraju osigurati pristup po potrebi. Sekundarni sustavi su zamjena za primarne sustave.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
8. USLUGE ZDRAVSTVENE I SOCIJALNE ZAŠTITE			
A. Bolničke usluge (CPC 9311)	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Strani državljani mogu osnivati privatne bolnice uz odobrenje Ministarstva zdravlja. Broj i vrsta bolnica, grana medicine kojom se svaka bolnica bavi, obvezan broj zdravstvenog osoblja, kapacitet bolnice (broj kreveta), kao i nabava medicinskih proizvoda može biti ograničena sukladno investicijskim planovima zasnovanim na potrebama stambenih područja za uslugama zdravstvene zaštite. 4) Bez obveza	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza	
9. USLUGE KOJE SE ODNOSE NA TURIZAM I PUTOVANJA			
A. Hoteli i restorani (CPC 641-643)	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja ²² 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama. Pored toga, nakon	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

²² Turski državljani mogu putovati u inozemstvo bez ikakvih ograničenja. Jedino su obvezni, uz određena izuzeća, platiti naknadu u TL u iznosu koji je ekvivalentan iznosu od 100 USD za svaki izlazak iz zemlje.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	dobivanja odobrenja od Ministarstva rada i socijalne sigurnosti, na temelju pozitivnog mišljenja Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva kulture i turizma, hoteli i restorani koji imaju certifikat o poticajima, mogu zaposliti strano osoblje. Međutim, broj stranog osoblja koje će se zaposliti u jednom poduzeću ne smije prelaziti 10 posto od ukupnog osoblja. Ovaj broj se može povećati do 20 posto odlukom Ministarstva kulture i turizma.		
B. Usluge turističkih agencija i turoperatora (CPC 7471)	1) Obvezno komercijalno prisustvo. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Turističke agencije osnovane prema zakonima stranih vlada ne mogu organizirati putovanja iz Turske u inozemstvo. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
10. REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE			
A. Usluge zabave (uključujući kazalište i muziku uživo)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
- Usluge zabave teatarskog producenta, pjevačke skupine, benda i orkestra (CPC 96191)	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
Knjižnične usluge (CPC 96311)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama. Pored toga, nakon dobivanja odobrenja od Ministarstva rada i socijalne sigurnosti, na temelju pozitivnog mišljenja Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva kulture i turizma, pružatelji usluga ovlašteni od strane Ministarstva kulture i turizma mogu zaposliti strano osoblje. Međutim, broj stranog osoblja koje će se zaposliti u jednom poduzeću ne smije prelaziti 10 posto od ukupnog osoblja. Ovaj omjer se može povećati do 20 posto uz odobrenje Ministarstva kulture i turizma na temelju svakog pojedinačnog slučaja.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja osim što naziv knjižnice mora biti na turskom jeziku. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
Usluge arhiva	1) Bez obveza	1) Bez obveza	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
(CPC 96312)	2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama. Pored toga, nakon dobivanja odobrenja od Ministarstva rada i socijalne sigurnosti, na temelju pozitivnog mišljenja Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva kulture i turizma, pružatelji usluga ovlašteni od strane Ministarstva kulture i turizma mogu zaposliti strano osoblje. Međutim, broj stranog osoblja koje će se zaposliti u jednom poduzeću ne smije prelaziti 10 posto od ukupnog osoblja. Ovaj omjer se može povećati do 20 posto uz odobrenje Ministarstva kulture i turizma na temelju svakog pojedinačnog slučaja.	2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
- Usluge muzeja osim povijesnih mjesta i građevina (Osim usluga muzeja vezanih za vojsku) (CPC 69321**)	1) Nema ograničenja	1) Nema ograničenja, osim u slučaju kada država vanjskim pružateljima povjeri pružanje usluga u područjima koje država kontrolira, zainteresirani pružatelj usluga treba imati prebivalište u Turskoj	
- Usluge očuvanja povijesnih mjesta i građevina			

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
(CPC 69322)		kako bi mogao sudjelovati na tenderu.	
- Usluge botaničkih i zooloških vrtova (CPC 96331)	2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama. Pored toga, nakon dobivanja odobrenja od Ministarstva rada i socijalne sigurnosti, na temelju pozitivnog mišljenja Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva kulture i turizma, pružaoci usluga ovlašteni od strane Ministarstva kulture i turizma mogu zaposliti strano osoblje. Međutim, broj stranog osoblja koje će se zaposliti u jednom poduzeću ne smije prelaziti 10 posto od ukupnog osoblja. Ovaj omjer se može povećati do 20 posto uz odobrenje Ministarstva kulture i turizma na temelju svakog pojedinačnog slučaja.	2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
- Usluge prirodnih rezervata, uključujući usluge zaštite divljih životinja (CPC 96332)			

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
11. USLUGE PRIJEVOZA			
A. Usluge pomorskog prijevoza osim kabotaže²³			
(a) Putnički prijevoz (CPC 7211)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Kako bi plovila pod turskom zastavom, brodarska poduzeća moraju imati većinu od 51% dioničara koji su turski državljani. ²⁴ 4) Kapetan i posada plovila pod turskom zastavom trebaju biti turski državljani.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Obvezno je tursko državljanstvo za kapetana i posadu.	

²³ Ne dovodeći u pitanje obujam aktivnosti koje se mogu smatrati „kabotažom“ prema relevantnom nacionalnom zakonodavstvu, ovaj Raspored ne obuhvaća „usluge pomorske kabotaže“ za koje se smatra da obuhvataju prijevoz putnika ili robe između dvije luke u Turskoj i promet s polazištem i odredištem u istoj luci u Turskoj pod uvjetom da se taj promet uvijek odvija u teritorijalnim vodama Turske. Pored toga, prema „Zakonu o pomorskom prijevozu turskim obalnim vodama (kabotaži) i trgovini i poslovanju u turskim lukama i teritorijalnim vodama“ (Zakon br. 815), pravo na prijevoz robe i putnika s jedne do druge točke duž turskih obala te obavljanje tegljenja i peljarenja, kao i svih drugih lučkih usluga bilo koje vrste unutar ili između turskih luka i obala pripada isključivo brodovima i plovilima pod turskom zastavom sukladno članku 940 turskog Trgovačkog zakona (Zakon br. 6102). Plovila pod turskom zastavom sukladno zakonu o turskom međunarodnom registru brodova (Zakon br. 4490) koja ne ispunjavaju uvjete iz članka 940 turskog Trgovačkog zakona ne mogu obavljati gore navedene funkcije koje spadaju u djelokrug prava kabotaže. Radi daljeg pojašnjenja, ovaj Raspored ne uspostavlja nikakvo pravo na provedbu aktivnosti koje spadaju u djelokrug prava kabotaže kako je propisano u „Zakonu o pomorskom prijevozu turskim obalnim vodama (kabotaži) i trgovini i poslovanju u turskim lukama i teritorijalnim vodama“ (Zakon br. 815).

²⁴ Svi turski brodovi plove pod turskom zastavom. Brod se smatra turskim jedino ako je njegov vlasnik (ili vlasnici) turski državljani. Međutim, turskim se smatraju i slijedeći brodovi: i) Brodovi koji pripadaju pravnim osobama, kao što su tijela, institucije, udruženja i fondacije formirane sukladno turskom pravu, čija su većina članova Upravnog odbora turski državljani; ii) Brodovi koji pripadaju trgovačkim društvima čija su većina rukovodećeg osoblja i predstavnika turski državljani i koja su upisana u trgovački registar Turske.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
b) Prijevoz tereta (CPC 7212)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Kako bi plovila pod turskom zastavom, broderska poduzeća moraju imati većinu od 51% dioničara koji su turski državljani. 4) Kapetan i posada plovila pod turskom zastavom trebaju biti turski državljani.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Obvezno je tursko državljanstvo za kapetana i posadu.	
(c) Iznajmljivanje plovila s posadom ²⁵ (CPC 7213)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Plovila koja unajme strani državljani ne mogu ploviti unutar turskih obalnih voda. Ova vrsta plovila se smatra stranim plovilima i ne može ploviti pod turskom zastavom. 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
d) Održavanje i popravak plovila (CPC 8868)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	

²⁵ Ova obveza ne obuhvaća niti dodjeljuje nikakvo pravo u pogledu usluga pomorskog prijevoza.

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
C. Usluge zračnog prijevoza			
(a) Prodaja i marketing usluga zračnog prijevoza	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	
(b) Usluge kompjuterskog sustava rezervacija (CRS)	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	
(c) Usluge popravke i održavanja zrakoplova	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Za obavljanje funkcija održavanja i popravke zrakoplova neophodno je odobrenje Ministarstva transporta, pomorstva i komunikacija. 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	1) Nema ograničenja 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	
(d) Zemaljske usluge (uključujući samo zemaljsko upravljanje, rad s putnicima, rukovanje prtljagom, rukovanje teretom i poštanske usluge, usluge rukovanja rampama, usluge za zrakoplovo, rukovanje	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Za pružanje zemaljskih usluga neophodno je odobrenje Ministarstva transporta, pomorstva i komunikacija (dopuštenje tipa A	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja, osim što se potrebna količina LC određuje na temelju načela reciprociteta	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
gorivom i uljima, zemaljski transport)	<p>ili tipa C). Odobrenja se daju samo trgovačkim društvima osnovanim sukladno turskom Trgovačkom zakonu.</p> <p>U slučaju poduzeća koja pružaju zemaljske usluge, neophodno je pribaviti dopuštenja tipa A i C;</p> <p>a. Većina osoba ovlaštenih za upravljanje i predstavljanje poduzeća trebaju biti turski državljani.</p> <p>b. Prema osnovnom ugovoru, turski dioničari trebaju imati većinu glasačkih prava.</p> <p>Dopuštenje tipa A mogu dobiti i domaći avioprijevoznici za pružanje zemaljskih usluga drugim avioprijevoznicima. Strani avioprijevoznici ne mogu pružati takve usluge.</p> <p>Usluge rada s putnicima, rukovanja rampama i kontrole utovara i komunikacija može pružati samo poduzeće za pružanje zemaljskih usluga koje ima dopuštenje tipa A.</p>		

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	<p>Usluge snabdijevanja hranom i pićem mogu pružati samo poduzeća za pružanje zemaljskih usluga koja rade unutar zračne luke, poduzeća koja imaju dopuštenje za pružanje usluga snabdijevanja hranom i pićem i domaći avioprijevoznici. Strani avioprijevoznici ne mogu pružati ove usluge.</p> <p>Dopuštenja za rad mogu biti ograničena u broju. Pri izdavanju dopuštenja za rad, uzimaju se u obzir kriteriji kao što su: područja uzletno-sletne piste, betonirani teren u zračnoj luci, platforme, rulne staze u zračnoj luci; dostupnost prostora za parking i radionice u zračnoj luci; postojeći fizički uvjeti u zračnoj luci i prognoza budućih tržišnih uvjeta te potrebe za dodatnim kapacitetom.</p> <p>4) Većina osoba ovlaštenih za upravljanje i predstavljanje poduzeća za pružanje zemaljskih usluga trebaju biti turski državljani. Inače, bez obveza osim</p>	<p>4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.</p>	

Način pružanja: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
e) Usluge rukovođenja i upravljanja zračnim lukama (obuhvaćaju infrastrukturu zračne luke i operativne usluge, uključujući s njima povezane savjetodavne usluge.)	1) Bez obveza* 2) Nema ograničenja 3) Usluge upravljanja zračnom lukom mogu se pružati kroz prijenos prava na korištenje davanjem državnih zračnih luka u zakup (uključujući i izgradnju i prijenos od strane subjekata iz privatnog sektora putem modela BOT („izgradi-upravljaj-prenesi“). Prijenos prava na korištenje kroz zakup vrši Generalna direkcija za državne zračne luke putem tendera na razdoblje od maksimalno 49 godina. Prijenos prava na korištenje kroz zakup podliježe odobrenju Ministarstva transporta, pomorstva i komunikacija. 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	
E. Usluge željezničkog prijevoza (CPC 7111, 7112)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Za dobivanje odobrenja, neophodan uvjet je da trgovačko poduzeće bude osnovano sukladno turskom Trgovačkom zakonu.	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
	<p>TCDD A.Ş., poduzeće u potpunosti u državnom vlasništvu, ima pravo monopola na upravljanje prometom na domaćoj željezničkoj mreži, kao i korištenje željezničke infrastrukture koja je državno vlasništvo</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
F. Usluge cestovnog prijevoza			
<p>(a) Prijevoz putnika (CPC 7121 + 7122)</p> <p>(b) Prijevoz tereta (CPC 7123)</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Uvjet za dobivanje prijevoznčkog dopuštenja je tursko državljanstvo ili pravna osoba osnovana prema relevantnim turskim zakonima.</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama</p>	
(c) Prateće usluge u cestovnom prijevozu (CPC 744 osim 7442)	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.</p>	<p>1) Bez obveza</p> <p>2) Nema ograničenja</p> <p>3) Nema ograničenja</p> <p>4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.</p>	

Način pružanja: 1) Prekogrančno pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba			
Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
H. Prateće usluge u svezi sa svim načinima prijevoza:			
(a) Usluge rukovanja teretom (CPC 741 osim usluga rukovanja pomorskim teretom)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	
(b) Usluge skladištenja i spremanja osim „licenciranih skladišta“ (CPC 742).	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja osim „carinskih skladišta“ i „objekata za privremeni smještaj robe na carini“. Za osnivanje i rad carinskih skladišta i objekata za privremeni smještaj robe na carini primjenjuje se test ekonomskih potreba. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja osim što carinska skladišta i privremene objekte za smještaj robe na carini mogu otvarati samo poduzeća koja rade najmanje dvije godine. 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	
- Licencirana skladišta (dio CPC 742) Licencirana skladišta predstavljaju sustav u kojem su poljoprivredni proizvodi koje je prikladno skladištiti (kao što su žitarice, mahunarke, sjemenke uljarica, pamuk, orasi, masline i maslinovo	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza, osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	

Način pružanja: 1) Prekogranično pružanje 2) Potrošnja u inozemstvu 3) Komercijalno prisustvo 4) Prisustvo fizičkih osoba

Sektor ili podsektor	Ograničenja u pristupu tržištu	Ograničenja u nacionalnom tretmanu	Dodatne obveze
ulje) klasificirani sukladno postojećim standardima za proizvode skladište nakon što ovlašteni klasifikatori odrede njihovu klasu, kvalitet i standarde.			
(c) Agencijske usluge kod prijevoza tereta (CPC 748)	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	1) Bez obveza 2) Nema ograničenja 3) Nema ograničenja 4) Bez obveza osim kao što je navedeno u Horizontalnim obvezama.	

LISTA MFN IZUZEĆA TURSKE

Sektor ili podsektor	Opis mjere koja ukazuje na neusklađenost sa člankom xx o MFN (tretmanu najpovlaštenije nacije)	Zemlje na koje se mjera odnosi	Predviđeno trajanje	Uvjeti koji stvaraju potrebu za izuzećem
SVI SEKTORI	<p>(a) Odobranje u potpunosti nacionalnog tretmana za investicije državljana ili poduzeća iz zemalja s kojima je zaključen Bilateralni sporazum o investicijama.</p> <p>(b)(i) Izvršenje transfera, u određenim razdobljima, državljana i poduzeća iz određenih zemalja koji su investirali u Turskoj.</p> <p>(ii) Odobranje jamstva deviznog rizika za određene zemlje za transfere koji nisu realizirani zbog teškoća u bilanci plaćanja.</p>	<p>Sve zemlje s kojima su sporazumi na snazi ili će to biti.</p> <p>Belgija-Luksemburg, Kuvajt</p>	Neodređeno	Želja za stvaranjem povoljnih uvjeta za veću ekonomsku suradnju između Turske i spomenutih zemalja te poticanje investicija državljana i poduzeća iz jedne zemlje na teritoriji drugih zemalja.
	<p>(c) Pokrivanje „rizika trgovanja“ kao subrogacija za neku zemlju.</p> <p>(d) Sporazumi s tri zemlje, čiji članovi koji se odnose na status najpovlaštenije nacije (MFN) ne obuhvaćaju derogaciju stavova koji se tiču povlastica koje se odobravaju investitorima iz trećih zemalja kao rezultat njihovog članstva ili pridruživanja zoni slobodne trgovine, ekonomskoj suradnji, carinskoj uniji ili zajedničkom tržištu.</p>	<p>Japan</p> <p>Japan, Bangladeš, Njemačka</p>		
SVI SEKTORI	Ograničenje u transferu premija kod programa dugoročnog osiguranja i zapošljavanja radnika iz stranih zemalja u stranim poduzećima se izuzima za jednu zemlju.	Libija	Neodređeno	Osigurati socijalnu sigurnost i kontinuirano zapošljavanje turskih radnika u navedenoj zemlji.

Sektor ili podsektor	Opis mjere koja ukazuje na neusklađenost sa člankom xx o MFN (tretmanu najpovlaštenije nacije)	Zemlje na koje se mjera odnosi	Predviđeno trajanje	Uvjeti koji stvaraju potrebu za izuzećem
SVI SEKTORI	Ako je iznos konzularnih naknada koje bilo koja zemlja prikupi od turskih državljana veći od iznosa navedenog u tarifnoj listi, iznos konzularnih naknada prikupljenih od državljana te zemlje bit će uvećan na recipročnoj osnovi.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za osiguranjem jednakog tretmana državljana Turske.
SVI SEKTORI	Pod uvjetom da su zakonske odredbe rezervirane i uz uvjet reciprociteta, strane fizičke osobe bi mogle posjedovati nekretnine u Turskoj na temelju kupnje ili nasljedstva.	Sve zemlje	Neodređeno	Osigurati pravo turskih državljana na kupnju nekretnina u nekoj stranoj zemlji.
Profesionalne usluge	Ako bilo koja strana zemlja utvrdi zakonske i upravne uvjete protiv turskih državljana u pogledu umjetničkih izvedbi i pružanja tih usluga, slične aktivnosti državljana te zemlje bi mogle biti zabranjene u Turskoj.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za stvaranjem povoljnih uvjeta za turske državljane da obavljaju svoje aktivnosti pod jednakim uvjetima u drugim zemljama.
Usluge prijevoza	Stope poreza na dohodak i dobit poduzeća za strana društva koja se bave cestovnim, pomorskim i zračnim prijevozom se na recipročnoj osnovi mogu smanjiti na nulu ili povećati na novu stopu koja neće prelaziti dvostruku vrijednost postojeće stope koja može biti utvrđena od zemlje do zemlje za svaki oblik prijevoza odvojeno ili za sve oblike.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za olakšanjem i smanjenjem troškova prijevoznih usluga između Turske i drugih zemalja.
Usluge prijevoza	Usluge tranzita ili bilateralne usluge prijevoza mogu se izuzeti od plaćanja PDV-a. Ovo izuzeće se odobrava, uz uvjet reciprociteta, poreskim obveznicima iz odgovarajućih zemalja koji nemaju prebivalište, zakonsko ili poslovno sjedište u Turskoj.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za smanjenjem troškova i stvaranjem povoljnih uvjeta za pružanje usluga u ovom sektoru.

Sektor ili podsektor	Opis mjere koja ukazuje na neusklađenost sa člankom xx o MFN (tretmanu najpovlaštenije nacije)	Zemlje na koje se mjera odnosi	Predviđeno trajanje	Uvjeti koji stvaraju potrebu za izuzećem
Usluge prijevoza	Primjena, na temelju reciprociteta, ograničenja, zabrana, različitog tretmana i različitih tarifa za robu i prijevozna sredstva iz zemalja koje primjenjuju ograničenja, zabrane i drukčiji tretman prema turskim cestovnim, zračnim i pomorskih prijevoznim sredstvima.	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za osiguranjem nesmetanog funkcioniranja uzajamnih prijevoznih usluga.
Usluge zračnog prijevoza - Zemaljske usluge	Primjenjuje se uvjet reciprociteta	Sve zemlje	Neodređeno	Želja za osiguranjem učinkovitog pristupa tržištu i jednak tretman za turske pružatelje usluga.
Usluge cestovnog prijevoza	Odobranje, na temelju reciprociteta, povlastica u pogledu kvota i naknada, oslobađanja od procedura odobravanja.	Sve zemlje s kojima su sporazumi na snazi ili će to biti.	Neodređeno	Želja za olakšanjem usluga cestovnog prijevoza između Turske i drugih zemalja.
Usluge željezničkog prijevoza	Bilateralno smanjenje cijena zakupa željezničkih vagona iz zemalja navedenih u stupcu pored (točka a) i primjena nacionalnog tretmana za tarife recipročnog prijevoza robe sa zemljama navedenim u stupcu pored (točka b).	a) Sirija, Irak, Iran, Liban b) Zajednica neovisnih država i baltičke republike.	Neodređeno	Želja za olakšanjem usluga željezničkog prijevoza između Turske i drugih zemalja.
Računovodstvene, revizorske i knjigovodstvene usluge	Za obavljanje usluga „financijskog savjetnika“, državljanima zemalja koje su zvanično ozakonile principe u pogledu profesije financijskog savjetovanja može biti odobreno, pod uvjetom reciprociteta i pod uvjetom da te osobe posjeduju karakteristike potrebne za profesiju financijskog savjetovanja u Turskoj te da trebaju imati pravo na obavljanje sličnih usluga u svojoj zemlji.	Sve zemlje	Neograničeno	Želja za stvaranjem povoljnih uvjeta za turske financijske savjetnike da obavljaju svoj posao pod jednakim uvjetima u cijelom svijetu.

ANEKS VI
Rješavanje sporova
(Naveden u članku 6.5. (Rješavanje sporova) Poglavlja VI (Institucionalne i završne odredbe))

Članak 1.
Cilj

Cilj ovog Aneksa je izbjegavanje i rješavanje svih sporova između Stranaka u svezi tumačenja i primjene ovog Ugovora u svrhu iznalaženja obostrano prihvatljivog rješenja, tamo gdje je to moguće.

Članak 2.
Područje primjene

Osim u slučaju kada je ovim Ugovorom predviđeno drukčije, ovaj Aneks će se primjenjivati s ciljem izbjegavanja ili rješavanja svih sporova između Stranaka u pogledu tumačenja ili primjene odredbi ovog Ugovora, ili kad god Stranka smatra da:

- (a) neka mjera druge Stranke nije sukladna obvezama prema odredbama ovog Ugovora; ili
- (b) druga Stranka nije ispunila svoje obveze prema odredbama ovog Ugovora.

Članak 3.
Izbor foruma

1. U slučaju spora povodom bilo kojeg pitanja navedenog u članku 2. (Područje primjene) ovog Aneksa, do kojeg dođe prema ovom Ugovoru ili prema Sporazumu WTO-a, ili bilo kojem drugom ugovoru čije su potpisnice obje Stranke, Stranka koja podnosi tužbu može izabrati forum za rješavanje spora.
2. Stranka koja podnosi tužbu će unaprijed pismeno obavijestiti drugu Stranku o namjeri pokretanja spora pred određenim forumom.
3. Nakon što Stranka koja podnosi tužbu izabere određeni forum, taj forum će se koristiti i svi drugi mogući forumi se isključuju.
4. Za potrebe ovog članka, smatrat će se da je Stranka koja podnosi tužbu odabrala forum kada uputi zahtjev za uspostavu, ili predmet dostavi vijeću za rješavanje spora.

Članak 4. Konzultacije

1. Stranke će u svakom trenutku nastojati da postignu dogovor o tumačenju i primjeni odredbi ovog Ugovora i da riješe svaki spor u svezi s njim kroz otvaranje konzultacija u dobroj vjeri s ciljem iznalaženja međusobno dogovorenog rješenja.
2. Jedna Stranka će pismenim zahtjevom upućenim drugoj Stranki zatražiti konzultacije, te će iznijeti razloge iz kojih upućuje zahtjev, utvrditi mjere koje predstavljaju sporno pitanje, navesti primjenjive odredbe Ugovora navedene u članku 2. (Područje primjene) ovog Aneksa, i razloge iz kojih se te odredbe primjenjuju.
3. Konzultacije će se održati u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva na teritoriji tužene Stranke, osim ako se Stranke drukčije ne dogovore. Smatrat će se da su konzultacije zaključene u roku od 60 dana od dana primitka zahtjeva, osim ako se Strane drukčije ne dogovore. Konzultacije su povjerljive i ne dovode u pitanje prava bilo koje Stranke u daljnjem postupku.
4. Konzultacije o žurnim pitanjima, uključujući i one u svezi kvarljive robe, će se održati u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva, a smatrat će se zaključenim u roku od 30 dana od dana primitka zahtjeva, osim ako se Stranke drukčije ne dogovore.
5. Ako Stranka kojoj je upućen zahtjev za konzultacije na njega ne odgovori u roku od 10 dana od dana primitka, ili ako se konzultacije ne održe u vremenskim okvirima navedenim u stavku 3. ili stavku 4. ovog članka, ili ako su konzultacije zaključene a nije došlo do međusobno dogovorenog rješenja, Stranka koja podnosi tužbu može da zahtijeva uspostavu arbitražnog vijeća sukladno članku 5. (Pokretanje arbitražnog postupka) ovog Aneksa.

Članak 5. Pokretanje arbitražnog postupka

1. Kad Stranke ne uspiju riješiti spor putem konzultacija kao što je predviđeno u članku 4. (Konzultacije) ovog Aneksa, Stranka koja podnosi tužbu može zahtijevati uspostavu arbitražnog vijeća sukladno ovom članku.
2. Zahtjev za uspostavu arbitražnog vijeća se pismenim putem upućuje tuženoj Stranki. Stranka koja podnosi tužbu u svom zahtjevu navodi specifičnu mjeru koja predstavlja sporno pitanje i daje objašnjenje o tome zašto ta mjera predstavlja kršenje primjenjivih odredbi Ugovora navedenih u članku 2. (Područje primjene) ovog Aneksa na način kojim je jasno predstavljen pravni temelj za tužbu.

Članak 6. Nadležnost

Osim ako se u roku od 20 dana od dana primitka zahtjeva za uspostavu arbitražnog vijeća Stranke ne dogovore drukčije, arbitražno vijeće će biti nadležno da:

„ispita, u svjetlu relevantnih odredbi ovog Ugovora, pitanje koje se navodi u zahtjevu za uspostavu arbitražnog vijeća sukladno članku 5. (Pokretanje arbitražnog postupka) ovog Aneksa i donese zaključke, odluke i bilo kakve preporuke za rješavanje spora, te izradi pisano izvješće, kao što je predviđeno u članku 9. (Izvješće arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.”

Članak 7. Sastav i uspostava arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće čine tri člana. Svaka Stranka imenuje člana u roku od 30 dana od primitka zahtjeva iz stavka 1. članka 5. (Pokretanje arbitražnog postupka) ovog Aneksa, a ta dva člana sporazumno biraju trećeg člana u roku od 30 dana od imenovanja drugog od njih.
2. U roku od sedam dana od odabira trećeg člana, Stranke odobravaju ili ne odobravaju imenovanje tog člana, koji će, u slučaju odobrenja, vršiti dužnost predsjedatelja arbitražnog vijeća.
3. Ako bilo koji član arbitražnog vijeća nije imenovan sukladno stavku 1. i 2. ovog članka, svaka Stranka u sporu može od generalnog tajnika Stalnog arbitražnog suda u Haagu (PCA) zahtijevati imenovanje nedostajućeg/ih člana/ova arbitražnog vijeća u narednom roku od 30 dana.
4. Za potrebe stavaka 2. i 3. ovog članka, u slučaju da je generalni sekretar PCA državljanin bilo koje Stranke, tražit će se od zamjenika generalnog sekretara PCA ili slijedećeg službenika po funkciji koji nije državljanin niti jedne Stranke da izvrši neophodna imenovanja.
5. Svaka osoba imenovana za člana arbitražnog vijeća mora imati stručno znanje ili iskustvo u području prava, međunarodne trgovine, drugih područja koja pokriva ovaj Ugovor ili u rješavanju sporova koji nastanu na temelju međunarodnih trgovinskih ugovora. Arbitražna vijeća za sporove o pitanjima opreza i drugim financijskim pitanjima imat će potrebno stručno znanje relevantno za specifičnu financijsku uslugu koja je predmet spora. Svaki član arbitražnog vijeća bit će neovisan, obavljat će funkciju u svom osobnom svojstvu i neće pripadati niti primati upute od bilo koje Stranke ili organizacije vezane za spor, te će postupati sukladno Aneksu VIII (Kodeks ponašanja arbitara). Ako Stranka smatra da član arbitražnog vijeća krši ove zahtjeve, Stranke će se konzultirati i ukoliko postignu dogovor, taj član će biti uklonjen, a imenovat će se novi član sukladno ovom članku. Pored toga, predsjedatelj neće biti državljanin nijedne Stranke niti će imati svoje uobičajeno boravište na teritoriji ili biti zaposlen

od strane bilo koje Stranke, niti će biti povezan sa sporom u bilo kojem svojstvu.

6. Ako član arbitražnog vijeća, koji je imenovan sukladno ovom članku, ne bude u mogućnosti da sudjeluje u postupku ili da ostavku, ili treba biti zamijenjen sukladno stavku 5. ovog članka, imenovat će se slijednik na isti način koji je propisan za imenovanje prvobitnog člana. Slijednik će imati sva ovlaštenja i dužnosti koje je imao prvobitni član. U tom slučaju, rad arbitražnog vijeća bit će obustavljen od dana kada prvobitni član ne bude u mogućnosti da sudjeluje u postupku, da ostavku ili treba biti zamijenjen sukladno stavku 5. ovog članka. Rad arbitražnog vijeća će ponovo početi na dan imenovanja novog člana.

7. Datum uspostavljanja arbitražnog vijeća bit će datum odabira posljednjeg od tri člana.

Članak 8. **Postupanje arbitražnog vijeća**

1. Arbitražno vijeće zasjeda na zatvorenim sjednicama, osim ako Stranke ne odluče drukčije.

2. Stranke će imati priliku da predaju barem jedan pisani podnesak i prisustvuju svim izlaganjima, izjavama ili pobijanjima navoda u postupku. Sve informacije ili pisani podnesci koje Stranka preda arbitražnom vijeću, uključujući sve komentare na privremeno izvješće i odgovore na pitanja arbitražnog vijeća, bit će dostupni drugoj Stranki.

3. Stranka koja tvrdi da neka mjera druge Stranke nije sukladna ovom Ugovoru snosi teret dokazivanja te neusklađenosti. Stranka koja tvrdi da neka mjera predstavlja izuzeće prema ovom Ugovoru snosi teret dokazivanja da je riječ o izuzeću.

4. Arbitražno vijeće se po potrebi treba konzultirati sa Strankama i osigurati odgovarajuće mogućnosti za postizanje obostrano zadovoljavajuće odluke ili rješenja o kojem je postignuta suglasnost obje Stranke.

5. Arbitražno vijeće će uložiti sve napore da sve odluke budu donesene konsenzusom. Ako odluka ne može biti donesena konsenzusom, o spornoj stvari će se odlučiti većinom glasova.

6. Na zahtjev Stranke, ili na sopstvenu inicijativu arbitražno vijeće može pribaviti informacije iz bilo kojeg izvora, uključujući i od Stranaka uključenih u spor, a koje smatra potrebnim za postupanje arbitražnog vijeća. Arbitražno vijeće također ima pravo da po potrebi zatraži relevantno mišljenje stručnjaka. Arbitražno vijeće će se konzultirati sa Strankama prije odabira tih stručnjaka. Sve informacije pribavljene na ovaj način moraju se saopćiti i dostaviti Strankama u svrhu dobivanja njihovih komentara.

7. Odlučivanje arbitražnog vijeća i dokumenti koji su mu podneseni se čuvaju i smatraju povjerljivim.

8. Bez obzira na stavak 7. ovog članka, svaka Stranka može davati javne izjave u pogledu svojih stavaka vezanih za spor, ali je dužna čuvati u povjerenju informacije i pisane podneske dostavljene arbitražnom vijeću od stranke druge Stranke, a koje druga Stranka označi kao povjerljive. Kada Stranka dostavi informacije ili pisane podneske označene kao povjerljive, ta Stranka će, u roku od 30 dana od zahtjeva druge Stranke, osigurati sažetak informacija ili pisanih podnesaka koji nije povjerljiv i može biti objavljen.

Članak 9. Izvešće arbitražnog vijeća

1. Arbitražno vijeće će Strankama dostaviti privremeno izvješće u kojem su navedeni:
 - (a) sažetak podnesaka i argumenata Stranaka;
 - (b) utvrđene činjenice, zajedno s obrazloženjem;
 - (c) odluka vijeća u pogledu tumačenja ili primjene odredbi ovog Ugovora ili toga da li sporna mjera nije sukladna odredbama Ugovora ili da li Stranka nije ispunila svoje obveze prema odredbama ovog Ugovora, ili bilo koja druga odluka koja se traži u okviru nadležnosti vijeća; i
 - (d) ukoliko se utvrdi neusklađenost, preporuka vijeća da tužena Stranka uskladi mjeru s obvezama prema ovom Ugovoru i, ukoliko su Stranke suglasne, s načinom rješavanja spora,

najkasnije 90 dana od datuma uspostave arbitražnog vijeća. Ako smatra da ovaj rok ne može biti ispunjen, predsjedatelj arbitražnog vijeća mora u pisanoj formi obavijestiti Stranke, navodeći razloge za kašnjenje i datum kada arbitražno vijeće planira dostaviti privremeno izvješće. Arbitražno vijeće neće ni u kojem slučaju dostaviti privremeno izvješće u roku dužem od 120 dana od dana svoje uspostave.
2. Svaka Stranka može podnijeti pisani zahtjev arbitražnom vijeću za preispitivanje preciznih aspekata privremenog izvješća u roku od 30 dana od njegove objave.
3. Nakon razmatranja pisanih komentara Stranaka u svezi privremenog izvješća, arbitražno vijeće može izmijeniti izvješće i izvršiti dalji pregled koji smatra potrebnim. U završnom izvješću će se navesti stavke pobrojane u stavku 1. ovog članka, uključujući dostatnu raspravu o argumentima iz faze privremenog pregleda, i dati jasne odgovore na pisane komentare obje Stranke.
4. Arbitražno vijeće će Strankama dostaviti završno izvješće u roku od 150 dana od datuma uspostave arbitražnog vijeća. Ako smatra da se ovaj rok ne može ispuniti, predsjedatelj arbitražnog vijeća će u pisanoj formi o tome obavijestiti Stranke, navodeći razloge za kašnjenje

i datum kada arbitražno vijeće planira dostaviti završno izvješće. Arbitražno vijeće ni u kojem slučaju neće dostaviti završno izvješće u roku duljem od 180 dana od datuma svoje uspostave.

5. U žurnim slučajevima, uključujući one vezane za kvarljivu robu:

(a) arbitražno vijeće će uložiti sve napore da Strankama dostavi privremeno i završno izvješće unutar polovine rokova navedenih u stavku 1. i 4. ovog članka. Ni u kojem slučaju arbitražno vijeće neće dostaviti završno izvješće u roku duljem od 90 dana od datuma svoje uspostave;

(b) svaka Stranka može arbitražnom vijeću podnijeti pisani zahtjev da preispita precizne aspekte privremenog izvješća unutar polovine roka iz stavka 2. ovog članka.

6. Završno izvješće sadrži slijedeće:

(a) opisni dio sa sažetkom podnesaka i argumenata Stranaka;

(b) utvrđene činjenice;

(c) utvrđenu primjenjivost relevantnih odredbi i osnovno obrazloženje svih zaključaka; i

(d) preporuku da Stranka koja je tužena uskladi mjeru sa obvezama prema ovom Ugovoru.

7. Svi zaključci, odluke i preporuke u završnom izvješću arbitražnog vijeća su konačni i obavezujući za Stranke, i ne uspostavljaju nikakva prava niti obveze za bilo koju osobu. Radi veće sigurnosti, ništa u završnom izvješću ne može uvećati ili smanjiti prava i obveze Stranaka prema ovom Ugovoru.

Članak 10.

Provedba izvješća arbitražnog vijeća

1. Tužena Stranka će poduzeti sve mjere neophodne za postupanje po odlukama i svim preporukama iz završnog izvješća arbitražnog vijeća u dobroj vjeri, a Stranke će nastojat postići dogovor o roku u kojem će tužena Stranka postupiti po tim odlukama i preporukama.

2. Najkasnije 30 dana od primitka završnog izvješća tužena Stranka će obavijestiti Stranku koja je podnijela tužbu o roku koji joj je potreban za usklađivanje (u daljnjem tekstu „razumni rok”), ako momentalno usklađivanje nije praktično moguće.

3. U slučaju da Stranke nisu suglasne po pitanju razumnog roka za postupanje po odlukama i preporukama arbitražnog vijeća, Stranka koja je podnijela tužbu će u roku od 50

dana od datuma dostavljanja završnog izvješća zahtijevati u pisanoj formi od prvobitnog arbitražnog vijeća da utvrdi trajanje razumnog roka. Taj će zahtjev istovremeno biti upućen drugoj Stranki. Prvobitno arbitražno vijeće će dostaviti odluku Strankama u roku od 20 dana od datuma podnošenja zahtjeva.

4. U slučaju da bilo koji član prvobitnog arbitražnog vijeća više nije dostupan, primijenit će se postupak naveden u članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa. Rok za dostavljanje odluke o trajanju razumnog roka će biti 35 dana¹ od dana podnošenja zahtjeva iz stavka 3. ovog članka.

5. Tužena Stranka će u pisanoj formi obavijestiti Stranku koja je podnijela tužbu o svom napretku u postupanju po odlukama i preporukama arbitražnog vijeća najmanje jedan mjesec prije isteka razumnog roka.

6. Razumni rok može biti produžen međusobnim sporazumom Stranaka.

7. Prije isteka razumnog roka tužena Stranka će obavijestiti Stranku koja je podnijela tužbu o svim mjerama koje je poduzela kako bi postupila po odlukama i preporukama arbitražnog vijeća.

8. U slučaju da Stranke nisu suglasne o postojanju ili usklađenosti bilo koje mjere o kojoj je dana obavijest iz stavka 7. ovog članka s odredbama iz članka 2. (Područje primjene), Stranka koja je podnijela tužbu može u pisanoj formi zahtijevati od prvobitnog arbitražnog vijeća da donese odluku o tome. U tom zahtjevu će navesti specifičnu spornu mjeru i odredbe članka 2. (Područje primjene) ovog Aneksa s kojima smatra da je ta mjera neusklađena, na način na koji se jasno može predstaviti pravni temelj za pritužbu, te će obrazložiti zašto je ta mjera neusklađena s odredbama članka 2. (Područje primjene) ovog Aneksa. Prvobitno arbitražno vijeće će obavijest o svojoj odluci dostaviti u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva.

9. U slučaju da bilo koji član prvobitnog arbitražnog vijeća više nije dostupan, primijenit će se postupak naveden u članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa i Dodatku I uz ovaj Aneks (Pravila postupanja arbitražnog vijeća). Rok za donošenje odluke bit će 60 dana² od dana podnošenja zahtjeva navedenog u stavku 8. ovog članka.

¹ Radi veće sigurnosti, rok od 35 dana ne uključuje dane obustave iz stavka 7. članka 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.

² Radi veće sigurnosti, rok od 60 dana ne uključuje dane obustave iz stavka 7. članka 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.

Članak 11.

Kompenzacija i obustava ustupaka ili drugih obveza

1. Ako tužena Stranka ne obavijesti o bilo kojoj mjeri koju je prije isteka razumnog roka poduzela kako bi postupila sukladno odlukama i preporukama arbitražnog vijeća, ili ako arbitražno vijeće utvrdi da nije poduzeta nikakva mjera za postupanje ili da je mjera, za koju je dana obavijest prema stavku 7. članka 10. (Provedba izvješća arbitražnog vijeća) ovog Aneksa, neusklađena s obvezama te Stranke prema odredbama članka 2. (Područje primjene) ovog Aneksa, tužena Stranka će, ukoliko to bude zahtijevala Stranka koja je podnijela tužbu, pristupiti pregovorima sa Strankom koja je podnijela tužbu s ciljem iznalaženja obostrano prihvatljivog rješenja o kompenzaciji.
2. Ako se ne postigne dogovor o kompenzaciji u roku od dvadeset dana od dana primitka zahtjeva navedenog u stavku 1. ovog članka, Stranka koja je podnijela tužbu će imati pravo da, po davanju obavijesti drugoj Stranci, obustavi ustupke ili obveze koje proizlaze iz bilo koje odredbe navedene u članku 2 (Područje primjene) ovog Aneksa u razini koja odgovara poništenju ili šteti prouzrokovanoj kršenjem. U obavijesti će se precizirati razina ustupaka ili drugih obveza koje Stranka koja je podnijela tužbu namjerava obustaviti i navesti razlozi na kojima se zasniva obustava. Stranka koja je podnijela tužbu može provesti obustavu u svakom trenutku nakon isteka 30 dana od dana primitka obavijesti od stranke tužene Stranke, osim ukoliko tužena Stranka nije zatražila arbitražu na temelju stavka 5. ovog članka.
3. Kompenzacija iz stavka 1. ovog članka i obustava iz stavka 2. ovog članka bit će privremene mjere. Ni kompenzacija niti obustava nisu poželjnije više od potpunog otklanjanja neusklađenosti utvrđenih u završnom izvješću arbitražnog vijeća. Obustava će se primjenjivati samo dok se neusklađenost u potpunosti ne otkloni ili dok se ne postigne obostrano prihvatljivo rješenje.
4. Prilikom razmatranja o tome koje će se koncesije ili druge obveze obustaviti sukladno stavku 2:
 - (a) Stranka koja je podnijela tužbu prvo treba nastojat obustaviti ustupke ili druge obveze u odnosu na isti sektor/e kao i onaj u kojem je, u završnom izvješću arbitražnog vijeća navedenom u članku 9. (Izvješće arbitražnog vijeća) ovog Aneksa, utvrđena neusklađenost s obvezama iz ovog Ugovora;
 - (b) ako Stranka koja je podnijela tužbu smatra da nije praktično moguće ili djelotvorno obustaviti ustupke ili druge obveze u odnosu na isti sektor/e, ona može obustaviti ustupke ili druge obveze u odnosu na drugi sektor/e; i
 - (c) Stranka koja je podnijela tužbu će uzeti u razmatranje one ustupke ili druge obveze čija bi obustava najmanje ometala provedbu ovog Ugovora.

5. Ako tužena Stranka smatra da razina obustave nije jednaka razini koja odgovara poništenju ili šteti prouzrokovanoj kršenjem, ona može u pisanoj formi zahtijevati da prvobitno arbitražno vijeće odluči o tom pitanju. O takvom zahtjevu će obavijestiti Stranku koja je podnijela tužbu prije isteka roka od 20 dana navedenog u stavku 2. ovog članka. Prvobitno arbitražno vijeće će, nakon što eventualno zatraži mišljenja stručnjaka, obavijestiti Stranke o svojoj odluci o razini obustave ustupaka ili drugih obveza, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ustupci ili druge obveze neće biti obustavljene sve dok prvobitno arbitražno vijeće ne dostavi obavijest o svojoj odluci, a sve obustave će biti sukladne odluci arbitražnog vijeća.

6. U slučaju da bilo koji član prvobitnog arbitražnog vijeća više nije dostupan, postupci navedeni u članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa će se primjenjivati. Rok za donošenje odluke bit će 45 dana³ od dana podnošenja zahtjeva navedenog u stavku 5.

7. Obustava ustupaka ili drugih obveza bit će privremene i neće se primjenjivati nakon što:

(a) Stranke postignu zajednički dogovoreno rješenje sukladno članku 14. (Zajednički dogovoreno rješenje) ovog Aneksa; ili

(b) Stranke postignu dogovor u svezi s tim da li se mjerom o kojoj je dana obavijest prema stavku 1. članka 12. (Preispitivanje mjere poduzete s ciljem usklađivanja nakon obustave ustupaka ili drugih obveza) ovog Aneksa tužena Stranka usklađuje s odredbama iz članka 2. (Područje primjene) ovog Aneksa; ili

(c) bilo koja mjera za koju je utvrđeno da je neusklađena s odredbama navedenim u članku 2. (Područje primjene) ovog Aneksa bude povučena ili izmijenjena radi usklađivanja s tim odredbama, kao što je utvrđeno u stavku 2. članka 12. (Preispitivanje mjere poduzete s ciljem usklađivanja nakon obustave ustupaka ili drugih obveza) ovog Aneksa.

Članak 12.

Preispitivanje bilo koje mjere poduzete s ciljem usklađivanja nakon obustave ustupaka ili drugih obveza

1. Tužena stranka će obavijestiti Stranku koja je podnijela tužbu o bilo kojoj mjeri koju je poduzela u svrhu usklađivanja s odlukom arbitražnog vijeća i o svom zahtjevu za prekid obustave ustupaka ili drugih obveza koje je primijenila Stranka koja je podnijela tužbu.

2. Ako Stranke ne postignu dogovor o tome da li se mjerom za koju je dana obavijest tužena Stranka usklađuje s odredbama navedenim u članku 6.2 (Područje primjene) ovog

³ Radi veće sigurnosti, rok od 45 dana ne uključuje dane obustave iz stavka 7. članka 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.

Aneksa u roku od 30 dana od dana primitka obavijesti, Stranka koja je podnijela tužbu će uputiti zahtjev u pisanom obliku prvobitnom arbitražnom vijeću da odluči o tom pitanju. O takvom će zahtjevu istovremeno obavijestiti i drugu Stranku. Odluka arbitražnog vijeća bit će saopćena Strankama u roku od 45 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ako Stranka koja je podnijela tužbu ne zahtijeva od arbitražnog vijeća da odluči o tom pitanju, ili arbitražno vijeće odluči da je bilo koja mjera poduzeta s ciljem usklađivanja s odredbama članka 2. (Područje primjene) ovog Aneksa, prekinut će se obustava ustupaka ili drugih obveza.

3. U slučaju da bilo koji član prvobitnog arbitražnog vijeća više nije dostupan, primjenjivat će se postupci navedeni u članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa. Rok za donošenje odluke bit će 60 dana⁴ od dana podnošenja zahtjeva navedenog u stavku 2. ovog članka.

Članak 13.

Obustava i okončanje arbitražnog postupka

1. Arbitražno vijeće će u svakom trenutku, na pisani zahtjev obje Stranke, obustaviti svoj rad na razdoblje o kojem se Stranke dogovore, ali koji neće biti dulje od 12 mjeseci i nastaviti će sa radom po isteku dogovorenog roka na pisani zahtjev Stranke koja je podnijela tužbu, ili prije isteka dogovorenog roka na pisani zahtjev obje Stranke. Ako Stranka koja je podnijela tužbu ne zahtijeva nastavak rada arbitražnog vijeća prije isteka dogovorenog razdoblja obustave, postupak rješavanja spora započet sukladno ovom Aneksu će se smatrati okončanim. Sukladno članku 3. (Odabir foruma) ovog Aneksa, obustava i okončanje rada arbitražnog vijeća ne dovode u pitanje prava nijedne Stranke u nekom drugom postupku.

2. Stranke mogu u svakom trenutku u pisanoj formi dogovoriti okončanje postupka rješavanja spora započetog sukladno ovom Aneksu.

Članak 14.

Zajednički dogovoreno rješenje

Stranke mogu u svakom trenutku postići zajednički dogovoreno rješenje spora iz ovog Aneksa. O takvom rješenju će obavijestiti arbitražno vijeće, ako do njega dođu. Ako je za rješenje potrebno odobrenje sukladno relevantnim domaćim postupcima bilo koje Stranke, u obavijesti će se pozvati na ovu obvezu, a postupak rješavanja spora pokrenut sukladno ovom Aneksu će biti obustavljen. Ako takvo odobrenje nije potrebno ili po primitku obavijesti o završetku takvih domaćih postupaka, ovaj postupak bit će okončan.

⁴ Radi veće sigurnosti, rok od 60 dana ne uključuje dane obustave iz stavka 7. članka 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) ovog Aneksa.

Članak 15.
Poslovnik o radu

1. Postupci za rješavanja sporova prema ovom Aneksu bit će vođeni sukladno Aneksu VII (Pravila postupanja arbitražnog vijeća) ovog Ugovora.
2. Bilo koji rok ili druga pravila i postupci za arbitražna vijeća predviđeni u ovom Aneksu mogu se promijeniti zajedničkim dogovorom Stranaka.

Članak 16.
Pravila o tumačenju

Arbitražno vijeće tumači odredbe iz članka 2. (Područje primjene) ovog Aneksa sukladno običajnim pravilima tumačenja međunarodnog javnog prava, uključujući i onim kodificiranim u *Bečkoj konvenciji o pravu međunarodnih ugovora* iz 1969. godine.

Članak 17.
Troškovi

Svaka Stranka snosi troškove arbitra kojeg je imenovala, svoje troškove i pravne troškove. Troškove predsjedatelja arbitražnog vijeća i druge troškove u svezi s provedbom postupka snose Stranke u jednakim dijelovima.

DODATAK I uz ANEKS VI

Poslovnik o radu arbitražnog vijeća

Članak 1. Definicije

1. Za potrebe ovog Aneksa:

„savjetnik” označava osobu koju je Stranka angažovala za savjetovanje ili pomoć Stranki u svezi sa postupkom arbitražnog vijeća;

„arbitražno vijeće” označava vijeće uspostavljeno prema članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„arbitar” označava člana arbitražnog vijeća uspostavljenog prema članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„pomoćnik” označava osobu koja provodi istraživanja i pruža pomoć arbitru, sukladno uvjetima imenovanja arbitra;

„Stranka koja je podnijela tužbu” označava Stranku koja zahtijeva uspostavljanje arbitražnog vijeća prema članku 5. (Pokretanje arbitražnog postupka) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„Tužena stranka” označava Stranku koja navodno krši odredbe članka 2. (Područje primjene) Aneksa VI (Rješavanje sporova); i

„predstavnik Stranke” označava zaposlenika ili bilo koju osobu koju je imenovao vladin odjel ili agencija ili bilo koje javno tijelo Stranke koja predstavlja Stranku za potrebe spora na temelju ovog Ugovora.

Članak 2. Logističko vođenje

Tužena stranka će biti zadužena za logističko vođenje postupka za rješavanje spora, naročito za organizaciju rasprava, osim ako se ne ugovori drukčije.

Članak 3. Obavijesti

1. Stranke i arbitražno vijeće će dostavljati svaki zahtjev, obavijest, pisani podnesak ili drugi dokument putem elektroničke pošte (e-mail), s kopijom koja će biti dostavljena istog dana putem preporučene pošte, kurira, telefaksa, uručenja uz priznanicu ili bilo kojeg drugog telekomunikacijskog sredstva koje osigurava dokaz o slanju. Osim ako se dokaže drukčije, e-mail poruka će se smatrati primljenom na dan njezinog slanja.
2. Stranka će drugoj Stranki i svakom arbitru dostaviti elektroničku kopiju svakog svog pisanog podneska i odgovora. Papirni primjerak dokumenta će također biti dostavljen.
3. Sve obavijesti će biti adresirane na i dostavljene Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovinu ili njegovom slijedniku te Ministarstvu ekonomije Republike Turske, ili njegovom slijedniku.
4. Manje pogreške u pisanju u bilo kojem zahtjevu, obavijesti, pisanom podnesku ili drugom dokumentu vezanom za postupak arbitražnog vijeća mogu se ispraviti dostavljanjem novog dokumenta u kojem su jasno navedene izmjene, ukoliko se druga Stranka tome ne protivi.
5. Ako je posljednji dan za dostavu dokumenta službeni praznik u bilo kojoj Stranki, dokument se može dostaviti sljedećeg radnog dana.

Članak 4. Početak arbitraže

Osim ako Stranke dogovore drukčije, sastat će se s arbitražnim vijećem u roku od sedam dana od dana uspostave arbitražnog vijeća kako bi odlučili o pitanjima koja Stranke ili arbitražno vijeće smatraju prikladnim, uključujući naknadu i troškove koje treba platiti arbitrima. Arbitri i predstavnici Stranaka mogu sudjelovati na ovom sastanku putem telekonferencijske ili videokonferencijske veze.

Članak 5. Inicijalni podnesci

Stranka koja je podnijela tužbu će dostaviti svoj inicijalni pisani podnesak najkasnije 20 dana od dana uspostave arbitražnog vijeća. Tužena Stranka će dostaviti svoj pisani protupodnesak najkasnije 20 dana nakon dana dostave inicijalnog pisanog podneska.

Članak 6.

Rad arbitražnih vijeća

1. Predsjedatelj arbitražnog vijeća će predsjedavati svim sjednicama. Arbitražno vijeće može na predsjedatelja prenijeti nadležnost za donošenje upravnih i procesnih odluka.
2. Osim ako ovaj Ugovor ne predviđa drukčije, arbitražno vijeće može obavljati svoje aktivnosti bilo kojim putem, uključujući putem telefona, telefaksa ili kompjuterskih veza.
3. Samo arbitri mogu sudjelovati u raspravama arbitražnog vijeća, ali arbitražno vijeće može dozvoliti svojim pomoćnicima da prisustvuju raspravama. Sastavljanje bilo koje odluke ili preporuke ostaje isključiva odgovornost arbitražnog vijeća i ne može se prenositi na druge.
4. Kada se javi neko procesno pitanje koje nije obuhvaćeno ovim Ugovorom, arbitražno vijeće može u konzultaciji sa Strankama usvojiti odgovarajući postupak koji nije neusklađen sa ovim Ugovorom.
5. Kada arbitražno vijeće smatra da postoji potreba da se promijeni bilo koji rok primjenjiv u postupku ili da se izvrši bilo koja druga procesna ili upravna prilagodba u postupku, obavijestit će Stranke u pisanoj formi o razlozima za izmjenu ili prilagodbu uz navođenje roka ili prilagodbe koja je potrebna.

Članak 7.

Zamjena

1. Ako arbitar ne bude u mogućnosti da sudjeluje u postupku ili da ostavku, ili ga treba zamijeniti, izabrat će se slijednik sukladno članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova).
2. Ako Stranka smatra da arbitar ne postupa sukladno zahtjevima iz Kodeksa ponašanja iz Priloga II (Kodeks ponašanja arbitara) (u daljnjem tekstu: „Kodeks ponašanja”) i da iz tog razloga treba biti zamijenjen, ta Stranka treba obavijestiti drugu Stranku u roku od 15 dana od trenutka kada je saznala za okolnosti koje predstavljaju nepostupanje arbitra sukladno Kodeksu ponašanja.
3. Ako Stranka smatra da arbitar, osim predsjedatelja, ne postupa sukladno zahtjevima iz Kodeksa ponašanja, Stranke će se konzultirati, i ako su suglasne, zamijenit će arbitra i odabrati zamjenu sukladno postupku navedenom u članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova).
4. Ako Stranke ne postignu suglasnost o potrebi zamjene arbitra, svaka Stranka može zahtijevati da se to pitanje uputi predsjedatelju arbitražnog vijeća, čija će odluka biti konačna. Ako predsjedatelj, sukladno tom zahtjevu, utvrdi da arbitar nije postupao sukladno zahtjevima

iz Kodeksa ponašanja, novi arbitar će biti izabran. Stranka koja je izabrala arbitra kojeg je potrebno zamijeniti će odabrati novog arbitra sukladno članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova). Ako Stranka ne izabere novog arbitra u roku od pet dana od odluke predsjedatelja arbitražnog vijeća, predsjedatelj će zahtijevati od generalnog direktora PCA-a da imenuje arbitra u roku od 20 dana.

5. Ako Stranka smatra da predsjedatelj arbitražnog vijeća ne postupa sukladno zahtjevima iz Kodeksa ponašanja, Stranke će se konzultirati i, ukoliko budu suglasne, zamijenit će predsjedatelja i odabrati zamjenu sukladno postupku navedenim u članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova).

6. Ako Stranke ne postignu dogovor o potrebi zamjene predsjedatelja, svaka Stranka može zahtijevati da se to pitanje uputi nekoj neutralnoj trećoj strani. Ako Stranke nisu u mogućnosti da se dogovore o neutralnoj trećoj strani, to pitanje će se uputiti generalnom sekretaru PCA-a, čija će odluka o potrebi zamjene predsjedatelja biti konačna. Ako neutralna treća stranka ili generalni tajnik PCA-a, ovisno o slučaju, odluče da prvobitni predsjedatelj nije postupao sukladno zahtjevima iz Kodeksa ponašanja, Stranke će se dogovoriti o zamjeni. Ako Stranke ne postignu dogovor o novom predsjedavatelju, generalni tajnik PCA-a će, na zahtjev bilo koje Stranke, izabrati novog predsjedavatelja u roku od 20 dana od zahtjeva.

7. Postupak arbitražnog vijeća će biti obustavljen u razdoblju koji je potreban za provedbu postupka predviđenog u stavku 1. do 6. ovog članka.

Članak 8. Rasprave

1. Osim ako se Stranke dogovore drukčije, održat će se najmanje jedna rasprava. Predsjedavatelj će zakazati datum i vrijeme rasprave u konzultaciji sa Strankama i drugim arbitrima i to će u pisanoj formi potvrditi Strankama. Ovu informaciju će Stranka zadužena za logističko vođenje postupka također učiniti javno dostupnom kada rasprava bude otvorena za javnost.

2. Osim ako se Stranke dogovore drukčije, rasprava će se održati u Bosni i Hercegovini, kada je Stranka koja je podnijela tužbu Turska, odnosno u Turskoj kada je Stranka koja je podnijela tužbu Bosna i Hercegovina.

3. Arbitražno vijeće može sazvati dodatne rasprave ako se Stranke o tome dogovore.

4. Svi arbitri će biti prisutni tokom cijelog trajanja svake rasprave.

5. Predstavnici Stranke, savjetnici Stranke, upravno osoblje, tumači, prevoditelji, izvjestioci i pomoćnici arbitara mogu prisustvovati raspravama, bez obzira na to da li su rasprave otvorene za javnost ili ne. Samo se predstavnici i savjetnici Stranke mogu obratiti

arbitražnom vijeću.

6. Najkasnije u roku od pet dana prije datuma rasprave, svaka Stranka će arbitražnom vijeću i istodobno i drugoj Stranki dostaviti spisak imena osoba koje će iznositi usmene argumente ili izlaganja na raspravi u ime te Stranke i drugih predstavnika ili savjetnika koji će prisustvovati raspravi.

7. Rasprave arbitražnih vijeća će biti zatvorene za javnost. Stranke mogu odlučiti da rasprave djelomično ili u potpunosti otvore za javnost. Arbitražno vijeće će zasjedati na zatvorenim sjednicama kada podnesci i argumenti Stranke sadrže povjerljive informacije.

8. Arbitražno vijeće će voditi raspravu na slijedeći način, osiguravajući da je Stranki koja je podnijela tužbu i tuženoj Stranki dodijeljeno jednako vrijeme:

podnesci

- (a) podnesak Stranke koja je podnijela tužbu; i
- (b) protupodnesak tužene Stranke.

odgovori

- (a) odgovor Stranke koja je podnijela tužbu; i
- (b) protuodgovor tužene Stranke.

9. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tokom rasprave postavljati pitanja bilo kojoj Stranki.

10. Arbitražno vijeće će organizirati pripremu transkripta sa svake rasprave i dostavu kopije transkripta Strankama što je prije moguće.

11. U roku od 10 dana od datuma rasprave, svaka Stranka može arbitražnom vijeću i istodobno i drugoj Stranki dostaviti dodatni pisani podnesak u svezi bilo kojeg pitanja koje se javi tokom rasprave.

Članak 9.

Pitanja u pisanoj formi

1. Arbitražno vijeće može u svakom trenutku tokom postupka pisanim putem uputiti pitanja jednoj Stranki ili objema Strankama. Arbitražno vijeće će osigurati da svaka Stranka dobije kopiju svih pitanja koja je postavilo arbitražno vijeće.

2. Svaka Stranka će također arbitražnom vijeću i istodobno i drugoj Stranki dostaviti kopiju svog pismenog odgovora na pitanja arbitražnog vijeća. Svaka će Stranka imati mogućnost da dostavi pismene komentare na odgovor druge Stranke u roku od 10 dana od dana primitka.

Članak 10. **Povjerljivost**

Stranke i njihovi savjetnici će čuvati povjerljivost rasprava arbitražnog vijeća kada se rasprave održavaju na zatvorenim sjednicama, razmatranja i privremenog izvješća vijeća, te svih pisanih podnesaka vijeću i komunikacije s vijećem. Svaka Stranka i njezini savjetnici će čuvati u povjerenju sve informacije koje druga Stranka dostavi arbitražnom vijeću, a koje ta Stranka označi kao povjerljive. Ništa u ovom Aneksu ne sprečava neku Stranku da iznese svoje stavove javnosti ako prilikom spominjanja informacija koje je dostavila druga Stranka, a označila ih je kao povjerljive, ne iznese te informacije.

Članak 11. ***Ex parte* kontakti**

1. Arbitražno vijeće se neće sastajati sa, saslušati ili na drugi način kontaktirati Stranku u odsutnosti druge Stranke.
2. Nijedan arbitar ne smije raspravljati o bilo kojem aspektu predmeta postupka s jednom Strankom ili obje Stranke u odsutnosti drugih arbitara.

Članak 12. **Žurni slučajevi**

U žurnim slučajevima navedenim u Aneksu VI (Rješavanje sporova), arbitražno vijeće će, nakon konzultacije sa Strankama, po potrebi prilagoditi rokove iz ovog Aneksa i o tome obavijestiti Stranke.

Članak 13. **Prevođenje i tumačenje**

1. Zajednički radni jezik u postupanju arbitražnog vijeća je engleski. Ako se Stranka odluči koristiti tumačenjem tokom postupka, organizacija i troškovi idu na teret te Stranke.
2. Svaki dokument podnesen na uporabu u bilo kojem postupku sukladno ovim Aneksu bit će na engleskom jeziku. Ako neki izvornik nije sačinjen na engleskom jeziku, Stranka koja

ga podnosi na uporabu u postupku će osigurati prijevod tog dokumenta.

Članak 14. **Računanje rokova**

1. Svi rokovi navedeni u ovom Aneksu će se računati prema kalendarskim danima, pri čemu prvi dan predstavlja dan nakon radnje ili činjenice na koju se odnosi.
2. Kada, iz razloga provedbe stavka 5. članka 3, Stranka primi dokument na drugi datum koji nije datum kada je isti dokument primila druga Stranka, bilo koji rok čije računanje zavisi od tog primitka će se računati od posljednjeg datuma primitka tog dokumenta.

Članak 15. **Drugi postupci**

Osim ako nije predviđeno drukčije, ovaj Dodatak se također odnosi na postupke uspostavljene prema članku 10. (Provedba izvješća arbitražnog vijeća), članku 11. (Kompenzacija i obustava ustupaka ili drugih obveza) i članku 12. (Preispitivanje mjere poduzete s ciljem usklađivanje nakon obustave ustupaka ili drugih obveza) Aneksa VI (Rješavanje sporova).

DODATAK II uz ANEKS VI

Kodeks ponašanja arbitara

Članak 1.

Definicije

1. U ovom Kodeksu ponašanja:

„arbitar” označava člana arbitražnog vijeća uspostavljenog prema članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„kandidat” označava osobu koja se razmatra za odabir arbitra prema članku 7. (Sastav i uspostava arbitražnog vijeća) Aneksa VI (Rješavanje sporova);

„pomoćnik” označava osobu koja provodi istraživanja i pruža pomoć arbitru, prema uvjetima imenovanja arbitra;

„postupak” označava postupak arbitražnog vijeća prema Aneksu VI (Rješavanje sporova), osim ako nije drukčije određeno; i

„osoblje” u kontekstu arbitra, označava osobe koja usmjerava i kontrolira arbitar, a koje nisu pomoćnici.

Članak 2.

Odgovornost za postupak

Tokom postupka, svaki kandidat i arbitar će izbjegavati nepriličnost i stvaranje dojma nepriličnosti, bit će neovisni i nepristrasni, izbjegavat će izravne i neizravne sukobe interesa i pridržavat će se visokih standarda postupanja kako bi se očuvao integritet i nepristrasnost mehanizma za rješavanje sporova. Arbitri neće primati upute od bilo koje organizacije ili vlade u svezi pitanja koja se razmatraju pred arbitražnim vijećem. Raniji arbitri se moraju pridržavati obveza uspostavljenih u članku 6. (Obveze ranijih arbitara) i članku 7. (Povjerljivost) ovog Aneksa.

Članak 3.

Obveze otkrivanja informacija

1. Prije potvrde njegovog ili njezinog odabira za arbitra prema Aneksu VI (Rješavanje sporova), kandidat će otkriti svaki interes, vezu ili pitanje koje bi moglo utjecati na njegovu ili njezinu neovisnost ili nepristrasnost ili koje bi razumno moglo stvoriti dojam nepriličnosti ili

pristrasnosti u postupku. U tom smislu, kandidat će uložiti sve razumne napore da bi saznao za bilo koje takve interese, veze ili pitanja.

2. Kandidat ili arbitar će Zajedničkom odboru saopćavati samo pitanja koja se tiču stvarnih ili potencijalnih kršenja ovog Kodeksa ponašanja kako bi ih Stranke razmatrale.

3. Kada bude izabran, arbitar će i dalje ulagati sve razumne napore da sazna o bilo kakvim interesima, vezama ili pitanjima navedenim u stavku 1. ovog članka i otkrit će ih. Obveza otkrivanja informacija je trajna dužnost koja od arbitra zahtijeva otkrivanje svih takvih interesa, veza ili pitanja koje se mogu javiti tokom bilo koje faze postupka čim arbitar sazna za njih. Arbitar će otkriti takve interese, veze ili pitanja tako što će pismenim putem informirati Zajednički odbor kako bi to Stranke mogle razmatrati.

Članak 4. Dužnosti arbitara

1. Po izboru, arbitar će svoju dužnost tokom cijelog postupka obavljati temeljito i ekspeditivno, te pravično i marljivo.

2. Arbitar će razmatrati samo ona pitanja koja se postave tokom postupka te koja su neophodna za donošenje odluke i neće ovu dužnost prenositi ni na jednu drugu osobu.

3. Arbitar će poduzeti odgovarajuće korake kako bi osigurao da njegovi/njezini pomoćnici i osoblje budu upoznati i postupaju sukladno članku 2. (Odgovornost za postupak), člankom 3. (Obveza otkrivanja informacija) i člankom 7. (Povjerljivost) ovog Aneksa.

4. Arbitar neće stupati u jednostrane (*ex parte*) kontakte u svezi s postupkom.

Članak 5. Neovisnost i nepristrasnost arbitara

1. Arbitar mora biti neovisan i nepristrasan i izbjeći stvaranje dojma nepriličnosti ili pristrasnosti i ne smije biti pod utjecajem vlastitog interesa, vanjskog pritiska, političkih faktora, javnih zahtjeva i odanosti Stranki ili straha od kritike.

2. Arbitar neće, bilo izravno ili neizravno, snositi bilo kakvu obvezu ili prihvatiti bilo kakvu korist koja bi na bilo koji način ometala, ili ostavljala dojam da ometa, propisno obavljanje njezinih ili njegovih dužnosti.

3. Arbitar ne smije koristiti svoj položaj u arbitražnom vijeću za promicanje bilo kojih osobnih ili privatnih interesa i izbjegavat će radnje koje mogu stvoriti dojam da su drugi u posebnom položaju da mogu utjecati na nju ili njega.

4. Arbitar ne smije dozvoliti da financijske, poslovne, profesionalne, porodične ili društvene veze ili odgovornosti utječu na njezino ili njegovo ponašanje ili sud.

5. Arbitar će izbjegavati uspostavljanje odnosa ili stjecanje bilo kakvog financijskog interesa koji bi mogao utjecati na njezinu ili njegovu nepristrasnost ili koji bi mogao razumno stvoriti dojam o nepriličnosti ili pristrasnosti.

Članak 6. Obveze ranijih arbitara

Svi raniji arbitri moraju izbjegavat radnje kojima bi se mogao stvoriti dojam da su bili pristrasni u vršenju svojih dužnosti ili da su imali bilo kakvu korist od odluke ili rješenja arbitražnog vijeća.

Članak 7. Povjerljivost

1. Nijedan arbitar ili raniji arbitar neće ni u jednom trenutku otkriti ili iskoristiti nijednu informaciju koja nije za javnost, a tiče se postupka ili je dobivena tokom postupka, osim u svrhu tog postupka, a naročito neće otkriti ili iskoristiti takvu informaciju kako bi stekao osobnu korist ili korist za druge ili utjecao na interes drugih.

2. Arbitar neće otkriti odluku ili dijelove odluke arbitražnog vijeća prije njihovog objavljivanja sukladno Aneksu VI (Rješavanje sporova).

3. Arbitar ili raniji arbitar neće ni u jednom trenutku otkriti razmatranja arbitražnog vijeća, ili stav bilo kojeg arbitra u svezi s razmatranjima.

Članak 8. Troškovi

Svaki arbitar će voditi evidenciju i dostaviti konačni obračun vremena posvećenog postupku i svojih troškova, kao i vremena i troškova svojih asistenata.

